

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 8 / Sayı 94 / 31 Ocak 1990 / 2.50 DM

ÖZEL SAVAŞIN BİLANÇOSUNDAN BİR PARÇA:

120 KÜRT KÖYLÜSÜ IRAK'A GÖÇTÜ

Çoğunluğu Irak'a sığınan Kayadibi köylülerinden geriye kalanlar...

SHP milletvekillerinden Cumhur Keskin ve Fuat Atalay, incelemeler yapmak amacıyla, Kürdistan'da bir köye gitmek isteler. Fakat köyde özel savaş birliklerinin karakolu vardır. Köyün girişinde durdurulurlar ve kendilerine köye girişin yasak olduğu söylenir. Bunlar milletvekili olduklarını ispatlamak için, kimliklerini gösterirler. Bunun üzerine karakol komutanı, tel-sizle durumu üst organına bildirir. Üstü, biraz bekletilmeleri, sonra kendilerine gereken haberin verileceği talimatını verir. Bu bekleme anında milletvekilleri, askerlerle sohbet başlarlar. Askerlerden biri köyü göstererek, "Bilmezsiniz buraları. Bunların beş yaşındaki çocuğundan, yetmiş yaşındaki ihtiyarına kadar

hepsi PKK'lıdır. Bunların hiçbiri müslüman değil, hepsi gavurdur" der. Bunun üzerine milletvekilleri, "O zaman bunların hepsini..." deyince, asker, "Zaten hava karardıktan sonra sokağa çıkma yasağı var. Bir kıpırtı oldu mu basıyoruz mermiyi. Bir gecede onbin mermi yakıyoruz" der. (Cumhuriyet, 11 Ocak 1990)

Bu olay, Uludere'ye bağlı Taşdelen köyünde geçse de, yalnızca burada değil, tüm Kürdistan'da günlük yaşamın bir parçası haline gelmiş olan bir durumu yansıtıyor. Faşist Türk sömürgeciliği, halkımızın tümünün "gavur ve PKK'lı" olduğu düşüncesini egemen kılarak faşist ordudaki ırkçı, şoven ve sadist duyguları alabildiğine körüklemektedir. Böyle bir zihniyetle doldurulmuş

çapul sürüleri, insan katletmekten zevk alan ve sadist duygularını bununla tatmin eden bir kıyım makinası haline gelmektedirler. Nitekim Kürdistan'daki sömürgeci ordu güçlerinin işlevi tamamen budur. Asırlardır işlenen Kürt düşmanlığı, bugün en uç noktaya varmıştır. Türk sömürgecilerine göre, topraklarımızda yaşayan besikten mezara kadar herkes düşmandır; o halde katledilmesi gerekmektedir -ki yapılan da budur-. İrkçı Türk rejiminin bu vahşetini salt insanlıkdışı bir uygulama olarak tanımlamak yetersiz kalmaktadır.

12 Eylül rejiminin geldiği bu nokta, neyi ifade etmektedir? Bu,

Devamı 3. sayfada

DEĞİŞİMİN YÖNÜ VE TÜRK FAŞİZMİNİN ÇIKMAZI

1989 yılı, dünya tarihinde iz bırakacak düzeydeki gelişmelerle dolu bir yıl olarak geçti. Kuşkusuz '89 yılına damgasını vuran gelişmeler, Doğu Avrupa'nın sosyalist ülkelerinde yaşanan olaylardır. Bunların temelinde de, 1980'lerin ortalarından itibaren Sovyetler Birliği'nde yaşanan gelişmeler vardır. Hemen herkes, ortaya çıkan değişimlerin şaşkınlığı içinde bunları değerlendirmeye, anlamaya ve sonuçlarını kestirmeye çalışmaktadır. İşte, 1990 yılına ve genelde 90'lı yıllara böylece giriliyor. Ve 90'lı yılların büyük değişimlere ve yeni gelişmelere gebe olduğu hemen herkesçe kabul ediliyor.

1990 yılına girilirken dünyanın önemli merkezlerinden ilginç

sözler ve temenniler yükseliyor. Bir dini liderlikten çok siyasal komutanlığa benzeyen Vatikan, Doğu Avrupa'daki rolünü tamamlamış olduğuna inanarak, "yeni hedef Ortadoğu ve benzer alanlardır" komutunu veriyor.

Devamı 12. sayfada

TÜRKİYE MEKTUBU

BUNALIMI DERİNLEŞEN KÖR STRATEJİ

9. sayfada

Newroz; birlik, direniş ve isyan gecelerine güçlü katılalım!

Kürdistan halkının varoluş ve direniş mücadelesinin sembolü Newroz'un yeni bir yıldönümüne yaklaşıyoruz. Demirci Kawa'nın örsünde kıvılcımlanıp Çağdaş Kawa Mazlum DOĞAN'ın üç kibrit çöpünde karanlıkları aydınlatan ve Ulusal Kahramanımız Mahsum KORKMAZ'ın komutasında yalçın dağlarımızda yangına dönüşen; 21 Mart 1985'te ERNK'nin kuruluşuyla tüm Kürdistan halkını saran Newroz ateşini bu yıl daha da güçlendirmek için; haydi hep beraber Newroz gecelerine!..

1990 yılı Newroz'u yeni zaferlerimizin müjdecisi olsun!

Devamı 3. sayfada

F. Almanya-PKK Davası'nda devrimci Kürt tutuklular mahkeme heyetinin reddini istediler

B. Alman emperyalizminin, Düsseldorf'ta açtığı PKK Davası, yeni duruşmalarla devam ediyor. Mahkeme duruşmalarının bilinçli bir şekilde uzatılıyor olmasından ötürü, iddianamenin okunmasına henüz geçilmiş değil. 23 ve 24 Ocak tarihlerinde yapılan duruşmalar, devrimci Kürt politikacıların mahkemeye ilişkin iddialarının doğruluğunu bir kez daha kanıtladı.

24. duruşmada Selahattin Erdem'in avukatı H. E. Schultz'a, mahkeme heyeti hakkında sunmuş olduğu tarafgirlik dilekçesi çerçevesinde yaptığı konuşmaya ilişkin Federal Sav-

cılığın tahrik eden ve gerçekleri tersyüz eden açıklamalarına cevap hakkının tanınmaması, mahkeme heyetinin tarafgir olduğuna dair yeni bir kanıt oluşturdu. Daha önce Ali Haydar Kaytan'ın avukatları E. Biskamp ve M. Schubert'in sunmuş oldukları tarafgirlik dilekçeleri, mahkeme heyeti tarafından "anında yapılmadığı" gerekçesiyle işleme alınmamıştı. Ancak bu kez Av. Schultz ve Selahattin Erdem'in, mahkeme heyetinin tarafgir tutumundan dolayı onun reddine ilişkin verilen bu yeni dilekçe, daha önce ileri sürüldüğü gibi, gecikmiş bir başvuru da değil.

Devamı 5. sayfada

Ortadoğu halklarına karşı TC'nin yeni silahı: GAP

Çelişki ve çatışmaların beşiği olan Ortadoğu bu kez, bugüne kadar ki nedenlerden apayrı bir nedenle savaş alanı olmaya doğru mu gidiyor? Son dönemlerde dünya basını ve çeşitli siyasal çevreler bu konuyu ortaya atarak üzerinde yoğun bir tartışmaya girmiş bulunuyor. Dikkatleri bir kez daha Ortadoğu alanına çekerek savaş tahminleri yapılmasına yol açan neden ise, GAP.

Sömürgeci Türk devletinin, tarihinin en büyük projesi olarak nitelendirip geleceğini bağladığı GAP, öyle görünüyor ki sadece TC'nin değil, Ortadoğu halklarının geleceğinin odağına oturmaya aday. Bunun işaretleri şimdiden görülmeye başladı. Bir dizi baraj zincirinden oluşan GAP (Güneydoğu Anadolu Projesi)'in en büyük barajı konumundaki "Atatürk Barajı"nın su tatmaya başlaması bölgemizde bir anda çelişkilerin boyutlanması ve savaş olasılığı üzerine

tartışılmasına yol açtı.

Yapımı tamamlanan "Atatürk Barajı"nda su toplama çalışmaları 13 Ocak'ta başlatıldı. Bir ay süreyle devam edecek su toplama işlemi sıra-

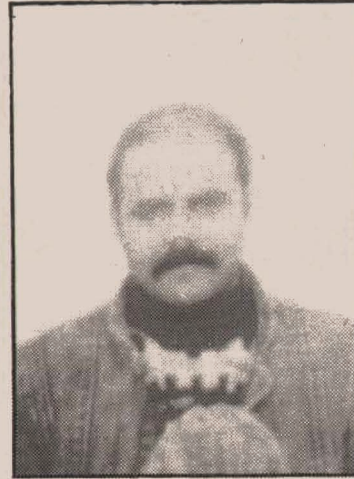
Devamı 4. sayfada

Faşist TC'nin, Azerbaycan olayları karşısındaki kışkırtıcılığının amacı nedir?

SSCB'nin Azerbaycan'a Azeri-Ermeni çatışmasını durdurmak amacıyla takviye güç göndermesi üzerine, faşist Türk egemen sınıfları olaya oldukça "duyarlı" yaklaşılar. Türk basını ve yayını, günlerce Azerbaycan'ı işlediler. "Moskof" düşmanlığı

Devamı 4. sayfada

PKK'Lİ SAVAŞ ESİRİ ŞÜKRÜ GÖKTAŞ HASTANEYE KALDIRILDI

Aydın Cezaevi'ndeki tüm siyasi tutuklu ve hükümlü devrimcilerin temsilcisi PKK'lı savaş esiri Şükrü Göktaş, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'ne kaldırıldı.

Son 52 günlük açlık grevi eylemi sonucunda Şükrü

Göktaş'ta beyin küçülmesi meydana gelmişti. Cezaevi yönetimi, tüm girişimlere rağmen, açlık grevi sonrasında çeşitli biçimlerde durumları ağırlaşan tutukluların tedavi olmaları olanağını sağlamayarak, onları ölüme terketmişti. Şükrü Göktaş'ın durumu gittikçe ağırlaştı. PKK'lı ve devrimci tutukluların temsilcisi olması nedeniyle, cezaevi idaresinin bilinçli vurdum duymaz tutumuna maruz kaldı.

Şükrü Göktaş, ilkin teşhis için Aydın Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı. Bu hastanede yeterli aygıtın olmaması nedeniyle İzmir Devlet Hastanesi'ne sevk edildi. Fakat burada da gerekli teşhis konulamadı. Bu nedenle Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'ne kaldırıldı.

Alınan haberlere göre PKK'lı savaş esiri Şükrü Göktaş'ın tedavisi sürmektedir.

**DİRENİŞ
KAHRAMANLARIMIZ**

Mehmet AĞAÇ

KÜRDİSTAN'IN KOMUTAN RAPPO'SU

sini Hilvan ilçe merkezine göç ettirmişti. Yoksulluğun ve acımasız çelişkilerin yoğunluğu köyden göç etmeyle de bitmemişti.

Kürdistan Devrimcileri'yle tanışması bu dönemde oldu. Süleymanlar kabilesini maşa gibi kullanarak devrimciler üzerine saldırtan TC polisinin de fiili girişimi sonucu bir arkadaşımızın öldürülmesiyle sonuçlanan komplodan sonra halkta tam bir kaos egemen olmuştu. Sempatizan ve taraftar kitlemiz yarı panik içindeydi. Bizleri çok sevenler, en fazla dua etmekten başka somut bir adım atamıyorlardı. Örgütümüz özelde Hilvan'da, genelde Kürdistan'da ajanlaşmış yapı, kişi ve kurumlara karşı geliştirdiği mücadele taktiğini sürdürürebilmek için Hilvan'ı terketme yerine, tüm dezavantaj ve olanaksızlıklara karşın devrimci mücadeleyi sürdürme kararı aldı. Bu karar, o günkü koşullarda gerçekleşmesi imkansız gibi görüneni

Kürdistan'da insanların devrimcileşmesi önünde ciddi bir engel olan aileciliği aşamama sorununu, Hemê, tereddütsüzce aştı ve diğer arkadaşlara da örnek oldu.

Çok az sayıda devrimci ve yurtseverin varlığıyla başlatılan Hilvan direnişi az sayıdaki kitlenin yetersiz yardımından dolayı başlangıçta yalnızlıktan ileri gelen moralsizliğe ve çevrenin kendini koşullandırdığı başarısızlık öngörüsü vb. etkenler arasında mücadele yürütmenin bu özgül zorluğuna rağmen, Hemê devrimci arkadaşlarından hiçbir konuda geri kalmamaya çabalamakla beraber, maddi-manevi zorlukları aşmada da bir devrimci gibi tavrı takındı.

Baskılar altında bağımsızlık kavgasını sürdürmek, alışılmış kavramlarla açıklamanın da ötesinde, büyük zorlukları göğüslemeyi ve aşmayı gerektirir. Ama bizler için bu yeni bir şey değil. Bugün daha karmaşık ve daha boyutluysa da, mücadele tarihimizin tecrübelerini bilince çıkararak için üstesinden gelinemeyecek bir olgu değildir. Hemê'nin mücadelesi, tavrı bunun bir örneğidir. Her arkadaşın onu bir de bu yönüyle kavraması ve bilince çıkarması gerekir.

Hilvan'da fobi haline gelen Süleymanlar eşkıya çetesinin teslim alınmasında, sosyal, siyasal otoritelerinin kırılmasında Hemê'nin büyük çabaları oldu. Bir arkadaşın onun askeri yönünü açıklarken; "Hemê ile birlikte girilen çatışmalarda, insanın kendine güveni daha da artıyordu. O'nunla yan yana çatışmaya girerken, insan onun tarafını bir kaleden farksız görüyordu..." diyordu.

Mehmet AĞAÇ, 1979 yılında yakalandı. Polis sorgusunda ağır işkenceler gördü. Ama kendi isminden başka düşmana sır vermedi. İfadesi olmaksızın mahkemeye çıkarıldı; salıvermek zorunda kaldılar.

Bucak eşkıyalarına karşı başlatılan devrimci mücadelenin ilk günlerinde Hemê Siverek'te yine ön saftaydı.

Kırvar bölgesindeki köylere girilip örgütlenilmesi, buranın arkadaşların barınmasına açılması ve köylülerin Bucak eşkıyalarına karşı harekete geçirilmeleri görevi Hemê'ye verilmişti.

Sonraları o dönemi kendisi anlatıyordu: "... Allaktan sonra en çok Bucak'tan korktuklarını gizlemiyorlardı. Gittiğimizde yağmurlar başlamıştı, köylüler bizi evlerine almıyorlardı. Arkadaşlarla birlikte saçak altla-

rına sığınarak soğuktan, yağmurdan korunmaya çalışıyorduk. Günlerce yarı aç, yarı uykusuz kaldık. Her fırsatta köylülerle diyalog kurup konuşmaya çalışıyorduk. Aramızda psikolojik bir savaş başlamıştı. Partinin bizden istediği çok açık ve netti. Her şeye karşın o köyleri örgütleyip harekete geçirecektik. Çabalarımız sonuç vermeye başladı. Bizleri evlerine aldılar. Soğuk ve yağmurdan kurtulmuştuk, fakat yeni bir işkence yöntemiyle direncimizi kırmaya çalışıyorlardı. Sıcak suda haşladıkları arpa lapasının içine arpadan çok acı pul biber dökerek önümüze yemek diye getiriyorlardı. Yakınmasız, itirazsız kaşıklıyorduk. Günlerce süren bu durumdan sonra midelerimiz parçalanmıştı, ama savaşı biz kazanmıştık..."

Hemê ve diğer arkadaşların günler süren bu inatçı direngenliği, kararlılıkları yüzlerce kır-proletaryasının PKK saflarında yer almasını, onlarcasının verilen devrimci mücadeleye katılmasını, birçoğunun çatışarak canını feda etmelerini sağladı.

Hemê Siverek'te, Ahmet ismini kullanıyordu. Ahmet'i en iyi oranın yoksul köylüleri bilir, anlatır. Oranın yoksul ama onurlu ve yurtsever savaşçı köylüleri devrimci cesareti, savaşçılığı, dava adamlığını en iyi Ahmet'ten öğrendiler, onun yaşamında tanık oldular.

Yoğun çatışmaların yaşandığı bu bölgede, bir defasında ağır yaralandı; henüz tam iyileşmeden kendi ısrarıyla tekrar çalışma alanına döndü.

Birçok çatışmaya komuta etti. Canı kadar sevdiği yoldaşlarının şehit düşmelerinde acı ve üzüntüyü, düşmana indirilen ağır darbelerin gururu ve sevinci ile bir arada yaşadı. Fırsat buldukça okumaya çalıştı. Halkla bütünleşmek, ona ulusal ve sınıfsal bilinci verebilmek için bilgilenmenin önemini kavramış, askeri mücadeleyle siyasal mücadeleyi birbirinden kopmaz olarak özümsemişti.

Bir ara Hilvan'a ailesini, eşini, iki oğlunu ve arkadaşlarını görmeye geldiğinde, kısa süre yaşadığı olayların yoğunluğuyla olgunlaşan politik kişiliği birçok arkadaşta hayranlık uyandırmıştı.

3 Nisan 1980'de üçyüz silahın patladığı büyük bir çatışma başlamıştı. Kırvar-Bucak bölgesinde komutan Ahmet, saldırı grubuyla üç eşkıyayı cezalandırmıştı. Savunma gruplarının desteğinde saldırı grupları geri çekilirken, O

büyük komutanlık deneyimiyle grubunu kayıpsız geri çekti. Bir saldırı grubunun çembere alındığını görünce yeniden çatışmanın ortasına dalarak çemberi yarmış, grubun kurtulmasını sağlamıştı. Ardından Bucak eşkıyalarının mevzileri üstüne sadırırken yaralandı. Kan kaybından sevdalandığı toprakta şehit düştü.

Sonradan Siverek'e gelen Kemal PİR, dönemin sorumlularını eleştirerek, "Mehmet AĞAÇ gibi büyük bir komutanı koruyamadınız. Onun gibileri zor yetişir" demişti.

Mehmet AĞAÇ yoldaş, değerli mücadelecilerimizle,

Bir dünya taşırız

yüreğimizde

yeni mi yeni,

mutlu mu mutlu

kızıl kor gibi.

Ve omuzlarımızda taşırız

yüklü yaşam bulutlarını.

İnsanlığa sevdalı

doyulmamış yaşama

hasret,

en güzel dünyaları

yaratmak uğruna.

İşte bunun için seçtik

en şerefli ölümden

ölümsüzlüğü

ve özgürlüğe düşmanı

öldürmeyi.

Yeminlidir sana vatan!..

Vatan diye haykıran...

Bir tek tutkusu,

bir tek hasreti,

bir tek umudu

var onların!..

"Ya özgür vatan

ya ölüm" diye haykıran...

arkasında örnek alınması gereken izler bıraktı. Fedakarlığıyla, mücadelemizin zorluklarına göğüs gerdi. Yürüttüğü çalışmalar, bağımsızlık mücadelemizin gelişmesinde küçümsenemez katkılar sundu. Direngen kişiliği, savaşçı yetenekleri pratik mücadelede somut başarılar sağladı.

Bu değerli şehit yoldaşımızın anısını yaşatmak, O'nun uğruna kanını ve canını verdiği Kürdistan bağımsızlık mücadelesinin dayatan görevlerine dört elle sarılmak ve bunda güçlü başarılar sağlamakla mümkündür.

Mehmet AĞAÇ yoldaşı unutmayacağız, sevdalandığı bağımsız Kürdistan'ı gerçekleştirmek andımız olacaktır.

ROWAR

☆

"Birçok çatışmaya komuta etti. Canı kadar sevdiği yoldaşlarının şehit düşmelerinde acı ve üzüntüyü, düşmana indirilen ağır darbelerin gururu ve sevinci ile birarada yaşadı.

gerçekleştirmekle birdi. Bu kararın alınması, arkadaşların devrime olan inancı, halka olan bağlılıkları, mücadele etme azmiyle birleşince kaçınılmaz olmuştu. Hemê arkadaş, Halil ÇAVGUN'un öldürüldüğünü, geçimini sağlamak için gittiği Van'da öğrenince aynı gün geri gelerek arkadaşlara katıldı. Ve mücadele etmek istediğini söyledi. Kimi aileler oğullarını mücadeleden çekmenin ince hesaplarını yaparlarken, O kendi ailesini de mücadelenin hizmetine soktu.

Tarih boyunca halkların yarattığı çeşitli değerlerin oluşumunda katkıda bulunan sayısız, isimsiz halk önderleri çoğu kez isim olarak unutulurlar; çok azları bilinir. Sonraki nesiller tarafından mirasları nesilden nesile aktarılır, yaşatılır. Maddi-manevi toplumsal değerlerin yaratılmasında, korunmasında ve sürdürülmesinde tarihi kişiliklerin katkıları azımsanmayacak denli belirli bir yer tutar. Bir vücudu meydana getiren canlı hücrelerin önemi ne ise, yaşayan ve gelişen her halk da bu tür canlı hücrelere borçludur. Onlar halklarla vardırırlar; halklar da geleceği yakalamada onlarla bütünleşirler.

Yaşanan gelişmelerin yoğunluğu bakımından uzun, tarihsel kesit olarak kısa sayılabilecek bağımsızlık mücadelemiz tarihinde şehit düşenlerin değerlerimizin oluşumuna katkıları, gerek mücadelemizin kişilik kazanmasında, gerekse örgüt bireylerinin kişilik bulmasında çok önemli bir yer tutmaktadırlar.

Okuyanlar, "Komiser Memo"da Komutan Rappo'nun devrimci coşkusunu, ataklığını, öfkesini, sorunlara yaklaşımında yetmezlikten kaynaklanan sevimli içten ikelliğini, doğrular anlatıldığında gösterdiği kavrama çabukluğunu ve uyumunu bilirler. Mehmet AĞAÇ, Kürdistan'ın Komutan Rappo'suydu. Komutan Rappo'da olmayan örgütçü yeteneği de kişiliğinde kurmuştu.

Urfa bölgesi, toprak ağalariyle yoksul köylülerin çelişkesinin en keskin olduğu bir bölgedir. Toprak dağılımındaki eşitsizlik Kürdistan'ın başka bir bölgesinde daha bu kadar büyük ve çarpık değildir. 5, hatta 10 köye sahip az sayıda toprak ağalariyle, öte yandan mezar kadar toprağı olmayan binlerce yoksul aile, onbinlerce kır-proletaryası vardır. Mehmet AĞAÇ, kır-proletaryası olan bu ailelerin birine mensuptu. Yılların acılı, yoksul yaşamı aile-

ÖZEL SAVAŞIN BİLANÇOSUNDAN BİR PARÇA: 120 KÜRT KÖYLÜSÜ IRAK'A GÖÇTÜ

Baştarafı 1. sayfada sömürgeciliğin varlığının ülke-
mizde tükenmesinden, sadece
çıplak gerici zoru en uç safhada
uygulayarak, yaşama gücü bul-
masından başka bir anlama gel-
miyor. Halkımızın, Partimizin
açmış olduğu kutsal bağımsızlık
mücadelesine dört elle sarılması,
TC'yi tecrit edip dışlamıştır.
Halkımız, artık sömürgeciliğe ait
ne varsa lanetleyip reddetmek-
tedir. Nitekim bu gerçekliği aynı
milletvekilleri, Diyarbakır'da
yaptıkları basın toplantısında
dile getirmişlerdir. "Özellikle kırsal
kesimde yaşayanlardan önemli bir
bölümünün yoğun insan hakları
ihlalleri ve kötü yönetim uygulamaları
nedeniyle, yönetime hiçbir inançlarının
kalmadığını ve giderek devletle bir-
likte siyasal partiler de dahil olmak üzere,
tüm kurumlara karşı güvensizliğin
endişe verici boyutlara ulaştığını" (agy)
belirterek bu gerçekliği teslim et-
mek zorunda kalmışlardır.

Bir gecede onbin merminin
atıldığı Taşdelen, Irak sınırında
olan bir köydür. Bu yönüyle stratejik
bir noktada bulunmaktadır. Yine,
Kayadibi mezrası da Taşdelen'e bağlı
ve aynı stratejik öneme haiz bir
noktadadır. Bu özelliklerinden dolayı,
sömürgeciler buradaki köylerin tümünü
koruculaştırmaya çalışırlar. Ancak
köylülerin sınırlı bir kesimini
koruculaştırabilirler. 1987'de
ARGK gerillalarının gerçekleştirdikleri
başarılı bir operasyonla, 14 korucu
ölümle cezalandırılır. Bu eylem üzerine
geriye kalan 35 korucu, silahlarını
bırakarak Mersin'e göç ederler.
Koruculuğun dağılmasıyla sömürgeciler,
köylüler üzerinde baskıyı daha da
katmerleştirirler. Ayrıca köye karakol
kurarlar. Bütün köylülere koruculuğu
zorla ve işkenceyle kabul ettirmeye
çalışırlar. Fakat köylüler, her koşul
altında koruculuğu reddederler. Bunun
üzerine sömürgeciler, her iki köyün
etrafına mevziler kazıp, bütün köylülerin
kimlik kartlarını da toplayarak
giriş-çıkışları yasaklarlar. Ayrıca arazi
ve meraların üçte dördünü yasak bölge ilan
ederler. Buraların mayınladığı da
söylenmektedir. Güneşin batımından
sabah doğuşuna kadar köylülerin evlerinden
dışarı çıkmaları yasaktır. Çünkü bu saatler
arası köylerin etrafında mevzilenen
askerler, dışarda görünen her karaltıya
ateş etmektedirler. Her gece, onbin
mermi böyle yakılıyor. Rastgele
sıkılan mermilerin, pencere-
lerden evlere düşmemesi için köylüler,
bütün pencereleri duvarla örmüşlerdir.

Köyde bulunan karakol köylülerin
kimliklerini topladığından, köylülerin
arazilerini ekip-biçmeleri ve hayvanlarını
otlatmaları da yasaklanmış olmaktadır.
Bunun üzerine köylüler, hayvanlarını
açlıktan telef olmalarını için yok
pahasına satmışlardır. Yine, köylülerin
erzak almaları ve Taşdelen köyünde
bulunan bakkaldaki yiyeceklerin tümü
karakolun denetimi altındadır. Uygulamanın
vardığı dü-

zey, köylere yiyecek malzemesi sokma
yasağıdır. Arazilerini ekme-biçme
yasağı da olduğundan köylüler,
açlıktan ölümle karşı karşıya
geldiler. En sonunda buna dayanamayan
bazı köylüler, Irak'a veya Silopi'ye göç
ettiler.

Kayadibi köylülerini bu durumu
şöyle anlatmaktadırlar: "Taşdelen ve
Ortasu köyleri bizim komşumuz.
Bu iki köyde bakkal olduğu için
yiyeceklerimizi oradan alıyorduk.
Uzun süre köyden çıkıp alış-veriş
yapmamız yasaklandı. Jandarmadan
mühürlü, imzalı bir kağıt verilmezse
köyden bir kilo un bile alamıyoruz.
Bizi, PKK'ya gıda maddesi yardımı
yapmakla suçuyorlar. Karnımızı
doyuracak ekme bulmakta güçlük
çekiyoruz. Nasıl PKK'ya gıda yardımı
yapabiliriz? Bahçedeki cevizleri
toplama-mıza, tarlamızı ekmemize bile
izin verilmiyor. İşte bu yüzden
köyde kimse kalmadı. Köylülerin
çoğu Kayadibi'ni terketti." (Milliyet,
17 Ocak 1990)

Stratejik köylerin tipik bir örneği
olan Kayadibi ve Taşdelen köyleri
işkence, açlık ve sefaletle dayanmanın
sınırına gelince göç başladı. Fakat
olayın ilginç yönü, bu köylere dışarıdan
girişlerin yasak olmasına rağmen, Irak,
Kayadibi'ne kadar arabalarla gelip
120 köylüyü götürüyor. Faşist Saddam
rejimi için, yasaklar kalkıyor. Bu durum
faşist TC ile Irak rejiminin, Kürdistan
halkını ortak katletme planının bir
parçasıdır. Daha dün faşist Irak rejimi
onbinlerce Kürdü katletti. Bu katliamdan
kaçanlara TC sınırları açtı. Şimdi
esir kamplarında zehirleyerek öldürüyor.
Benzeri bir uygulamayı da, tersi bir
yönden Irak başlatmış bulunuyor.
Böylece karşılıklı halkımız teslim
almaya çalışılıyor.

Yine Kürdistan'da, şiddet dışında
hiçbir dayanağı kalmayan TC, 1990
bahar ve yaz atılımını, Kürdistan'ı
boşaltarak zayıf düşürmeye çalışıyor.
Bu yüzden Genelkurmaylığın talimatıyla
Eylül '89'dan beri yürütülen operasyonlar,
esasta gerillayı imha etmeyi hedeflese de
şiddet temelinde ülkemizi insandan
arındırmayı da amaçlamaktadır. Operasyonların
kapsamı bu düzeyde olunca, sonuçları da
oldukça caniyane olmaktadır. Sömürgeciliğin
bu vahşetine karşı, sözde kendisine sosyal
demokrat yaftası takan SHP de, görüntüyü
biraz yumuşatmak için uğraş vermektedir.
Kendisi de bu politikanın bir uygulayıcısı
olmasına rağmen, halkımızın "dostu"
gözükme gösterilerinde bulunuyor. Kürdistan'da
kendisini ve 12 Eylül rejimini bu sahte ve
riyakar tutumlarla kurtarmaya çabalıyor.
Bu çabalar doğrultusunda, Irak'a göçten
dolayı hükümete gensoru verdi. Gensoru
gerekçesi olarak şunlar belirtilmiştir: "(Bu
olay, bn) siyasal yönetimin bölge insanının
sorunlarını çözmekte aceze düştüğünü,
vatandaşların güvenini kaybettiğini göstermektedir.
Ülkenin bütünlüğü, demokrasinin işlerliği
ve toplumun huzurunu yakından ilgilendiren

bu olay, siyasal iktidarın bölgeye yönelik politikalarının iflas ettiğinin
açık bir göstergesidir." (Cumhuriyet, 23 Ocak 1990)
Sorunu bu tarzda koymakla SHP devlet Partisi
olduğunu bir kez daha göstermekte; uygulamaları
salt hükümete maletme yoluna gitmektedir.
Sorunun gerçek boyutu olan, halkımızın
bağımsız ve özgür yaşam hakkının TC tarafından
kanla bastırılması gerçeği böylece yadsınmaktadır.
Bu tavrıyla SHP ne kadar sahtekar bir tutum
içinde olduğunu ele vermektedir.

Devrimci savaşımlarımız vardı düzey itibarıyla
halkımızla bütünleşmiştir. Halkımız, maruz
kaldığı tüm zorbalıkların TC'nin iflasının
ürünü olduğunu, her geçen gün daha iyi
kavramaktadır ve bilmektedir ki, bu politikaların
son bulması ancak, bağımsız Kürdistan'a
kavuşmakla mümkündür. Bu bilinç halkımızı er
geç kurtuluşa götürecektir; sömürgeciler ve
yardakçıları suçlarının hesabını misliyle ödeyeceklerdir.

Son beş yılda yürütülen özel savaş sonucu,
55 bini aşkın Kürdistanlı zorla göç ettirildi.
Bu sayı sadece şiddet kullanılarak, "ya korucu
olacaksın, ya da göç edeceksin" açık dayatmasının
bilançosudur. Bir de halkımız açlığın sınırına
getirilerek, TC'nin kurduğu ajan şebekeler
yoluyla göç ettirildi. Bilindiği gibi bu göç
Avrupa, Ortadoğu ve Afrika'ya kadar uzanıyor.
Bu da hesaba katıldığında, beş yıl içinde
ülkemizi terk etmek zorunda bırakılan
insanlarımızın sayısı yüzbinleri bulur. Bu
göçler sonucu boşalan köylerle ilgili, 28 Ocak
1990 tarihli 2000'e Doğru dergisi bir bilanço
yayınladı. Bilanço şu şekildeydi: Bilanço şu
gibi sayfalarımıza alıyoruz.

Son beş yılda boşalan köyler

ŞİRT/MERKEZ:

Bostancık, Konacık, Demirkapı, Çiçekli, Sağlanca, Yokuşbağlar, Bağlıca, Beşagaç, Sandallı, Kaçağılı, Tekçinar, Bağpınar, Dühok, Harbuzu, Gafdan.

ŞIRNAK:

Parkiz ve altı mezrası, Özbine, Çalasıne, Gebezli, Huzi, Mihri, Anılmaş, Boyunkaya, Çala, Sergemeşoşu, Diryon, Bacrit, Aftehle, Rameron, Derbeben, Çememez, Bıştışa, Şerevan, Kortağane, Cıner, Belüze, Reşor, Tehtiyar, Ernde, Sandallı, Dimilya, Gorebezo, Deştke, Abasa, Cuhdan, Kaymakçemesi, Boşagaç, Dohuk, Koşkoner, Çadırılı, Banecindiya, Mendke, Birke, Zrurngo, Dereguve, Miştağ, Birmeküre, Emuya, Tekçinar, Şilbin, Gündekamitirba, Kavunca, Bağpınar, Seradeh, Feks, Hema, Bengeması, Gündük, Huşal, Meserci, Çobandere, Kenibergü, Kayabayın, Bertür, Keseru, Günedemeremo, Diren, Difen, Teryakera, Guharatehli, Benekerke, Boyunyaka, Nifekara, Tirekara, Akid, Bişeyerş, Guzakürge, Sine, Talga, Bestabökijune, Bestameryeme, Zirfin, Deştberguru, Aşelendge, Benafya, Alikere, Bilkasma (tamamen), Atyon, Dedeören, Güneşçam, Karageçit, Bösüke, Cıfane, Düfyon, Balveren, Akçay (kısmen).

KURTALAN:

Gıbık, Çemkurke, Kasırke, Tallike, Lefe, Heseyniye, Gozik, Betile,

"Asteğmen Naim, üç asker seçti: Hikmet Yıldırım, Sinan Ertop ve Recep Cemil Topçu. Naim, PKK'lulardan ele geçirilen kalaşnikofu aldı, seriye taktı. Bunu özellikle yaptığını sanıyorum. Soruşturma açılırsa 'PKK vurdu' demeyi düşünmüş olmalı. Köylünün 4-5 metre uzağında durdular. Dördü birden ateş etmeye başladılar. Halil Başkurt'un beyni parçalandı. Gözleri açıldı. Gözüne de kurşun sıktılar. Halil, taşın dibine öylece yığıldı.

Hemen o sırada köyden silah sesleri gelmeye başladı. 3 Eylül günü geçen olayları gazeteler şöyle yazdılar: 'Cıraf Dağı ile Körüklükaya Köyü bölgesinde, askerlere pusu kurarak bir erihit eden teröristlerden biri öldürüldü, biri yakalandı. Akşam 18.30'da Üsteğmen Hamza Yaşar köylülerini meydana topladı. Emir şöyleydi: Sabah 6'ya kadar köyü terk etmeyen öldürülecektir!'

Faik Candan, 3 Eylül 1989'da Eruh'un Körüklükaya köyü yakınlarında işlenen cinayeti, 21 Ocak 1990 tarihli 2000'e Doğru dergisine böyle anlatıyor. Katledilen köylü Halil Başkurt, 65 yaşında. O gün tuz almak için indiği şehirden dönüyor. Cıraf Dağı'nda operasyon yaparken, gerillalarla çatışmada ağır kayıp veren sömürgeci kolluk kuvvetleri tarafından alınıp, ağır işkenceye tabi tutulduktan sonra katlediliyor. Aynı sırada Körüklükaya köyü de yoğun ateş altına alınıyor ve bütün köylüler göçe zorlanıyor. Nitekim ertesi gün, tekrar köye giden özel savaş birlikleri, tek ferde rastlamıyor. Köylüler yoğun baskı ve sistemli işkence ve cinayetler sonucu, köylerini bırakmak zorunda kalıyorlar. Yeniden köye giden çapul sürüleri, evlerin tümünü ateşe veriyorlar. Avukat Faik

Özel savaşın Kürdistan'daki imha politikası ve birkaç örnek

Candan, çavuş olarak askerlik yaptığı Kürdistan'daki anılarından birini öz olarak böyle anlatıyor.

"Saat 18.30'da sobanın etrafında oturmuş sohbet ediyorduk. Birkaç el silah sesi duyduk. Rastgele köye ateş etmeye başladılar sonra. Silah sesleri 35-40 dakika devam etti. Dışarı baktığımda, İpek Yolu üzerinde askeri araçlar vardı." (24 Aralık 1989, 2000'e Doğru)

Bu olay 14 Aralık 1989'da Nusaybin'in Duruca köyünde meydana geldi. M. Ali Fidan, köyün Türk askeri tarafından ağır silahlarla taranmasını, bu tarzda anlatıyor. Tarama sonucu bazı evlerin camları kırılıyor. Fakat o an köylülerden kimsenin tesadüfen dışarıda olmaması, mutlak bir katliamı önüyor. Sömürgeciler, bu taciz ateşiyle köylülere gözdağı vererek sindirmek istiyorlar. Hatta köyün Suriye sınırında bulunmasını bahane göstererek, önce Suriye tarafından tarandığını ileri sürüyorlar. Sömürgeci saldırıdan birkaç gün önce, muhbir Ekrem Aydın, gerillalar tarafından ölümle cezalandırılıyor. Bu unsurun ajan olduğunu bütün yöre biliyor. Sömürgeciler, bu eyleme misilleme olarak köyü kurşun yağmuruna tutuyorlar. Bunkadaki köylüler korkuyla sindirerek teslim almaktı.

Yine bir yurtseverin bildirdiğine göre, diğer bir katliam da Mardin Midyat'a bağlı Çayırılı (Dervane) köyünde gerçekleştirildi. 9. 12. 1989 günü, akşam saat 5 sıralarında, köye gelen sömürgeci kolluk kuvvetleri, biri bayan olmak üzere 3 yurtseveri alçakça katlettiler. Katledilen yurtseverler; Silo (65 yaşında), Halil (35 yaşında) ve Sebahat Devamı 18. sayfada

ŞEMDİNLİ:

Aperank, Ankay, Keprilî, İkiztaş, Yumrukaya.

ULUDERE:

Bağlıca, Mutluca, Taşdelen köyü Kayadibi ve Evil mezraları (tamamen). Taşdelen ve Ortabağa köylerinin bir kısmı.

TUNCELİ/OVACIK:

İşıkvuran, Topızlı, Karaoğlan (tamamen). Çölbaşı, Cevizlidere, Kıcıklı, Hanuşağı, Bozluca (kısmen).

HOZAT:

Ormanyolu, Sarısaltık (tamamen). Dalveren, Uzundal, Taşitli (büyük oranda).

NAZIKIYE:

Doğantaş, Yaylacık, Rakis, Sarıyaya, Eğildelen.

VAN/ÇATAK:

Konağa, Alantaş, Andıçen, Övecek, Delbastı, Beşbudak, Önağal, Özlüce, Tellitepe, Kapıdağ, Dadan, Ermuşat, Evecek, Balbastı, Sugeldi, Baltutan, Beğendik, Dokuzbağ, Sırmalı.

GÜRPINAR:

Yukarı Beşparmak, Yalaztepe, Keçikan, Arpayatağı, Şanmanış, Yedisalkım, Dikbıyık, Topyıldız, Akdoğdu, Bağtutan, Başbudak, Akabinin, Oğuldami, Aşağı Beşparmak, Geziyurt, Taşnacık, Sıcaksu, Kalkanlı köyleri ve Biban, Şerket, Yukaneğeri, Kurşunlu, Sugözü mezraları.

BAHÇESARAY:

Önlüce, Kaşıkçılar, Güneyyamaç, Çatbayır, Bağçılar.

BAŞKALE:

Sinova, Bağışlı, Doğanca, Akçayı, Özpınar, Kasrik.

Türk İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu ile Sömürgeci Vali Hayri Kozakçıoğlu, yaklaşık bir ay aralıkla Kürdistan'daki savaşın bilançosunu açıkladılar. Fakat iki özel savaş yetkilisinin verdikleri rakamlar birbiriyle çelişmektedir. Bu da TC'nin savaş gerçekliğini kendi lehine ne kadar çarpıttığının gayri-ciddi kanıtı ol-

Savaş gerçekliğini çarpıtmada yarışan Kozakçıoğlu ile Aksu

maktadır.

Aksu, Türk parlamento oturumunda yaptığı konuşmada; "19 Temmuz 1987'den 89 Kasım sonuna kadar meydana gelen olaylarda 322 gerilla ölü, 24'ü yaralı

ve 131'i de sağ ele geçirildi" dedi. Aynı tarihler arasında kayıplarını da şöyle açıklamaktadır: "205 er, erbaş ve subay ölmüş, 322'si de yaralanmış. Yine 267 korucu ölmüştür."

FAŞİST TC'NİN, AZERBAYCAN OLAYLARI KARŞISINDAKİ KİŞKİRTİCİLİĞİNİN AMACI NEDİR?

Baştarafı 1. sayfada yeniden ayyuka çıkarıldı. Basın, ilk sayfalarını tümünden bu gelişmelere ayırırken, çarşaf çarşaf insan cesetleri yayınlıyor. Diğer sayfaların önemli kısımları da Azerbaycan'a ayrılmış durumdadır. Gazetelere ilk bakıldığında, Azerbaycan'da taş üstünde taş kalmamış izlenimi uyandırıyor. Yani Azerilerin toptan "imha" edildiği intibası yer alıyor. Bütün Türk politikacı ve sözde bilim adamları, gelişmeleri değerlendiriyor ve yorumluyorlar. Fakat bu değerlendirme ve yorumlarında gelişmeleri korkunç derecede çarpıtıp saptırıyorlar. Kullanılan üslup son derece demagogik, saldırgan ve kışkırtıcıdır.

Ayrıca çeşitli alanlarda devletin bizzat elaltından örgütlediği mitingler yapıldı. Basın-yayın yoluyla bu mitinglerin yoğun propagandası yapılmasına rağmen, çok düşük katılımlar oldu. Olağanüstü iletişim araçları kullanılmaması ve ilan edilmiş bir savaş propagandasına rağmen, kitleler ilgi göstermedi. Bu, Türkiye halkında önemli bir bilinç birikiminin oluştuğunun açığa çıkması açısından dikkat çekicidir. Türk rejiminin yaşam gıdası olan şovenizmin parçalandığının, emekçilerin bu sapık, ırkçı düşüncelere ilgi göstermediğinin pratikte ortaya çıkması önemlidir. Özellikle İğdır'da yapılan ve bütün sömürgeci partilerin desteklediği mitinge, bin-ikibin kişinin katılımı çarpıcıdır. Bilindiği gibi, İğdır'da Azeri azınlığı yaşamaktadır. Türk sömürgeciliği, burada asırlardır Kürt-Azeri çelişmesini körüklemektedir. Geçmişte devlet desteğinde Azeriler, sürekli Kürtlere saldırtılmış ve kanlı çatışmalar olmuştur. Dolayısıyla Türk şovenizminin Kürdistan'da en güçlü olduğu alanların başında gelmekteydi İğdır. 12 Eylül öncesi, buna dayanarak Azeriler önemli oranda faşistleştirilmişti. Partimizin çalışmaları sonucu faşist odaklaşma belli oranda kırılmıştıysa da etkisini sürdürüyordu. 12 Eylül faşist darbisiyle yeniden şovenizmi geliştirmek için alana özel önem verildi. Fakat son miting gözönüne getirildiğinde, yoğun bir propaganda ve bütün sömürgeci siyasal güçlerin katılımıyla örgütlenmesine rağmen, katılımın bu düzeyde olması anlamlıdır. Ashında bu bile Türk rejiminin kitlelerden hangi oranda tecrit olduğunu ortaya koymaktadır. Bu rejimin, artık dayanıksızlığını, iktidarsızlığını ve yönetimsizliğini açığa vurmaktadır.

Azerbaycan'daki gelişmeler gerekçe yapılarak yüksek okullarda polis desteğinde faşistler

eliyle saldırılar düzenlendi. Fakat devrimci-demokrat ve ilerici öğrenciler, bu saldırılara karşı durarak geri püskürttüler ve okulları faşistlere terk etmediler. Çıkan taşlı-sopalı saldırılarda onlarca öğrenci yaralandı. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde forum yapmaya çalışan faşistlere karşı koyan bir grup öğrenci, "**Türk faşizmi Kürdistan'da her gün katliam ve sürgünlere başvuruyor; bu anlamda dünyanın en kanemici rejimi olan Türk faşist rejimi hangi yüzle ve amaçla Azerbaycan'a sahip çıkmaktadır**" tarzında açıklamalar yaptı.

Gerek yapılan mitinglerde, gerekse okullara faşistlerin yaptığı baskınlarda ırkçı-şoven ve saldırgan sloganlar atıldı. Özellikle işgalci Türk ordusunun Azerbaycan'a yürümesi başta gelen slogandı. Yine Azerbaycan'daki "savaş"a katılmak amacıyla "gönüllü" birlikler oluşturma çalışmaları yapıldı, çağrılar yinelenildi.

Kısaca vurgulanmaya çalışılan TC'nin bu çabaları neyi amaçlamaktadır? Neden Sovyetler ve Ermenilere karşı ilan edilmiş bir psikolojik savaş yürütülüyor? Türkiye ve Kürdistan'da savaş psikolojisi ege-men hale getirmeye çalışılıyor. Bir bütünüyle 12 Eylül rejiminin kitlelerden iyice teşhir ve tecrit olmasının çarpıcı bir yansımasıdır. Zaten rejim, Kürdistan'da tam bir dağılma ve çürümeyi yaşamaktadır. Halkımız, sömürgecilikten düşünce alanında tam kopuşu yaşarken, bunu yer yer maddi planda kopuşa da yansıtmış, kitle desteği sıfır noktasına hızla yaklaşmaktadır. Sömürgeciliğin, Kürdistan'daki gücü çıplak zora ve bir avuç işbirlikçi-haine dayanmaktadır. Bunun sonucudur ki, TC, Kürdistan'da Azerbaycan'da yaşanan gelişmeleri bahane göstererek İğdır ve Oltu dışında gösteri yapmadı ve okullara saldıramadı. İğdır ve Oltu'da da Azeri ve Türk azınlığının ve yoğun şoven propagandanın etkisiyle çok sınırlı bir kesimi mitinglere katabildi. Bu 5 yıllık devrimci savaşımızın, TC'yi ne hale getirdiğini çok çarpıcı tarzda ortaya koymaktadır.

O kadar şoven ve ırkçı propagandaya rağmen, TC, Türkiye halkından da gerekli ilgiyi görmedi. Halbuki bundan 5 yıl öncesine kadar, bırakalım bu düzeyde kanlı propagandayı, çok sınırlı bir tahrikle "milli birlik ve bütünlük" hemen sağlanırdı. 1974 Kıbrıs işgali, bunun en iyi örneğini oluşturmaktadır. Kıbrıs'ta savaşmak için askerlik şubeleri önünde gönüllü uzun kuyruklar oluşmuştu, bu dönemde.

Bu tablo, Türk egemenlik sisteminin sonuna geldiğinin dışa vurumudur. Geçmişte yoğun şovenizmin etkisinde olan Türkiye halkının önemli oranda bundan kurtulduğunu açığa vurmaktadır. Türkiye halkı, faşist rejimden umudunu kesmiş, henüz öncüsünü yaratmamış olsa da devrimci bir seçeneğe kavuşma arayışı içindedir. Bu seçeneğin yaratılması durumunda rejimin ömrünün noktalanacağı gözler önündedir. İşte rejim, gerek Kürdistan'da yaşadığı durum, gerekse Türkiye'de karşı karşıya bulunduğu sorunlar nedeniyle, Azerbaycan'daki gelişmeleri oldukça abartıp saptırarak, kışkırtıcı bir üslup kullanarak bir haçlı seferi yürütüyor. Burada beslenen amaç; Kürdistan'daki devrimci savaşın etkisiyle, Türkiye'de parçalanmış şoven ve sosyal-şoven anlayışı yeniden canlandırmaktır. Turancılık yeniden hortlatılmaya çalışılmaktadır.

Bu durumu, Daily Telegraph gazetesi şöyle yorumluyor; "**Türkiye'de ise Pan-Türkizm-ve Pan-Turanizm hayallerini hesaba katmak gerekir. Türklerle Rusların birbirlerini sevmeyeceği tarihsel bir gerçektir. Türkiye'nin, Ruslarla toprak sorunları da mevcuttur. Sovyetler'in dağılmaya yüz tutması durumunda Türkiye de iyi komşuluk ilişkilerinden vazgeçebilir. Pan-Turanizmin dirilmesi ise Ortadoğu ve Orta Asya'da yeni sorunlar anlamına gelir.**" (Aktaran Cumhuriyet, 20. 01. 1990)

12 Eylül rejimi, kendisini yavaşlatmak için Turancılığı yeniden diriltmeye ihtiyaç duymaktadır. Çünkü Kürdistan'da sömürgeci özel savaşı mevcut koşullarda eninde sonunda kaybedeceği kesinleşmiş durumdadır. Türkiye halkından da sürekli bir tecriti yaşamaktadır. Rejimin varlık bulmasında "Ordu-millet" felsefesine dayanan ve "nerede bir Türk varsa, Türk sınırı oradan başlar" ırkçı mantığını taşıyan anlayış, gelinen aşamada işlevini büyük oranda yitirmiş durumdadır. İşte, buna hayatiyet kazandırmak için Azerbaycan sorunu fırsat bilinen korkunç bir propaganda makinası işletildi. Fakat bırakalım Kürdistan halkı, Türkiye halkından da destek bulamadı.

Bütün bu gelişmeler, Türk sömürgeci devletinin giderek her türlü dayanağını yitirerek çöküşe gittiğinin çarpıcı kanıtlarıdır. Kürdistan'da varlık koşullarını yitiren bir TC, Turan hülyaları ile birlikte mezara gömülecek ve artık halkların başında bir demoklesin kılıcı gibi sallanma gücünü yitirecektir. Onun şovenizm dopingleri de bu sonu engelleyemeyecektir.

Aksu, 18 Aralık 1989 günü parlamentoda bu açıklamayı yaptı. Bundan yaklaşık bir ay sonra 12 Ocak 1990 günü Kozakçıoğlu da Diyarbakır'da yaptığı açıklamada, aynı süre içinde sonuçları aktarırken bu süre içinde 1434 çatışmanın meydana geldiğini, bu çatışmalarda 637 gerillaya karşı 252 er, erbaş ve subayın öldüğünü ve 353'ünün de yaralandığını belirtti.

Özel savaşta üst düzeyde görevli bu iki Türk yetkilisinin verdikleri rakamlar bile birbirleriyle büyük bir tezat oluşturuyor. Örneğin Aksu, "322 gerilla öldü" diyor. Ondan bir ay sonra Kozakçıoğlu bu sayıyı 637 olarak veriyor. Yani Kozakçıoğlu, şehit düşen gerilla sayısını Aksu'nun belirttiğinden 315 kişi fazla söylemektedir. Verilen bu rakamların doğru olabilmesi için bir ay içinde 315 gerillanın şehit düşmesi gerekir. Bunun da mümkün olmadığı açıktır. Zira 2,5 yılda 322 gerillanın şehit düştüğünü faşist Aksu açıklamaktadır. Burada bir ay içerisinde bu sayının yüzdeyüz artması olanaklı değildir. Bu iki savaş yetkilisine de sormak gerekiyor: Hanginiz yalan söylüyor? Fakat herbiriniz yalan söylemeyi birbirinin üzerine atma sahtekarlığını göstereceksiniz. Yalnız biz söyleyelim; ikinizin de yalan söylediği kesin. Yalan söylemek zorundasınız, çünkü temsilcisi olduğunuz devlet, bu temelde mayalanmıştır. Asırlardır yalan ve entrikaya dayanan devletiniz, başta Kürdistan halkı olmak üzere, Ortadoğu halkları üzerinde tam bir despot kesildi. Barbarlığıyla

halkların nefes dahi almasına olanak tanımadığından, sahtekarlığını gizleyebildi. Sizler de bu rejimin birer temsilcisi olarak yalan söylemek durumundasınız. Fakat artık yalanlarınızı gizleyemiyorsunuz. Çünkü PKK önderliğindeki halkımızın kararlı yürüyüşü karşısında şaşkına dönerek birbirinizi de yalanlıyorsunuz. Bu bir bunağın ruh haletidir.

Türk yetkililerinin bu açıklamaları devrimci savaşımızın gelişim boyutlarını çarpıtmayı hedeflemektedir. Savaşta başarı veya başarısızlığın yönü, salt askeri eylemler ve buradaki kayıplarla ölçülemez. Bu bir yön olsa da; başarı ile başarısızlığın asıl ölçütü, kitle zeminine oturmayla orantılıdır. Özel savaş yetkilileri bu tarz değerlendirmelerden kaçınmaya çalışıyorlar. Çünkü Kürdistan'da TC teşhir ve tecrit olmuş, her gün hızlı bir şekilde otorite aşımına uğruyor. Bunun yerine kurtuluş güçlerimizin otoritesi dinamik bir şekilde gelişip kurumsallaşmaya gidiyor. Bu yüzden TC, sadece sayıları çarpıtarak veriyor. Bununla içinde bulunduğu çıkmazı gizlemek istiyor. Fakat onların verdiği sayılar üzerinde bile, gelişmenin lehimize olduğu görülüyor. Koruculardaki kayıplar da hesaba alındığında durumun böyle olduğu açık. Dolayısıyla faşist TC, tüm çarpıtma ve saptırmalarına rağmen savaş gerçeğimize güç getirememektedir. Sadece, "çamur atarım, tutmazsa izi kalır" anlayışı ile hareket etmektedir. Ama bunda da suçüstü yakalanıyor.

Ortadoğu halklarına karşı TC'nin yeni silahı: GAP

Baştarafı 1. sayfada

sında Fırat'ın sularının kesilerek baraja kanallı edileceği belirtildi. Bu durum suyun kesilmesinden doğrudan etkilenen Suriye ve Irak başta olmak üzere Arap ülkeleri arasında tedirginlik doğurdu. Bilindiği gibi, Fırat Kuzey-Batı Kürdistan topraklarından doğarak Suriye topraklarına oradan da Irak'a geçmektedir. Fırat'ın sularının kesilmesi, zaten su sıkıntısı çeken Suriye ile tarımı büyük oranda Fırat'ın suları ile beslenen Irak'ı zor durumda bıraktı. 13 Ocak tarihinden başlayarak Türkiye, Irak ve Suriye arasındaki diplomasi trafiği esas olarak su sorunu etrafında hızlandı, yer yer gerginlikler ortaya çıktı, çeşitli basın-yayın organlarında savaş çıkma olasılığı üzerine yorumlar peşpeşe yayınlanmaya başlandı. Bu da zaten gergin ortamı nedeniyle dikkatlerin üzerinde yoğunlaştığı Ortadoğu alanı üzerindeki tartışmaların hızlanmasına yol açtı. Bu tartışmaların üzerinde yoğunlaştığı nokta, suyun Ortadoğu alanı için bir silah niteliğine büründüğü ve özellikle GAP'ın her an patlamaya hazır bir saatli bomba konumunda olduğudur. Çeşitli uluslararası kuruluş ve basın organlarının belirttiğine göre, eğer su sorunu Ortadoğu yönetimleri arasında akıllıca çözümlere kavuşturulamazsa, bu yüzden gelecekte bir savaşın çıkması kaçınılmaz olacaktır.

Bilindiği gibi Türkiye, kaderinin projesi diye adlandırdığı GAP ile dünyanın sayılı büyük barajlar zincirinden birine sahip olmuş bulunmaktadır. GAP'ın ekonomik alanda Türk sömürgecilerine sağlayacağı büyük çıkarlar vardır. Bu proje ile tarımda

daha verimli bir üretime geçerek adeta Ortadoğu'nun gıda deposu olmaya soyunmaktadır. Ancak GAP'ın ekonomik alanda sağladığı yararların ötesinde çok önemli bir siyasi anlam ve önemi de vardır. Ortadoğu alanında bulunan su kaynaklarının sınırlılığı ve bu yüzden çekilen sıkıntılar dikkate alındığında, Fırat gibi önemli bir su kaynağını denetimi altına almakla ve Dicle, Seyhan, Ceyhan gibi nehirler üzerinde de aynı şansa sahip olmakla Türkiye özellikle Suriye ve Irak başta olmak üzere, Ortadoğu halklarının başında sallanan bir demoklesin kılıcı konumundadır. Yani, GAP ve genelde su silahı TC'nin elinde ekonomik olmaktan öteye siyasi bir silah niteliğine sahiptir. Tarihte Ortadoğu halklarını yüzyıllarca boyunduruk altında tutan Türk egemenleri bu emellerini hiçbir zaman terketmemişlerdir. Geçmişte ordular eliyle kurdukları otoriteyi bugün su silahını kullanarak kurmak amacındadırlar. Bu nedenle de GAP'a dört elle sarılmakla, ona yaşam kaynakları gözünü bakmamaktadırlar. "Suyun başını tutmuş olmanın" verdiği cüretkarlıkla Ortadoğu halklarına emperyalizmin ve kendilerinin çıkarları doğrultusunda dayatmalarda bulunmaktadır. Böylece Ortadoğu alanının emperyalizm için dikensiz gül bahçesi haline getirilmesi ve kendilerinin de parsa toplaması için bu yeni silahı ustaca kullanılmaktadır.

Türk sömürgecilerinin baş sorunu olarak Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı savaşında da su silahı TC'nin elindeki en önemli koz-

Devamı 18. sayfada

ALMAN SOSYOLOG H. SCHLUMBERGER "BÖLÜCÜLÜK" İDDİASI İLE TUTUKLANDI

Ocak ayı ortalarına doğru, Kürdistan'a bir inceleme gezisine çıkan Alman sosyolog Prof. Hella Schlumberger, Urfa'nın Birecik ilçesinde Kelaynak İstasyonu'ndaki deftere, "Yaşasın özgür Türkiye ve eşit haklara sahip KÜRDİSTAN" yazması üzerine, istasyon bekçileri tarafından ihbar edilerek tutuklandı. Bunun üzerine savcılık, Alman sosyolog hakkında "bölücülük propagandası yapma" gerekçesiyle dava açtı.

Olayın duyulması üzerine, başta F. Alman hükümeti olmak üzere, Alman kamuoyu ve Türkiye'deki çoğu çevrelerden tepkiler geldi. Alman konsoloslğunun girişimleriyle, Türkiye İçişleri ve Dışişleri Bakanları devreye girdiler. Ancak olay savcılık tarafından mahkemeye intikal ettirilmişti. Daha sonra Alman Dışişleri Bakanlığının da olayın halledilmesi

yönünde girişimleri oldu. Alman sosyolog, konulduğu Diyarbakır Cezaevi'nde ilk duruşmasında beraat ettirilmeyince, bu sefer F. Almanya Cumhurbaşkanı Weizsäcker devreye girerek, cumhurbaşkanlığı sekreterliği aracılığıyla, o dönemde ABD'de bulunan Türkiye Cumhurbaşkanı T. Özal'a bir mesaj gönderdi. Mesajda, olayın süratla kapatılmasının her iki devletin de yararına olacağını belirtti.

F. Alman hükümetinin girişimleri ve olayın Avrupa kamuoyunda da tepki toplaması sonucu, Türk hükümeti ve cumhurbaşkanı, tutuklanma olayının TC'nin aleyhinde bir kampanyaya yol açmaması için olayın kapatılmasını istedikler. Bunun üzerine Diyarbakır Mahkemesi'nde yapılan ikinci bir duruşmada, Alman sosyologun "Bilerek bölücülük propagandası yapmadığı" belirtilerek beraatine karar verildi.

Tutuklanma olayının bu şekilde süratle kapanması, Türk basını tarafından Alman ve Türk devleti hükümetleri arasında gizli den başgösteren bir krizin sonu olarak değerlendirildi.

Alman sosyolog H. Schlumberger hakkında 5 yıl hapis istemiyle dava açılmıştı. Ancak 12 gün tutuklu kaldıktan sonra serbest bırakıldı. Bunu, Alman olmasına borçlu. Alman sosyolog, "günahının" "Kürdistan" kelime-

sini büyük harflerle yazmak olduğunu belirtiyor. Hella, bir Kürt olsaydı, işkenceli bir yaşam içinde hapis yatmayacak mıydı? "Terörist" damgalı "PKK"li olarak... Bir yabancı uyruklunun "Kürdistan" kelimesini yazmasına tahammül edilemiyorsa, bir Kürdün kendi ülkesinin ismini yazmasının, hayatına bile mal olabileceğini belirtmekten doğal ne olabilir... Bu koşullarda insanları hapseden bir rejimin, demokratlıkla ilgisinin olduğunu düşünmek bile saçma. İnsanlarımızın baskı, işkence ve katliama uğramamasının şartı; sadece kimliklerini ve ülkelerinin adını telaffuz etmemek değil, korucu olmaktır ya da en azından çeşitli biçimlerde devletten yana olarak ihbarçılık-ajanlık yapmaktır. Bu dayatmayı kabul etmeyenlerin, mutlaka baskı gördüğü, işkenceye maruz kaldığı ve kimi zaman da öldürüldüğü bir sır de-

ğildir. Sömürgeci Türk devletinin, bu faşist uygulamalarını gün geçtikçe tirmandırdığı biliniyor, "demokrasi havariliği"ni yapması alçakça bir sahtekarlıktan öteye gidemez.

F. Alman emperyalizmi de bir vatandaşın tutukluluktan kurtulması için, en üst düzeyde seferber oluyor. Bu, F. Alman devletinin de anti-demokratikliği ve ikiyüzlülüğü önünde engel değil. Gerçek demokraside çifte standart olamaz. Kaldı ki, F. Alman devleti, bu olayın kapanmasını isterken, Türk devletinin çıkarını düşünmüş ve kendi kamuoyunun tepkisini kırmak istemiştir. Gerçekten burada bir dürüstlük varsa, neden "Kürdistan" kelimesini bile suç sayabilecek kadar barbar olan bir rejime karşı mücadele verdikleri için, Kürdistanlı ulusal kurtuluşçu politikacıları "teröristlik" iddiasıyla yargılamaya çalışıyor?..

Bu olay, faşist Türk devletinin ve F. Alman emperyalizminin ikiyüzlülüğünü gözler önüne serilediği gibi; halkımızın kurtuluşunu Avrupa merkezlerinde ve TC yasaları çerçevesinde aramanın da bomboş bir hayal olduğunu bir kez daha kanıtladı.

Hella Schlumberger'i, onun devleti kurtardı! Ya devletsiz Kürdü kim kurtaracak? Şüphesiz ki onu kurtaracak güç, er veya geç onun devletini de kuracak olan PKK'dir...

F. ALMANYA-PKK DAVASI'NDA DEVRİMCİ KÜRT TUTUKLULAR MAHKEME HEYETİNİN REDDİNİ İSTEDİLER

Baştarafı 1. sayfada

Ama "minareyi çalan kılıfını da hazırlar" derler. Mahkeme heyeti de, gayet pişkin bir davranışla kendilerini tarafgir hissetmediklerini belirterek, sözkonusu tarafgirlik dilekçelerinde ileri sürülen gerekçelerin mahkeme heyetinin reddi için neden teşkil edemeyeceğini ifade etmektedirler. Mahkeme, sözkonusu bu görüşlerini, şimdiye kadar sunulan tüm dilekçelere ilişkin aynı biçimde adeta bozuk bir plak gibi tekrarlayıp durdu. Savcılığın bu konudaki görüşleri ise çok daha ilginç. Hukuksal açıdan çok ciddi ve ibret verici gerekçelere dayandırılan mahkeme heyetine yönelik itiraz dilekçeleri, savcılığa göre, "Temelsiz ve sadece propaganda" niteliğini taşıyan basit, anlamsız ve boş şeylerdir. Hatta bu konudaki gayri-ciddi tutumunu o denli ileriye götürdü ki, verilen dilekçelere ilişkin, "Bu dilekçe de temelsiz ve bundan dolayı reddine ve davaya devam edilmesine" cümlesi yazılı, önceden hazırlanmış ve fotokopisi yapılmış kağıtçıklarla cevap vermeye başladı.

Bu durum, -hazırlık evresini bir yana bırakırsak- yaklaşık iki yıldan beri Federal Savcılığa Kürt halkına ve onun kurtuluş mücadelesine karşı sürdürülen gözü dönmüş saldırgan politikanın daha şimdiden iflas ettiğinin göstergesidir. Mahkeme heyetinin, Selahattin Erdem'e söz hakkı vermemesi üzerine Av. Schultz'un vermiş olduğu ikinci bir tarafgirlik dilekçesi çerçevesinde söz alan Selahattin Erdem, yaptığı konuşmasında savcılığın, resmi belgelerle kanıtı olan ve tartışma götürmez gerekçeleri nasıl tersyüz ettiğini açık bir şekilde sergiledi. Selahattin Erdem, konuşmasını şöyle bitirdi: "... Bizde bir halk sözü var; 'rüzgar eken fırtına biçer' derler. Bazı çevreler bu çerçevede habire rüzgar ektiler ve hala da ekmeye çalışıyorlar. Fakat bir gün Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin zafer kazanan kasırgasıyla karşılaşsınlar şaşırmasınlar. Önümüzdeki gelecek böyle olacak; faşist Türk sömürgeciliğini yaşatmaya emperyalizmin gücü de yetmeyecektir..."

Bu açıklamalar karşısında savcılığın tepkisi isteri nöbeti seviyesine ulaşarak, şu sözlerle ifadesini buldu:

"PKK, kendisini Kürt halkı olarak görüyor olsa bile, Kürt halkı değildir. Birçok komünist partinin kendisini halk olarak görme hatası günümüzde açıklık kazanmıştır."

Buna cevaben bayan avukat E. Lunnebach, şunları söyledi: "Eğer siz bu mukayeseyi yaparsanız, size şunu hatırlatmalıyım; Stasi de (Doğu Almanya İstihbarat Örgütü) uzun bir dönem halkın istemlerini izlediğini

iddia etti; Federal Savcılığın, FAC'nın politik 'devleti koruma' menfaatlerini izlediğini iddia ettiği gibi. Bugün ise, öyle ki Doğu Almanya'da halk Stasi'yi kontrol altında tutuyor, daha doğrusu feshetti. Bunun üzerine bir düşünün; eğer böylesi bir durum Federal Savcılığın başına gelseydi!"

Bunun üzerine Federal Savcılık, Avukat Lunnebach'ın Federal Savcılığı Stasi ile özdeş tuttuğu gerekçesiyle, söylenenlerin çarpıtılmış bir biçimde- cezai koşturma için avukat hakkında tutanağa geçirilmesini talep etti; ve bu, olduğu gibi tutanağa geçirildi. Gerçekte bu çok kaba bir tahrifattı. Zira, Federal Savcılık, hiçbir zaman Stasi ile özdeş olamaz. İfade edilmek istenen kapitalizmin yıkılmazlığı felsefesinin kof olduğu ve bu ülkelerde er veya geç özgürlük dalgasının yükselip bu tür özgürlük düşmanı kurumları yerle bir edeceğidir.

25. duruşma, tutuklu Kürt politikacılarının arkasında duran ve sözde "güvenliği" sağlamakla yükümlü cezaevi gardiyaları tarafından bayan bir avukata sapıkça sarfedilen küfür ve hakaretler nedeniyle cezai koşturma için suç duyurusunda bulunmakla başladı. Federal Savcılığın ve mahkemenin konuyu çarpıtma ve engelleme çabaları, tüm avukat ve tutukluların ısrarlı ve kararlı tutumları ile boşa çıkarıldı. Bunun sonucu olarak, en azından sözkonusu bu insanlık posası gardiyanın duruşma salonundan atılması sağlandı. Esasında tutuklular, gardiyanların sürekli tehdit, tahrik ve provokasyonlarıyla karşı karşıyadılar. Tutuklular gerek hücreye götürülürken, gerekse duruşma salonuna getirilirken, sürekli tartaklanmakta ve dövülmektedirler. Sorun sadece bununla da kalmayıp, duruşma esnasında da gardiyanlar, tutuklu Kürt politikacılarına karşı onur kırıcı davranış ve sözler sarfetmektedirler. Bütün bunlar,

mahkeme heyeti ile savcılığın bilgisi ve teşviki dahilinde gerçekleşmektedir.

Bu durumdan anlaşılmalıdır ki, bu dava tümüyle göstermeliktir ve mahkeme heyeti bu davada açıkça bir taraftır. Sözkonusu mahkemenin tarafgirliğine ilişkin C. Heydenreich'in vermiş olduğu mahkeme heyetinin reddi dilekçesinde de bunu, birçok yönüyle görmek mümkündür. Heydenreich, mahkeme heyetinin reddi dilekçesinde özetle şunlara değinmiştir:

"Mahkeme tutukluların posta kontrolünde tarafgir ve keyfi davranmaktadır. Örneğin, Kürdistan-Komitesi'nin yayın organı Kürdistan'dan Haberler'in Ekim '88 tarihli sayısında verilen haberlerin gerçek olup olmadıkları hiç araştırılmaksızın, bu bülten tamamen keyfi bir biçimde tutuklulara verilmemiştir. Sözkonusu gerçeklerden birisi, 'Esat Oktay Yıldırım'ın öldürülmesi olayının övülmesi' dğeri ise, 'Alman pilotları ve helikopterlerinin Güney Kürdistan'a yapılan hava akınlarında kullanıldığı'nin 'doğru' olmadığıdır. Bu iddiaların asılsız olduğu ve mahkemenin çok bariz bir biçimde önyargılı davranarak taraf tuttuğunu anlamak için şu iki noktaya dahi değinmek yeterli: 1) Sözkonusu mahkeme, Esat Oktay Yıldırım'ı PKK muhalefi olarak göstermiştir. 2) Sözkonusu helikopterlerin pilotları ile birlikte kiralanan gerek Güney Kürdistan'daki saldırılarda, gerekse Kuzey-Batı Kürdistan'daki operasyonlarda, hatta kimyasal bombalama da dahil yüzlerce insanın katliamında yer aldığı, TBMM tutanaklarında resmi devlet yetkililerince itiraf edilmiştir."

Tüm bu gerçekler bu mahkemenin hukuksal anlamda meşru bir niteliğe sahip olmadığını çok açık bir biçimde göstermektedir. Ama zaten bu mahkeme, "devleti koruma mahkemesi" olduğu için, ondan hukuksal bir kimlik, tarafsızlık ve adalet beklenemez.

BERXWEDAN Abone fişi

Adı, Soyadı:

Adres:

6 Aylık

Almanya içi:

DM 30

Almanya dışı:

DM 35

1 Yıllık

Almanya içi:

DM 60

Almanya dışı:

DM 70

Abone hesap numarası:

Bfg. - Bonn

Konto Nr.: 1205242100

BLZ: 380 101 11

Yazışma adresi:

Feyka-Kurdistan

Postfach 15 31

5300 Bonn 1

NOT: Bu fişi doldurarak ödeme makbuzu ile birlikte yukarıdaki yazışma adresine postalayınız.

Impressum:
Metin Özkan
Adlerstr. 7
2085 Quickborn

Yazışma adresi:
BERXWEDAN
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme adresi:
Bfg. - Bonn
Konto Nr.: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya 3.00 \$
Avusturya 18.00 s.
Belçika 60.00 bfr.
Danimarka 8.00 dkr.
Fransa 6.00 ff.

Hollanda 3.00 hlf.
İngiltere 0.80 £
İsveç 6.00 skr.
İsviçre 2.50 sfr.
Norveç 10.00 nkr.

PKK'NİN 11. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ KUTLAMALARI

PKK'li savaş esirleri Sağmalcılar Cezaevi'nde PKK'nin 11. kuruluş yıldönümünü coşkuyla kutladılar

Sağmalcılar Cezaevi'nde bir grup PKK'li savaş esiri, Kasım ayı başlarında Partilerinin kuruluş yıldönümünü kutlamak amacıyla hazırlıklarını başlattılar. Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden en güzel oyunları seçerek, günde bir-iki saat imkanlar dahilinde folklor çalışmalarını yürüttüler. Her folklor oynayışlarında Kürdistan dağlarında gerilla yoldaşlarıyla birlikte elele, omuz omuzaymış gibi duygular yaşadılar. Yüksek bir moral gücüyle devrim türkülerini söyleyerek, zindanları coşkuya boğdular. 27 Kasım'a kadar, folklor ve müzik gruplarını oluşturdular. Nerede olursa olsun, PKK'nin yıldönümünü kutlama kararı ve coşkusunu yaşadılar. Yine saz eşliğinde birkaç solo türkü de hazırladılar. Bu hazırlık sürecinde, bazı savaş esirleri coşku ve heyecanlarını, "Biz bugün, boyun eğmeyen, teslimiyete aman tanımayan, gerilla mevzilerimiz olan Kürdistan dağlarında gerillalarımızla olsaydık ne güzel olurdu" şeklinde dile getirdiler. Ayrıca şehit yoldaşlarının resimlerini çizerek astılar. PKK Genel Sekreteri **Abdullah ÖCALAN** yoldaşın resmini de çizerek, Parti ve Cephe bayrağı arasına astılar; O'na baktıkça halkımızın geleceğini, sosyalist Kürdistan'ı gördüler.

Yine Sağmalcılar'daki Türkiyeli dost devrimci güçlerin temsilcileri, PKK'li savaş esirlere haber göndererek, geceyi birlikte kutlamak istediklerini belirttiler. Bu güçlü dayanışma örneği, PKK'li savaş esirlerini duygulandırdı ve morallerini daha da yükseltti.

Tarih, 27 Kasım 1989: PKK'li savaş esirlerinin beklediği an geldi. Koğuşta tüm hazırlıklar tamamlandı. Belirlenen saatte Türkiyeli devrimciler gelmeye başladılar. PKK'li savaş esirleri onlarla kucaklaşarak karşılama yaptılar. Ve Türkiyeli devrimciler de, PKK'nin kuruluş yıldönümü

nedeniyle PKK'li tutukluları dostça kutladılar.

Kutlama, devrim şehitlerine saygı duruşu ile başladı. 100'ü aşkın devrimci tutuklunun katıldığı kutlama, koro ile devam etti. Koronun devrimci türkü ve marşları şiddetli alkışlar topladı. Tutuklularda başlayan coşku, onlara tutukluluklarını adeta unutturdu; özgürlüğü yaşattı. Yapılan siyasi konuşma, alkışlar arasında tamamlandı. Okunan birkaç şiir, tutuklular tarafından coşkuylla alkışlandı.

Daha sonra yarım saat ara verildi. Tüm katılanlara yiyecekler ikram edildi. Bu arada büyük coşkuylla içten sohbetler yapıldı. Türkiyeli dostlar, "Bu tür geceleriniz olsa, sık sık geliriz. Bizler 12 Eylül faşist darbesinden bu yana koğuşlar arası ilk kez böylesi bir anı yaşıyoruz; bundan da mutluyuz" diyerek duygularını dile getirdiler.

Kutlamanın ikinci bölümü, PKK'nin kuruluş yıldönümünü kutlayan mesajların okunmasıyla başladı. THKP-C (Acilciler), SVP, TKP-B, TİKB, DY, MLSPB, TKP/ML-TİKKO, THKP-C Çayan Sempatizanları yazılı mesajlarıyla, DS ise sözlü mesajıyla PKK'nin kuruluş yıldönümünü kutlayarak, devrimci başarılar dileğinde bulundular. Ayrıca örgütlerinden ayrılmış, fakat devrimci özünü koruyan devrimciler de birer yazılı mesaj sundular. Mesajların okunması alkışlarla karşılandı. Daha sonra, PKK'li savaş esirlerinin oluşturduğu ekip, Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden folklor oyunları sergileyerek yoğun alkış topladı.

Kutlama, düşmanın provokatif oyunlarına rağmen sürdürüldü. Programın sonunda devrimci tutsaklar birlikte halay çekti. Kutlama gecesi, "Biji PKK-ERNK-ARGKI", "Yaşasın halklarımızın mücadele birliği!", ve "Biji Serok APO!" sloganlarıyla sonuçlandı.

Bern'de PKK'nin 11. kuruluş yıldönümü kutlandı

İsviçre'nin Başkenti Bern'de 5000 Kürdistanlı yurtsever ve demokrat dostların katıldığı kutlama gecesi, Hunerkom şubesinin hazırlamış olduğu özel programla başladı. Özel programın ardından 100 kişiden oluşan koro, devrimci-direnışçi marşlarla kitleyi coşturdu.

İsviçre Hunerkom şubesinin büyüklerden ve çocuklardan oluşan 60 kişilik folklor ekibi, renge renk giysiler içinde çeşitli yörelerden seçme oyunlarla geceye renk kattı. Gece boyunca sırasıyla sahneye çıkan ozanlar, kitlenin büyük beğenisini kazandılar. Gece boyunca atılan coşkulu sloganlarla salon inletildi.

Geceye, Kürdistan'ın dostları olan İsviçre Parlamento üyeleri René Longet, FDBB Sendikası, Profesör Pastör Alain Wyler de mesaj göndererek Partimizin 11. mücadele yılını kutladılar.

Ayrıca Acilciler, TKP-ML, Avrupa Dev-Genç, SVP, TKP-B, Ekim ve MLSPB örgütleri de yazılı mesajlar sunarak PKK'nin 11. kuruluş yıldönümünü kutladılar, Kürt halkı ve PKK öncülüğünde gelişen ulusal kurtuluş mücadelesi ile dayanışma içinde olduklarını dile getirdiler.

Ceyhan Cezaevi'nde PKK'nin 11. kuruluş yıldönümü kutlaması

Ceyhan Cezaevi'ndeki PKK'li tutuklular, Partimizin 11. kuruluş yıldönümünü Türkiyeli dost devrimcilerin de katılımıyla, coşkuyla kutladılar.

Savaş esirleri, Partilerinin kuruluş yıldönümünü kutlamak amacıyla bir kültür komitesi oluşturarak, yaklaşık ikibuçuk ay önceden hazırlıklarını başlattılar. Bir folklor ekibinin yanı sıra, müzik grubu da oluşturuldu.

Savaş esirleri, hazırlıkları sürecinde aynı cezaevinde kalan diğer devrimci tutukluları da, kutlamaya davet ettiler. Tüm grup temsilcileri, davetiyeleri memnuniyetle kabul ettiler. PKK'li tutuklular, 27 Kasım'a iki gün kala, yemekler hazırladılar ve kutlama yerinin dekorunu yaptılar.

27 Kasım günü düzenlenen kutlama, devrim şehitlerine saygı duruşuyla başladı. Ardından, 1920'lerden '70'lere kadarki Kürdistan tarihini ve PKK'nin ortaya çıkışından günümüze doğru seyreden mücadelesini aktaran siyasi konuşma yapıldı. Program akışı içinde türküler söylendi, oluşturulan folklor ekibi, folklorik gösteriler sundu ve şiirler okundu.

Kutlamaya katılan TKEP, THKP-C (Acilciler), Devrim Savaşçıları, TBKP Taraftarları ve Dev-Yol'dan bir tutuklu yazılı mesaj sundu. Ayrıca Dev-Sol, TİKKO, TİKB, TKİH, TDY-Diriliş ve TKP-ML Hareketi'nden tutuklular kutlamada yer aldılar.

Kutlama gecesine katılan Avukat Hans Schuller ise, Almanya-PKK Davası üzerine bir konuşma yaparak mücadele ile dayanışma içinde olduğunu belirtti.

Kürdistan'ın Dostları Derneği'nden J.Samalı, derneklerinin Kürt halkının çıkarları için çalıştığını ve ellerinden gelen tüm çabayı sarfedeceklerini belirterek PKK'nin 11. kuruluş yılının tüm Kürt halkına kutlu olması dile-

ğinde bulundu.

Türkçe, Kürtçe ve Almanca yapılan siyasi konuşmaların ardından Botan'da gerillanın yaşamının, video kasetinden gösterilmesi kitlenin coşkusunu daha da arttırdı. Tiyatroda sahnelenen figürler karşısında kitleler öfkelerini, attıkları canlı sloganlarla dile getirdiler.

Geç saatlere kadar süren gece, gelenekselleşen APO Hatê Hilvanê türküsüyle son buldu.

PKK'nin 11. kuruluş yıldönümü Londra'da da kutlandı

6.1.1990 tarihinde İngiltere'nin Londra kentinde PKK'nin kuruluş yıldönümü nedeniyle dayanışma gecesi düzenlendi. Geceye yurtsever Kürdistanlı ve demokratik çevrelerden 1200'ün üzerinde katılım sağlandı.

Şehitlerin anısına bir dakikalık saygı duruşundan sonra gece programı, üç dilde sunuldu (Kürtçe, İngilizce, Türkçe). İngilizce siyasi konuşmadan sonra, koro ile programa başlandı. Daha sonra Ozan Seyidixan, devrimci ve direnişçi türküleri ile kitleyi coşturdu. Gecenin anlam ve önemini içeren Türkçe siyasi konuşma yapıldı. Ardından sahneye çıkan folklor ekibi, Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden sergilediği oyunlarla kitlenin beğenisini kazandı. Botan'dan gelen ve gerillanın yaşamını gösteren video filmi coşkuylla izlendi. Filmten sonra Ozan Tirej devrimci-direnışçi türküler söyleyerek kitlenin ilgisini topladı.

Verilen aradan sonra Kürdistan'da yaşanan güncel olayları konu alan tiyatro ile

devam edildi. Ve kitle düşmana olan kin ve nefretini güçlü sloganlarla dile getirdi. Erkekler folklor ekibinin sergilediği oyunlardan sonra, Ozan Xelil Xemgin direnişçi türküleriyle kitleye coşkulu anlar yaşattı. Koma Sipan müzik grubu, sunduğu türkülerle kitlenin beğenisini kazandı. Ayrıca çocukların okuduğu şiirler ve geceye sunulan dayanışma mesajları okunduktan sonra gece, gelenekselleşen APO Hatê Hilvanê türküsü eşliğinde kitlenin de katıldığı halaylarla sonuçlandı.

Geceye mesaj sunan örgütler ise şunlardır:

TKP/ML Devrimci Partizan Londra Taraftarları, TKP/ML Hareketi ve TKİH Londra taraftarları (ortaklaşa), Sosyalist Parti Londra Taraftarları, Anadolu Kültür Merkezi, Tamiller ve Komünist Araştırma Grubu, Kıbrıs Rum Sosyalist Partisi Taraftarları, Türkiye ve K. Kürdistan Kurtuluş Örgütü-Londra Taraftarları, Kürt-Türk Kültür Derneği, Hackney College Öğrenci-Birliği Temsil Komitesi

POLİTİK TUTUKLULARLA DAYANIŞMA YÜRÜYÜŞÜ

(Frieburg/Berxwedan)

2. 12. 1989 tarihinde Almanya'nın Frieburg kentinde, F. Alman devletinin yurtsever Kürdistanlılara yönelik baskı politikasını protesto etmek ve Almanya'da, mahkemeleri anti-demokratik uygulamalar altında sürdürülen tutuklu Kürt politikacılarıyla dayanışma göstermek amacıyla bir yürüyüş düzenlendi.

Frieburg-ERNK taraftarlarınınca düzenlenen yürüyüşe, 400 civarında devrimci-demokrat Alman ve yurtsever Kürdistanlı katıldı. Yürüyüşe BWK, Volksfront, Swgtingerraft, Anti-faşistler, dayanışmacı olarak katıldılar.

Baştan sona coşkulu ve güçlü

sloganlar eşliğinde sürdürülen yürüyüş, oldukça ilgi uyandırdı. Kamuoyunu bilgilendirmek için yoğunca bildiri dağıtıldı ve sözlü açıklamalar yapıldı. Miting alanında yapılan siyasi konuşma ve okunan mesajlarla Alman devleti ve Federal Savcının tutumu teşhir edildi. Almanyalı devrimci-demokrat ve ilericiler, Kürdistanlı politik tutuklularla sürekli dayanışma içinde olacaklarına dair söz verdiler. Olumlu geçen dayanışma yürüyüşü, yapılan kültürel gösterilerle son buldu.

Düzenlenen yürüyüş, ertesi gün basında da genişçe yer aldı. Ayrıca yerel radyo da yürüyüşün amacını kamuoyuna duyurdu.

YILMAZ GÜNEY'İ ANITLAŞTIRMA GECESİ

(Paris/Berxwedan)

21 Ocak 1990 günü Paris'in Zenith salonunda, Kürt sinema sanatçısı ve politikacı Yılmaz Güney'i anmak ve anıtlılaşmak için, Güney Filmcilik tarafından bir gece düzenlendi. Türkiye ve Avrupa'dan birçok yazar, sanatçı ve politikacının da yer aldığı geceye 8 bine yakın Türk, Kürt ve çeşitli halklardan insanlar katıldı.

Anma gecesinde konuşan yazar, sanatçı ve politikacılar, Yılmaz Güney'le olan anılarını anlattılar ve O'nun kişiliğine ilişkin değerlendirmeler yaptılar. Her konuşmacının kendi düşüncesi doğrultusunda Yılmaz'ı değerlendirmesi, gözden kaçmayan bir noktaydı. Bu nedenle O'nu tüm yönleriyle ya da yaşam gerçekliği ile değerlendirmekten uzak kaldılar; birkaç konuşmacı dışında çoğunluk, Yılmaz'ı sinemacı kalıbında ele aldı ki, bu değerlendirmeler, O'nu anlayan soyut belirlemelerdi. Bazı konuşmacılar, Yılmaz'ın sadece bir sinema sanatçısı değil, bir kavga adamı olduğunu ve halkının kurtuluşu için kendi dalında mücadele verdiğini belirttiler.

Gece süresince dialar ve Yılmaz Güney'in filmlerinden bölümler gösterildi; kitleler yoğun alkışlarla beğenilerini ifade ettiler. Ayrıca ses sanatçıları da program akışı içinde türküler, şarkılar söyleyerek alkış topladılar.

Dünya devrim şehitlerine saygı duruşuyla başlayan anma gecesini coşkulu bir şekilde sonuçlandı.

Belçika'da dayanışma toplantısı

(Genk/Berxwedan)

13 Ocak 1990 tarihinde Belçika'nın Winterslag-Genk alanında Kürdistan Halkının Dostları ve ERNK taraftarları ortaklaşa bir dayanışma toplantısı yaptılar. Toplantıya yaklaşık olarak 150 civarında bir kitle katıldı.

Saygı duruşuyla başlayan toplantı, siyasi konuşmalarla sürdürüldü. Toplantıya, dayanışmacı olarak Almanya-PKK Davası tutuklularının iki avukatı da katıldı. Avukatlardan biri yaptığı konuşmada, B. Alman devletinin mahkemede kendi hukuk kurallarını bile ayaklar altına alacak türden anti-demokratik uygulamalara başvurduğunu, tüm bunlara rağmen tutuklulara boyun eğdiremediğini açıkladı. Avukatın konuşması büyük bir dikkatle dinlendi ve coşkuyla alkışlandı.

Siyasi konuşma ve değerlendirmelerle faşist TC'nin Kürdistan'daki insanlık dışı uygulamaları teşhir edildikten sonra Belçika Koma Botan müzik ve folklor ekipleri, Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden birbirinden güzel oyunlar ve türküler sunarak beğeni kazandılar.

Toplantı, güçlü dayanışma örneği gösterilerek büyük bir coşkuyla sonuçlandı.

KÜRT HALKIYLA DAYANIŞMA GECESİ

(Manheim/Berxwedan)

28.12.1989 günü Frieburg'un Wladkirch şehrinde Kürt halkı ile dayanışma gecesi düzenlendi.

Gecenin programı Almanca, Türkçe ve Kürtçe olarak sunuldu.

Yurtseverlerden oluşan müzik grubu, devrimci-direnişçi türküler sunduktan sonra Türkçe siyasi konuşma yapıldı. Kitlelerin ilgiyle dinlediği Türkçe siyasi konuşmada, özellikle 1984'ten günümüze kadar faşist Türk devletinin barbarlık ve katliamları dile getirildi ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin geldiği aşama genişçe izah edildi. Konuşma boyunca "Vur gerilla vur, Kürdistan'ı Kur!", "Biji Serok APO!" sloganları atıldı.

Türkçe siyasi konuşmadan sonra Stuttgart folklor ekibi, Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden oyunlar sergiledi. Ardından Almanca siyasi konuşma yapıldı. Yaklaşık 20 dakika süren konuşma, daha çok Alman demokratlarına hitap ediyordu. Konuşma boyunca Almanca sloganlar atıldı.

Geceye Woldkirch Politik-

Kültür Grubu ve Halkların Dostu Anti-Faşistler misafir olarak katıldılar. Yurtsever bir ozan türkülerini söyledikten sonra Halpeçe filmi gösterildi. Film boyunca sloganlar atıldı ve şiirler okundu.

Filmten sonra, Halkların Dostu Anti-Faşistler adına bir Alman dost, Kürdistan'ın günlük gelişmelerini, faşist Türk devletinin barbarlığını dile getirdi.

30 dakikalık bir aradan sonra gecenin ikinci bölümü, tiyatro ile başladı. Tiyatro'nun konusu, Almanca olarak kısaca izah edildi. Tiyatronun konusu; faşist Türk devletinin Kürdistan'daki askerlerinin durumu, ağaları aracılığıyla köy halkına ajanlığın dayatılması ve köy halkının buna karşı direnişi ile Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelemize olan bağlılığı içermekteydi.

Tiyatro'dan sonra tekrar Stuttgart folklor ekibi, yeni oyunlar sergileyerek geceye renk kattı.

Oyunlar sergilendikten sonra tüm yurtseverlerle beraber APO Hatê Hilvanê halayıyla gece son buldu.

(Göttingen/Berxwedan) Bir grup dost Alman demokrati, Batı Alman emperyalizminin PKK Davası tutuklularına yaptığı baskıları protesto etmek ve Kürt devrimci tutuklularla dayanışmak amacıyla Almanca yazılı pankartlar astı.

BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

(Hannover/Berxwedan)

18.1.1990 tarihinde Almanya'nın Hannover kentinde, Almanya-PKK Davası'na ilişkin Alman kamuoyuna yönelik bir bilgilendirme toplantısı yapıldı. Toplantıda Kürdistan Komite temsilcisi, Anti-faşist ve Dayanışma Komitesi temsilcisi, ERNK/Hannover-Celle temsilcisi ve tutukluların dört avukatı konuşmacı olarak yer aldılar. Ayrıca birçok devrimci, demokrat Alman örgütlerinden temsilcinin de bulunduğu 150 kişi toplantıya dinleyici olarak katıldılar.

Açılış konuşmasından sonra ilk sözü alan avukat Helmes, mahkeme salonunun düzeni ve mahkemede anti-demokratik uygulamalar üzerine bir açıklama yaptı. Özellikle, tutukluların bir akvaryumu andıran cam kafesin içine hapsedilerek mahkeme huzuruna çıkarılmalarına ve savunma avukatlarıyla bilinçli olarak yanyana getirilmeyerek, böylelikle mahkemenin gidişatının etkilenmeye çalışıldığına dikkat çekti. Avukat Helmes, Hannover'deki Alman demokratlarının ilgisizliğini de eleştirerek sözlerine son verdi. Ardından sözü alan Kürdistan Komite temsilcisi, dinleyicilere yönelik geniş bir açıklamada bulunarak, Türk ve Alman devletleri arasındaki ticari, ekonomik ve siyasi ilişkilerin dayandığı temeller ve buna bağlı olarak Alman devletinin Kürdistan üzerindeki emellerini, Almanya'daki Kürdistanlı yurtseverlere yönelik baskı ve anti-demokratik uygulamalarını, Kürt politikacılarını tutuklamaya girişmesini ve mahkemeleri çıkmaza sokarak sürünce-mede bırakmasını somut

örneklerle izah etti. Alman devletinin amacının çok yönlü olduğunu, özellikle Kürt politikacılarını 129a maddesine göre yargılamaya çalışarak PKK önderliğinde gelişmekte olan Kürdistan bağımsızlık mücadelesini, tutuklu politikacılar şahsında "terörist" bir hareket olarak lanse etmeyi hedeflediğini belirtti. Dikkatle dinlenen konuşma büyük bir ilgi uyandırdı. Daha sonra Avukat Schonyeni söz hakkı alarak, dikkatleri Türk ve Alman devleti arasındaki gizli istihbarat ilişkilerine çekti. Bu konuda bazı somut örnekler de vererek Alman devletinin uluslararası hukuk kurallarına uymadığını açıkladı. Alman devleti istihbarat örgütünün, kızı bir PKK savaşçısı olan Derviş Sev-gat adlı Kürt yurtseveri hakkındaki bilgileri Türk devleti aktardığını ve böylece bu yurtseverin katledildiğini belirterek örnek verdi. Ardından, tutuklulardan Adil Arslan'ın avukatı söz alarak, konuşmasına Adil Arslan'ın mektubunu okuyarak başladı ve tutuklular üzerindeki baskıları açıkladı. Alman kamuoyunun yaşanan bu haksızlıklara ve baskılara karşı sessiz kalmaması gerektiğini belirtmesi üzerine, toplantıya katılan tüm demokrat örgüt ve kişiler, birer protesto telgrafi çekeceklerine dair söz verdiler.

Toplantı bitmeden önce, Celle çocuk folklor ekibi, folklorik gösterilerde bulundu. Büyük bir beğeniyle izlenen folklor oyunları karşısında, toplantıda bulunan Alman demokratları, "Bunca kültürel bir zenginliğe sahip olan bir halk ve bu halkın temsilcileri nasıl terörist olarak suçlanabilir" diye şaşkınlıklarını ifade ettiler.

F. ALMAN DEVLETİNİN ANTI-DEMOKRATİK SALDIRILARI PROTESTO EDİLDİ

(B. Berlin/Berxwedan)

23. 1. 1990 tarihinde B. Berlin Kürdistan Kültür Merkezi'ne yönelik yapılan anti-demokratik saldırıyı protesto etmek amacıyla B. Berlin'de bir yürüyüş eylemi gerçekleştirildi.

Dernek baskınının gerçekleştiği saatlerde, Radio 100 ve diğer bazı radyolar olaya geniş yer verdiler.

24. 1. 1990 tarihinde Dernek Yönetim Kurulu bir basın açıklaması yaparak olayı kınadı ve ilerici çevreleri, bu saldırı karşısında duyarlı olmaya çağırdı.

25. 1. 1990 tarihinde Türkiye solu örgütlerinden Av. Dev-Genç, TDKP, Halkevi ve çok sayıda Alman anti-faşist grupları ile bir toplantı gerçekleştirildi. Toplantıda 27.01.1990 tarihinde bir yürüyüş yapılması kararlaştırıldı.

27.01.1990 tarihinde Berlin'in Krewenberg semtinin Schleistor U-Bahn'ında saat 12.30'da başlayan yürüyüşe, 300'ü aşkın yurtsever, demokrat ve ilerici katıldı. Yürüyüşe 100'ü aşkın dost Alman ve Anti-emperyalistlerin de katılması, dayanışmanın güzel bir örneği idi. Yürüyüş, Türk-Kürt emekçilerinin yoğun yaşadığı, diğer

adıyla "Küçük İstanbul" sokaklarından geçerken gür slogan, alkış ve açıklamalarla, baskıların bizi yıldıramayacağı mesajı verildi. Yürüyüşün sonunda derneğe yakın bir meydana miting yapıldı. Saat 13.30'da saygı duruşu ile başlayan mitingde, eylemin anlam ve önemini içeren Almanca yazı okundu. Daha sonra Alman dostlar, mesajlarını okudular. Ardından Ozan Arman'ın söylediği devrimci türkülerden sonra miting, APO Hate Hilvanê halayı eşliğinde gür sloganlar atılarak sonuçlandı.

Mitingin bitiminden sonra toplu olarak Kürdistan Kültür Merkezi'ne gidildi. Dernekte, "Emperyalizmin saldırılarının nedenleri ve yurtsever görevlerimiz" kapsamında yapılan toplantı, coşkulu bir atmosferde gerçekleştirildi. Toplantının kültürel bölümünde misafir dost sanatçı Ozan Şah Turna, sazi eşliğinde devrimci türküler okudu. Sık sık alkışlar ile izleyiciler tarafından beğeni kazandı. Yine misafir dost Ozan Şiyar'ın söylediği türküler, kitleleri coşturdu.

Türkiye mektubu:

Bunalımı derinleşen kör strateji

Kürdistan'da bu yaz ve sonbahar dönemi önemli gelişmeler yaşandı. Bu gelişmeler, Türk sömürgeci yönetimi başta olmak üzere içteki ve dıştaki çeşitli çevreleri derinden etkiledi. Kürdistan halkı ve Türkiye'deki gerçek demokrat-sosyalist kesimler, yaşanan bu son eylemlilik temelinde umut, bilinç ve cesaret güçlerinde önemli bir düzeyde yükselirken, sömürgeci faşist güçler, tam bir panik yaşadılar. Yaşanan panik, korku ve tedirginlik, kendisini en uç şekilde çeşitli sömürgeci basın yayın organlarında dile getirdi. Her renkten burjuva gazete ve dergileri, yaz boyunca süren, Ağustos ayı içinde doruğa ulaşan ARGK eylemliliği karşısında "Doğu ve Güneydoğu'da tehlikeli gelişme", "Durum ciddi", "Gelişmeler kaygı verici" vb. başlıklar atıldılar. Olayların "Sıradan gelişmeler olmadığını", "Daha ciddi önlemlerin gerekli olduğunu"nu isleyen padişah soytarı makale yazarları, yalvarırcasına dikkatleri çekmeye çalıştılar. Kürdistan'da yaşanan gelişmeler, basının manşetten inmeyen temel konusu oldu. Her gün onlarca eylem ve ARGK saflarına katılım haberi ana başlıklar halinde ve yer yer fotoğraflarla birlikte verildi. Devletin bütün kurumları, hükümet, ordu ve muhalefet partileri, kendi gündemlerinin başına "Bir milli mesele olarak" bu gelişmeleri koydu. "Doğu ve Güneydoğu'daki gelişmeleri engelleyemedi diye, muhalefet, hükümete yoğun şekilde yüklendi. Daha etkin önlemlerin alınması istendi. Hükümet ise tüm devlet olanaklarıyla harekete geçtiği konusunda, basın ve ilgili diğer çevrelere ardarda açıklamalarda bulundu. Özellikle Genelkurmaylığın gelişmeleri büyük bir dikkatle izlediği, yeni önlemler konusunda nelerin yapılabileceğinin çok yönlü ele alınmaya başlandığı, gerek hükümet ve gerekse ordu üst düzey yöneticilerince kamuoyuna açıklandı. Ve ardından, Kürdistan'a yönelik ardarda seferler düzenlendi. Bir yandan ilgili ordu komutanları, öte yandan emniyet ve asayişten sorumlu bütün kurum yetkilileri, hükümetin en üst yöneticileri ve muhalefet parti komisyonları, "Doğu ve Güneydoğu'daki gelişmeleri yerinde incelemek maksadıyla, sorunları raporlara dönüştürülen incelemeler yaptılar. Bu "ziyaret" ve "incelemeler" yetki düzeyine göre bir sıra izledi ve en son Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Genelkurmay Başkanı'nın "incelemeleri" ile önemli karar toplantılarına gidildi.

Hükümetin, Kürdistan'da artan eylemlilik ve yaşanan önemli ulusal kurtuluş atılımı karşısında sıkışarak, adeta ne yapacağını bilemez hale gelmesi üzerine, basın ve muhalefet "ne yapacağı" ve tavrını ortaya koyması konusunda hükümet üzerinde baskılarını arttırdı. Sorunun ve gelişmelerin kendi

boyutlarını, diğer bir deyimle "iç asayiş ve güvenlik" sınırlarını çoktan aştığının bilincinde olan ANAP hükümeti, bu "milli sorun" konusunda kendi ölçüsünü bilerek açıklamayı orduya bıraktı. Basın ve burjuva muhalefet çevreleri, ANAP hükümetinden açıklama beklerken, gelişmelere ilişkin açıklama ve tanımın, Türk Genelkurmaylığına en yetkili ağız tarafından yapılması, Kürdistan'da yaşanan gelişmelerin TC'nin varlığı açısından ulaştığı boyutları tüm yönleri ile ortaya koyarken, bu aynı zamanda gerçeklerin en yetkili bir şekilde itirafı oldu. Sömürgeci-faşist Türk ordusunun eli-kanlı kurmayı, yaşanan gelişmelerin sıradan bir asayiş sorunu olmadığını vurgulayarak; "önemli bir düşman karşısında bir savaş durumunun yaşanacağını" itiraf etti. Yeni önlemlerin de buna uygun alınacağı belirtilerek, Ağustos ayı sonlarında yapılan üst düzey devlet toplantısına gidildi. Bu olağanüstü toplantı tamamen Kürdistan'daki gelişmeler ve bunun karşısında alınacak yeni tedbirlere ilişkin oldu. Bazı ana sonuçları basına açıklanan bu toplantıda yaşanan savaşın boyutlarına uygun, alınan temel bir karar, artık savaşın fiili yürütücülüğünün Türk Genelkurmaylığı tarafından yapılacağına, savaşın yönetim merkezinin Genelkurmaylık olduğunun resmen iç ve dış kamuoyuna ilan edilmesi oldu. Böylece, "Süper Vali" Hayri Kozakçıoğlu ve onun temsil ettiği eski savaş düzeninin yetmediği, aşıldığı, PKK önderlikli Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin ancak direkt Türk Genelkurmaylığının yönlendirmesi ile karşısında mücadele edilebilecek dev bir gelişme boyutuna ulaştığı resmen kabul edilmiş oldu. Diğer bir deyişle, PKK önderlikli bağımsızlık ve özgürlük savaşının bir "iç asayiş ve güvenlik" sorunu olmadığı, bir halk kurtuluş savaşı olduğu, TC'nin "milli sorunu" olduğu en yetkili ve resmi şekilde itiraf edildi.

Bu yıl yaşanan devrimci atılımla ortaya çıkan siyasi, askeri ve kitlesel gelişmeler, savaşın yeni bir döneme girdiğini ortaya koymuştur. 1989 yaz atılımı ile birlikte, Kürdistan'da, Türk sömürgeciliği ile PKK önderlikli Kürdistan halkı arasındaki mücadelede, önceki süreçlerden çok farklı yeni bir durum yaşanmıştır. Eylemler, taktiksel olmaktan öte stratejik önemde gelişmeler ortaya çıkarmıştır. Her şeyden önce, Türk sömürgeciliğinin, temel stratejisi olan "Misak-ı Milli", "tek ulus, tek ülke" kör stratejisindeki çıkmaz, bu yıl yaşanan gelişmelerin ortaya koyduğu en temel siyasal durumdur. Bu kör stratejinin tutmadığı, artık bu demagoji ile gerçeklerin gizlenemediği, böyle bir strateji ile sürdürülen sömürgeci savaş ve günlük önlemlerin, Kürdistan'daki PKK ön-

derlikli gelişmelerin üstesinden gelemeyeceği, en bağınaz kör strateji sahiplerince bile giderek anlaşılacak durumdadır. Yaşanan bunalım ve çıkmaz, günlük asayiş ve güvenlik önlemlerindeki yetersizliklerden değil, tüm bunların üzerine oturduğu kör sömürgeci stratejiden kaynaklanmaktadır. Yaz atılımı ardından ortaya çıkan yeni durum ve sömürgeci-faşist güçlerin çaresizliği, bunu açık bir biçimde ortaya koymuştur. Bu nedenle, sömürgeci-faşist güçlerin mücadelemizin ulaştığı boyutlar ve ortaya çıkan yeni duruma uygun olarak, almak durumunda oldukları yeni önlemler, önlem sahiplerinde bile umut yaratmamakta ve devletin sivil, askeri komutası gelişmelerin siyasi sorumluluğunu birbirine devretmeye çalışmaktadır. Bunun sonucudur ki, yaz atılımı ile birlikte Türk sömürgeci güçlerinde paniğin ve çıkmazın derinleşmesi ardından, gelişmelere ilişkin resmi görüş ve tavır konusunda faşist ANAP hükümetinden açıklama beklenirken, bunu Türk Genelkurmay Başkanı'nın yapması, daha sonra, yine Türk Genelkurmaylığı tarafından hatalı bir durum olarak değerlendirilmiş ve "Türk silahlı kuvvetlerinin gelişmenin siyasal sorumluluğunu üstlenmediği" açıklanmıştır.

Çıkmaza girdikçe GAP'a sarılma:

Bu son dönemler, GAP yeniden popüler hale getirildi. Partimiz ve ulusal kurtuluş mücadelemize karşı TC'nin en önemli silahı olarak lanse edilmeye çalışılıyor. Bunun için TV'de özel programlar ve haber yayınları yapıldığı gibi, en son olarak hükümetin toplantılarını GAP şantiyelerinde yapması şeklinde gövde gösterileri düzenlendi. Sömürgeci yönetimin; GAP'da hükümet toplantısı yapacak kadar gövde gösterisine girmesi, Kürdistan'da varlığı ve otoritesi zayıfladıkça çılınlaşan TC'nin içine düştüğü zavallı durumu gösteriyor. Faşist Özal, yaptığı konuşmalarda, "PKK'ye inanmamaları ve desteklememeleri" için halka yalvarıyor. Yeni TV kanalları açılarak, halka parasız TV dağıtma girişimleri geliştirilerek, halkın PKK önderliğinde içine girdiği büyük ulusal bilinçlenme ve eylemin etkisi kırılmaya, psikolojik savaş derinleştirilmeye çalışılıyor. Bu yönlü yayın ve propagandalar, kitlelerde düşmanın gelişmeler karşısında ne kadar acze düştüğü konusunda bilinç ve öfke uyandırmaktan başka bir işe yaramıyor.

PKK; Türkiye'deki demokrasi mücadelesinin de öncüsüdür

Türkiye'de siyasal kriz, Cumhurbaşkanlığı seçimi ile birlikte daha da ağırlaştı. Cumhurbaş-

kanlığı konusu, tam bir çıkmaz olarak Türk egemen sınıflarının önünde serili duruyor. Egemen sınıflar arasında belirgin bir krize ve çelişkiye yol açan bu durum, Türkiye emekçileri üzerinde baskıların da giderek yoğunlaşmasını beraberinde getiriyor. Bir yandan Kürdistan'daki gelişmeler, öte yandan iç ekonomik, sosyal-siyasal çürüme altında Cumhurbaşkanlığı didişmesine giden Türk emekçileri, bu ağır kriz ortamında en ufak demokratik girişime dayanma gücünden yoksun bulunmakta, bu nedenle baskı ve polisiye tedbirlerini giderek yoğunlaştırmaktadır. Çeşitli kaynaklar, Ağustos toplantısı ardından bütün kolluk kuvvetlerinin alarm durumunda bulunduğunu belirtmektedirler. "Huzur ve güvenlik" adına aralıksız yaygın operasyonlar sürdürülüyor, günlük denetim ve uygulamalar artırılıyor. Tüm bunlar karşısında, Türkiye'de örgütlü ve alternatif bir devrimci-demokratik gelişmeden bahsetmek mümkün değildir.

Devrimci-demokratik güçler, gruplar biçiminde bölünmüşlüğü, her birinin kendi içinde alternatif bir güç olmama konumunu sürdürmektedirler. Yer yer eylemler gündeme gelse de, bunlar sürekli ve istikrarlı gelişmelere yol açmamakta, kısa sürede darbeler alınmaktadır. Kitlesel düzeyde tepkiler daha çok cezaevlerindeki gelişmeler temelinde ortaya çıkmakta, ardından belli bir suskunluk kendini göstermektedir. Konserler biçiminde yapılan kitle toplantılarında ise, ağırlıklı olarak görülen PKK önderlikli gelişme olmaktadır; bu tür toplantılar, açılan pankart ve sloganlar PKK önderlikli Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini destekleme gösterilerine dönüşmektedir.

Türkiye alanında mevcut devrimci-demokratik halk muhalefeti, PKK eylemliliği temelinde demokratik eğitimden geçmekte, bu örgütsüz potansiyelin moral ve güç kaynağı olmaktadır. PKK önderlikli Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi, Türkiye alanında emekçiler ve dürüst ilerciler için nasıl savaşılacağı, direnileceği konusunda sürekli ilham kaynağı durumundadır. Bu çevreler için PKK önderlikli Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi hem cesaret ve hem de moral verici öge durumundadır. Bu durum ile PKK hareketi, fiili olarak Türkiye'deki demokrasi sorununun çözümünde yol göstermekte, önderlik etmektedir.

Metropol alanlardaki ulusal kurtuluşçu örgütlenme düşmanı ürkütüyor

Savaşın ulaştığı boyutlarla birlikte, önemi gittikçe artan bir önemli mücadele alanı da metropol şehirleridir. Giderek yaygınlaşan önemli bir Kürt kitlesinin bu alanda bulunması, bu

"Türkiye alanında mevcut devrimci-demokratik halk muhalefeti, PKK eylemliliği temelinde demokratik eğitimden geçmekte; bu, örgütsüz potansiyelin moral ve güç kaynağı olmaktadır."

potansiyelin Kürdistan'la canlı bağlarını sürdürmesi ve Partimizin önemli bir etkinliği altında bulunması, Türk sömürgecilerini her geçen gün daha da tedirgin etmektedir. Bütün bunlar nedeniyle Kürdistan'daki her önemli gelişmeye paralel olarak Türkiye şehir alanlarında, Kürdistanlı kitleler üzerinde polisiye baskıları yoğunlaştırılıyor. Günümüzde, Türkiye metropol şehirlerinde bulunan Kürdistanlı kitleler ve başta da gençlik kesimi, "PKK'li", "şüpheli" olarak çeşitli polisiye uygulamalar ile karşı karşıya geliyor. Bu alanlarda da Kürtlerin yoğun bulunduğu semt ve mahalleler denetim altında bulunuyor. Sürekli operasyonlar gerçekleştiriliyor. Özellikle Bulgar kökenli göçmenlerin gelmesiyle işyerleri ve fabrikalardan Kürt kökenliler atılarak, yerlerine bunlar alınıyor. Kürtlerin işte çalıştırılmaması, atılarak yerlerine "soydaşlar"ın alınması konusunda çabalar bizzat emniyet müdürleri tarafından yürütülüyor. Ancak tüm bunlara, dayatılan baskı ve işsizlik tehdidine rağmen, gençlik kesiminde doğrudan savaş katılım ve kitlelerde destek eğilimi giderek gelişmektedir. Ülkedeki gelişmeler konusunda son derece duyarlı olan bu alanlardaki kitleler, mücadelemizi her anlamda desteklemede önemli bir potansiyel teşkil ediyor. Özellikle Kürdistan'da kitle katliamları karşısında, son dönemlerde dile getirilen "Kimyasal silah" tehdidine cevaben, Kürdistanlı yurtseverler, düşmanın "evinde" onu kahredecek ve yapılabilecek pek çok şeyin bulunduğundan sık sık bahsetmektedirler. Düşman da bunun bilincindedir. Kendi "evinin" ikinci bir mücadele alanına dönüşmesi konusunda önemli bir paniği devamlı yaşamaktadır. Bu nedenle, Ağustos toplantısının ardından tam alarma geçmiş durumdadır. Askeri kışlalar, "muhemel bir PKK saldırısı" karşısında 24 saat koruma altında bulunduruluyor. Yoğun operasyonlarla ulusal kurtuluşçu örgütlenme ve gelişmelerin bu alanlarda da hissedilir bir güce ulaşmasına fırsat vermemeye çalışıyor. Ancak alınan bütün polisiye tedbirler, medet umdukları ajanlar ve ajan yapılar, bu alanda da ulusal kurtuluşçu gelişmeleri engelleyemiyor. Yurtsever potansiyel daha da sağlıklı ve üretken arayışlarını yoğunlaştırıyor.

Kaynağa dönüşte örnek bir militan;

CEMİL YOLDAŞI ANLAMAK

Ulusal kurtuluş şehitlerimizden Cemil Sait BARLAS (Ömer) yoldaş 1967 yılında Konya'nın Kulu kasabasına bağlı Ömeranlı köyünde doğdu. Ailesi, Abdulhamit döneminde Kürdistan'dan sürgün edilen ve 600 bini aşkın Toroslarda açlık ve soğuktan hayatını kaybeden Kürtlerle birlikte Konya bozkırlarına sürülmüştür. Yüzyılı aşkın süredir asimilasyon politikası altında eritmeye çalışılan ancak özlerini tamamen yitirmeyen bu çevrelerin içinden çıkarak Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi saflarında şehit düşmesi Cemil yoldaşa soylu bir rol atfetmiştir. Cemil yoldaş, 19. yüzyılda kökünden kurutulmaya çalışılan bir çınarın 20. yüzyılın son çeyreğinde yeniden filizlenmesi ve topraklarına dalbudak salmasının bir ifadesidir. O Kürt halkının yeniden dirilişi ve kaynağa akışının bir örneğidir. Onun için de mücadelemizde anlamlı bir yeri vardır. O, dünyanın dört bir tarafına dağıtılmış Kürt insanına "kaynağa dönüş" yolunda bir çağrı, bir emirdir.

Cemil yoldaşın şahadetinin taşıdığı bu anlamı dile getiren ve Danimarka'daki yoldaşlarınca kaleme alınan bir yazıyı sayfalarımıza alıyoruz.

İnsanlık, kendisi için kendini feda eden büyük insanların omuzlarında yükselmiş, değer kazanmış ve doğaya hükmetmesini öğrenmiştir. Tarih, insanlığın gelişmesi için kendilerini feda eden ölümsüz kahramanlarla doludur. Şüphesiz bu tarihi kahramanlar, ait oldukları toplulukların, halkların ve ulusların özgürleşmeleri bazında gösterdikleri fedakarlıkların bütün bir insanlığı kucaklamaları sonucu, bu sıfatı kazanmışlardır. Örneğin biz Kürtlerin tarihinde, Kürt halkının Asur köleciliğine karşı Demirci Kawa önderliğinde verdiği kahramanca bir mücadele ile kazanılan değerlerin halkımızla sınırlı kalmayıp, Ortadoğu halklarına ve giderek insanlığa mal olması, Demirci Kawa'yı üzerinden 2600 yılı aşkın bir süre geçmiş olmasına rağmen, günümüzde tarihin yaşayan kahramanları arasına sokmuştur. Demirci Kawa burada artık Kürt halkı somutunda insanlığın ortak bir değeri olmuş; her 21 Mart'ta kurtuluşu, özgürlüğü ve direnişi simgeleyen, yeni gün anlamına gelen Newroz bayramıyla özdeşleşerek yaşamıştır ve yaşayacaktır.

Evet; Demirci Kawa artık fiziki olarak yaşamıyor, fakat onu yaşatan değerler; köleliğe, sömürüye ve zulme karşı geliştirdiği direniş ruhu, artık başta Kürt halkı ve Ortadoğu halkları olmak üzere insanlığa mal olmuştur ve bu anlamıyla O, manevi bir değer olarak aramızdadır...

Tarihin ileriye dönen tekerliğini durdurmak isteyen gerici egemen güçler, böylesine halklar somutunda ortaya çıkan insanlık kahramanlarını unutturmak, onların enternasyonalist diyebileceğimiz özelliklerini ya inkar ya da çarpıtmak çabası içinde olmuşlardır. Kürdistan'ın gerek jeopolitik konumundan olsun, gerekse bilinçli olarak geri bırakılmış sosyo-ekonomik yapısından olsun; Demirci Kawa örneği Kürdistan'ın mevcut sınırlı kahramanları da Kürdistan'a egemen sömürgeci devletlerin -ki özellikle de sömürgeci Türk egemen güçlerinin- katı inkarcı ve asimilasyoncu politikaları sonucu ya unutturulmuş

ya da sömürgeci devletler sisteminin değerleri olarak tanıtılmıştır.

İşte, böylesi bir ülke ve değerlerine büyük oranda yabancılaşmış halk gerçekliğimiz ortamında, şüphesiz başta ülkemizin ve halkımızın bağımsızlığı ve özgürlüğü olmak üzere, bu ülkelere güçlü bir zemin oluşturan tarihsel ve güncel bütün değerlerimize sahip çıkılması, korunması ve yaşatılması uğruna Partimiz PKK özgülünde yaşamalarını katik edenlere, şehitlik mertebesine ulaşan kahramanlarımıza kim ölmüş diyebilir!.. Mazlumlar, Hayriler, Kemaller ölebilir mi!.. Yüce komutan Mahsumlar ölebilir mi!.. Ölen insanlar, unutulmuş ve takipçileri olmayan insanlardır.

Bugün, bu şehitlerimizin düşüncelerini, direnişçi ruhlarını, günümüzden yaklaşık 150 yıl kadar önce dedeleri sömürgeci Türk egemen güçlerine karşı isyan ettikleri için Anadolu bozkırlarına, Konya ovasına sürgün edilen Cemil Sait BARLAS gibi bir militan Kürdistan topraklarında yaşamışsa kim diyebilir Cemil yoldaş ölmüştür!.. Bunu diyenler, azrailin pençesinde korkakça çırpınarak yaşayan ölümlerdir. Yaşayan ölümler ise çabuk unutulurlar. Bunu bilinçli olarak söyleyenler ise lanetli yaratıklardır.

Cemil yoldaş, öncül yoldaşlarının anısına bağlılığını yaşamıyla ödeyerek ispatlayan ve bu özelliğiyle "ölümde yaşamı yaratan" bir halk kahramanıdır. O, vatan topraklarında doğmadı, fakat yurt ve vatan sevgisi onda, ülke ve halk gerçekliğimizle Avrupa alanında (İskandinavya ülkelerinde) tanıştığı andan itibaren, önündeki bütün bentleri ve engelleri yıkan coşkun bir sele dönüştü. Onun canlı, atak yapısı, dürtüst kişiliği ve güçlü fiziği, fırtına öncesi bulutların haşmetini uyandırıyor insanda. Derin göz çukurlarında doğacak kızıl şafakları müjdeleyen güneşi, parıltıyı ve isyan ateşini görmek sonsuz bir güven veriyordu... Cemil yoldaş "ölümde yaşamı yaratan" kahramanlık mertebesine çıkaran en önemli özelliklerinden biri de; atomlarına kadar parçalanmış halk

gerçekliğimizin büyük oranda yaşandığı sürgünler diyarından (Konya bölgesinden) ülke topraklarına, kaynağa dönüşü gerçekleştirmesidir.

Sömürgeci Türk egemen güçleri, dönemin somut koşullarında, Kürdistan'da halkımızın direnişçi özelliklerini yaşatan etkin çevreleri, Anadolu bozkırlarına sürgün etmiştir. Ki, sürgünler sırasında, 700 bin Kürt insanının açlık, hastalık ve soğuklardan dolayı Toroslarda öldüğü tarihi bir gerçektir. İşte, Cemil yoldaş, dedeleri Konya ovasına ulaşan sürgünlerin torunudur. Köküyle toprağın koparılmış fidanlar misali, sürgün Kürtlerinin, Anadolu bozkırlarına, özellikle Konya ovası ve çevre ovalık alanlara yerleştirilmesi, halkımızın bu kesiminin direnişçi özelliklerini dumura uğratmanın yanı sıra, çevresi Türk şovenizmiyle kuşatılarak oluşacak Kürt ulusal kimliğinin yerine Türk kimliğini ikame etme amacına yönelik politikaların ürünüdür. Sömürgeci Türk egemen güçlerinin ulusal imhamızı hedefleyen daha birçok ince ve sinsi politikalarına rağmen, yalçın kayalar arasında uygun koşulları bulur bulmaz açan Newroz çiçekleri gibi, halkımız PKK somutunda ülkemiz bütünlüğüne ve gerçek değerlerine sahip çıkmış, onları koruma ve yaşatma mücadelesine girmekte bir an bile tereddüt etmemiştir. Bu mücadele, günümüzde salt

Kürdistan toprakları üzerinde yaşayan insanlarımızı sarmakla sınırlı kalmamış, Konya sürgün Kürtleri gibi, sömürgecilerin dünyanın dört bir yanına savurduğu hemen hemen bütün insanlarımızın yanısıra, ilerici insanlığı ya kucaklamış veya onların her gün tartışıkları bir çekim merkezi haline gelmiştir.

Bu çekim merkezinin yüceliğini en erkenden görebilen ve bunu devrimci mücadele pratiğiyle bütünleştiren Cemil yoldaş, ülke topraklarına, kaynağa dönüş sloganlarının hayata geçirilişinde -özellikle Konya sürgün Kürtleri için- bir köprü olmuştur. O, yeni yetişen genç kuşaklar için onurun ve direnişin ilham kaynağı olma erdemine ulaşmış gençliğin sembolü **Hogrların** takipçisi, örnek bir militandır.

Cemil yoldaşın şahadetiyle, genelde Kürdistan'da özelde Konya sürgün Kürtleri ve gençliği arasında oynayacağı rolü farkedilen sömürgeciler, korkularından, onun şehit düştüğünü kamuoyundan gizlemişlerdir. Sömürgecilerin acizliğinin açık bir göstergesi olan bu tutum bile tek başına Cemil yoldaşın şahadetinin anlamını ve önemini daha fazla izaha gerek duymadan ortaya koyuyor.

Cemil yoldaşın anısına bağlılık, onun uğruna şehit düştüğü vatan topraklarının Partimiz PKK önderliğinde gelişen ulusal direniş ve kurtuluş mücadelemizin çağdaş kurumları olan ERNK

ÖZGÜRLÜK KÖPRÜSÜ

Bir Aralık günü
Atıldı bir köprü
Sürgünler diyarından
Ömeranlı'dan
Med Anamın diyarından
Mardin'e yoldaş, Mardin'e
Karıldı harcı
Alın terinle
Ve de kızıl kanınla.
Bu köprü'nün kolonlarında
Uzun Ömer'in
Dev kemikleri.
Şefkat hasret
Sevgi dolu kolların
Kolların yoldaş
Korkuluklarında
Köprü'nün.
Yolcuları
Yüreklere için için tutuşan
Volkanlar akın akın
Bilirim yoldaş
Umudun, hasretin
Bekliyorum geçmesini
Onların
Hem de mutlu
Yarımlar yüklü
Düğün alayı gibi
Zılgıt sesleri arasında
Mavzerler
Kızıl çiçek mermileri atacak
Toroslar'da
Gözleri açık giden
İsimsiz yitik mezarlara.
Ve sen Ömer yoldaş
Mardin'de
Şehitler Anıtının gölgesinde
Göreceksin
Gözlerindeki son umudunun
Meyvesini:
Doğulusu Batılısı
Kuzeylisi Güneylisi
Ve de Anadolu'daki sürgünü
Sarmaş dolaş
Mutluluğun zirvesinde
Tek yürek gibi çarpan yoldaş
Seninleyiz.

bayrağı altında toplanmamızla ve ARGK saflarında yerimizi almakla mümkündür.

Unutmayalım; **Cemillerin** kanlarıyla suladıkları Kürdistan toprakları, sömürgeci faşist Türk askerlerinin çizmeleri altında inim inim inlemekte, özgürleşeceği, şerefli insanlık ailesine katılacağı günü beklemektedir. Bu da; Cemil yoldaşın şahsında tüm devrim şehitlerimizin anısına bağlılığımızla ve bu anıyı pratiğimizde yaşatmamızla olanaklıdır.

-Yaşasın Kürdistan ulusal direniş ve kurtuluş mücadelesi!
-Kaynağa dönüşün öncüleri Cemiller ölümsüzdür!
-Kahrolsun sömürgeci-faşist cunta!
-Yaşasın PKK, ERNK, ARGK!
-Yaşasın büyük önder Abdullah ÖCALAN!

Danimarka'dan yoldaşları
23.01.1990

FRANSIZ POLİSİ NEYİN PEŞİNDE?

Aralık 1989'da Paris'te bir kimlik kontrolü esnasında polisler, benim arandığımı belirterek karakola götürdüler. Karakolda bana sordukları ilk soru, "PKK'yi tanıyıp tanımadığımı" oldu. Bir sempatanı olduğumu söyleyince, "Her gelen, militan da olsa, sempatanım diyor" dediler. Ardından sivil polis ajanları geldi ve aralarından biri, elindeki çantadan benim cephe üyesi olduğuma dair bir rapor çıkardı. "Bu ne" dedi. Önce fark etmediğim için, "Ne bileyim" dedim. Birkaç satırı okuduktan sonra belgeyi tanıdım. Bunun üzerine bana dönerek, "Bize istediğimiz doğrultuda yardım etmezsen bu raporla birlikte seni Türkiye'ye göndereceğiz. PKK'lileri söyleyeceksin, yoksa, Diyarbakır Cezaevi'ni biliyorsun, kendini orada bulacaksn" tehdidini savurdular. Ardından, "Ona göre iyi düşün" dediler. Ben, "PKK'lilerin yerini kesinlikle bilmiyorum. Bilsem de söylemem, boşuna uğraşmayın" dedim. Fakat onlar, Türkiye'ye gönderildiğim taktirde akibetimin ne olacağını söyleyerek tehditlerini sürdürdüler. İkinci bir mektup göndereceklerini, o zamana kadar söylemezsem beni kesin Türkiye'ye teslim edeceklerini belirttikten sonra, beni serbest bıraktılar.

İkinci mektup, Ocak 1990'da geldi. Mektupta 10 Ocak 1990 günü, saat 15.00'te ulusal poliste

randevum olduğu yazılıydı. Ben, tren kontrolünde aldığım cezalar içindir diye düşündüm ve randevuya gittim. Bu sefer, tehdit yerine çeşitli vaadlerde bulundular. Ailemi Fransa'ya getirebileceklerini, para ve iş konusunda, istediğimi yapabileceklerini söylediler. Buna karşılık ise, "Sadece PKK içinde adam öldürenleri bize bildireceksin" dediler. Ayrıca, PKK ile ERNK arasındaki farkı öğrenmek istediler. Ve "Biz biliyoruz, PKK'ya sempati duyuyorsun. Biz, PKK içinde cinayet işleyen grubu ortaya çıkarmak istiyoruz" dediler. Buna sinirli bir şekilde karşılık verince, "Ne oluyor sana, kafana taş mı yağdı" dedi birisi. Ben de, "Benden, ajan olmamı ve halkıma karşı açıkça suç işlememi istiyorsunuz, lanetli bir mesleği bana dayatıyorsunuz. Bu oldu iki defadır benimle uğraşıyorsunuz. Fransa'ya karşı işlenmiş bir suçum varsa açık söyleyin" diye cevap verince, başka birisi, "Sana ajan-filan ol demedik, PKK'nin de sevmediği, ama PKK içinde adam kesen grup var, onların acısını biz de, siz de çekiyorsunuz" dedi. Bu son gidişimde, ben ne kadar sinirli cevap verdimse onlar da sürekli değişik vaadlerde bulunarak düşürmeye çalıştılar. Yardım etmem için adeta yalványorlardı.

Pontoise civarından
M. Y.

Emperyalizm Avrupa'da, köy koruculuğu oluşturma çabasında

Kürdistan'da gelişen ulusal kurtuluş savaşımızın karşısında bir bütün olarak çıkmaz içerisine giren TC'yi, emperyalist saldırganlar, kurtarma çabalarını artırırlar. Alman emperyalizminin asılsız iddialarla başlattığı saldırıyı, Fransız emperyalistleri de desteklemeye başlamışlardır. Almanya'da sürdürülen insanlık dışı, çağın yüzkarası bu davada, Kürdistanlı politikacılar, emperyalizmi sanık sandalyesine oturtup yargılıyorlarsa, halkımızı ve insanlığı temsil ediyorlarsa, bu, onların ne kadar haklı bir davanın neferleri olduklarını gösteriyor. Fransa'nın da, böyle giderse, F. Almanya'nın çıkmasına düşeceği açıktır. Biz Kürdistanlılar, kendi halk gerçekliğini, direnen yiğit önderlerimizin direnişiyle öğrendik. Bu tür saldırıları da yenmesini bileceğiz.

Bir yurtsever olarak, Fransız emperyalizminin bölgemizdeki girişimlerini, halkımızı aydınlatmak için örnekleriyle yazacağım: Fransa'nın Alsace-Lorraine bölgesinde, polis timleri, işsiz olan Kürdistanlıları bir "mektup"la çağırıyorlar. Önce çeşitli bahaneler buluyorlar. Örneğin asılsız bir haber vererek, "Bu adam sizin ihbarınızı yapmıştır" diyor ve ekliyorlar, "Bu

alandaki PKK sorumlusu kimdir, asıl adı nedir, nerede kalıyor. Çalışmaları kimler yürütüyor?" Böylelikle, Kürdistanlıları ajanlaştırmaya çalışıyorlar. Bu yöntemle yurtseverleri rahatsız ederek; evlerine kadar giriyorlar. Fransa'nın bu tutumunun neden kaynaklandığını bir yurtsever kadın şöyle dile getiriyordu: "TC köpeklerinin dişlerini kırdık ki, şimdi de bu köpekler dişlerini gösteriyorlar. Ama bunların da dişlerini kıracağız." Bir kez daha emperyalist barbarlara şunu hatırlatmak istiyoruz: Başkanımız, büyük önder APO'nun ışıklı yolu, Mazlum, Hayri, Kemal ve büyük komutan Agit'in yiğit direnişleri, bizim ruhumuzda ve beynimizdedir. İnsanlık aleminde sonunuz hüsrandır!

Yurtsever Kürdistanlılar! Emperyalizmin saldırılarını boşa çıkarmak, özgür ve bağımsız bir Kürdistan'a kavuşmak için, ERNK saflarında, kendi öz birliklerimizde işçisiyle, genciyle ve kadınıyla örgütlenelim. Düşmanlarımızı, yılların birikmiş soylu kinini hep beraber kusalım. Şimdiden Nevrozlara daha güçlü katılımları sağlayarak emperyalizme bir şamar daha vuralım!

Özgür bir Kürdistan yaratmak için ileri!

Alsace-Lorraine'den
bir yurtsever/9.1.1990

PKK 11 YAŞINDA

Şanlı Partim PKK 11 yaşında Savaşıyor ARGK dağlar başında Faşist TC, can telaşında Vurur gelir benim ARGK'm

Cudi, Botan elimizde Ayrılmayız yolumuzdan Agit, Mazlum dilimizde Vurur gelir benim ARGK'm

Haki, Hayri, Kemallerin izinde Ayrılmayız Marks'ın, Lenin'in, Engels'in sözünden 1990 baharında, kışında, güzünde Vurur gelir benim ARGK'm

Şen ol Partim, şen ol Ordum Bahtiyar kalsın benim yurdum. Muzaffer olsun şanlı ARGK ordum. Vurur gelir benim KURDİSTAN'ım

M. Arap. Leverkusen

~

OĞLUMDAN MEKTUP

Oğlumdan mektup gelmiş Okudukça içim parçalanıyor Bizleri parçaladıkları gibi Kendimi kaybediyorum, ülkemi kaybettiğim gibi

Baba kurtuluruz deyip gittin, kurtulduk mu Orada kölesin burada olduğu gibi Ne düşünüyorsun artık, karar ver!

Çoban dediğin Heso, Kalashnikof almış eline Sen ve senin gibiler halen düşünüyor musunuz?

Duydun mu, Kürdistan'a bahar geldi Çiçekleri okşadım, yüzünü çevirdi Senin, senin gibilerin Kürdistan'a yüzünü çevirdiği gibi Sabrı kalmadı artık, Kürdistan sizi bekliyor artık

Abilerim, ablalarım savaşıyor serin dağlarımızda Kiskanıyorum onları yaşım küçük diye Yaşlanıyor anam Kürdistan'ın sahipsiz yaşlandığı gibi Sahip çıkmamız artık analarımıza Kürdistan'ımıza

Verdin kendini Avrupa ellerine Bıraktın bizi ve Kürdistan'ı düşmanın eline Sesleniyorum sizlere, Kürdistan halkına Alın silahı elinize yürüyün düşmanın üstüne

Z. Ş.
Spreitenbach/ARAU

İBRAHİM GÜÇLÜ HER YERDE AJAN BİLİNİYOR

Ben Cihanbeyli'den bir Kürdüm. Yıllık iznimi Cihanbeyli'de geçirdim. Duyduklarımı ve izlenimlerimi; kısaca ERNK'nin sesi Berxwedan aracılığıyla yurtdışındaki bütün emekçi halkıma iletmek istiyorum.

İlk önce gözüme çarpan, Türk devletinin ajan yapıyı oldukça geliştirdiği idi. Özellikle İç Anadolu'daki bütün Kürt köylerinde bu yapı, oldukça yaygınlaştırılmış. Başta okul öğretmenleri olmak üzere, köy ve kasabalarda çalışan bütün devlet memurları, kesinkes devletin ajanlığını yapmaktadırlar. Buralarda, bu yapıya karşı Kürdistan'daki gibi tutarlı bir mücadele olmadığı için, bu işe yatkın kişiler, çok az bir ücret karşılığında da olsa bu işi tereddütsüzce yapıyorlar. Ve yine ajanlığın niteliği üzerine, teşhir edici propaganda olmadığı için, birçok bilinçsiz insan, bu işi bir kariyermiş gibi görüyor. Yukarıda yazdığım devlet memurları dışında, birçok yerli insan da şu anda ajan-muhbir durumunda.

Çarpıcı bir şekilde farkedilen diğer bir husus da, TC'nin başta TV olmak üzere, bütün basın araçlarını istediği şekilde kullanmasıdır. Örneğin TV'de, açılışından kapanışına kadar kemalist eğitim verilmekte. Zaten ulusal kurtuluş güçlerine yönelik propagandası ise, büyük bir alçaklık. Artık "eşkiya" bile demekteler, kullandıkları yeni terim, "Ermeni terörizmi." Ayrıca "Güneydoğu"ya yönelik yayın yapan "GAP kanalı" dedikleri ka-

nalda çıkan programları, artık siz düşünün.

Türk devletinin her türlü anti-propagandalarına rağmen ve yörede sağlıklı bir faaliyet olmasına karşılık, yine de Kürdistan'daki mücadeleye kendiliğinden de olsa, sempati var. Özellikle öğrenci-gençlik kesimi arasında çok olumlu yorumlarla karşılaştım. Hele, Başkan'ın 2000'e Doğru dergisinde yayınlanan röportajı oldukça ilgi gördü.

Cihanbeyli çevresi dışında, Ankara'ya da birçok sefer gittim. Birçok insanla konuştum; özellikle İbrahim Güçlü üzerine konuşuyorduk. Çünkü, en çok Ankara çevresinde tanındığı için, hep ondan bahsediliyor. Şunu da tüm samimiyetle söyleyeyim ki, Serxwebûn gazetesinde çıkan Vakkas Çetindağ adlı itirafların yazısından çok çok önceleri İbrahim Güçlü'yü, Ankara çevresinde herkes, Türk devletinin resmi bir ajanı olarak biliyormuş. Çünkü her şeyi gözler önünde; bütün aile fertlerine, Ankara'nın en güzel semtlerinde iş yerleri açmış, bunu da herkes görüyor ve biliyor.

Cihanbeyli'de doktorluk yapan, Güçlü'nün bir yakını ile kısa bir konuşmamız oldu. Kendisine, Vakkas Çetindağ'ı tanıyıp tanımadığımı sordum. Bana şöyle cevap verdi: "Tanıyorum, Hatice Yaşar'la, İbrahim Güçlü, nice insanları Vakkas'ın durumuna düşürdüler. Beni de eskiden çok kullandılar, ama artık onların birer Kürt düşmanı olduklarını farkettilim." Bunun gibi nice insanlar ondan nefret ediyorlar.

Cihanbeyli'den
bir yurtsever/8. 01. 1990

Emperyalist Alman devletinin polisiye baskıları bizi yıldırılmaz

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin yeni boyutlarda yoğunca geliştiği günümüzde, faşist Türk sömürgeciliği büyük bir çıkmazı yaşıyor.

Emperyalizmin TC'ye sunmakta olduğu yoğun destek ve yardımları, TC'yi yaşatmaya yetmemektedir. Ülke sathında binlerce insanımızın katliamdan geçirilmesi, köylerimizin kimyasal silahlarla yakılıp, yıkılmasında, faşist Türk devletine en büyük katkıyı sunarak suç ortaklığını yapan F. Alman devletidir. Özellikle son birkaç yıldır sergilenen tüm komplo ve saldırılar, sözümona "demokrasi" ve "güvenliği sağlama" adı altında yapılmaktadır.

İşte en son B. Berlin'de Feyka-Kurdistan üyesi Kurdistan Kültür Zentrum-BOTAN derneğimizin alçakça basılarak dolap, kitaplık vb. eşyalarımızın tahrip edilmesi de yine "güvenliği sağlama", "terörist arama" gerekçesi ile yapılmış bulunmaktadır.

23. 01. 1990 tarihinde saat 16.30 sıralarında derneğimizi, 50 civarında BKA polisi, hiçbir inandırıcı gerekçe öne sürmeden zora dayanarak bastılar. Başta Cumhuriyet Savcılığı talimatını göstermek istemediler. Yurtseverlerin direnmesi sonucu "izin" belgesini göstermek zorunda

kaldılar.

Sadece "kimlik kontrolü" yapacaklarını söylediler; güya "terörist" arıyorlar! Ama yalan! 5 saati aşkın dernek kitaplığını incelediler, dolapları tahrip ettiler, dernekte bulunan yurtseverleri tehdit ederek, korkutmak istediler. Ama korku, panik yerine, yurtseverlerin tepkileri kararlıca oldu. Yurtseverlerin ortak değerlendirmesi şöyle ifade edilebilir.

"Düşman bize saldırdı. Düşman, bize saldırıyorsa, demek ki bizde gelişme, ilerleme vardır."

Düşmanın bu saldırısından daha çok anlaşılacaktır ki, dernekteki ulusal kurtuluşçu çalışmalarımız, ulusal kurtuluş mücadelesine büyük hizmetler sunmaktadır. Bu bilinç ve kararlılıkla, düşmana inat daha çok çalışmalara sahip çıkacağız.

Bizi, emperyalizmin alçakça saldırıları yıldırılmaz, yıldırılmaz!

Her şeyimiz Bağımsız ve Özgür Kürdistan için feda olsun! Şanımız, şerefimiz Partimiz PKK, Cephemiz ERNK, Ordumuz ARGK bin yaşasın!

B. Berlin'den
Bir dernek üyesi (Çeko)
24. 1. 1990

DEĞİŞİMİN YÖNÜ VE TÜRK FAŞİZMİNİN ÇIKMAZI

Baştarafı 1. sayfada

Her zaman yönlendirdiği emperyalizme ve vaftiz ettiğine inandığı sosyalizme yeni hedefi gösteriyor. Bu rol değişimine uygun olarak, Washington'dan Moskova'ya "Tanrı sizi korusun" temennileri uzanıyor. Eğer bu dua gerçekleşirse, Moskova'nın işlerinin epeyce kolaylaşacağı anlaşılıyor. Kendileri de pek inanmasalar da, emperyalist burjuvazinin ortak talebi Londra'dan dile getiriliyor: Sosyalizm öldü! Bu kuşkulu yargıya Moskova'nın yanıtı, ancak "sosyalizmin öldüğü görüşüne katılmıyoruz" biçiminde oluyor. Kendi politikaları gereği, emperyalizmi fazla rahatsız etmemeyi amaçlayan bu cevap, sosyalizme inanan güçler tarafından, bilinçli işçiler ve emekçiler tarafından rahatsızlıkla karşılanıyor.

Çeşitli emperyalist merkezlerden Moskova'ya, içtenliği kuşku verici olan ve belli bir tedirginliği içinde taşıdığı hemen anlaşılın övgüler diziliyor. Dünyanın her alanında burjuva yayın organları tarafından Gorbaçov yılın adamı seçilerek, bol bol övülüyor. Fakat, aynı oranda ve tersine olarak da sosyalizm yeriliyor ve kötülenmeye çalışılıyor. Bu iki olgu adeta atbaşı gidiyor. Bu durum, başta Sovyet kitleleri olmak üzere, dünyanın işçileri ve ezilen halkları tarafından kuşkuyla karşılanıyor. Burjuva liderleri iyimser yaklaşımlar ileri sürerlerken, işçi sınıfı ve halklar, devrimci ve hatta demokrat güçler, gelişmeleri biraz kuşku ve ihtiyatla izliyorlar. Tam bu ortamda Havana'dan başka bir ses yükseliyor: "**Korkaklar teslim olur. Ya sosyalizm, ya ölüm!**" Bu durum, mevcut gelişmelerin değişik bölgelerdeki güçleri ne denli zorladığını gösteriyor. Kuşkusuz bu onurlu sözler, sosyalizme inanan her devrimcinin hislerini dile getiriyor. Fakat, yaşananları böyle sloganlarla indirgemek yerine, sosyalist ülkelerin içinde bulunduğu durumu, bu ülkelerin kapitalist ülkelerle ilişkilerini, dünya sosyalist devriminin gelişim yollarını ve doğru enternasyonalist anlayışı değerlendirmenin, izah etmenin daha yararlı ve geliştirici bir tutum olacağı ortaya çıkıyor.

Çeşitli çevreleri gelişmeler hakkında kuşkuya düşüren şey, çoğunlukla 89'un son ayında ortaya çıkan Panama ve Romanya olayları oluyor. Başta ABD olmak üzere emperyalizm, başka ülkelere yönelik açık askeri müdahalede ve askeri işgal hareketinde bulunuyor ve Sovyetler Birliği'ni de benzer tutuma çağırıyor. Bu olayların, 1989 yılının Aralık ayı başında gerçekleşen Malta zirvesinden sonra ortaya çıkması, insanları daha da duyarlı kılıyor. Halbuki Malta zirvesinde, "soğuk savaşın bittiği", "artık dünya jandarması olunmayacağı", "yeni bir çağa girildiği", "barış ve işbirliği döneminin başladığı" ilan edi-

liyor. Tam da bu parlak söz ve vaatlerin arkasından Panama ve Romanya olaylarının yaşanması, ortaya çok haklı olarak bazı kuşku çıkarıyor. Acaba "soğuk savaş bitti" denerek dünyanın çeşitli alanlarına sıcak savaşlar mı yayılacak? Acaba "dünya jandarması değil" denerek daha çok müdahaleci mi olunacak? Dünyaya sadece iki gücün yön vermesi anlayışı devam mı edecek? "Uyuşturucu" veya "terörizm" denerek, ya da "demokrasi kurmak" gibi gülünç iddialarla ortaya çıkarak başka ülkelerin işçilerine karışmanın, bir de bunu askeri işgale veya ordu darbesine vardırmanın kabul edilir yanı yoktur. Zirvenin hemen akabinde ortaya çıkmaları, bu tutumun Malta'dan güç aldığı kuşkusunu arttırıyor. Hatta, Romanya'daki ordu darbesinin ardında Sovyetler Birliği'nin olabileceği kuşkusunu doğuruyor. Sonraki günlerde bu kuşkuyu haklı çıkaracak nitelikte açıklamalar yapıyor, olaylar yaşanıyor. Sovyet Dışişleri Bakanı Bükreş'e ani ziyaretinden önce Romanya olaylarından haberdar olduklarını, sadece tarihini tam olarak bilemediklerini açıklıyor. Yine Romanya'da kurulan yeni yönetimin bir bakanı, olaylardan önce Moskova'da önde gelen Sovyet yetkililerle görüştiklerini ve onların desteğini "gönülsüz de olsa" sağladıklarını söylüyor. Ayrıca, Çavuşesku'nun "yargılanma" ve öldürülme biçimine, darbeyi alkışlayan emperyalist ülkeler bile eleştirel yaklaşırken, Sovyet yetkililerin "Romanya halkının kararlıdır" gerekçesiyle onaylar bir tutum sergilemesi de dikkat çekici oluyor. Eskiden "kapalılık" politikası uygulanırken açık askeri müdahalelerde bulunan Sovyetler Birliği, şimdi "açıklık" politikası uygulanırken benzer tutumu yoksa gizli mi yürütüyor? İster istemez kamuoyunun belleğinde bu tür fikirler ve bundan oluşan kuşku doğuyor. Elbette parlak sözlerle değil, uygulanan politikalara ve pratikte yaşanan olaylara bakmak gerekiyor. Çünkü, "özgürlük ve insan hakları" denerek en ağır sömürü ve talan gerçekleştiriliyor, halklar katliama, soykırıma uğratılıyor. Gerçekçi değerlendirmeler, söylenenlerden değil, pratikte yaşananların irdelenmesinden çıkıyor.

Bazılarına göre, Doğu Avrupa ülkelerinde yaşananlar, "Reagan'ın bir zaferi ve sonuçları" oluyor. Sekiz yıllık başkanlık görevini bırakırken Reagan, "Başkanlığım sırasında komünizme bir karış toprak kaptırmadım" diye övünüyor. Kuşkusuz en küçüğünden en büyüğüne kadar, sosyalizmin temsilcisiyim diyen her gücün bundan kendine pay çıkarması gerekiyor. Daha da önemlisi, Reagan'ın halefi Bush'un da birkaç yıl sonra görevi bırakırken, "komünizmden şu kadar karış toprak kaptım"

diye övünmesine meydan vermemek için, gerekli devrimci tavrın geciktirilmeden takınılması kaçınılmaz oluyor. Reagan'ın övünmesi, 1980'li yılların başından itibaren artan emperyalist saldırıların yaşanmasıyla belki bir payı olduğunu gösteriyor. Fakat, belirleyici olanın Sovyet Birliği'nde uygulanan yeni politikalar olduğu, sosyalist ülkelerdeki değişimin bu temelde ortaya çıktığı da gerçeğin esası. Bunun da temelinde ikinci dünya savaşı sonrası yaşanan gelişmeler, iki sistemin örgütleniş tarzı, uygulanan politikalar ve yürütülen politik mücadele bulunuyor. Hatta Ekim Devrimi'ne ve sosyalizmin genel gelişimine kadar uzanıyor. Şimdi bütün bunlar geçmiş; şimdiki durum ve Gorbaçov'un yaklaşımları daha derinliğine irdeleniyor ve yoğun olarak tartışılıyor.

sorunların başarıyla çözülmediği ifade ediliyor. 1980'lerin ortalarından itibaren başlayan yeni yönelim, bazı sorunları çözümlenerek ve daha çok da yeni sorunlar yaratılarak önemli bir dönüm noktasına gelmiş görünüyor, ya da bu noktaya doğru geliyor. Toplumda belli bir hareketlenme yaratılmış; bürokrasi, yolsuzluk, yozlaşma gibi sorunlarla belli bir mücadele içine girilmiş bulunuyor. Fakat, üretimin geliştirilmesi, tıkanıklıkların aşılması gibi sorunların zorlayıcı olduğu, yeni ekonomik değişikliklerin çeşitli sosyal ve siyasal sorunlar yarattığı, milliyetçilik eğiliminin önemli bir sorun haline geldiği anlaşılıyor. Gorbaçov, daha önce bunlara, "Perestroikanın uygulanması ve yarattığı gelişmeler" diyordu ve kuşkusuz doğru olan da buydu. Fakat şimdi ise "zehir" dediği bu gelişmeler tarafından

taşıyor. Haklı eleştirilere konu olan günümüz Sovyet politikalarının kaynağı irdelenirken, Marksizm-Leninizme soldan müdahale gerektiğini söylemek, bu olumsuzlukların bilimsel sosyalizmden kaynaklandığı, diğer bir deyimle Marksizm-Leninizmin geline aşamada ortaya çıkan sorunları çözmede yetersiz kaldığı anlamına geliyor ki, buna katılmak mümkün olmuyor. Aksine, yaşanan olumsuzlukların Marksizm-Leninizmin gereği gibi uygulanmadığından kaynaklandığını vurgulamak gerekiyor. Buna bağlı olarak da, Gorbaçov'u kendinden önceki 30 yıllık yönetimlerden ayırmak yerine, Kruşçev-Brejnev politikalarının daha gözüpek ve sistemli bir uygulayıcısı olarak görmek ve öyle değerlendirmek daha gerçekçi oluyor. Bütün bunlarla birlikte, sosyalist ülkelerin her şeyi kadir olmadığı, sosyalizmin onlarla özdeşleştirilmeyeceği de unutulmamalıdır. Sosyalist ülkeler sosyalizmin elbette en önemli kazanımlarından biridir, fakat dünya sosyalizminin hepsi değildir. Bilimsel sosyalizm, insanlığı kurtuluşa götüren en devrimci toplumsal bilimdir ve bütün insanlığın malıdır. Her toplumun bünyesine, kendi koşullarına uygun olarak uygulanabilir ve yaratıcı bir tarzda uygulanması gerekiyor. Burada, sosyalizmin geliştirilmesinde ve dünya sosyalist devriminde sosyalist ülkelerin yerinin ve görevlerinin doğru belirlenmesi gerekiyor. Her sosyalist insan, parti ve gücün, sosyalizmin uygulanmasında ve geliştirilmesinde kendini sorumlu hissetmesi ve aralarında bir eşitlik görmesi önem taşıyor. Bunlarla birlikte, sosyalist ülkelerdeki gelişmeleri değerlendirirken, o ülkelerin durumuna ve sosyalistlerinin ne dediklerine de bakmak gerekiyor. "Yeni düşünce"nin sahipleri açıkça "tıkanık" diyorlar. Bu, ekonomide böyle, sosyal, siyasal ve kültürel yaşamda böyle, uluslararası ilişkilerde ve dünya devriminin gelişmesinde böyledir. Aynı politikalarla ilerlemek bir yana, varlıklarını bile koruyamayacaklarını açıklıyorlar. Doğu Avrupa'daki düşen yönetimler de, biraz zorlanarak da olsa, ülkelerini ekonomik ve sosyal tıkanma ile yüzyüze getirdiklerini itiraf ediyorlar. Brejnev dönemi politikalarıyla ileri gitmenin olanağının olmadığı anlaşılıyor. Bilimsel sosyalizm açısından, sosyalist toplumun gelişmesini ve dünya devrimlerini ciddi bir tıkanmayla yüzyüze getirmiş olan, ekonomik bunalım, bürokratik baskı ve hantallık, toplumsal yozlaşma yaratan, uluslararası ilişkilerde ve devrimci gelişmelerde ciddi tıkanmalara ve ölçüsüz gerginliklere yol açan o politikaları savunmak gerçekçi ve dolayısıyla çözümleyici olmuyor. Bugünkü dramatik gelişmeler bu politikaların işlemeziğinin bir

"Marksizm-Leninizme soldan müdahale gerektiğini söylemek, bu olumsuzlukların bilimsel sosyalizmden kaynaklandığı, diğer bir deyimle Marksizm-Leninizmin geline aşamada ortaya çıkan sorunları çözmede yetersiz kaldığı anlamına geliyor ki, buna katılmak mümkün olmuyor."

Görünen o ki, Doğu Avrupa'daki gelişmelerden emperyalist devletler daha çok tedirgin olmaya başlıyor. Sovyetler Birliği, onlara göre daha rahat görünüyor ve yeni yılda mücadelelerinde başarılar diliyor. Buna karşın, hazırlıksız olduğu anlaşılın emperyalist devletlerin şaşkınlıkları ve endişeleri açıkça sezilebiliyor. Kuşkusuz bu durumun çeşitli nedenleri var. Sosyalist ülkelerdeki gelişmeleri sözde kendilerinden yana görseler de, kitle hareketlenmesinin artacağından ve devrimci sosyalist gelişmelerin doğacağından korkuyorlar. En çok da, Doğu'daki kitle hareketlerinin Batı'ya, kapitalist ülkelere yayılacağından ve buradaki kitleleri hareketlendireceğinden korkuyorlar. Ayrıca bir de, "Birleşik Almanya" korkusu var. Bütün bunlar Paris'te, Washington'da, Londra'da açıkça görülüyor. Bu nedenle olayların yavaş yavaş gelişmesi isteniyor ve bu konuda Gorbaçov'a yardımcı olunması çağrıları yapılıyor.

Sovyetler Birliği, gelişmelerden memnun ve gelecekte umutlu görünse de, önemli sorunlarla yüzyüze olduğu ve bunlardan kaynaklanan endişeleri taşıdığı anlaşılıyor. Özellikle iç

ciddi biçimde zorlandığı anlaşılıyor. Elbette özel mülkiyet gelişince değişik sosyal ve siyasal güçler de ortaya çıkacaktır. Sosyalizmin birleştirici rolü işletilmez, eşitliğin ve özgürlüğün gerekleri yapılmaz, kapitalizm övülerek yoğun ilişkilere girilirse, emperyalist kışkırtmanın da etkisiyle her türlü milliyetçilik gelişecektir. Elbette sosyalist uluslar birliğinin parçalanması ya da bu tür hareketlerin askeri güç kullanılarak ezilmesi sosyalizmin uygulanması olmayacaktır. O halde, yenilenmeyi başarmak ve yeni bir devrimci atılım yaratmak gerekmektedir. Bu bakımdan geçiş döneminin sonuna gelinmekte olduğu ve Sovyetler'in kritik bir dönemde bulunduğu anlaşılıyor.

Bazı sosyalist çevreler, Sovyetler Birliği'nde "yeni düşünce" adı verilen yönelimi, özellikle Doğu Avrupa'daki gelişmeler sonrasında şiddetle eleştiriyorlar. Buna, kapitalizme geri dönüş diyorlar ve Marksizm-Leninizme soldan müdahalenin gerekli olduğunu ileri sürüyorlar. Bu eleştirilerde önemli oranda haklılık payı bulunduğu bir gerçektir. Ancak mevcut olumsuzlukların kaynağını doğru tesbit etmek ve özü gözden kaçırmamak önem

sonucu oluyor. Bilimsel sosyalist hareket, bu politikaların uluslararası alanda yarattığı itibar zedelenmesinin ağır faturalarını bugün ödüyor. Hem de burjuvazinin umutlanma çabaları altında ve tüm sosyalist güçlere ciddi zorluklar ve acılar yaşatarak oluyor bu.

Sovyetler Birliği'nde "yeni düşünce" denen yaklaşım böylesi gelişmeler sonucunda doğuyor. İşte ciddi ekonomik, sosyal ve siyasal sorunlar var ve bunları çözmek gerekiyor. Dışta bütün çabalara rağmen devrimler geliştirilemiyor ve ciddi bir tıkanma ortaya çıkıyor. Hepsinin üzerine bir de nükleer silahlar yığınağı ve savaş tehlikesi binmiş bulunuyor. İnsanlık bu yokedici silahların tehdidi altında her gün korkutuluyor. Bunların çözümünü için artık savaş yapılamıyor, her alanda emperyalizmle askeri olarak karşı karşıya geliş, savaş tehlikesini sürekli arttırıyor. İşte böylesi bir ortamda uzlaşma yönü, görüşmeler ve anlaşmalarla sorunlara çözüm arama eğilimi ortaya çıkıyor. İşte daha çok demokratikleşme, kısmi özel mülkiyete gelişme hakkı, dışta emperyalizme çeşitli tavizler verilerek tıkanmanın aşılması, insanlığın günlük korkulardan uzaklaştırılması, mevcut sorunlar çözümlenerek yeni gelişmelerin yaratılması hedefleniyor. Eğer işler böyle yürütülür ve sağlıklı bir ölçü tutturulursa, bunlar pek olumsuz da görünmüyor.

Elbette her uzlaşma, uzlaşan tarafların karşılarına belli tavizler vermesini gerektiriyor. Sovyetler Birliği, içte ve dışta bu tavizleri veriyor. İşte yeniden yapılanma, sosyalist ülkelerin daha çok ekonomik, ticari ilişkiye açılması, silahsızlanma çabaları bunların bir uygulanması oluyor. Doğu Avrupa'daki gelişmeler biraz bu temelde ortaya çıkıyor. Zaten bunların öncesi de var. Bu ülkelerin daha önceki ilişkileri de var. Bir bakıma Sovyetler Birliği ve ABD kendi üzerindeki "yüklerle" karşılarını da ortak etmek istiyorlar denebilir. Bu durum, sosyalist ülkelerin kendi güçleriyle ayakta ne kadar kalabileceklerini, daha doğrusu sosyalist rejimlerin ne kadar yaşama güçleri olduğunu da gösteriyor. Elbette bütün bunlara bir şey denmez. Ve bunların verilen tavizler olduğu açıktır. Uzlaşma eğer yeni bir devrimci gelişmeyi hazırlıyorsa buna karşı da çıkılmaz. Fakat, eğer uzlaşma tek yöntem haline getirilirse, yeni bir gelişme hazırlamazsa, sosyalizm için ağır kayıplar yaratırsa, dünya sosyalist devriminin gelişmesine hizmet etmezse, devrimleri yadsır ve dünyaya yeni tür bir müdahalecilik doğurursa, dünyadaki her şey stratejik düzeyde bu uzlaşmaya bağlanmak istenirse, elbette bu kabul edilemez bir durum ve anlayış olur. Ayrıca bugün ortaya çıkan bazı sonuçlardan da daha somut olarak görülebileceği gibi, uzlaşma politikası herkese, giderek bütün dünyaya dayatılmak isteniyor ki, asıl tehlikeli ve kabul edilmez yanı da budur. Vatikan'ın yeni hedef olarak parmağını Ortadoğu'ya uzatması, Küba parlamentosunda, "Bu ada tümüyle suya gömülmeden sosya-

lizmden vazgeçmeyeceğiz" biçiminde and içilmesi, bu yönlü baskı ve dayatmalar olduğunu açıkça gösteriyor. Bu durum ağır sonuçlar yaratan bir sağ sapma ve teslimiyet olarak ortaya çıkar. Ve devrimcilerin bunu kabul etmemesi, buna karşı mücadele etmesi gerekir. Şimdiye kadar sosyalizm önemli tavizler vermiştir, bunun bazı kazanımların tümünden kaybedilmesine yol açması da mümkündür. Doğu Avrupa ülkelerinin bazılarındaki gelişmelerin bu yönlü olduğu gözlenmektedir. Birçok alandaki devrimci hareketler, emperyalizmin ağır saldırıları ile yüzyüze bulunmaktadır. Sovyetler Birliği, belli bir güven ortamı yaratılmak ve emperyalizmi daha kapsamlı görüşmelere çekebilmek için sürekli taviz veren taraf olmaktadır. Buna karşı, emperyalizm de, silahsızlanma ve bazı faşist-askeri diktatörlüklerin tasfiyesi gibi belli tavizler veriyor olsa da, daha yoğun olarak sosyalizme ve halklara karşı saldırganlığını

"Sekiz yıllık başkanlık görevini bırakırken Reagan, 'Başkanlığım sırasında komünizme bir karış toprak kaptırmadım' diye övünüyor. Kuşkusuz en küçüğünden en büyüğüne kadar, sosyalizmin temsilcisiyim diyen her gücün bundan kendine pay çıkarması gerekiyor..."

sürdüremektedir. Emperyalizmin bu gerçeğinin tümünden değiştirileceğini sanmak, ancak bir hayal olabilir. Bu nedenle, emperyalizm gerçeğine uygun olarak çok yönlü olabilmeye, her türlü olasılığa karşı hazırlıklı bulunmak, emperyalizmi sadece bir politik olgu biçiminde görme yanılmasına düşmemek gerekir. Sosyalist ülkelerdeki yeni yönelim, eğer böyle hareket etmezse, ağır kayıplar yaratan bir sapma haline gelebilir.

Bugün Doğu Avrupa ülkelerinde yaşanan olaylara herkes kendi anlayışına göre bir ad takıyor. Kimisi "devrim" ya da "reform" diyor, kimisi de "darbe", hatta "karşı-devrim" olarak görüyor. Adlandırma olarak ne derseniz derseniz, yaşananların basit bir yönetim değişikliği olmadığı açıkça görülüyor. Ekonomiden politikaya, ideolojiden rejimden yapılanmaya kadar çeşitli değişiklikler yaşanıyor. Bütün bu alanlarda, iç ve dış yapılanmada sosyalizmden belli bir gerileme

ve kapitalizme tavizler verme ortaya çıkıyor. Hatta adlarını ve bayraklarını bile değiştiren Macaristan, Polonya, Romanya gibi bazı Doğu Avrupa ülkelerinin yeni yönetimleri, "Demokratik sosyalizm", "Sosyalist kapitalizm" vb. adlarla önlerine kapitalizme dönüşün somut planlarını da koymuş bulunuyorlar. Ekonomik kararları IMF reçetelerine göre düzenleme hazırlıydılar. Birçok yönlü eksikliği de olsa, ama varlığı da yadsınmayacak olan sosyalist alt yapıyı yıkarak bu planlarını hayata geçirmede nedensel başarılı olacakları, daha da önemlisi halkın buna izin verip vermeyeceği ayrı konu. Fakat her şeye rağmen mevcut durumun bir geri adım olduğu kuşkusuzdur. Buna kısmi "geri çekilme", kapitalizmin belli mevziler kazanması da denebilir. Bu durum, 1980'lerin başında ileri sürülen "komünizme geçilmekte olduğu" anlayışının nedensel ayakları havada bir anlayış olduğunu iyice ortaya koymuştur. Yaşanan olaylar kamuoyu nezdinde, özellikle bilinçsiz kamuoyu nezdinde ve burjuvazinin yoğun propagandası ile sosyalizme önemli kayıplar vermektedir. Ancak durumun nasıl gelişeceği hala belli değildir. Kapitalizm kazandığı mevzilere dayanarak bazı ülkelerde egemen hale gelebilir; mevcut gelişmeler yeni bir sosyalist gelişmeyi de yaratabilir. İki yönlü gelişme olasılığı da vardır; hala ağırlıklı yön sosyalizmin gelişmesi olsa da, mevcut ülkelerin bu duruma düşmeleri elbette bir gerileme sayılmalıdır. Kapitalizme tavizler verilerek sosyalist gelişmenin sağlanıp sağlanamayacağı da henüz belli değildir. Elbette bu durumu yaratan nedenlerin çok köklü bir değerlendirmesinin yapılması gerekir ve sosyalizmin inşasında bütün bunlar tecrübe ve ders olmaktadır. Fakat, neden olarak bugünkü olayları görmemek gerekir; bu durumun nedenleri öncesinde saklıdır ve yaşanan olaylar sadece sonuçlar durumundadır. Bu açıdan, yıkılan yönetimlerin politikalarını ve pratik uygulamalarını doğru görmek ve savunmak mümkün değildir. Zaten kendileri de bu gerçeği itiraf eder duruma gelmişlerdir. "Yeni düşünce", bu gelişmeleri bir zorunluluk olarak değerlendirmektedir; bu "zorunluluğu" görmek ve kabul etmek gerekiyor, fakat ortaya çıkan gerilemeyi aşma, hata ve yanlışları düzeltme, sosyalist inşaya yeni bir hamle yaşatma doğrultusundaki anlayış ve politikaları dikkatle inceleme ve eleştirel bir yaklaşımla karşılama da gerekli oluyor.

Öyle anlaşılıyor ki, sosyalist ülkelerle kapitalist ülkeler arasındaki ilişkilere yön veren, nükleer savaş tehlikesini ortadan kaldıran ve dünya barışını güvence altına alan ortak mekanizmalar yaratılmak isteniyor mevcut çabalarla. Bu istem ikinci dünya savaşının sonuna doğru canlanmıştı ve Sovyetler Birliği ile ABD yönetimlerinin hayli ileri düzeyde görüşleri vardı. Bugün ne kadar kötülenmeye çalışılırsa çalışılınsın, bu yaklaşım esasında Stalin'in yaklaşımıydı ve en tutarlı savun-

cusu O'ydu. Fakat daha sonra, özellikle ABD'deki Truman yönetimi ve emperyalizmin aşırı gerici çevrelerinin çabalarıyla bu yaklaşım büyük ölçüde geçersiz kılındı, adına "soğuk savaş" dedikleri ilişkiler dönemi açıldı ve oluşturulan uluslararası kuruluşlar son derece kadük kaldı. Daha sonraki Sovyetler Birliği yönetimleri emperyalizmin bu engelleyici ve kısırtıcı yönlerini aşamadılar. Emperyalizmin dayattığı yarı kabul etmek, sonuçları sosyalist inşa ve dünya devrimi için ağır olan politikalar uygulamak zorunda kaldılar. Bu politikalar, sosyalist ülkelerde ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel yaşamda ciddi bir tıkanma ve çarpıklık ortaya çıkardı, bilimsel sosyalist öğretinin bazı temel ilkeleri ya uygulanmadı ya da revize edildi. Esasta mevcut gelişmelerden bu politikaları sorumlu tutmak ve bunların ayrıntılı değerlendirmesini yapmak gerekiyor. Tıkanma yalnız içerde olmadı, benzer durum daha da ağır bir biçimde dış politikada ortaya çıktı. Bu noktada zorlanınca Macaristan, Çekoslovakya, Afganistan örneklerinde görüldüğü gibi, marksist-leninist öğretiye ters olan askeri müdahalelerde bulunuldu. Bu durumun uluslararası planda sosyalizme önemli zararlar verdiği, ayrıca yapılan müdahalelerin de başarılı olmadığı açık bir gerçektir. Zaten başarılı olması da mümkün değildir. Bugün bunların özeleştirisi yapılıyor ve hata olduğu dünyaya ilan ediliyor. Kuşkusuz bu durum olumlu bir tavır alıştır. Bilimsel sosyalizmde "devrim ihracı" kesinlikle yoktur, bu tür durumlar Marksizm-Leninizmin özüne aykırıdır. Sosyalist ülkelerin devrim amacıyla bile olsa başka ülkelere müdahalesi olmamalıdır, olsa bile başarı kazanamayacağı ortaya çıkmış, emperyalizme koz vermek ve devrimleri başarısız kılmaktan öteye gidememiştir. Sosyalist ülkeler, insanlığın gelişiminde kazandıkları başarı ile, yarattıkları objektif ortam ile, siyasal ve çeşitli alanlardaki destek ile, en çok da emperyalizmin başka ülkelere yönelik açık müdahalelerine karşı çıkıp bunları önlemek ile devrimlerin gelişimine ve dünya devrimine katkıda bulunabilirler ve bilimsel sosyalizme uygun olan doğru tutum budur. Elbette bu, devrimlerin yadsınmasına götürülmemelidir; eğer böyle bir yaklaşıma yönelinirse, bu durum en tehlikeli sapma olur ve devrimci gelişmeler karşısında mutlaka altedilir. Sovyetler Birliği'ndeki yeni yönelimin kırk yılın deneyimleri üzerinde şekillenmekte olduğu ve bunun derslerine dayandığı anlaşılıyor. Eğer bununla, ikinci dünya savaşı sonunda oluşturulmuş istenen uluslararası mekanizmalara ulaşırsa, bu iyidir, fazla karşı çıkılacak bir yanı yoktur. Fakat önemli tavizler verilerek yapılıyor; eğer bunda ölçülü olunmazsa, var olanı korumak adına devrimler yadsınır, emperyalist devletlerle stratejik bir uzlaşmaya varılıp dünyadaki her şey müdahale edilirse, belli ki bu çok kötüdür ve ayrıca bunun bilimsel sosyalizmle de bir ilişkisi yoktur.

Bazıları, sosyalist ülkelerin kapitalist ülkelerle ilişki geliştirmelerini ve kapitalizmin gerici odaklarıyla ilişkiye girmelerini eleştiriyorlar. Biraz gerçekçi olunursa, bu tür eleştirilerin haklı olmayan yanlarının bulunduğu anlaşılır. Bir dünya savaşı tehlikesini önlemek için, elbette emperyalizmin en uc çevreleriyle ilişkiye girilecek ve onlar durdurulmak istenecektir. Çünkü, en çok savaş eğilimi taşıyan ve kısırtıcılık yapan onlardır. Kuşkusuz dünya barışının nihai garantisi, devrimlerin gerçekleşmesi, emperyalizme karşı işçi sınıfının, halkların ve demokratik güçlerin mücadelelerinin gelişmesidir. Ama somut planda ve güncel olarak, sosyalist ülkelerin bu yönlü çabalarının bir parçası da emperyalist savaş odaklarıyla bu yönlü ilişkileri ve belli anlaşmalara varmalarıdır. Bunun da önemini yadsınmamak ve küçük görmek gerekir. Nitekim Ekim Devrimi sonrası Lenin'in izlediği, ikinci dünya savaşı öncesi Stalin'in izlediği politikalar da bu yönlüdür ve bunlar gerçekçi politikalar. Bu durumu, 1920'den sonra Lenin'de belli anlayış değişiklikleri oldu diye değerlendirmek de doğru değildir. Elbette Ekim Devrimi temelinde anlayış gelişmiş ve yeni politikalar ortaya çıkmıştır, fakat bunlar Leninizme uygun politikalar ve Leninizm parçalanamayacak bir bütündür. Yine yetmiş yıllık sosyalist ülkeler pratiği, sosyalizmi kapitalist dünya ile ilişkisiz kılan politikaların doğru olmadığını, bu tecrübe anlayışının sosyalist inşa ve devrimlerin gelişmesine önemli zararlar verdiğini göstermiştir. Tersine, kapitalist ülkelerle çeşitli ilişkiler içinde olmak, böylece işçi sınıfını ve halkları daha yakından etkilemeye çalışmak, hem sosyalist insanın gelişmesine hizmet edebilir, hem de devrimlerin gelişmesinde önemli rol oynayabilir. Nitekim Ekim Devrimi sonrası içte rejimin istikrarı sağlandıktan sonra, bir yandan işçi sınıfının ve halkların devrimci hareketleriyle dayanışma kurulurken, öte yandan kapitalist devletlerle ilişki kurmak, sosyalist devletin tecrübelerini ortadan kaldırmak için yoğun çaba harcanmış ve ancak böylece başarılı olunabilmiştir. Dolayısıyla, işçi sınıfı ve halkların mücadelesiyle dayanışmayı ihmal etmemek kaydıyla, sosyalist ülkelerin kapitalist ülkelerle çok yönlü ilişkiler geliştirmeleri Leninizmin özüne uygundur.

Toparlarsak; 90'lı yıllara girilirken gelişmelerin yönünü şöyle özetleyebiliriz:

Her şeyden önce, sosyalist ülkelerde içte kapitalist ilişkilere, dışta ise emperyalizme önemli tavizler verildiği bir gerçektir. Bunlar, uygulanmış olan yanlış politikaların sonucu olarak, sosyalist insanın ve genelde sosyalizmin ödediği ağır bedeller olmaktadır. Bu, kısmi bir gerilemedir. Burada dünya sosyalizmi kazanmış olduğu bazı mevzileri bile kaybedebilir. Ancak sosyalist inşa hareketi daha da güçlenen bir hamle de yapabilir ve bunun verileri çok daha güçlüdür. Bu gelişmeler, kısa vadede, genel planda sosyalizme de

belli zararlar vermektedir. Ama bu durum geçicidir, somut koşulları irdelemeye çalışmak, gerçekçi olmak, kitleleri sorunlara katarak hareketlendirmek önemli bir güçlenme kaynağı olmaktadır. Bu temelde sosyalizmin yeni bir gelişme dönemine gireceği yadsınmaz. Özellikle dünyadaki devrimsel hareketlerin gelişme olanakları güçlüdür ve bu tür gelişmeler sosyalist inşa hareketlerini de rahatlatıcak ve ilerlemelerine yardımcı olacaktır.

İkinci olarak, özde SSCB-ABD ilişkileri, genelde ise iki sistem arasındaki ilişkiler, dünya ölçüsündeki kilitlenmeyi çözme yönünde gelişmektedir. Bu, dünyadaki durum ve insanlık açısından iyidir. İkinci dünya savaşı sonrasında oluşan katı askeri bloklar dünyası parçalanmakta, ikili merkezleşmenin dağıtılmasına çalışılmakta, emperyalist devletlerin birliği ve merkezleşmesi zayıflamaktadır. İkili merkezleşmeden çok merkezliliğe doğru bir kayış ortaya çıkmaktadır. Bu durum, merkezleşmiş iki askeri güçten oluşan yapının dünyadaki her şeyi belirlemesi durumunu azaltacak, dünyadaki sorunlar ilişkili güçler tarafından çözümlenmek için daha elverişli bir ortam oluşturabilecektir. Sosyalist ülkelerin birçok yükü böylece hafifleyebilecek, daha geniş ilişki ve manevra kabiliyeti ortaya çıkabilecektir. Bu gelişmelerle emperyalistler arası çelişkiler daha da artacak, bütünleşmiş kuvvetleri zayıflayacaktır. Elbette her güç kendi etkinliğini geliştirebilmek için yoğun çaba harcayacaktır ve emperyalizm kendi gerçeğinden kaynaklanan politikalarını terketmeyecektir, işçi sınıfına ve halklara karşı baskı ve sömürsünü daha da geliştirmeye çalışacaktır. Fakat doğru politikalar izlenirse sosyalist ülkelerin gelişmesi ve yeni devrimlerin zafer kazanması için koşullar daha uygun, olanaklar daha fazla olacaktır.

Üçüncü husus, bu sonucu belirlemenin gerçekleşme durumudur. Mevcut yönelimlerle, bazı kapitalist ülkelerde işçi sınıfı hareketinin boyutlanması mümkün olabilir. Yine en canlı gelişme, emperyalizmle ezilen halklar arasındaki çelişki ve mücadelelerden doğacaktır. Mevcut durumu doğuran güçlerin niyeti ve politikaları ne olursa olsun, objektif olarak bu durum halkların ulusal kurtuluş mücadelelerinin gelişimi için elverişli veriler sunacaktır. Birçok alanda, devrimsel hareketler kendi koşullarına uygun olarak gelişip zafer kazanacaklardır. Bu açıdan, 90'lı yılların yeni bir devrimsel gelişme dönemi olacağına belirtmek fazla hatalı olmayacaktır.

Kısaca böyle özetleyebileceğimiz yeni gelişmelerin tüm dünyayı kucaklamakta olduğu açıktır. Hiçbir gücün böyle bir gelişme dışında kalamayacağı anlaşılıyor. Ve bu gelişme, kendi durumuna taban tabana zıt olan Türk faşizmini dört bir yandan sarıyor, içten ve dıştan kuşatıyor. Dünya güçleri "yumuşayalım" derken, o kaskatı bir faşist diktatörlüğü örmeye çalışıyor. Yine en vahşi bir sömürgeciliği yaşatmak için faşist özel savaş

habire geliştirmeye çalışıyor. Ama, mevcut kuşatma altında tam bir çıkmaz içine girmiş bulunuyor. Çeşitli güçlerin şaşkınlığı ve öfkesi biraz da bundan kaynaklanıyor.

Bu ortamda faşist-sömürgeci rejim ne yapabilir?

Türkiye rejimi, tamamıyla ikinci dünya savaşı sonrasında oluşan dünya bloklaşmasında, emperyalist sistemin ve NATO'nun çıkarları doğrultusunda şekillenmiş bir rejimdir. Daha öncesi de emperyalizmle ilişki ve ittifaka dayanıyordu. Fakat, savaş sonrasında bu durumu çok daha geliştirdi ve sistemin çıkarlarının bir parçası oldu. Ekonomiden siyasete, sosyal yapıdan orduya kadar her şeyi bu doğrultuda belirledi ve buna göre şekillendi. 12 Eylül faşist rejimi ise, bütün bunların gelişiminin zirvesi oldu. Katı askeri bloklara dayanan dünyada "yenilmez ordum" diyerek, "jeopolitik ve jeostratejik konumum" diyerek, "size ölümüne bağlıyım" diyerek ve bu özelliklerini, bunlarla birlikte Türkiye ve Kürdistan'ın büyük zenginliklerini pazarlayarak kendisini yaşattı. Her şeyini buna göre şekillendirdi. Ve gücünden kat kat büyük bir diktatörlüğü yarattı. Fakat şimdi ne yapacaktır? Artık bu tüccar politikalarının çoğu işlemez hale geliyor. "Yerim ve önemim" dediği birçok şeyin yeni dünyada fazla bir değeri kalmıyor. Doğu Avrupa ülkelerindeki yönetimlerin bile dayanamadığı yeni gelişmeler karşısında, dörtbaşı mamur faşist-sömürgeci diktatörlüğe yaşam olanağı bulunabilir mi? Bulgaristan ve Romanya örneklerinde görüldüğü gibi, sadece azınlık haklarının bir rejimi yıkamada önemli bir etken olduğu günümüzde, koca bir ulus en vahşi bir sömürgecilik altında tutulabilir mi? Azınlık sorunları rejimleri yıkıyor, ulusal bağımsızlık ve özgürlük sorununun faşist özel savaşla bastırılması mümkün olabilir mi? Açık ki, özel savaş iç ve dış kamuoyunda artık çok daha fazla tecrit oluyor. Sıkışınca ortaya attıkları "ana dillerini konuşsunlar" masalı artık kimseyi inandıramıyor. Bütün güçleriyle geliştirdikleri Türk şovenizmi ve bunu bütün dünyaya yayarak hortlatmak istedikleri pantürkist anlayışlar içte ve dışta rağbet görmüyor. Sömürgecilik ve özel savaş artık bunlarla da maskelenemiyor. Faşist-sömürgeci rejim, özellikle Kürdistan'da yükselen direniş karşısında tam bir çözümsüzlük ve bu nedenle çözülmeye içine girmiş bulunuyor.

Yaşanan gelişmeler, hem sivil ve askeri yönetim düzeyinde, hem de çeşitli yazar-pizer takımı arasında tam şaşkınlık yaratmış durumda. Faşist rejime umut bağlayanlar, "acaba ne olacak" diye büyük bir kuşkuyu ve korkuyu yaşıyorlar, "bu gelişmelere nasıl ayak uyduracağız" diye adeta feryat ediyorlar. Her kafadan bir ses çıkıyor, herkes birbirine soruyor ve geleceğin nasıl olacağına çözüm bulmaya çalışıyor. Özellikle dünyadaki gelişmeleri biraz kavrayanlar, "eskisi gibi artık yaşayamayız, bir şeyler yapılması gerekir" diyerek faşist rejimin içinde bulunduğu

çıkılmazı vurguluyorlar. Burjuva yazarları bile, rejimin durumunu Osmanlı'nın son dönemlerine benzetmekten ve böylesi karşılaştırmalar yapmaktan kendilerini alamıyorlar. Gerçekten de faşist rejim için durum oldukça vahim. Ne mevcut konumunu yaşatma olanağı var, ne de eskisi gibi bazı göstermelik değişiklikler yaparak uyum sağlayabilme olanağı bulunuyor. Yumuşak bir tarzda rejimi restore etme, yeni politikalar üretme mümkün olmuyor. Çünkü, iç gelişmeler ve dış durum kendi yapısıyla tam bir zıtlık oluşturuyor.

NATO'ya ve ABD'ye göre şekillendirilmiş dış politikalarla faşist rejimi ayakta tutabilmek artık mümkün görünmüyor. Tam bir askeri kuvvet olma, sosyalizme ve bölgeye karşı emperyalizmin jandarmahgını yapma artık değerini yitiriyor. Tümünden ortadan kalkmasa bile, eski duruma göre önemli değişim oluyor ve Türkiye'nin eski rolü azalıyor. Buna bağlı olarak emperyalist sistem artık eski önemi vermiyor. Avrupa'daki gelişmeler Türkiye'yi oldukça geri planlara itmiş bulunuyor. Rejimin eski dostluklara dayanarak eskisi gibi yaşayabilmesi çok zor. Avrupa ilişkilerine sınır koyuyor, ABD elçisi bile "ordunuza güvenmeyin, ekonominize bakın" diyor. Emperyalist devletlerle rejim sorunları artıyor; gerçi tümünden dışlamıyorlar, yaptıkları yardımı ve ilişkilerini belli ölçüde sürdürüyorlar, fakat her şeyini emperyalizme bağlayarak yaşayan rejime bunlar yetmiyor.

manlar sorunlarını bu rejimle çözen güçler, şimdi onunla adeta çıkmaza girmişler ve ölüme mahkum olmuşlar. Faşist rejim bütün bu alanlarda yeni politikalar üretmiyor ve çıkış bulamıyor. Bu konuda sadece Sovyetler Birliği ile gelişen ilişkiler var, adeta rejim bununla övünerek her şeyi kapatmaya çalışıyor. Elbette Sovyetler Birliği'nin böyle faşist ve kanlı bir rejimle bu düzeyde ilişki geliştirmesi ve onu olduğu gibi kabul etmesi karşı çıkılacak bir durumdur. Fakat bunu da fazla abartmamak gerekiyor. Kaldı ki bu, Türk politikasının yol açtığı gelişme ve onun bir başarısı da olmuyor. Doğu Avrupa'nın emperyalist ülkelere açılmasının karşılığı olarak kapitalist devletler de kendi pazarlarını sosyalist ülkelere açıyorlar, yani dünyadaki gelişmelerin bir gereği oluyor. Sovyetler Birliği'nin Türkiye ile geliştirdiği ilişkilerin yararları da var. Altmış yıldır "Moskof" edebiyatı ile Türk burjuvazisi sosyalizm düşmanlığı yaptı ve kitleleri buna da dayanarak sürekli aldatı. "Topraklarımızı istiyorlar" diyerek kitleleri aldatıp sosyalizme düşmanlığı geliştirmeye çalıştı. Şimdi geliştirdiği ilişkiler çerçevesinde bütün bu yalanlar da kırılıyor, kitleleri sosyalizme ve devrime kazanabilmek için daha elverişli koşullar oluşuyor. Bundan yararlanarak, bu ilişkiyi de burjuvaziye zararlı hale getirmek mümkündür ve gelişmeler bu yönlü olacaktır.

Türk faşizminin içerdeki durumu daha da ağır ve çö-

"Gerçekten de faşist rejim için durum oldukça vahim.

Ne mevcut konumunu yaşatma olanağı var, ne de eskisi gibi bazı göstermelik değişiklikler yaparak uyum sağlayabilme olanağı var. Yumuşak bir tarzda rejimi restore etme, yeni politikalar üretme mümkün olmuyor."

Bir de kendi müttefikleri olduğu için, emperyalist devletler, Türkiye'deki faşist uygulamaları daha çok gündeme getiriyorlar ve sorun yaratıyorlar. Böylece rejimin durumu ve sorunları uluslararası planda daha çok gündeme geliyor; çözümedeği için rejim zorlanıyor. Eskisi gibi artık yalanlarla aldatmak da mümkün olmuyor. Türk-Yunan ilişkileri, Kıbrıs sorunu, Ermeni soykırımı, Kürdistan'daki savaş rejimi daha çok zorlayan sorunlar oluyor. Suriye, İran ve Irak'la rejimin çelişkileri zaman zaman iyice keskin hale geliyor, bu alanlarda verdiği tavizler yetmiyor. Gerçi gelişmeler Ortadoğu'daki bütün güçleri zorluyor, ama Türk rejiminin durumu bunların en başında geliyor. Öyle ki, 12 Eylül darbesi adeta Türk burjuvazisinin ve emperyalizmin başına bela olmuş durumda. Bir za-

zümstüzdür. Ekonomik bunalım, toplumsal çelişkiler ve yozlaşma, siyasal tıkanma hadsafhadadır. Ekonomik büyüme hızı sıfırlanırken, bölüşümdeki dengesizliğin bir benzerini daha dünyada bulmak zordur. On yıldan beri bir yandan vurguncu takımı çalıp çırparak tekelleşmiş, öte yandan geniş halk kitleleri ağır sömürü ve geçim sıkıntısı altında yaşayamaz hale gelmiştir. 12 Eylül rejimi görülmemiş bir baskıyla kitleleri susturmayı şimdiye kadar başardı, ama artık başaramıyor. Toplumun çeşitli kesimlerinden hoşnutsuzluk ve başkaldırı her geçen gün artıyor. '89 yılı, başta işçi ve öğrenci gençlik mücadelesi olmak üzere, çeşitli kesimlerin artan hareketliliği içinde geçti. 90'da ve sonraki yıllarda kitle eylemliliğinin artacağını, hatta patlamalara varacağını belirle-

mek için kahin olmak gerekmiyor. Rejimin çeşitli sözcüleri bile bunu itiraf ediyor ve gelişen "tehlikeye" sürekli dikkat çekiyor. Ama rejim, bu tür gelişmeleri önleyecek değişiklikler yapamıyor, polis ve asker zorundan başka önlem getiremiyor. En ciddi sorun ve çözümsüzlük de zaten burada doğuyor. 12 Eylül rejimini maskeleyen ve sözde yumuşatma çabaları başarılı olamıyor; 12 Eylülcüler rejimin başını tutuyor ve değişiklik yapamıyor. Büyük bir yük olan ordu sorunu artık herkesi rahatsız ediyor; ordunun yönetimden çekilmesi ve rejimin sivilleştirilmesi gerçekleştirilemiyor. Kimisi "azaltalım" diyor, kimisi "büyütüp modernize edelim" diyor; ne yapacaklarını bilemiyorlar. Burjuva politikacılarının hepsi faşist rejime bulaşmış, yenilerini üretmiyorlar ve mevcut olanakların kitleleri aldatması iyice zorlaşıyor. Burjuva siyaset tam bir tıkanma ve çürüme içinde. Öyle ki, sözde yeni iktidar alternatifi yapılan muhalefet, daha iktidara gelmeden parçalanıp dağılıyor. Rejim o denli zorlanıyor ki, bu durum sadece iktidarı değil, onunla birlikte burjuva muhalefeti de tüketişe götürüyor. Çaresizlik içinde Özal, "toplumsal uzlaşma", "özgürlükler", "141-142!" gibi laflar ediyor, fakat bunlarla ne sorun çözümlenebiliyor, ne de rejimin bunları bile yapmaya gücü var. Bu kadar baskı ve sömürden sonra hangi "toplumsal uzlaşma" olacak? Toplumda biriken devrimci potansiyel ödlerini patlatıyor, "ya ipin ucunu kaçırsak" diye söylediklerini bile yapamıyorlar. Demirel'in deyimiyle "çöp bile kaldırmaya" güçleri yok, fakat sadece Özal'ın değil, Demirel'le birlikte rejimin durumu da böyle. Doğu Avrupa ülkelerindeki kitle hareketi adeta Ankara'dakilerin uykularını kaçırıyor, Türkiye halklarını patlamaya gebe olduğunu çok iyi görüyorlar. Bunu bildiği için Demirel, '90 yılını eylem yılı ilan ediyor. Böylece rejimi tümünden yıkmaya yönelecek kitle eylemliliğinin önünü almak, onu rejime kanalize etmek istiyorlar. Gerçekten '90 yılı büyük eylemler yılı olacak, fakat bu Demirel'in eylemleri değil, rejimi yıkmaya, faşizmi ve sömürgeciliği tasfiye etmeye yönelen halkın özgürlük eylemleri olacak. Eğer buna kısmi bir önderlik aşılanırsa Türkiye'nin artık böylesi gelişmeleri yaşamaktan başka çaresi yok. Toplumsal gelişmeyi dumura uğratan sorunların çözümünü ancak bununla mümkün. Bunun bütün verileri var, içte ve dışta gelişmeler bunun için en uygun koşulları oluşturuyor, fakat her zamanki gibi sorun gelip kitlelere önderlik edecek güçlerin ortaya çıkmasında düğümleniyor. Türkiye'deki gibi bu alanda da kördüğümü yaşayan başka bir ülke bulmak herhalde zordur.

Kürdistan direnişi de bu durumu zorluyor, bir yandan büyük olanaklar yaratırken, bir yandan da gelişmelerin önünü açıp eksikliği gidermeyi sağlaması biraz da bu nedenle ortaya çıkıyor. Bu ortamda önderlik sorununda, örgütlenme ve mücadele etmede

Devamı 18. sayfada

ADIM ADIM KÜRDİSTAN—

Madenleriyle ünlü bir beldemiz

MAZRA

(Elazığ)
-III-YERLEŞİM ALANLARI
VE NÜFUS DAĞILIMI

Elazığ beldemizde yerleşim, genellikle ovalık ve vadilik alanlarda yoğunlaşmıştır. Doğu Toroslar'ın belde sınırları içindeki uzantılarının yer aldığı alanlar, yerleşimi olanaksız kılmıştır. Bu kesimlerdeki yükselti ve dalgalı yapı, ekonomik faaliyetlerin olduğu kesimlerde yerleşim oldukça sınırlıdır. Örneğin dağ yükseltilerinin bulunduğu yerlerde kurulan Baskil, Keban, Ağın ve Sivrice Elazığ'ın en az nüfuslu ilçeleridir.

Beldenin kırsal kesiminde 100 kilometrekareye düşen ortalama köy sayısı 6 civarındadır. Bu sayı, Elazığ'ın kuzeydoğusunda ve Uluova çevresinde iki katına çıkmaktadır. Yerleşimin yoğun olduğu ovalık ve vadilik alanlarda, yerleşim daha çok suyun varlığına göre düzenlenmiştir.

Elazığ topraklarının engebeli yapısı ve tarıma elverişli alanlarının azlığı nedeniyle köylerin nüfusu genellikle azdır.

Kürdistan'ın diğer alanlarında olduğu gibi, Elazığ'da da köylerden küçük mezra ve kom gibi yerleşim alanları vardır. Bu küçük yerleşim alanları, daha çok dağlık kesimlerde bulunur.

Beldede nüfusun en çok yoğunlaştığı alan merkezdir; buna karşın en düşük olduğu yerleşim alanları ise Ağın, Keban ve Baskil ilçeleridir.

Elazığ'ın sahip olduğu ulaşım olanakları ve ticaret ile hayvancılık ürünleri pazarının yoğunluğu nedeniyle, çevre beldele arasında bir çekim merkezidir ve buralardan göç almaktadır. Buna karşın, özellikle Karakoçan ve Palu ilçelerinden Avrupa metropollerine yoğun emek göçü vardır.

Merkez ilçe: Beldenin en verimli ve nüfus çeken alanıdır. Kentsel gelişmenin yanı sıra, tarıma elverişli ovalık alanlar da burada bulunmaktadır. Alanca 2.158 kilometrekarelik yüzölçümü ile Palu'dan sonra gelen ikinci büyük yerleşim alanıdır. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 102 kişidir. Nüfusu 220.053 kişidir.

Merkeze Hankendi, Harput, Hıdırbaba, İçme, Mollakendi, Poyraz bucakları ile 150 köy bağlı bulunmaktadır. Köy yoğunlaşmalarının en fazla olduğu alanıdır. 100 kilometrekareye ortalama 7 köy düşmektedir. Dağlık olan kuzeyinde yerleşim sıklığı ve köy sayısı azdır. Güney kesiminde yerleşim sıklığı ol-

dukça yüksek, 100 kilometrekareye ortalama 10 köy düşmektedir.

Elazığ merkezi Keban Barajı, Keban, Baskil, Sivrice, Maden ve Palu ilçeleri ile sınırdır.

Ağın: Elazığ'ın kuzeybatısında yer alır. Beldenin en küçük yüzölçümlü, en küçük nüfuslu ve en az köyü olan ilçesidir. Yüzölçümü 260 kilometrekaredir. Nüfusu 5.335 kişi. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 21'dir.

18 köyü olan ilçede, 100 kilometrekareye, ortalama 7 köy düşmektedir.

Topraklarının önemli bir bölümü, Keban Baraj Gölü'nün altında kaldı. Yine Baraj Gölü'nün oluşması nedeniyle, Elazığ şehir merkeziyle olan karayolu bağlantısı da kesildi. Şimdilerde ulaşım, göl üzerinden motorlarla sağlanmaktadır.

İlçenin merkez nüfusu Türklere, kırsalı ise Kürtlerden

şürülmesi sonucu, Türkler yerleştirildi. En son olarak da Kürtler köylerden gelip yerleşerek, ilçe merkezi nüfusunun ağırlığını oluşturdular. Kırsal kesim de Kürt ve Türklere oluşur.

Barajın yapımı sonucu birçok köy su altında kaldı. Yörenin geçim kaynağı hayvancılık ve tarımcılıktır. **Maden:** Elazığ'ın güneyinde yer alan ilçe, Palu, belde merkezi, Sivrice ve Diyarbakır'la sınırdır. Yüzölçümü 939 kilometrekaredir. Nüfusu 38.937 olan ilçede, kilometrekare başına düşen nüfus yoğunluğu 41 kişidir. Belde merkezinden sonra nüfusun en yoğun olduğu bir yerleşim alanıdır.

İlçe, maden işletmeciliğine dayalı olarak kurulan bir yerleşim alanıdır. Burada binlerce işçinin çalıştığı bakır ve krom yatakları vardır. Kırsal kesimde ise temel geçim kaynağı hayvancılıktır. İlçe merkezinde asimilasyon hayli etkindir. Kırsal kesimde Kürtlük özellikleri ağırlıktadır. Burada Zazaca lehçesi konuşulur.

Palu: Beldenin doğusunda yer alan Palu, beldenin alanca en büyük yerleşim alanıdır. Yüzölçümü 2.222 kilometrekaredir. Nüfusu 78.901 kişi. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 36 kişi. 100 kilometrekareye ortalama 6 köy düşmektedir.

İlçenin toprakları dağlık ve ovalıktır. Şeyh Sait isyanının merkezlerindedir. Temel geçim kaynağı hayvancılık ve tarımcılıktır. Türkiye metropollerine ve özellikle Avrupa'ya işçi akınının en yoğun olduğu alanlardandır. Dağ köylerinde yurtseverlik önemli bir potansiyeldir.

İlçe merkezinin kendine has özellikleri vardır. Şeyh Sait isyanının bastırılması ardından, düşmanın dejenere edici oyunları etkili olmuştur.

İlçede Zazaca (ağırlıklı) ve Kurmanci lehçeleri konuşulur. Palu, belde merkezi, Dersim, Karakoçan, Bingöl, Diyarbakır ve Maden ile sınırdır.

Sivrice: Elazığ'ın güneyinde yer alır. Yüzölçümü 634 kilometrekaredir. Nüfusu 18.855 kişi. Kilometrekareye düşen nüfus yoğunluğu 30 kişi. Belde merkezi, Maden, Diyarbakır, Malatya ve Baskil ile sınırdır.

Toprakları genellikle dağlıktır. Yerleşim birimleri oldukça dağınıktır. 100 kilometrekareye ortalama 8 köy düşmektedir. Malatya-Diyarbakır karayolu üzerinde olan ilçe, Hazar Gölü kıyısından 4 kilometrelik asfalt bir yolla Elazığ-Diyarbakır karayoluna bağlanır. İlçe merkezi Kürtlerin etkinliğindedir. Kırsal kesimleri dağlık

ve ovalıktır. Özellikle 8. Kolordu mensuplarının tatil merkezi durumundadır. Temel geçim kaynağı, tarımcılık ve hayvancılıktır. Köylülüğün tümü Kürttür. Yörede Kurmanci ve Zazaca lehçeleri konuşulur. (Yukarıda verilen istatistikler 1980 yılına aittir.)

KÜLTÜREL YAPI

Elazığ müzik ve folklorik değerler bakımından Kuzey Kürdistan'ın en zengin beldelelerinden. Sesi güzel olanların yoğun olduğu bir yerdir. Çok sayıda mahalli ses sanatçısı vardır. Müzik stili kendine has özellikler taşır. Elazığ, diğer yönlerden olduğu gibi, kültür alanında da Türk sömürgeciliğinin yoğun sömürsü ve talanına uğramıştır. Varolan kültürel değerler, Kürtlük öğelerinden arındırılarak farklı motiflere büründürülmüştür. Yöre türkülerini, ağırlıklı olarak Türkçeleştirilmiş, asıl temaları ortadan kaldırılarak basitleştirilmiştir. TC'nin birçok sanatçısı bu türkülerle tanınmıştır. Ayrıca TC'nin teşviğiyle, buradaki Kürt müzik değerleri, sömürgeci kültürün hizmetine koşulmuştur. Beldenin folklorik oyunlarından, TC uluslararası alanda da yararlanmaktadır. Ayrıca bu kültürel değerler, özellikle de 12 Eylül'den sonra kitleleri yozlaştırmada ve uyuşturmada kullanılan araç durumuna getirilmiştir.

Beldede en çok tanınan folklor oyunu, Çayda Çıra'dır. Tabaklarda mumlarla oynanır. Halay türündendir. Ayrıca Üç Ayak, Delilo, Güvercin, Tamzara, Zöbek, Şıkıldım, Avareş, Şeve Kırık, Çiçiko, Çayır, Bıçak Oyunu ve Karakuş yaygınca oynanan folklor oyunlarıdır.

Yörede Çayda Çıra'nın hikayesi şöyle anlatılır: 18. yüzyılda Elazığ'da Uluova'nın ortasından geçen Harenget Çayı kıyısında büyük bir düğün kurulmuş; kırk gün-kırk gece devam etmiş. Düğünün sonunda kına gecesi yapıldığı gece mehtap varmış. Fakat birden ay tutularak ortalık karamış. Davetliler bunu uğursuzluk sayarak, kötüye yormuş. Söylenenlere içeren güveyni annesi, çevredeki mumları toplayıp tabaklara dizmiş ve oyuncuların eline tutuşturmuş. Ve kendisi de oynayarak başa geçmiş. Çayın kıyısındaki bu bereketlilik çalgıları da coşturmuş. Hepsini birden Çayda Çıra havasını çalmaya başlamış.

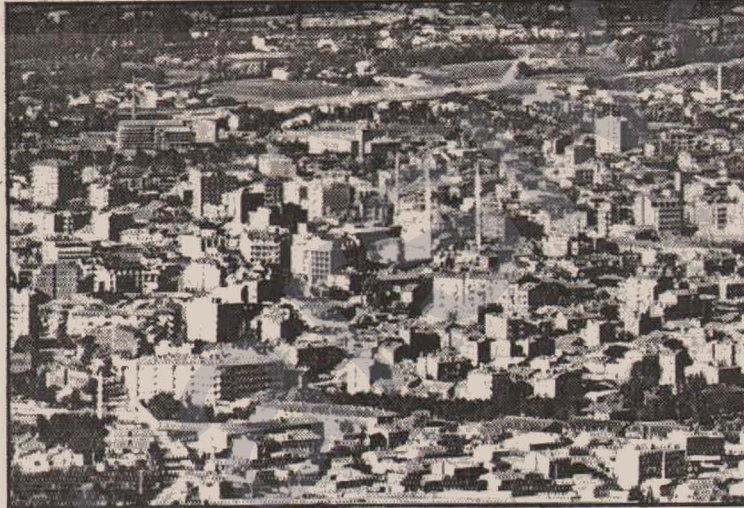
İlçe merkezi Kürtlerin etkinliğindedir. Kırsal kesimleri dağlık

ve ovalıktır. Özellikle 8. Kolordu mensuplarının tatil merkezi durumundadır. Temel geçim kaynağı, tarımcılık ve hayvancılıktır. Köylülüğün tümü Kürttür. Yörede Kurmanci ve Zazaca lehçeleri konuşulur. (Yukarıda verilen istatistikler 1980 yılına aittir.)

Elazığ müzik ve folklorik değerler bakımından Kuzey Kürdistan'ın en zengin beldelelerinden. Sesi güzel olanların yoğun olduğu bir yerdir. Çok sayıda mahalli ses sanatçısı vardır. Müzik stili kendine has özellikler taşır. Elazığ, diğer yönlerden olduğu gibi, kültür alanında da Türk sömürgeciliğinin yoğun sömürsü ve talanına uğramıştır. Varolan kültürel değerler, Kürtlük öğelerinden arındırılarak farklı motiflere büründürülmüştür. Yöre türkülerini, ağırlıklı olarak Türkçeleştirilmiş, asıl temaları ortadan kaldırılarak basitleştirilmiştir. TC'nin birçok sanatçısı bu türkülerle tanınmıştır. Ayrıca TC'nin teşviğiyle, buradaki Kürt müzik değerleri, sömürgeci kültürün hizmetine koşulmuştur. Beldenin folklorik oyunlarından, TC uluslararası alanda da yararlanmaktadır. Ayrıca bu kültürel değerler, özellikle de 12 Eylül'den sonra kitleleri yozlaştırmada ve uyuşturmada kullanılan araç durumuna getirilmiştir.

Beldede en çok tanınan folklor oyunu, Çayda Çıra'dır. Tabaklarda mumlarla oynanır. Halay türündendir. Ayrıca Üç Ayak, Delilo, Güvercin, Tamzara, Zöbek, Şıkıldım, Avareş, Şeve Kırık, Çiçiko, Çayır, Bıçak Oyunu ve Karakuş yaygınca oynanan folklor oyunlarıdır.

Yörede Çayda Çıra'nın hikayesi şöyle anlatılır: 18. yüzyılda Elazığ'da Uluova'nın ortasından geçen Harenget Çayı kıyısında büyük bir düğün kurulmuş; kırk gün-kırk gece devam etmiş. Düğünün sonunda kına gecesi yapıldığı gece mehtap varmış. Fakat birden ay tutularak ortalık karamış. Davetliler bunu uğursuzluk sayarak, kötüye yormuş. Söylenenlere içeren güveyni annesi, çevredeki mumları toplayıp tabaklara dizmiş ve oyuncuların eline tutuşturmuş. Ve kendisi de oynayarak başa geçmiş. Çayın kıyısındaki bu bereketlilik çalgıları da coşturmuş. Hepsini birden Çayda Çıra havasını çalmaya başlamış.

oluşmaktadır. Geçim kaynağı, tarımcılık ve ticarettir. Erzinan, Malatya ve Keban ile sınırdır.

Baskil: Elazığ'ın güneybatısında yer alır. Yüzölçümü olarak beldenin üçüncü büyük ilçesidir. Nüfusu 26.776 kişi. Yüzölçümü 1.312 kilometrekaredir. Nüfus yoğunluğu kilometrekarede 20 kişidir.

İlçeye Aydınlar ve Kuşsaray bucakları ile 59 köy bağlıdır. 100 kilometrekareye 4-5 köy düşmektedir. Malatya-Diyarbakır yolu üzerinde olan ilçe, buradan 28 kilometrelik asfalt bir yolla Elazığ-Malatya karayoluna bağlanmaktadır. Elazığ şehir merkezi, Malatya, Sivrice ve Keban'la sınırdır.

İlçe merkezindeki nüfus, Kürt-Türk karışımıdır. Kırsal kesim Kürtlerden oluşmaktadır. Sanayii fazla gelişmemiştir. Meyvecilik ve tarımcılık geçim kaynağıdır.

Karakoçan: Elazığ'ın kuzeydoğusunda yer alan ilçe, alanca beldenin dördüncü, nüfusça üçüncü büyük yerleşim alanıdır. Yöre halkı arasında adı Dep ola-

SSCB'de ulusal sorunlar ve kaynaklık eden nedenler

"Sosyalizmin insanın moral cephesini, manevi cephesini esas alacak bir biçimde yerleştirilmesi şarttır"

Sosyalist ülkelerdeki ulusal ve etnik sorunlar, yeni yılla birlikte daha da gelişerek çatışmalı bir durum kazandı. Özellikle birçok ulus ve azınlıklardan oluşan Sovyetler Birliği'nde bu çatışmalar daha da belirginleşti. Hemen hemen bütün cumhuriyetlerde ulusal sorunlar kendini açığa vurmakta, çözüm talepleri çeşitli şekillerde kendini ortaya koymaktadır. Sorunlar, daha fazla bağımsızlaşma isteği ve komşu cumhuriyetlerle sınır sorunları biçiminde açığa çıkıyor.

Daha önceki yılların bir birikimi olarak ortaya çıkan bu sorunlar, geçtiğimiz günlerde çatışmalı bir görünüm de kazanarak, acil çözüm bekleyen sorunların başında geldiklerini iyice ortaya koydular. Ocak ayı ortalarında Baltık cumhuriyetlerinden Litvanya'da daha fazla bağımsızlık talep eden kitleler gösteriler yaptılar. Bunun üzerine Litvanya Komünist Partisi, SBKP'den ayrılma kararı aldı. Litvanya'daki bu gelişmeler üzerine Gorbaçov, ülkeyi ziyaret etti. Gorbaçov, yaptığı açıklamalarda çok partilileşmeye karşı olmadığını, ama Litvanya Komünist Partisi'nin aldığı ayrılma kararının erken olduğuna işaret ederek Litvanyalıları ikna etmeye çalıştı. Özellikle Litvanya Sosyalist Cumhuriyeti'nin Sovyetler Birliği'nden ayrılma kararının iyi değerlendirilmeden erken alınmış olduğunu, bunun hem Litvanyalıları, hem de SSCB açısından ortaya çıkaracağı ekonomik-siyasal sorunların ağır olacağını vurgulayarak, bu tarz siyasal kararların ciddiyetinin altını çizmeye çalıştı. Yine, Baltık cumhuriyetlerinden Estonya ve Letonya'da da bağımsızlık doğrultusunda gösteriler yapıldı. Ayrıca Romen azınlığın yaşadığı Moldavya'da da daha fazla özerklik talep eden gösteriler yaşandı.

Son dönemde ulusal çatışma ve çekişmelerin yaşandığı diğer bir alan da Kafkasya cumhuriyetleridir. Buradaki Azeri-Ermeni çatışması ciddi boyutlara ulaşmış bulunuyor. Azerilerle Ermenilerin karşılıklı ulusal çelişkileri ve sınır sorunlarının tarihi çok eskilere dayanır. Bu iki halk, SSCB topluluğuna katıldıktan sonra sorunları çözme konusunda atılan pratik adımlar, çatışmaları durdurdu. Fakat genelde olduğu gibi, özelde de Kafkasya'daki ulusal ve toplumsal sorunlar, tam çözüme kavuşturulmadığından 1988'de gelişmeler yeniden gündeme geldi. Özellikle Ermeni azınlığın yoğun yaşadığı ve Azerbaycan Sosyalist Cumhuriyeti'ne bağlı olan Karabağ Özerk Cumhuriyeti'nin Ermenistan Sosyalist Cumhuriyeti'ne bağlanması istemi doğrultusunda gösteriler yapılmaya başlandı. Gösteriler, ağırlıklı olarak Ermenistan'ın

başkenti Erivan'da yoğunlaştı. Karabağ'da ise Azeri-Ermeni çatışmasına dönüştü. Olayların giderek yoğunlaşması sonucu bölgede karşılıklı göç başladı. Çelişkilerin artması yüzünden gerek Azerbaycan'da bulunan Ermenilerin, Ermenistan'a göçü, gerekse Ermenistan'daki Azerilerin, Azerbaycan'a göçü gelişti ve karşılıklı onbinlerce insan yer değiştirdi. Açık ki, var olan sorunlar, bu göçlerle daha da boyutlanarak iyice ağırlaştı. Ermeniler ve Azerilerin bu temelde iyice gerginleşen ilişkileri Ocak ayının ortalarına doğru kanlı bir çatışma halini aldı. Azerbaycan'daki muhalefet grupları tarafından Azerbaycan'da bulunan Ermenilerin ülkeyi terketmelerinin istenmesi ve bunlara yönelik saldırıya geçilmesi üzerine kanlı çatışmalar meydana geldi. Çatışmaların en çok yoğunlaştığı yerler; Dağlık Karabağ ve Azerbaycan'ın başkenti Bakü oldu. Özellikle Dağlık Karabağ'daki çatışmalarda yer yer karşılıklı ağır silahlar ve helikopterler kullanıldı. Bakü'de evlerini terketmeyen Ermenilere yönelik saldırılar yapılıyor, bazı Ermenilerin yakılarak öldürüldüğü de bildirilmektedir. Ayrıca, Azerbaycan ve Ermenistan'da sık sık kitle gösterileri yapıldı. Yine Azerbaycan'da genel greve gidildi ve grev önemli oranda yaşamı etkiledi.

Azerbaycan'da karşılıklı çatışmaların yoğunlaşması üzerine sıkıyönetim ilan edildi. Ve Sovyet Ordusu, alana takviye güç gönderdi. Fakat Bakü'nün girişlerine barikatlar kurulduğundan takviye ordu güçleri, bunları yıkarken çıkan çatışmalarda 57 kişi yaşamını yitirdi. Çatışmaların önlenemez bir durum alması üzerine Sovyetler Birliği'nde kısmi seferberlik ilan edildi. Rusya, Beyaz Rusya ve Ukranya Cumhuriyetleri'nde henüz terhis olmuş bekarların öncelikle silah altına alınacağı açıklandı. Fakat Ocak ayı sonlarına doğru ateşkes sağlandı. Çatışmalar durdu, görüşmeler başladı. Bu olaylarda 10 bini aşkın Ermeni, Azerbaycan'dan göçetti. Çoğu Ermeni olmak üzere 200'ü aşkın kişi çatışmalarda öldü.

Ana çizgileriyle vermeye çalıştığımız Sovyetler Birliği'ndeki bazı ulusal sorunlar, önemli gerçekliklerin su yüzüne çıkması açısından yeterlidir. Kaldı ki vurgulananlar gelişmelerin çok az bir bölümünü kapsamaktadır. Yine salt ulusal sorunlar da değil, bugün başta SSCB olmak üzere, sosyalist ülkelerde çok ciddi sınıfsal sorunlar da mevcuttur. Bu sorunlar yüzündendir ki, kitleler sokaklara dökülüyor, daha fazla özgürlük ve hak talebinde bulunuyorlar. Bunların kaynağında yatan asıl neden, son derece bürokratlaşmış merkezileşen devlet aygıtının insan unsurunu bir yana itmesi, edilgen, pasif ve ilgisiz bir tip yaratmasıdır. Reel sosyalizmin yarattığı bu dünya ve ülke

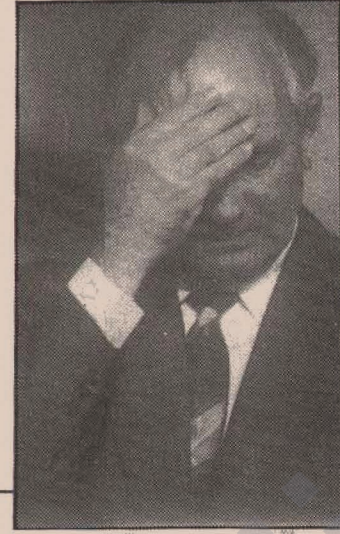
sorunlarına ilgi duymayan bu tip katılımcı ve üretken olamamaktadır. Bu da yaşamın her alanında bir geriliğin yaşanmasına götürmektedir.

"Gerçekten sosyalist ülkelerdeki insan, kapitalist ülkelerdeki insandan daha fazla dünyayla ilgili değildir. Sosyalist ülkelerdeki insan, dünyaya ilgisiz, demokrasiye ilgisiz, temel insani problemlere karşı ilgisizdir. En edilgen tip olarak ortaya çıkıyor. Bu nasıl mümkün olmuştur? İşte merkezîyetçiliğin aşırı uygulanmasındandır. Mer-

kezîyetçilik hiç olmaz demiyoruz, ama bunun aşırı uygulanması ve giderek dev bürokratik bir devlet aygıtına dönüşmesi durumu vardır. Olur-olmaz yerde uygulanması, her dönemde hayata geçirilmesi, günümüzde kendi toplum düzeninin çökmesi, insanların soluksuz kalmasına götürür. Bu da ekonomide dev gibi sorunlara yol açıyor. Sosyal alanda, son derece edilgen, hareketsiz bir toplumsal yapıya götürüyor. Zaten tepede ise bir bürokratik aygıt kalır. İşte, bugün bu halkadan kurtulmaya çalışılıyor. Sınıfları ortadan kaldıralım, ulusal eşitsizliği ortadan kaldıralım derken, devlet ile toplum arasında büyük bir çelişkiye yol açıyor. Bu insanlar, bu devlet bizimdir demiyor. Bu devlet bizindir deseler, bu devlete karşı veya düzene karşı bu kadar gösteri yaparlar mı? Hatta mevcut komünist partilerinin önderlerine karşı, özgürlük talep ederler mi? Komünist partilerinin önderleri, özgürlük aracı olmak zorundadırlar." (PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş, Serxwebûn, Sayı 97)

İşte yılların getirdiği ve biriktirdiği sorunlar bugün patlamakta ve çözümler aramaktadır. Başlangıçta, sosyalist devrimle birlikte SSCB'de sorunlar doğru bir tarzda ele alınmış; çözüm konusunda doğru önderlik yapıldığından bunlar önemli oranda çözüme ulaştırılmıştır. Yine, o yılların iç ve dış koşulları ile ağır problemlerinden dolayı Komünist Partisi ve devlette merkezîyetçiliğin ağır uygulanması anlaşılabilir. Nitekim çok geri ekonomik, ulusal ve toplum-

zeyde gerilemeler yaşanmaya başladı. Bu da çözümsüz kalan sorunların yığılmasına yol açtı. Bu temelde merkezileşen Parti ve devlet, toplumun katılım ve karar gücünü en aza indirgediğinden birey yabancılaşmaya başladı. Gelinek noktada bilimsel sosyalizm ilkeleriyle çözüm aranmadığından tepkisel biçimde kitle patlamalarına neden olmaktadır. Son Azeri-Ermeni çatışmasının veya Sovyetler Birliği'ndeki ulusal sorunların bu düzeyde kendini ortaya koymasının kaynağında esasta insan unsurunun ikinci plana itilmesi yatmaktadır.

"Sovyetler Birliği'nde bir ulusun fazla öne çıkması, diğer ulusların rahatsızlığına yol açar. Bu, onları hareketlenmeye götürür. Bürokratik tabakanın ortaya çıkması, diğer emekçilerin öfkesine yol açar. Bu tıkanmaya ve anti-demokratizme yol açar ve günümüzde olduğu gibi, yeriden eşitlik ve özgürlük diye büyük halk gösterilerine götürür. Demek ki, burada ihmal edilen insani öğedir. Büyük ulus ve ayrıcalıklı tabakalar şu anlama gelir: Sosyalizmde de oldukça iddialı olan enternasyonalizme ve onun en temel özelliği olan insanlığa esas değeri vermeye anlamına gelir. Bunda sınırlı kalmayı, dar kalmayı, milli kalmayı ifade eder. Tabii ki bu millilik şovenizme götürür. O da karşılığında diğer bir milliyetçiliğe götürür. İşte, o da kapitalist dünyanın yaşadığı, benzeri endişeleri yaşamaya götürür. Nitekim gelinen nokta da budur." (agy)

Başta SSCB olmak üzere sosyalist ülkelerde ortaya çıkan ulusal çıkışların amacı, bürokratlaşan ve gelişmenin önünü tıkayan yapıdan çıkış bulmaya çalışmaktır. Fakat bu doğru bir yönlendirme altında gelişmediğinden, dıştan emperyalist kıskırtmanın da etkisiyle milliyetçi ve sosyalizme ket vuran özellikler de taşıyabiliyor. Açık ki insanlık tarihi zaman zaman geriye çekmeye yönelik çabalarla karşılaşsa da bunların ömrü kısadır. Tarihe esas damgasını vuran, insanlığın ileriye doğru gelişimidir. Sosyalizm ise insanlık tarihinde insan emek ve çabasının geliştiriciliği ve üretkenliğinin sentezidir. Bu anlamda bilimsel sosyalizm, hep kendini aşan ve ilerleten toplum bilimidir. Dolayısıyla sosyalist ülkelerdeki sorunları da çözme gücündedir ve çözecektir de. Yalnız çıkarılması gereken ders; "Sosyalizmin insanın moral cephesini, manevi cephesini, ahlaki cephesini esas alacak bir biçimde yenileştirilmesi şarttır. Burada, uluslararası veya büyük-küçük ulusların arasındaki çelişkileri çözmeye olduğu kadar sınıfsal çelişkileri de çözmeye; ama aynı zamanda; bunları, insanın en yaratıcı eylemi olan veya yaratıcı eylemini en iyi dile getirebileceği demokratik, özgür bir katılım" (agy) temelinde gerçekleştirilmeye çalışılmak esastır.

ekonomik, sosyal ve siyasal dü-

Metelokên Kurdî

Serê bête danîn tucar nayê hildan!

ÇAND • PÎŞE • TORE — KÜLTÜR • SANAT • EDEBİYAT

Savaş esirlerinin kaleminden...

KESK-Û SOR-Û ZER
(Vurdular beni!)

Kesk-û sor-û zer
Eyy bin yıllık öfkemin
solmayan rengi!
ulusal tutkum
canım
kanım
onurum
isyan ateşim
Dövüşken şafaklara kuşanan
militan aşkıml!
-Vurdular beni!
Düşünce kanlar içinde korkusuz
elim
kolum
kırık,
elim
kolum
şarapnel!
elim
kolum
Halepçe!
Ve kan rengi saçlarında
Besê'den bu yana bacım!
-Vurdular beni!

...
Kesk-û sor-û zer!
Şahinim
vuruş tarzım
kartal kanatlı özgürlüğüm
Partim
Cephem
Ordum
Savaşan halkım!
-Vurdular beni!

...
Kesk-û sor-û zer!
Sardılar beni bir pusu vakti
idrisler!
iblisler
kirli
kara zebaniler

Kesk-û sor-û zer!
İkiyaka'da vurulan çocukluğum!
gençliğim
sıcak soluğum
aydınlığım
çiçeklenen gülüşüm!
-Vurdular beni!
Vurdular beni
korku çığlıklılı gecelerde
-kurşunsuz!
Vurdular beni
korku çığlıklılı gecelerde
-Yüreksiz!
Vurdular beni
kirli çığlıklılı gecelerde
-Sorgusuz!
-adsız
-adressiz
Vurdular tutsaklığımın
bitimsiz hasreti

Kesk-û sor-û zer'im!
Cizre'ye düşen yürek ateşim!
Yoncalı'da kurşunlanan
insanlığım!
demet
demet
karanfilim!

ANA'nın süngülenmiş ağacı!
toplularım

sarı sıcaklığım
Gürpınar'da tutulan utkum
sürgünüm!
-Vurdular beni!

Kesk-û sor-û zer!
Cudi'de vuruşan cesaretim
hıncım!
Kavgalarda aydınlanan tarihim
yeşeren baharım
bu günüm
geleceğim!

Kelepçesiz gerçekliğimin
imgesel güzelliği!
-Vurdular beni!

Kesk-û sor-û zer!
Şahadetin ölümsüz soluğu
-özgürlüğüm!
Açlığım onurlu tokluğum
-direncim!

Toprağınma düşen cemre
Bozkırı yakan kıvılcım
"Bir parça özgür Vatan"ım!
-Koyununa göm beni!

Şamil Batmaz
Aydın Cezaevi/7 Aralık 1989

SES

Duyuyor musun uzayda (!)
Her gün sesleniyorum.
Akıyorum dünyaya usulca.
Görünmez oluyor aracım;
... geçtiğimde,
Duvarları, askerleri,
kuleleri.
En çok özlediğime,
En çok hasret kaldığıma,
Bekleyip de burada
bulamadığım
Duyulara gidiyorum
yavaşça.
Duyar mısın ki beni,
Her an seslenişimi,
Durmadan akışımı,
Geçerken telleri,
duyar mısın ki?
En çok özlediğim dünyalı,
Hasret kaldığım en çok,
Düşünüp de göremediğim
Hayata gidiyorum,
buradan...

Mehmet Kabayel
Aydın Cezaevi

SÜRGÜN-ÖLÜM
VE BİZ
(24 Saat Beraberdik)

Yine bir gece vakti geldiler
esintisiz bir gece
çekip gitmişti ay
yıldızlar donuk ve sissiz
gökyüzü şaşkın
adım adım gözlüyordu
ve geleceğe yazıyordu
bizi gökyüzü
gizliden gizliye, sakın ve sessiz
yine bir gece vakti geldiler
ellerinde zulüm
sırtlarında taşıyorlardı ölüm
ve onar onar bizi alıp götürdüler
alıp götürdüler bizi
ölüm yolculuğuna
yine şakırdadı zincirler,
kelepçeler
alıp götürdüler bizi
ölüm yolculuğuna
yine şakırdadı zincirler, kelepçeler
ve bileklerimize geçirildi
teker teker
avurtlarımız çökük
küçülmüş midelerimiz
birbirine karışmış saçımız,
sakalımız
ve karışın gibi yağıyor
çevresine
ufalmış gözbebeklerimiz
kurumuş dudaklarımız çatlak
sımsıcak bir tebessüm yayıyor
onuru, gururu çiğnetmeden
bir halkın bütün özlemlerini
kendisinde yaşatan
bir tebessüm yayıyor
dudaklarımız
sevdamız yine yüreğimizde
bir baştan bir başa barikat kurmuş
geçit vermiyor ihanete
ve yine bir gece vakti
diziliyoruz yollara
yollar tabut tabut
yollar mezar mezar
ve ölümün kanatlarında
ölümle vuruşa vuruşa
insanlığı koruyoruz
beyinlerimizde
beynimizde insanlığı besliyoruz
ve vuruyorlar beynimize
istedikleri o,
onlar beynimizi istiyorlar
hava, su bile silah oluyor
bizi vurmak için ellerinde
ve yine bir gece vakti
ikişer ikişer
altıyorlar bizi cendereye
yalvarmıyoruz
yalvarmak yok bizde
ve meydan okuyoruz tanrılara
biz yarınlara doğmuş
Medya'nın çocukları
can pazarlarında
meydan okuyoruz
ölüm tüccarlarına
yine gece
yine sarılsın etrafımız
kat kat zincirler vurulsun
ellerimize, ayaklarımıza
gözlerimizi kapatsın
bakışımızdan korkanlar
ağzımızı tıkasın

haykırışımızdan ürkenler
ve kesilsin saçımız,
sakalımız bıyıklarımızla
baş eğmek
aman dilemek
onuru çiğnetmek yok
ve inat olsun düşmeyeceğiz yere
dimdik ayaktayız
ve yine yürüyoruz
yürüyoruz iki can kattık toprağa
yürüyoruz
gecelerden geldik
şafaklara varacağız...

Ali Aksoy / Aydın Cezaevi
1-15 Ağustos 1989

UZAKLARA BAKIYORUM
HÜSEYİN...
HÜSEYİN DİYE

Saat beş kırkbeş
bu kez
güneşin doğuşunu değil,
parmaklıkların
simetrisi arasında
yapayalnız uzaklara,
çok uzaklara bakıyorum.

"Kayıp giden
o yıldızın adı neydi"
deyişini anımsıyorum.
Bak ezan sesleri yükseliyor
beton duvarların
dışındaki yaşamda.
Böylesi bir günün
sabahında mı gömüldün
bilinmeyen o
İstanbul mezarlığına.
Oysa senin için;
Dersim'e
gömüldü demişlerdi.
"Cenaze töreninde büyük
kalabalık varmış.
Marşlar söylenip sloganlar
atılmış
ve altmış kişi tutuklanmış."
Hani sana da
böylesi bir tören
yaraşırdı ya,
ne yalan söyleyeyim
Aydın'ımızın yanında
bir köşe kaptın diye
mutlu sanmıştım seni.
Nereden bilecektim,
Osmanlı'nın başkentine
kahpece gömüldüğünü.
Söylediğin gibi,
"Ağlamak ayıp değil, yaşam
ağlatıyor" işte.
Evet dostum;
Günlüğe düştüğün
notu anımsıyorum.
"Acı-tatlı olaylarla
mücadele dolu
onbeş yıllık yoldaşlık..."
Satırların arkası gelmiyor,
yüreğim, beynim,
benliğim isyan ediyor
Hüseyin... Hüseyin diye...

Hamili Yıldırım
Aydın Cezaevi
Ağustos 1989

Değişimin yönü ve...

Baştarafı 14. sayfada

Türkiye'de de yeni gelişmelerin olduğu gözleniyor. Zayıf da olsa böyle bir gelişme ve toparlanma durumu yaşanıyor ve mevcut koşullarda bu tür çabaların hızla gelişmesi mümkündür. Elbette bu olumlu gelişmeleri hızlandırmak her devrimci ve yurtseverin temel görevidir. Fakat olumsuz durumlar da bu konuda hayli fazla ve onların teşhir ve tecritle etkisiz kılınması gerekiyor. Türkiye sosyalist hareketi, yine 1925'lerdeki benzer bir özellik taşıyor gibi görünüyor. O dönemde Sovyetler Birliği'nin kapitalist ülkelerle geliştirdiği ilişkiler ortamından da etkilenen durumların, benzer olan şimdiki ortamda da tekrarlanmakta olduğu gözleniyor. Vedat Nedimlerin ardıllarının görevlerinin başında oldukları, yeni Vedat Nedimlerin hiç de az olmadıkları ortaya çıkıyor. Bunlar kendilerinin faşizme ve burjuvaziye teslimiyetleriyle de yetinmiyorlar. "Kadro" dergisinin faaliyetleri gibi, sözde "Kürt sorunu" üzerine raporlar hazırlayıp faşizme sunarak yaşanan devrimci gelişmeleri tasfiye edebilmede ellerinden geleni yapmaya çalışıyorlar. Fakat dönem artık 1930'lar değildir, rejim bunlardan da fazla çözüm bulamıyor ve bulması mümkün de değildir. Diğer taraftan, buna karşı olarak, dünyadaki mevcut durumu değerlendirip kendilerinin politik-pratik gelişmeleri için bunlardan yararlanacakları yerde, tıpkı geçmişte olduğu gibi, işi

sadece sözle alıp sözde teorik eleştirilere dalarak, "sağ'a karşı sol ve doğru görüş" diyerek adeta politika dışı olma eğilimleri gözleniyor. Söylenenlerin de politik mücadelede hiçbir değer ifade etmeyeceği, hiçbir sonuç yaratmayacağı, sadece sahiplerini tecrit edeceği açıktır. Bu nedenle, bu tür eğilimlerden uzak durmak, dünyadaki ve Türkiye'deki gelişmeleri anlamak, doğru politik tesbitlerle esas olarak halkın özlemle ihtiyaç duyduğu politik-pratik çalışma ve mücadele içine girmek en doğru olanı ve yapılması gerektirir. Ancak bu tür yönelimler sonuç verebilir ve bunun için bundan daha uygun ortam bulmak zordur.

Türkiye'deki bu eksikliği de gidermeye çalışarak, faşist rejime dünyadaki gelişmelere uygun cevabı Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi veriyor ve sonuç alıcı alternatif konumunu giderek güçlendiriyor. Yaşanan olaylar ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişmesine kesinlikle ters değil, tersine onun hızla güçlenmesi ve kalıcı sonuçlara ulaşması için her zamankinden daha uygun koşulları yaratıyor. Bu, mücadelemizin karşıtlarının parçalanması ve manevra olanaklarının artması demektir. Gelişen ortamın bu yönlü özellikler taşıdığını belirtmek fazla hatalı olmayacaktır.

Buna karşılık, Kürdistan devriminin zaten var olan geniş uluslararası içeriğinin ve rolünün daha da arttığından söz etmek gerekiyor. Sadece Tür-

üzerine, uluslararası bir kuşatmayla PKK ve ulusal kurtuluş mücadelesi tasfiye edilmek, böylelikle sistemin önemli bir başağrısı olan bir sorundan kurtulunmak istendi. Bunlar 1987'de planlandı ve yoğun olarak '88 yılında uygulandı. Son derece ciddi bir durumdu, bir ölüm-kalım dönemeydi. Büyük bir direnişle, bu planlı ve çok yönlü saldırıların boşa çıkarılması başarıldı. Bu, büyük tarihi önemi olan bir olaydı. '89 yılında yaşanan büyük gelişmeler, bu başarı temelinde ortaya çıktı. 90'a ve 90'lı yıllara bu temelde giriliyor ve mücadeleyi derinleştirmek ve büyütme için koşullar çok daha elverişli hale gelmiş bulunuyor. Artık 88'de olan biçimiyle bir uluslararası kuşatma geliştirilmesi çok zordur, elbette çeşitli güçler devrimi tasfiye için Türk rejimini destekleyebileceklerdir, fakat Türk rejimi gibi faşist-sömürgeci bir gücün kuyruğu olmayı, onunla aynı konuma düşmeyi giderek birçok güç benimsemeyecektir. Farklı politikalar ve farklı çabalar giderek daha çok ortaya çıkabilecektir. Bu, mücadelemizin karşıtlarının parçalanması ve manevra olanaklarının artması demektir. Gelişen ortamın bu yönlü özellikler taşıdığını belirtmek fazla hatalı olmayacaktır.

Buna karşılık, Kürdistan devriminin zaten var olan geniş uluslararası içeriğinin ve rolünün daha da arttığından söz etmek gerekiyor. Sadece Tür-

kiye ve bölgenin direnişçi güçlerini destekleyen bir rolü alıyor, bunlarla birlikte emperyalizme karşı sosyalizmi güçlendiren ve rahatlatan güçlerin en önemlilerinden biri olma rolünü de kazanıyor. Bu, son derece önemli ve derin enternasyonalist içerikli bir durumdur. Bu açıdan, dünyadaki ilişkiler nasıl şekillenirse şekillensin, ulusal kurtuluş mücadelemizin iyi bir uluslararası ortam ve çok yönlü ilişkiler bulacağı açıktır. Bölgede ve dünyada çeşitli güçlerin vazgeçemeyecekleri bir hareket konumu kazanmıştır; bu, böylesi güçlerin kendi çıkarları açısından böyledir ve mücadelemizin bu durumdan yararlanarak kendisini daha da güçlendirmesi mümkün olacaktır.

Bütün bunlar, Partinin temel politikalarının hayata geçirilmesi için en ileri düzeyde çabanın harcanması gerektiğini gösteriyor. Harcanacak çabaların ulusal kurtuluş mücadelesini çok ileri düzeylere götürüleceği kesindir. İçine girdiğimiz süreç, ulusal kurtuluş mücadelemizin ve silahlı direnişin yeni bir aşama kazandığı, siyasal ve silahlı mücadelenin Kürdistan'a iyice yayılıp Türkiye'yi de içine aldığı bir dönem olacaktır. Çalışmaları bu kapsamda planlamak ve yürütmek hem uygun, hem de gereklidir. Faşist-sömürgeci rejim, en zor ve en olanaksız koşulları oluşturan ve kendisinin de en güçlü dönemini yaşadığı geçen süreçte bu denli başarısız kılınmıştır, artık iyice çözülmekte olduğu ve giderek dünyadan da tecritinin arttığı bir dönemde hiçbir sonuç ala-

mayacağı gibi, kendi sonunun gelmesini de önleyemeyecektir. Çeşitli emperyalist güçlerin desteği de artık ciddi bir önem arz etmeyecektir. 90'lı yıllar Kürdistan ulusal kurtuluş hareketinin gelişme ve zafer yılları olacaktır.

1980'li yılların ve 89'un Kürdistan'da yeni döneme devrettiği gelişme budur. Bu gelişmeyi pratikte başarıyla yaratabilmek için, başta silahlı direniş olmak üzere mücadeleyi tümünden daha ileri bir evreye sıçratmak gereklidir. Ayrıca Türkiye'deki gelişmelere de önemle eğilmek, bir yandan mücadeleyi yayarken, öte yandan bunu olumlu gelişmelerle, kitlelerin mücadelesiyle ve çeşitli güçlerle ilişki ve dayanışmaya kavuşturmak, bu yönlü de var olan çabaları arttırmak devrimci gelişmeleri daha da güçlendirecektir. Bu dönemde, özellikle taktik ilişkilerde daha esnek davranmak, Kürdistan'da, bölgede ve dünyada bu tür ilişkiler oluşturabilmek için çabaları arttırmak, hem mücadeleye hizmet ederek, hem de manevra alanlarını genişleterek yararlı gelişmeler doğurabilecektir. Parti çizgisini ve politikalarını bütün çalışma alanlarında başarıyla uygulayan devrimci hareket, yeni özgür Kürdistan'ın yaratılması yolunda adım adım ilerleyecektir.

90'lı yıllar, Türk faşizminin ve sömürgeciliğinin tarihe gömüldüğü, PKK önderliğindeki Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin zaferler kazandığı, Kürt ve Türk halklarının mücadeleciler bir yaşama ve özgürlüğe ulaştığı tarihler olacaktır.

Özel savaşın Kürdistan'daki...

Baştarafı 3. sayfada

isimli kadındır.

Başka bir yurtseverin bildirdiğine göre, Ocak ayı ortalarında düşman, Kerboran-Dargeçit'in Baskıl köyüne baskın düzenliyor. Baskındaki gaye, bir hainin düşmana sığınıp ihbar ettiği birkaç yurtseveri tutuklamaktır. Bütün köylüler, düşman askerine karşı koyup, tutuklanmaya engel olmaya çalışırlar. Bunun üzerine köylülerle, düşman güçleri arasında çatışma çıkar. Taş ve sopayla düşman askerine saldıran köylüler, askerlerin kafa ve gözlerini kırarlar. Çatışma sürecinde düşman, kadın ve yaşlılardan oluşan 25 kadar köylüyü tutuklar.

Kurtuluş savaşımızın boyutlanması ve kitlesel tabana oturarak halklaşması, sömürgecileri çileden çıkarıyor. Bağımsızlık ve özgürlük düşüncesinin halkımız içinde artık sökülmemek üzere yer ettiğini gören TC, kendisinin artık Kürdistan'ı ilelebet sömüremeyeceğini iyi anlıyor. Bu onun can damarlarını kesmek anlamına gelir. Bunun sonucu soluğu kesilen TC, devrimci savaşımıza can ve kan veren halkımızı katlederek, toprağından koparıp, göçe sürükleyerek teslim almaya çalışıyor. Böylece denizi kurutarak, balığı yaklamayı amaçlıyor. Özellikle 1990 bahar atılımıyla savaşımızın nasıl dallanıp budaklanacağı çok iyi gören faşist TC, bunu kırmak için, halkımıza vahşice saldırıyor. Çünkü, sadece

1990 yılı baharında önceki yıllara nazaran çok daha güçlü bir gerillayla karşı karşıya kalma korkusunu yaşamamakta, boydan boya Kürdistan'da bir halk isyanının ayak seslerini de ensesinde hissetmektedir. Bu gerçeklik onun nefesini iyice daralttığından, kışın doğal zor koşullarını da fırsat bilerek, atılımın önünü kesmeye çalışmaktadır. Bu yüzden bütün ordu gücünü seferber edip, özel savaşın komplocu ve entrikacı karakterini de kullanarak, Kürdistan halkına yüklenmektedir.

Sömürgeci TC, özel savaş en inceltilmiş biçimiyle uygularken, yaptığı katliamları, Ordumuz ARGK'ye mal etmeye çalışarak, entrikacı bir biçimde sonuç almaya çalışmaktadır. Bununla riyakar yüzünü kamufle etmeye çalışırken, yoğun demagogik bir üslupla, ordumuzu karalama kampanyasını da boyutlandırarak yürütüyor. Bunun en tipik örneğini de İkiyaka (Setê) katliamında ortaya koydu. Bu katliamı kurtuluş güçlerimize mal etmek için, haftalarca basın-yayın, politikacı ve sözde bilim adamları, bunun hizmetine koştu. Sayısız yalan haber ve teori üretilti. Ama bırakalım Kürdistan ve Türkiye halklarını buna inandırmaları, İkiyaka köylülerine de kabul ettiremediler.

Katliamda 15 yakını kaybeden Faris ve Hacı Hüseyin; "Bizle bir alıp veremediği yoktu PKK'nın. Köylüler yemek verirdi,

ekmek verirdi, sigara kağıdı verirdi. Hatta korucular haber göndermişlerdi. 'Biz çoluğumuzuz, çocuğumuzuz beslemek için silah aldık. Size karşı kullanmak için almadık' diye. Neden basınlar ki bizim köyü..." Yetkililer, "Hiç PKK ile çatışmıyorsunuz. PKK'ya yardım ediyorsunuz

diyorlardı." (Cumhuriyet, 18 Ocak 1990)

Bir burjuva gazetecisine köylülerin yaptığı bu açıklama bile, TC'nin sahte yüzünü çok iyi ortaya koymaktadır. Faşist TC'nin özellikle kış boyu oldukça pervasızlaştığı özel savaş, bırakalım halkımızın geri adım atması,

onun kin ve öfkesini daha da kabartmaktadır. Mardin Ömerli'de hunharca katledilen 4 yoldaşımıza sahip çıkış, düşmana karşı kabaran öfkeyi çok iyi yansıtmaktadır. O halde, '90 bahar ve yaz atılımlarında halkımızın düşmanın üzerine çok daha görkemlice yürüyeceği açıktır.

Ortadoğu halklarına karşı TC'nin yeni silahı...

Baştarafı 4. sayfada

lardan birini teşkil ediyor. Uzun süredir Suriye'yi su tehdidini kullanarak mücadelemize karşı çıkarmaya çalıştığı bilinmektedir. "Atatürk Barajı'nın su tutmaya başlamasıyla birlikte TC-Suriye ilişkilerinin gerginleşmesi daha da belirgin bir hal aldı. Çeşitli burjuva gazeteleri, TC'nin Suriye'ye su verme karşılığında PKK Genel Sekreteri Abdullah Öcalan yoldaşın teslim edilmesini istediğini yazdı. Bu tür haberler, Türk sömürgecilerinin GAP'tan Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı ne şekilde yararlanmak istediğini ele vermektedir. Ulusal kurtuluş mücadelemizin gelişmesiyle birlikte Türk sömürgeciliği dış politikasının odağına bu mücadelenin boğulması hedefini koymuştur. Bu hedefe ulaşmak için de elinden gelen her şeyi yapmıştır. Çeşitli uzlaşmalardan tehditlere kadar türlü silahlar kullanılmıştır. Bu silahlar içinde, özellikle Ortadoğu alanında mücadelemizi teşhir etme ve boğmada su silahı giderek daha fazla kullanılmaya başlanmıştır. Turgut Özal'ın başbakan sıfatıyla 1987'de Suriye'ye yaptığı ziyarette de yine gündemin baş maddelerinden birisini Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin boğulması oluşturmuş; TC, Kürdis-

tan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı tutum alması karşılığında Suriye'ye daha fazla su vermeyi taahhüt etmiştir. Daha sonraki dönemlerde, bu açığa vurulmuş; TC, Suriye'ye verdiği sözü tutarak, saniyede 500 metre küp su verdiği halde, Suriye'nin sözünde durmadığından ve PKK'nın topraklarından yararlanmasına izin vermesinden yakınmıştı. Giderek bu yönlü rahatsızlıklar açık tehditlere dönüşmüş; bu destek kesilmezse Suriye'ye verilen suyun kesileceği tehditleri yoğunlaşmıştı.

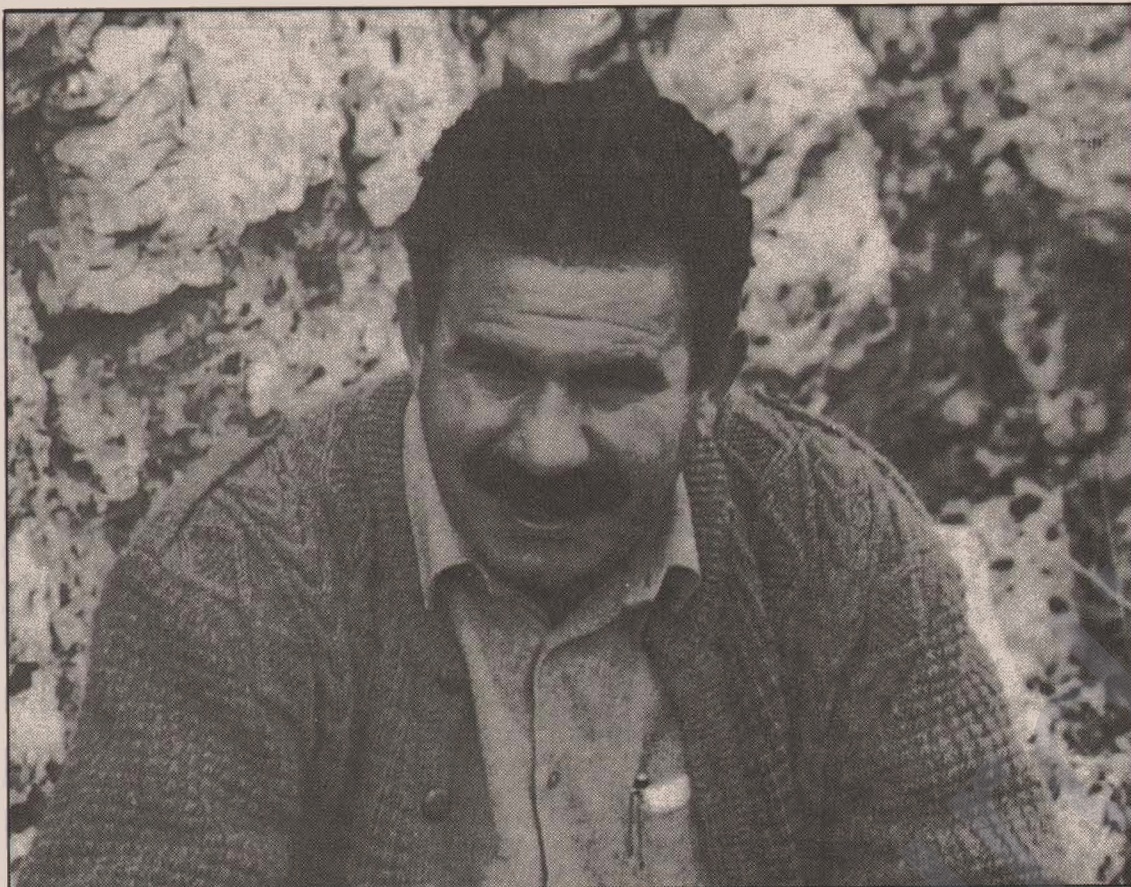
Gelinen aşamada TC'nin su silahını daha etkili bir tarzda kullanmaya başlayacağı anlaşılmaktadır. GAP'ta önemli bir aşamaya ulaşılmış olması ve artık barajlarda su toplanmaya başlanması da bu konuda TC'nin işini kolaylaştırmaktadır. Ancak diğer taraftan da Ortadoğu ülkelerinin karşı tepkilerinden büyük endişe duymaktadır. GAP'tan sorumlu bakan işbirlikçi Kamran İnan, Cumhuriyet gazetesi ile yaptığı bir röportajda kendilerinin elinde su silahı bulunmakla beraber Ortadoğu ülkelerinin elinde de önemli sayıda füze bulunduğunu söyleyerek bu tedirginliği açığa vurmuştur. Bu açıklama şüphesiz ki, TC'nin silahlanma yönünde artan çabalarına haklılık kazandırma ve şöve-

nizmi körükleme amacını da gütmektedir.

Türk sömürgecilerinin Ortadoğu'ya yönelik saldırgan emellerinin bilincinde olan Arap ülkeleri yeni bir tehdit unsuru olarak gündeme gelen su sorunu karşısında tepkilerini çeşitli biçimlerde dile getirmişlerdir. Bazı ülkeler yatıştırıcı tutum takınır ve sorunun karşılıklı anlayış temelinde çözülmesini talep ederken, bazıları da bu yeni tehdit karşısında Arapların güç birliğine gitmesi gereğine dikkat çekmeye başlamışlardır. Hangi yönden ele alınsa alınsın, Türk sömürgecilerinin bel bağladıkları bu yeni politika onların Ortadoğu halklarından giderek daha fazla tecrit olmalarına yol açacaktır. Tarihsel karakterleri nedeniyle halkların güvenini yitirmiş, Türk egemenlerine karşı Ortadoğu halkları giderek kendi çıkarlarını daha net görebileceklerdir. Bu da onları Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine giderek daha sıcak bakmaya götürecektir. Asırlardır başlarında sallanan demoklesin kılıcını etkisiz kılacak temel gücün Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi olduğu bilinci onları giderek Türk sömürgecilerinin karşısında daha tutarlı tavır takınmaya ve Kürdistan halkıyla dayanışmaya götürecektir.

"HEVALÊN LI ÇIYAYÊN KURDISTANÊ RÛMETA NETEWA KURDISTAN IN..."

Li jêr em nivîsekê diweşînin, ku ji axiftîneke Sekreterê Gelemperîya PKK rêheval Abdullah OÇALAN hatiye girtin û amade kirin. Serokê gelê Kurdistanê rêheval Abdullah OÇALAN, axiftîna xwe li pêşîya komeka ji pêşmergeyan kiriye, ku rêwiyê bakurê Kurdistanê bûn. Berî ku koma pêşmergeyan bi rê bikeve, Serok vê axiftîna xwe di dawîya sala 1989'an de, di Akademiya Mahsum KORKMAZ de bi zimanê Kurdî pêşkêş kiriye.

Di şerê dema niha de Serokatiya Partiyê xebata netewî gihandiyê xalê, ku bi her awahî çarenivîsa gelê Kurd ber bi azadî û veristînekê ve diçe. Weke dihê zanîn, berî me gelê Kurd bi hezaran salan ketî mabû, serberdayî bû û herdem jêr ve diçû. Bi xebata Partiya me ya heya niha, weke em di taybetiyên vê salê de ji dibinin, pêşveçûn û rabûneke pir mezin çêbûye. Ji jêr ber bi jor ve serbilindî bûye paya me. Gava em niha li demê dinêrin, em dibinin, ku ne tenê di welêt de, di cihanê de jî, rola ku mirovên Kurd li hemberê dijmin dileyîzin gelekî ronak û eşkere bûye. Heke gelê Kurd li ser rîya vê politikaya xwe, xebata xwe pêşvetir bibe, ev rol jî wê giranbuhatir bibe. Ev rewşa me, niha ji her demê bêhtir zelal e. Heya di vê sala em tê de, ji aliyê Partiyê xebateke pir mezin hatiye avakirin. Di dirûka Partiya me de her demê kar bûye, rêxistinî hatiye danîn, panzdeh salan şerê dijwar bûye. Di van şeş mehên dawiyê de jî, karê bûye, bûye bilindahiya şerê panzdeh salan û heya zêdetir jî. Mirov li dirûkê dinêre, dikare bibêje, ku ev sala dawiyê cihê gelek salan girtiye. Ne deh sal, ne bîst sal, niv-sedsaleke dirûka berê ne hempayê vê dema dawiyê bûn. Ev ne ji ber ku ez dibêjim wusa ye, na! Ji aliyê li dijmin binêrin, ji aliyê din gotinên dostan bibihîsin; tev vê rastiyê dibe jirînin. Mirovên me bi milyonan rabûne; têkoşîna Kurdan, şerê Kurdan bi vî rengî dibe. Her mirovekî me dixwaze karê doza xwe bike. Hina rind dihê bira min, me digot, heke em bikaribin xwe bigihînin merheleyê, heke em bikaribin xwe bigihînin demekê, ku em bikaribin şer bikin, xwinê bidin rijandin ji bo welat, hingê welat jî wê çêbibe. Niha ev çêbûye. Me digot, ji vê bêhtir ji bo destpêkê, ji xwe em tiştê din naxwazin. Niha ji bo welat, ji bo rizgariya welat gelek tişt bûne; mirov dikare bibêje, em gihane derekî, ku

nêzik de hin tişt êdî xweya bikin.

Tiştên berê me cesaret nedikir em bikin, niha bûne rastiyê berçavî. Ser vê sala dawiyê pir tişt dihên gotin. Li ser vê bingehê, mirov li ser riyekî rast bimeşe, cihan li hemberî wî be. Dîsa dikare bigihe armanc û hedefa xwe. Heke bi daxwazî li ser rîya xwe bimeşe, kes nikare wî ji ser rîya wî veqerîne. Tu kes nikare wî paş ve bikişîne. Vaye, îspata vê çêbûye! Hinekî teng çêbûye, ne bê kêmasiyên mezin, ne bê şaşiyên mezin çêbûye, lê ev kar dîsa çêbûye. Bi giranî, em her rojê rast meşyan û me rast karê xwe kir. Berê, gelek kes nedixwestin çend gotinan ji li ser pîrsa welat bibêjin, nedixwestin ser pîrsa welat bisekinin. Niha bi milyonan mirovên me, dixwazin werin, bi xwin, can û keda xwe şer bikin. Berê tu kesek, belku saetekê jî li ser pîrsê nedisekinî, piştî saetekê çî gotinan êdî nedikir. Niha hun tev, bi her rengî, dixwazin ji bo welat şer bikin. Hun dixwazin vê pîrsê çareser bikin. Her tiştên me hene, tenê hina em ne dewletek in.

Lê divê em vê jî baş bizanibin: Berî her tiştî, dijmin jî di hemû dem û kêliyan de, bi dijwari giraniya xwe ya mezin dide ser pîrsê. Dijmin jî dizane, em gihîştine daxwaza xwe ya bingehîn. Ji xwe ev di pratîkê de îspat bûye û ev jî ji hemû tiştan pêwîsttir bû. Hemû tiştên derew û sexte me hilanîne. Emê hina ji hilinî, em hiltinî, em tiştên rast pêş ve yên din paş ve dixin, gelek tiştan em bi hev dixin. Me ne rastî û ne başîyan jî holê rakirine. Me bingeha pîrsê baş ditiye û zaniye. Me dijminên xwe yên bingehîn nas kirine, rûyên wan eşkere kiriye. Ne ev tenê; bi çî rengî şerê me li hemberê dijmin dibû? Me ev jî di cih de dit. Ne ev tenê; ji vê bêhtir, bi çî rengê Serokatiyê me şer kiriye, ev eşkere bûye. Kesên divê şer bikin, divê xwediye kîjan sixlet û taybetîyan bin? Em li ser van pîrsan jî pir sekinîne. Me digot şervan jî bila bizanibin û nasbikin, ew dikarin çî

derxinî ronahiyê, çî îspat bikin; rastiya ku me xwe gihandiyê çîye?

Kî bixwaze di rîya welatê xwe de here, kî jî bo rizgarkirina welat û azadiya gel şer bike, vaye PKK! Di PKK de jî xwe re dikare rasti bimeşe. Her mirovek dikare li vir tenê bi azadiya xwe, di vê riyê de, ji bo vê pîrsê, gavên pir mezin biavêje. Heya roja serkeftinê, heya dawiyê, dikare rol û dewreke mezin bileyze. Her kesek dikare xwe bigihîne sixletên Serokatiyê, bibe Serok. Di dema niha de, di vê riyê de, ji bo Serokatiya rast, pir tişt li ber we vebûne. Hun dikarin bi destên xwe pîrsên di vê barê de çareser bikin. Divê hun jî dil li ser xwe bisekinin. Divê hun her rojê baş bixebitin; pêşveçûna xwe, tedriba xwe, perwendebûna xwe, zanabûn û hişyariya xwe bidin pêş. Divê hun baş bibinin, baş hin û fêr bibin û bikin, da karê we jî di cih de bimeşe. Divê hun bizanibin, gava ez van gotinan dikim, hin tiştan ji we re dibêjim, ez ne ji ber xwe dikim û dibêjim. Ez li raporên we dinêrim, ez raporên we dixwînim.

Jî welat niha pir rapor gihane me. Raporên hevalên me ne. Ji wan mirov fahmdike, ku li kêleke pêşveçûnên mezin, hina hinde problemên me jî hene. Li gora derfetên di destê hevalên di welat de, divê ev problem bi hesanî bihatana çareser kirin. Eşkere ye ku hinde şaşiyên mezin jî dibin. Îro nûçeyek giha me: Li navçeya Silopî di nivê şevê de bi dijmin re şer çêbûye. Neh hevalên me şehîd ketine. Em baş nizanin, heye ku dijmin derewan jî dike. Lê tiştê heye, ku mirov nikare qebul bike. Eve deh meh in, dijmin tedbirên mezin bi rê ve dibe. Dêrdorên navçeyê bi tevayî zivirandiyê. Ji aliyê din jî, dijmin baş dizane, ku em ji wir jî diherin û dihên. Gava ev tev eşkere bin, ma divê hevalên me çî bikin? Dijmin hemû hebûnên xwe diherikîne armancên xwe. Heke welê be, divê hevalên me pêdiviyên xwe yên lojîstîkî; xwarin û hew. çawa

debar bikin? Debarkirina van ne karê hevalên çekdar e. Pirejinek jî dikare karên vê nolê bi cih bine. Berik divên? Bila dîsa gundiyan me pêk binin. Dikarin bikin tûran û li pişt kerên xwe bikin. Ji bo van tiştan daketina hevalan nava gundan û bajaran, rasti bêberpîrsiyariyê gelekî mezin e. Leyistînekê bî derfet û karinên Partiyê. Deliveke mezin e, ji bo dijminê me. Divê heval bi regekî dizî û di demeke kin de bikaribin karên xwe bibin serî. Wusa ku herdemê dijmin bikeve keminê.

Belê, em gelek pêşveçûne. Serdestiya me li ser êrdimê mezin e. Lê divê em dîsa jî ji bir nekin, ku dijmin jî hin dager e. Di şer de bingeh jî bo me her demê jîyan e, tu caran nikare bibe mirin. Şerê bi deliv û firsendan ne karê me ye; li hemberê tedbirên dijmin, divê pîlanên bi zanabûn bibin hostayîya me.

Ne welê ye, ku di şer de şehîd nabin. Li gora rewşê hezar jî şehîd dikevin. Lê divê di cih de be, ji bo pêşveçûn û serkeftinê be. Dilê me şehîd ketina bi erzani nikare rake. Dilopeke xwin jî me bê sedem birije, ev zirareke jî bo Partiyê. Kelemeke li pêşîya xebata me.

Di van sê mehên dawiyê de dijmin, lêdanên mezin girt. Dirok bi me dide nasin, ku rîya dijmin kurt dibe. Divê ev berdeyam bike. Ji aliyê din, dijmin jî mîna kûçikên çavsohr har dibe. Dixwaze heyf û tola xwe hilîne.

Eve bîst roj in ez hatime cem we. Çima? Em dixwazin xurt bimeşin. Dijmin rawestînin. Ev mehên niha, di şerê me de gelek pêwîst in. Divê em çî delivê nedine dijmin. Hun dizanin çiqas sixur û ajan xwe ditevgirînin, hinek jî xwe digihînin me, dihên heya nava qampê. Dixwazin kompo û provokasyonan pêk binin. We tevan bi çavên xwe dit, lewma divê em tucaran bi tu rengî firsendê nedin dijmin. Heya niha me baş kariye, em imknan nedin dijmin. Dijmin armanc dike,

xebata me tevan, xebata gelê me bisekinîne. Nexwe, şerê me yê di vê pîrsê de jî rast e, di cih de ye.

Eşkere ye, ku bi sloganên weke, "Bimire dijmin", "Bijî serxwebûn" dijmin namire û serxwebûn jî çê-nabe. Bi hildana çekan, her tişt di mehekê de çareser nabe. Em dizanin, şoreşgerên weke Deniz GEZ-MİŞ pir mezin in. Lê em naxwazin bikevin rewşa wan, nava tengasî û bêçaretîyan. Ew jî çek hildabûn, lê ditin ku di mehekê de dijmin wusa namire. Pîrs wusa çareser nabin. Ger em ji wusa bifikirin, Kurd û Kurdistan naminin. Heya niha me vê şaşiyê nikiriye. Heke hin heval wusa bikin, emê ji wan bipîrsin û bibêjin hevalino, "Ev çîye?"

Herdemê divê guh li ser dirûkê bin. Kesên guhên xwe nedin dirûkê, rewşa wan wê bibe ne çî rewş. Di şerê gerilla de cihê van tiştan nin e. Di şerê gerilla de mirov xwe dizane, dizane çî bike. Di gundan de rewş ronahî dike. Dizane kîjan gund dost e, kîjan ne. Dizane wê jî ku xwarin, berik û çekên xwe bine. Dostan û dijminan baş ji hev cuda dike, vediqetîne. Cihê gerilla ne nava gund û bajaran e, bi rengê eşkere. Hin gund hene, belku gerilla tu kesî li wî gundi nasnake, lê dijmin gelek nas dike. Nexwe pîrs çîye? Divê em dostên xwe baş nasbikin, tedbirên xwe rast deynin. Li şûna dijmin biavêje pêşîya me, em keminan biavêjin pêşîya dijmin. Hostayî û zanabûn di vir de ye.

Hemû hevalên me baş çekdar in. Roketavêt jî li ser milên wan hene. Lê ev çek, bê gotin, girîng e rast bê bikaranîn. Bi amatori û serberdayî nabe; çî wê were, çî wê here, hisab hewce ye. Mafê tu kesî nin e, zirar bigihîne Partiyê û bikeve nava şaşiyên weke, "Ha em vê bikin" û bi regekî serberdayî xwe bitevgirîne. Weke me gotî, pîlan û zanabûn hewce ne. Gava şehîd gelek bin, ma gelê me yê belengaz, wê kadroyan jî ku derê bine. Divê ev bîn zanin û şer rast bê kirin. Xweparastin jî divê karê me yê bingehîn be. Warên we çiyayên Kurdistanê ne. Heke her tişt di cih de bîn kirin, ji wir hun dikarin lêdanên mezin li dijmin bixin. Ji wir dakevin gundan û bajaran. Dijmin gēj û perişan bikin. Ji Kurdan re niha ev divê. Her Kurdekî dilpak û dilsoz mecbure xwe bide vê rastiyê. Kesên ku rast şer dikin, ew soza rast jî didin Serokatiya Partiyê. Xweparastina şoreşgeran, parastina gelê Kurdistanê ye. Şaşiyên bê meji, ne karê şoreşgeran in. Tarûmarkirina nîrx û buhatîyan ne karê şoreşgeran e.

Divê hun baş bizanibin li kîjan gundi çiqas milîsên me hene, çiqas milîsên dijmin hene. Kî dostên me ne, hejmara dostan çiqas e. Lê dijmin divê van nezaniye. Gava dijminê xwinxwar jî bi van tiştan agahdar bibe, hingê gund jî eşkere dibe. Dijmin wê dostên me bide ber kuştinê, ev bûye jî. Li Elkê (Beytül-şebbap) ma ev çênebû? Belê çêbû. Wekî din jî, her rojê dijmin vê dike. Nexwe, divê gelek tiştên me, gelek karên me vaşartî û dizî bin. Divê em

bi prensib bin. Divê em baş bizanibin em li ku ne, em çawa xebatê dikin. Çi agahî negihîn dijmin bingeh e ji bo me. Çewtî vê mirin e. Ji bo nemirîne çî pêdivî be, ew divê bê kirin. Tê lingê xwe baş deynî ser axê, tê hemû saloxên dijmin di avê de bibî. Gava te li dijmin xist, divê ew nezaniye çawa bû; tu ji ku derê hatî, tu çawa hatî, te bi çend kesan lêxist, te bi çî rengî lêdanên xwe li dijmin xist. Gava dijmin bizanibe, li bêvan cihî evqas kes hene, evqas grup hene, evqas çek bi wan re hene, weha xwe dilivîne, hingê tu mirî. An bi topan û firokan wê êrişê te bike, an ji wê dafan vede pêşiya te. Tê berê xwe bidî gundekê, lê dijmin riya te dizane, riya gund dizane, hejmar û hima te dizane, ev bû çî? Dijmin ji difikire. Hefteyekê, du hefteyan, mehekê difikire û paşê pilanên xwe datîne. Helbet hingê wê te bêşîne. Helbet hingê wê berê xwe bide gund, wê li gundiyan bixe, wê li dostên te bixe. Li ku derê dostên te yên eşkere hebin, dijmin wê berê xwe bide wir. Heke niha dijmin li heft kesan dixê, sibê wê berê xwe bide sedan. Nexwe, divê dostên te dizî bin, heya komên te yên çekdar veşartibin, gerilla xwe veşêre. Ji ber ku iro nebe, sibe dijmin wê li te bixe. Dijmin ji her rojê nayê, di rojê de rojan de dihê. Carnan bist rojan nayê, paşê ji nişkan ve dihê. Kin bê gotin, divê dijmin tu caran nezaniye tu çiyî, çawanî, tu çiqasî, çawa lêxî... Kesên li gora vê xwe nedin şer, bila li mala xwe rûnîn çêtir e. Tu ji birça bimirî ji, divê tu li gora şerî xwe bidî pêş. Gelê me û şoreşa me şaşiyên erzan qebl nakin. Mirinê napejirînin.

Li hin derdoran dibe ku yek dostê me jî nebe. Dibe ku carnan çekên me jî nebin. Lê divê disa tu bi hostayî li dijmin bixî. Bi çekên wî, wî biperçiqîni. Gava te rewşa xwe eşkere nekîr, gund eşkere nekîr, grup eşkere nekîr û te li dijmin xist, her tiştî bixî bin destê xwe, tu jêhatî yî. Lê gava tu di van de şaşiyên bikî, tu ne tiştêkî! Dijmin wê çawa bê şikandin? Divê pratika me hebe, şertên veşartî bizanibin, milîsên me hebin; bersiv eve. Tê çî çawa bikî, tê çawa bikevî gund, di vir de zelalî û zanabûn pêwîst e.

Em dibêjin imkan hene, ku pilanên daketina gundan, pilanên keşê rast bîn danîn. Gava dafekê bî danîn, ma çima kom tev here? Şerê gerilla vê napejirîne. Şaşiyên di vê barê de, nikarin bibin ên gundiyan, ciwanan, xortên nuh hatî. Şaşî wê bibin ên berpirsiyar û kadroyan. Çiyayek di binê destê te de be, tu çawa şaşiyên weha bikî? Kî dibêje te, hema bi korî û amatorî hema her rojê derkeve livbaziyan? Kî dibêje, divê mirov her rojê here, tiştên lojistîkî debar bike? Ma tu nizanî ev tişt carak dibin, baş dibin? Ev tişt bi pilan û zanabûn dibin? Ma tu nizanî, divê dijmin şaş bibe; çî bû hat, çawa çû, çawa bû nezaniye? Bi çekên xwe divê tu dakevî bajaran jî. Lê divê tu dijmin biperçiqîni. Heke tu bibêji ezê bikevî bajêr, bila 20-30 mirov jî şehîd bikevî û vê bidî ber çavên xwe, bikevîyê, lê divê tu dijmin ji perîşan bikî. Heke ne bi vê hisabê be, tu çawa dikarî weha bifikirî? Ma tu zarokî ji bo panqertekê tu bikevî bajarekê? Te bombeyek avêt mala komîserêkî, kayma-

kamekî; ma tu nizanî tu zarokêkî jî bişîni, wê bikaribe vî kari bike? Ji bo avêtina bombeyekê, kî dikare jiyana kadroyekî bixe nava tehlukayan? Bila kesek here, dikare bombeyan baş biavêje. Şaşiyên mezin, eve weha peyda dibin. Li hinde cihan ev bûnê? Çima bûnê? Karê sê kesan çima tu bi sih kesan dikî? Çawa tu dikarî welê bikî? Gava lêdanek li me bikeve, emê çawa bikaribin cihê wê valahiyê bi hesanî tiji bikin? Em tev dizanin, heya hevalekî me di vê riyê de rind digihe, pênc sal xebat dibe. Çima ji ber şaşiyên weha, carnan 15 heval yek carê bîn şewitandin. Rastî, gava tiştên weha dibin, em necarin bibêjin, ku têkoşîn û Pêşengî weha nabe. Eşkere ye, ku bi vî rengî mirov nikare xebata şoreşê pêş ve bibe. Mafê me heye, ku em guhên berpirsiyarê van tiştan dike, bigirin û badin; heya pihinekê lê bixin û jî nava xwe ji biavêjin. Karê me karê mirovatiyê ye. Kesê nekaribe vî kari bike, nexwaze di vê pîrsê de hişyar-bibe, gotinên me nepejirîne, bila ji nava me derkeve here. Ji ber ku, kesê dijminê xwe nasnake, xwe jî nasnake. Kesê nezaniye kar bike; nezaniye di rojê de yan di şevê de çekên têkoşînê bikaribîne, kesê nezaniye mirov di bêriyê de yan di bajaran de çeka xwe çawa bikaribîne, hoyên şerî rast bi cih bîne, çî daxwaza wî di vî şerê pîroz de heye?

Weke me gotî, kar hene bi du mirovan dibin. Kar hene, bê şoreşgeran jî dibin. Kar hene, gundî dikarin çêtir bibin serî. Kar hene, bê çek jî dibin. Hekê çek pêdivîbin, heke pêncî heval pêdivîbin, ev jî dibe. Lê tedbir hewce ye, divê ji bo lêdaneke mezin be. Divê ji bo hejandina dijminî be. Bi vî rengî, gava tu ketî bajarekî yan tu çuyî nava gundekî, divê li wir giyana şoreşê bê serdest kirin. Belê ji bo van armancan ev dibe, lê ji bo pêdiviyên lojistîkî, rastî jî ev nabe. Ji bo karên piçûk û erzan, mirov her rojê nikare dakeve gund û bajaran. Mirov dikare bibêje, ku serê mehekê carekê mirov dikeve nava gundekî; her rojêkê ev nabe. Belê, di vê pîrsê de bal û dêhn pêdivî ne. Di xebata me de, aram û hedara mezin, bêhna mezin daxwaz e. Em dixwazin her rojêkê xwe mezintir û bilindtir bikin, ev rast e. Ji xwe, ji me re şert e, ku heval vî tiştî bikin. Li hemû deran divê ev wusa be.

Her şervanek divê li xwe guhdar be. Dibe ku carnan cixare jî neyin kişandin. Dibe ku hevalên li çiyân nekaribin bi rojan çayekê jî vexwun. Dibe ku heval nekaribin bi rojan dakevin nava gel. Dibe ku nanekî hişk di berikan de be, bi rojan ev bes be, mehekê tenê ev be. Dibe ku mirov panzdeh rojan bi nanek û pivazekê debar bike. Tu dixwazi diroka hezar salî, di salekê de çêbiki. Nexwe divê tu vî fidekariyê bi cih binî. Divê tu egid bî, tu qehreman bî; tu dixwazi çarenivîsa netewa xwe biguhurîni, lewma divê tu fidekarekî mezin bî. Bêhtirî deh salan e, bêhn bi bêhn em dibezin. Her tiştêkî me heye, lê em nikarin jiyaneke xwerû jî bijan, çima? Eve em dizanin, di deh salan de sedsal şirove bûne û hatine verisandin. Her tişt bi hesanî nagihê bersiva xwe. Gava em derdikevin çiyayên Kurdistanê, hema di cih de her tiştêkî nagihê bersiva xwe. Me çî got

“Şervan, her rojê di çiyê de ne. Roj bi roj pêş ve diçin û dimeşin. Di diroka Kurdan de pênc rojên bi vî nolê hîna tucaran nehatine dîtin.

Serokatîya rast bi vî rengî xwe serdest dike. Bê guman ev divê xwe seranser serdest bike. Gava lêdan li dijmin dikevin, divê dijmin nezaniye çawa çêbû. Kurd bûne tehlukaya mezin ji dijminan re. Roj nine ku neyê gotin, “Kurdan weha kiriye”, “Serokê Kurdan weha dike.” Me ji dirokê, dirokeke nuh derxistiye...”

û çî kir? Me got Serokatî giring e, me Artêşekê jî bo netewa xwe damezirand. Divê hevalên têkoşer roj bi roj vî Artêşê berfirehtir bikin. Eve karekî me yê bingehin.

Hinek hene dixwazin mîna zarokan bi van buhatîyan bileyizin. Ji aliyekê tiştêkî dihê avakirin, ji aliyekê jî hinek hene, her tiştî jî hev dikin û tevlihev dikin. Rastî di vir de, em dixwazin tiliyên xwe deynin ser hinde tehlukayan. Ji ber ku me hinde tehlukê jî xweş dîtine. Ev tişt di karvaniyê de jî îspat bûye.

Şervan, her rojê di çiyê de ne. Roj bi roj pêş ve diçin û dimeşin. Di diroka Kurdan de pênc rojên bi vî nolê hîna tucaran nehatine dîtin. Serokatîya rast bi vî rengî xwe serdest dike. Bê guman ev divê xwe seranser serdest bike. Gava lêdan li dijmin dikevin, divê dijmin nezaniye çawa çêbû. Kurd bûne tehlukaya mezin ji dijminan re. Roj nine ku neyê gotin, “Kurdan weha kiriye”, “Serokê Kurdan weha dike.” Me ji dirokê, dirokeke nuh derxistiye.

Dihê bira me; şerê Barzanî bi çî rengî bû? Pêşmergeyên Barzanî tev hatin û ketin nava gundan. Ango tev di malên xwe de bûn, di nava zarokên xwe de bûn. Di navbera gund û çiyân de jiyaneke diajotin. Diçûn çiyân, saetekê diman û paşê disa vedigerin himbêza jinên xwe. Di dawiyê de çî bû? Di bist û çar saetan de, sih hezar pêşmerge iflas kirin. Niha em çî dibêjin? Em dibêjin, ku heke weke partiya Barzanî, weke kevnepereştên netewî em bi-

kin, netewê Kurdistan bi tevayî namîne. Lewma em dibêjin, bi vî rengî şer li Kurdistanê çênabe. Me rengê şerê li Kurdistanê guhartiye. Rengê şerê me, rengê şerê pêşmergeyên me, pelek nuh di diroka Kurdistanê de vekirîye. Şerê mîna yê pêşmergeyên Barzanî, gelê me dibe qirkirin û kuştinê.

Belê, ez dibêjim, hunê sê-çar salan fidekariyêkê bikin. Jiyana xwe ji bo her tiştî girti bihêlin û berê jiyaneke bidin şoreşê. Bila her tişt jî bo şoreşê be. Bila her tişt jî bo şerê gel be. Gava mirov salekê vî egidiyê kir, Serokatîyê jî bo pênc salan wê bi cih bêtin. Bila jiyana me ya di şer de deh salan berdeham bike. Divê mirov bersiva dirokê rast bide. Heke berî niha Kurdan tev weha

ji xwe re rizgar bikin. Ez dibêjim, bi vî rengî navçeyekê binin bin destê xwe; di vir de cejn û dilanên xwe bikin, di vir de hun dikarin bi rûmetî mal û hatina xwe avabikin. Lê gava ev nebe, emê çî bibêjin hevûdu? Welat di bin destê dijmin de ye. Dijmin çî dike? Em tev dizanin, ku dijmin dest diavêje her tiştêkî me. Çawa ku heya niha kiriye, ji niha pêve jî wê bike. Dijmin wê dest biavêje namusê, wê dest biavêje jin û keçan, wê gelean jî me rût û tazi bike, wê me erzan bixîne û wê hespê xwe li ser axa me birevine. Gava ev tev rast bin, çawa em dikarin rûmeta welatê xwe, ji berjewendiyên xwe yên kesaniyê piçûktir bikin? Gava em serî hilnedin û kole bimînin, çî wê jî destê me were? Tiştêkî nikare were. Dijmin wê bikaribe her tiştî bi serê me bîne. Ez rastî dibêjim, mafê dildar, bendewar û kolan nîn e, ku ji xwe re malan avabikin, nikarin bizewicin jî. Eve li pêşiya çavên me ye, Kurdên ku li Ewropa, li Stanbolê, li Ankara dimînin û bawer kirine ku malekê jî xwe re danine, di dawiyê de piraniya wan bûne sixur û ajanên dijminên me. Gava mirov malek avabike û seriyê xwe li ber dijmin biçimine, mirov dibe bi namus û şeref? Bersiva vî pîrsê zelal e. Kesên vî dikin, rastî tu caran nikarin bibin welatparêz. Kesê bixwaze pîrsa Kurdistanê weke namusê fahmbike, eve pîrs eşkere ye. Lewma em dibêjin hevalino fidekariyê di vir de ye... hevalino fidekariyê bikin!

Em tev dixwazin, ku em jiyaneke nuh û pêşketî avabikin. Em tev dixwazin her tiştî di welatê xwe de pêş ve bibin. Em dixwazin welatê xwe veşartin, azadiyê bigirin, demokriyê bingeh bikin, hevîyên xwe bi ser bixin; her tiştên xwe pak û paqij bikin, pîroz û buha bikin. Em dibêjin nanxwarin, malçêkirin, cilhebûn, heskirin û evin... gidi bila di cih de be, bi namus û şeref be... Wekî din, gava tu bibêji, ezê jiyana xwe ya kevin jî berdeham bikin û hem jî ezê şoreşger bim, rastî tu nikarî. Ev nabe. Tu nikarî bi piyekî xwe bikevî û bi piyê din xwe bidî pêş. Şoreşgerên bi rûmet niha xwe dane ber van herdu piyan. Piyekî digirin û dikişînin û jî kevnariyê derdixînin, piyê pêşketiyê dikin pîrsa xwe. Bûyera li Kurdistanê niha bi vî rengî ye.

Di gelek dersan de, em gelek li ser van pîrsan sekinîn. Me li ser wan bi direjahî da û stand. Car carnan hevalên li welat, disa vedigerin vir. Em ji wan re dibêjin, “Êdî divê hun hew şaşiyên bikin, divê hun zanibin, ev nabe.” Ji bo me li hemû deran tenhe riyek heye. Me vî riyê danîye pêşiya hemû hevalên têkoşer.

Niha PKK di têkoşîna xwe de jî bo mirovan çî îspat kiriye? Hun bi xwe li ser vî pîrsê sekinîn. We dit ku riya jiyaneke tenê PKK ye. Rastî jî niha PKK gelê Kurd bi xebateke nuh rakirîye. Di nava hemû welatan de, di teviya cihanê de, pîrsa PKK weke hevîya Kurd û Kurdistanê hatiye pejirandin. PKK bûye hevîya Kurdistanê. Bi xebata PKK welatê Kurdan avadibe. Bi xebata PKK Kurd serbilind dibin, namus û şerefa Kurdan rizgar dibe.

Lê ji aliye din, hinek heval jî van rastîyan dîrin. Ev heval van rastîyan tevan dipejirînin, lê çawa wan

dizanin û berpirsiyariya wan dikin? Roj bi roj taktika Serokatîyê çawa pêk dihênin? Taktîkê bi çi awahî pêş ve dibin? Berpirsiyariya xwe çawa fahmdikin? Roj bi roj, saet bi saet, di kar de çawa dimeşin? Em gelek caran dibînin, ku bir û bawerî hene û xurt in, lê şeweya lêxistinê gelekî jar û melisiye. Lê divê, ji niha û pêve, em vê ji tîkûz bikin. Daxwazên di vir de ji bigihînin serî. Gava şeweya lêxistinê teng be, ketina nava gundan, binxistina dijmin û rakirina gel ji çênabe.

Niha li çiyayên Kurdistanê gelek hevalên me hene. Di nêzik de hun ji, hunê xwe bigihînin wan çîyan. Lê ji niha ve em dixwazin bipirsîn: Hunê çawa li jiyane binêrin? Hunê çawa li cihanê binêrin? Hunê çawa li welat û li gelê xwe binêrin? Ji bo van pirsan ji me hoy û prensîb danîne. Ango, jiyana di nava rêzên Partiyê de, taybetiyên têkoşer û militanan, sixletên şer û lêxistinê, şeweyên rakirin gel, wê bi çi awahî bin? Di serî de divê hun jiyana kevin mehkum bikin. Dixwaze çi bibe, bila bibe, ev pêdiviyê. Dost û dijmin xwe ji jiyana kevin hildîweşînin. Di vir de yek, divê hun bi debar bin; dido, divê hun şopên kevin û rîzî rakin. Her yek ji we, divê wusa bike. Di dirokê de ji her weha bûye.

“...Hunê herin, bikevine axa Botanê. Ev divê bi mîrani be. Hunê bi karê xwe yê şoreşê rabin. Disa dibêjim, jiyana berê mehkum bikin. Bêbextî û ixaneta li gelê Kurd û Kurdistanê, bê namusî ye, bê şerefi ye. Ki bibêje, welê ez dixwazim bibim şoreşger, êdî mala wî ji mala gelê Kurdistanê ye. Heya zarokên wî jî, jina wî jî di vê rîyê de dimeşin. Kesê kole, mafê wî li ser zarokan, li ser malê, li ser jinê û li ser tişteki nîn e. Bir û baweriyên PKK bi vê rengî ne. Heke tu dixwazî di vî welatî de hebi û bimîni, lewma divê soz û peymanê te ji Kurd û Kurdistan be. Ji ber ku kesên bi vî rengî, dikarin bibin serokên gelê xwe. Qiyadeya şoreşger li Kurdistanê weha çêdibe. Kesên wusa dikarin bibin Serokên komitayên şoreşa Kurdistanê...”

Em li şoreşa îslamî binêrin: Di dema şoreşa îslamî de, mirov şûrên xwe dikîşandin û digotin, “Ya ilahê illallah!” Digotin dijminên xwe, “An emê te bikujin an jî...” Misilmanî bi vî rengî çêbûye. Kengê ev dibe? Dema ku îdeoloji û politîka bi tevayî ronak bin. Piştî van bi himeke zelal erîş heye. Di destpêkê de îslamî, bi karê razî kirinê bû. Paşê pîrsa bi-huş û dojhê dan alîkî. Karê îdeoloji û paşê ji karê leşkerî pîr pêşvebirin û xurt kirin. Li ser vê bîngê îslamî di cihanê de belav bû.

Niha me îdeoloji û politîkaya xwe rind fahmkirîye. Emê niha karê leşkerî pêş ve bibin. Hunê bikevine nava şerê çêkdarî û leşkerî. Karê leşkerî, ne karê îdeoloji û politîkaya ye. Karê leşkerî, karê rakirina dildariyê ye; karê rakirina xeta koletiya

dijminan e. Bi galgal û gotinan ev nabe. Hunê herin, bikevine axa Botanê. Ev divê bi mîrani be. Hunê bi karê xwe yê şoreşê rabin. Disa dibêjim, jiyana berê mehkum bikin. Bêbextî û ixaneta li gelê Kurd û Kurdistanê, bê namusî ye, bê şerefi ye. Ki bibêje, welê ez dixwazim bibim şoreşger, êdî mala wî ji mala gelê Kurdistanê ye. Heya zarokên wî jî, jina wî jî di vê rîyê de dimeşin. Kesê kole, mafê wî li ser zarokan, li ser malê, li ser jinê û li ser tişteki nîn e. Bir û baweriyên PKK bi vê rengî ne. Heke tu dixwazî di vî welatî de hebi û bimîni, lewma divê soz û peymanê te ji Kurd û Kurdistan be. Ji ber ku kesên bi vî rengî, dikarin bibin serokên gelê xwe. Qiyadeya şoreşger li Kurdistanê weha çêdibe. Kesên wusa dikarin bibin Serokên komitayên şoreşa Kurdistanê. Merkeza şoreşa Kurdistanê ya bilind ma çiyê? Ma ev merkez çî biryaran derdixîne?

Em dikarin nimûneyekê bidin: Gundek heye. Divê em vî gundî bikin cihekî şoreşê, malê gel. Lê li vî gundî hinde xayin ji hene. Emê çî bikin? Divê em biryara tunekirina xayinan di cih de bidin. Çima? Ji ber ku ev xayin, agahî dide dijmin. Emê biryara xwe baş bidin. Li gora xebata xwe divê em biryaren rast bidin. Ev, ji bo di navçeyê de rakirina dijmin û dîvikên wî, pêdiviyê. Niha pîrsên welê, divê ji aliyê komitayên şoreşê di cih de bî çareserkin.

Berê em ne xwediyê himêki wusa bûn. Em ne xwedan rewşeke weha bûn. Di destpêkê de em komeke herî piçûk bûn. Niha em bi hezaran in û em gelek xurt in. Me xwe gihandîye hevûdu û em xwediyên kadroyan in. Piraniya kadroyên me rewşa çîyan bi başî dizanin. Niha, dema Parti bixwaze dikare bikeve hemû gundan. Em dikarin bikevin hemû bajaran an gundan. Heval bikevin kîjan gundî yan bajarî, ew der dibe yê hevalan. Lê disa ji heval nikarin rind berjewendîyan ji vî rewşî bîstînin. Ev nabe, divê em vê rewşê ji biguhurînin. Hun baş dizanin, berê mehkumek derdikete çîyan dibû serdestê teviya navçeyê. Niha, li gora hima me em bi hezaran hene û dikevin nava gundan. Çima ew gundên em dikevin wan, bi tevayî nakevin bin serdestiya me; bi tevayî nabin kozên şoreşê? Carnan agahî digihin me. Heval dibêjin hîna hima me ya leşkerî û politîkî ne bes e. Kesê van gotinan bibêje, helbet wê rojê teslîm ji bibe. Lê belê di rastîniyê de himêki xurt û mezin di destê me de heye. Her kesek xurtiya me dibîne. Dewleta Tirk jî, heya Kenan Evren û Turgut Ozal bi xwe jî, vî rastîyê dipejirînin.

Gava em rast agahdarî hima xwe bibin û heval rast şer bikin, di demê gelek kin de, emê bibin serdestê hemû pêşveçûnan. Lê hin heval van rastîyan baş nabînin, gelek nezan dimînin û nîzanin li gora rastîya xwe, xwe bidin kar û xebatê. Nikarin hima xwe baş bi kar binin.

Berî niha, bi salan me digot, xwezî hema grubeke me, komeke me hebe. Bila koma me, lê piçûk ji be. Me digot, xwezî hema em dehpandeh hevalan çêkdar bikin, hingê emê zanabin çî bikin. Berê me van digot, lê niha eve deh sal û bêhtir in me kareki mezin pêkaniye. Niha bi hezaran hevalên me yê çêkdar û têkoşer hene. Ger hevaleyê

rêber be, divê buhatiya van rastîyan ji dil û rind bizanibe. Divê hevalên rêber kada van pîrsan bikin. Divê bizanibin em çiqasî xurt in. Divê bizanibin ji aliyê hejmarî û sixletî em gihane kîjan derê.

Gava rêberê nezanibe, kî çiyê, kî ne çiyê, nezanibe bi kî çî dibe, bi kî çî nabe, hingê divê em bipirsîn; tu çî dikî û tu çî dizanî? Weke me di destpêkê de ji gotibû, Serok û Rêber, divê baş bizanibin, kî wê here ku derê, kî wê çî bine, kî wê çî bike. Bi komeke şervan, mirov dikare navçeyekê bi tevayî bine bin kontrola xwe. Eger nabe, ji ber çî? Gava him rast bê tanzîm kirin, ji kalên heftê salî heya zarokên heft salî, tev dikarin xebatên mezin bikin. Lê gava rêxistin û xebat baş neyin kirin, ev dikarin ji dijmin re ji xebatê bikin. Karê şoreşgeran karê rizgarkirina welat e. Xebata erzan ne karê şoreşê ye, tu kes nikare bi karên erzan bi şoreşê bileyze.

Em dibêjin hinekan, kerem bikin, ji me re bibêjin, ev hima me çawa peyda bûye? Em dibêjin, ma hun dizanin heya niha me çî kirîye, heya em gihane vî qonaxê? Baş e, heke rastî bi vî rengî be, kî xwedî maf e, ku bikaribe di nava me de tehlukayan avabike. Hin heval digotin, em li Cudî şer dikin, lê lojîstîka me jar e. Digotin, berik, narînoç û nîzanim çî divê. Em ji dibêjin, çima hun di demê xwe de van tedbirên xwe rast nagirin û problemên bi vî rengî ji holê rana-kin? Gava ji bo van tiştan hin heval şehîd bikevin an bî girtin, ma êdî tu berpirsiyarê çiyî? Heke giraniya mezin ne li ser bîngê politîkayeke mezin be, hingê tu dikari biryara xwe ya bîngê çawa rast bidî? Çima ji ber van tiştan, kareki texribî xwe bide şani kirin, çima heval di vî barê de xwe bikine gunehkar? Bîlî vî jî, peqandîna berikan bi nezaniyê pejirandin. Me bihist ku carnana bi hezaran berik bi nezani hatine reşandin, ma ev dibe?

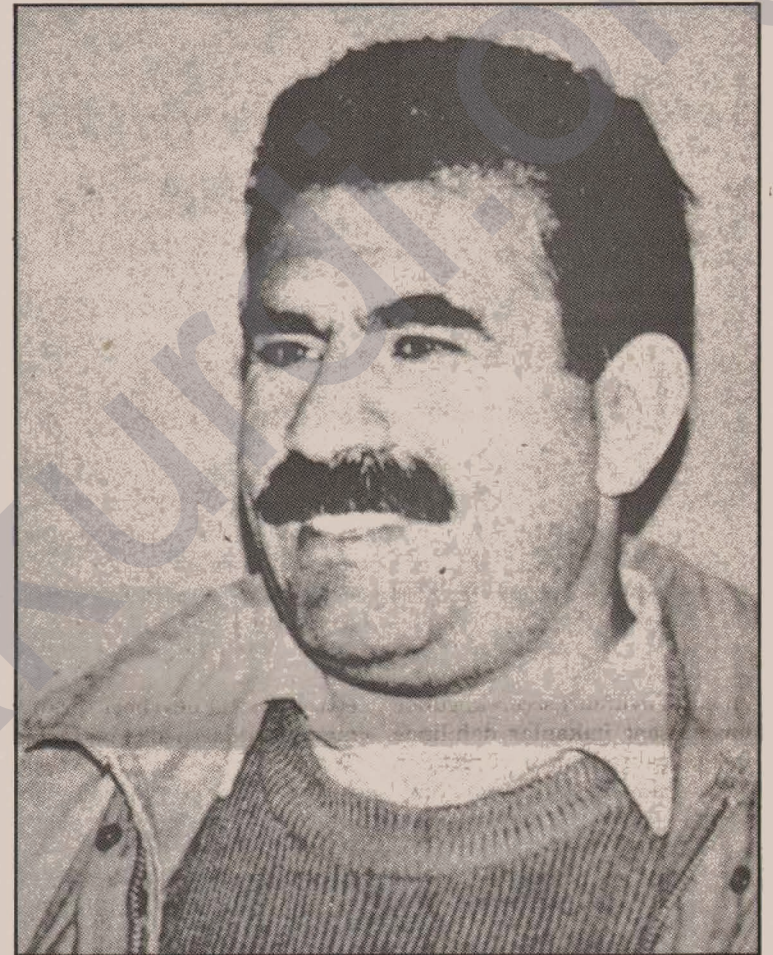
Riya me li ser axa welat rind vebûye. Bi hezaran tişt dibin û hin ji dikarin bînin kirin. Şerê eniyê ji xwe gihandîye qonaxên pêwîst. Lê divê şerê eniyê xwe berfirehtir bike. Bi reneki pêdivî, şerê eniyê girîng e bê lezandin. Derfet û gengazên me ji bo vî yekê gelek fireh û mezin in. Karê eniyê, hostayî dixwaze. Kesê ku ji beyanê heya êvarî berikan bipeqîne, lê Kurdistanê baş nasneke, rêzaniya serxwebûna Kurdistanê baş nezanibe û bi vî rengî politîkaya şoreşê bilind neke, nikare tişteki bike. Ji ber ku tenê bi zorê hertişt çênabe. Bi daxwazê tenê her tişt naçe serî. Gelê me bi kotekê gihaye van rojên diroka xwe yê pîroz. Bi kotekê derfetên xwe civandiye serhev û peyda kirîye. Lewma tu kes nikare van bi erzaniyê bibîne û di avê de bibe. Kesên bi vî nolê bila tevli şoreşa me nebin. Bi hezaran welatparêz hene. Ew wê welatê xwe biparêzin. Ew wê alîkari ji bi cih binin. Ji xwe di xebatê de, mafê welatparêzan e, ku karînen xwe bi kar binin; mafê wan e, ku bîrekî xebatê bigirin ser xwe. Ji ber vî rastîyê jî, li welatê me, êdî tehluka mirina me, mirina tevgera me nemaye. Bi hezaran navîng û çêk di destê me de amade ne. Niha ez naxwazim bi dirêjahî li ser vî pîrsê bisekinim. Ji ber ku ev tev, ji

me re ronî û zelal in.

Nexwe, tengasî di ku derê de ye? Berpirsiyarî çiyê? Di gihandîna çekan de ye? Çek nagihin çîyan? Çima nagihin? Çima tu karê xwe rast bi rê ve nabî? Çima tu delametên xwe di vî pîrsê de nabî serî? Ez disa dibêjim: Hevalino! Ev karê we ye, bi çî rengî hun dikin, bikin! Divê hun bikin, nexwe karê we bê xêr dibe. Çekên mezintir ji xwe re peyda bikin. Çekên giran debar bikin. Tu ji dijmin digirî, dikirî, çî dikî bike û vî karê xwe ji rind bibe serî. Heke tu nekarîbî çekan peyda bikî, berikan, demanceyan; angû çekên mezin û piçûk, peyda bikî, ma em çî bikin? Çiyê gelê Kurd heye? Bavên me kîjan navîngên

fireh bûne. Ji niha û pêve, karê me yê bîngê, ne hişyar kirina gundiyên Kurdistanê ye. Delamet, damezirandina Artêşê û xurtkirina Artêşê ye. Heke ev kar rind bi ser keve, cihan tev wê bibe dost. Derfetên mezin ketine destên me û bi çî rengî divê em bi wan neleyzin.

Tiştên bûne, bi zehmetiyeke gelek mezin çêbûne. Ji bo van, bi hezar caran çûyî û hatin çêbûye. Bi mehan, bi salan, ji gundekî em çûne gundekî din. Ji bo em derfetekê ji PKK re peyda bikin, tiştêk nemaye me nekiriye. Lê hin heval haya xwe hîn ji ji van rastîyan tune ye. Lewma, yan bi vî yan jî bi wî rengî, bi van buhatîyan dileyizin. Dibin bîngê nezanîne.

cengê dane me? Bi hezaran welatparêz hene. Destur bidin wan, ew dikarin her tiştî peyda bikin. Carnan dihê gotin, ku “Min hezar carî weha kir... weha kir, lê derfetek tune bû.” Ez bawerim, ev tengasiyeke mezin e. Bê guman, şer wusa nabe. Ji ku dihê ev tengasiya te? Çima tu buhatiya fonksiyona xwe nîzani? Tu kîjan qiymetê didî tîgîhiştina xwe? Çima tu bi erzaniyê dibî sedemê rijandina xwînê, heya xwîna xwe bi xwe jî? Rast e, em dibêjin, divê şoreşgerên Kurdistanê dilop bi dilop xwîna xwe birjînin ser axa Kurdistanê. Lê eve bîst sal in xwîna hevalan dirije. Ev xwîn jî, hevalên nuh çêkirîye û çêdike. Lê baldarî ji şertekî mezin e. Gava 15 heval bi carekê şehîd bikevin, ma hun nîzandin, hun mala gelê xwe belav dikin? Em ji dizanin zehmetiyên mezin hene, tengasî hene. Lê her demê ev nikare wusa bimîne. Vê rewşê ser û bin bike, bizivirine! Te ev nekîr, û xwîna xwe bi erzaniyê bidî rijandin, ev wê bibe reşîyeke diroka me. Berpirsiyariya vî tiştî evqasî mezin e, ku tu kes nekarîbe bersiva vî bide. Hevalên di şer de, mecbur in bizanibin, çî dikin. Heke haya te ji te tune be, tu kîyî, tu çiyî?

Hevalino! Niha çî ji me re divê? Hun dikarin li gundan çî bikin? Heya niha bêhtirî deh salan xebat bûye. Welatparêzî pêş ve çûye. Dostên me gelek in. Dêrdorên me baş

Carnan em dibihîsin: Hin komên me, ji deh metran rokê avêtine. Te destura wusa ji kî girtiye? Carnan ji hinde tişt dikevin destê dijmin. Dijmin dibêje, “Me evqas berik û çek ji erdê derxist.” Baş e, nexwe çima tu xwe dikî vî rewşê, heke çek ji te re hewce ne? Ev çî karê zanîne ye? Ev çawa tu karê xwe dikî? Çima tu qiymeta van tiştan nîzani? Çima tu şeweya Serokatîya xwe nîzani? Hevalino! Derfet û gengazên Kurdan, bi rastî jî gelek kêman in. Dostên Kurdan, hun ji dizanin, kêman in. Gava çekeke mezin digihe çîyan, ev tişteki gelek mezin e. Divê hun vî tiştî baş biparêzin. Çekên xwe biparêzin. Buhatiya hevûdu bizanibin. Hevûdu pêş ve bibin. Jiyan eve û di vir de hun mezin dibin.

Hinek hene, roja didoyan dibêjin, “Ez ji bêvan kesî hes nakim?” Ev çiyê lo? Ma ev dibe? Bê şîk, ev xirabîyeke mezin e. Ma tu zarok î? Çawa tu bi hevalê xwe dileyizî? Hun komeke piçûk in. Hun mîna malekê ne. Hun bê hevûdu nabin. Çima hun cihê hevûdu teng bikin? Ma hun dijminên hevûdu ne? Ma ev ne daxwaza dijmin bi xwe ye?

Gotîneke Tirkî heye, dibêje, “Ji destekî tiştêk nabe, ji du destan tiştêk dibe, ji sê destan pîr tiştêk çêdibin, ji deh destan bêhtir tiştêk dibin.” Di xebata me de ji ev weha ye. Nexwe, divê tiştên weha ji nava

me herin, nemînin. Ji ber ku, berde-wakirina vî tîştî, dibe karê dijminan, dibe leyistokeke dijminan. Çi heval bila li pey leyistokên dijminî neçe. Heke tu hay ji xwe nebî, ji xwe bi vî rengî tu nikarî Artêşa xwe avabîki. Bi kûrî û firehî me kada van rastîyan gelek caran kiriye. Gelê me nikare hedara kêmasiyên bi vî rengî bike. Ev gemariye û pakbûn hewce ye. He-ya niha ji bo pakkirinê em gelek xebitîne. Me gelek kêmasî hilanîne. Kesên bi hev nekin, ew ne rast in. Piştî ku evqas xebat bûye, her hevaleyê dikare bi hesanî van kemasiyan ji ser xwe biavêje. Bi dîtîneke fireh û bi baldarî, li ser karê xwe bisekine.

Hin heval di raporên xwe de, dixwazin cihê hin hevalên xwe teng bikin. Ma ew dixwazin çiyê hevalên xwe teng bikin? Hevalo, Kurdistan mezin e, tu çî dixwazi? Tu navçeyê welat dixwazi? Baş kar bike, em bidin te! Tu dewleta Kurda dixwazi, tu Serokati dixwazi? Ji bo welat be, ha... ji te re! Tu bike, gelê Kurdistanê wê her tîştî bide te. Hema xebata xwe bike û gêr nebe, ev bes e. Gava te xwe paş nexist, mafê te ye! Lê tu neki û bixwazi? Tim mîna burjuwaziya piçûk, çima tu hema dixwazi û tîştêkê nakî? Ma tu henekên xwe bi me dikî? Ev çiyê lo? Tu çî reng dijminî?

Paşê çî dibe? Şerek dibe. Ji ber ku tu bi şer leyistî, tu bi şeweyê şer leyistî, tu nikarî berikekê ji bipeqînî. Dijmin ji te tune dike. Hingê tu kes nikare bê hewara te. Tu kes nikare çekan ji te re bine.

Di salên 1977 û 1978'an de, dijmin êrişên mezin anî ser me. Berî hingê jî, di sala 1986'an de dijmin dixwest me bi tevayî tune bike. Hingê hevalan xwe baş dan kar. Rê dişa ji me re vebû. Hevalê Egîd (Mahsum KORKMAZ) şehîd bû. Belê, me zehmetî kişandin, le hêlekî me ji xweş xurt bû. Eve hun dibînin, hingê alikarî ji vir çû. Lê niha êdî em nikarin dişa wusa bikin. Hîma me tev li welat e. Bi hezaran şervan li wir in. Heya niha me çî peyda kiribû, tev me şiyandine welat. Roj, roja mezintir kirina van e. Hun dora xwe fireh bikin. Xwe mezin bikin. Hun hezar bin, di salekê de xwe bikin deh hezar. Êdî bes e. Sal bi sal xwe bidin pêş. Jiyana xwe mekin bikin û lingê xwe berdî erdê. Paşveçûn, nema dihê pejirandin. Bila tu kes nebêje, karê bûyî piçûk e. Karekî ji bo sed salan çebûye û ev li welat bi cih bûye. Heya hezar salan êdî Kurd namirin. Bîngeha vê rastiyê hatiye avêtin. Li ser axa Kurdistanê pêşmerge vebûne.

Bêşerefiya mezintir ewe, ku hînek bi vê rastiyê bileyizin. Xwediyê bir û baweriyên sist, bila herin ji nava me. Bila derfetên me di mehekê de, di avê de nebin. Bila her kes bizanibe, her sedî me bi hezarên dijmin e. Lewma em dibêjin, hevalên berpirsiyar, hevalên komutan, serleşkerên me, divê otoritê û kontrola xwe bizanibin. Êrdîma Botanê ber bi azadiyê ve diçe. Lewma me got hin hevalan, hun Serokên me ne li Êrdîma Botanê. Me got van hevalan, hun merkeza Partiya me ne. Me got hun li Kurdistanê ne, hun çawa baş bizanibin, hun weha bikin. Lê me ji hevalan xwest, ku ew sed mirovan hînbikin, ji bo vekirina rîya biçê welat. Me got hevalan, emê

gelek kesan bişînin hemû navçeyên Kurdistanê. Divê hun rê ji vekin. Heke we rê venekir, em we tîştêk napejirînin.

Heke ev kar rind bi cih nehatiba û bi cih neyê, emê bipirsîn: Em li derveyê welat mirîne, eve du sal in tu li welatî, te çima rê venekir? Çima tu sist bûyî, çima tu ketî nava tengasiyê, çima tu westiyayî? De vê problemê bi lez çareser bike. Tu dikarî karê xwe hezar caran fireh bikî. Çima tu nakî? Çine kêmasiyên te? Çima tu kêmasiyên xwe hînanî? Belê şerê li Botanê xurt e. Lê kêmasiya heyî di vê pîrsê de ye. Em li ser vê pîrsê jî sekinîn. Me probleman hindekî çareser kirin. Her hevaleyê divê hindekî van pîrsan ji bine ber çavên xwe.

“...Riya we pir bilind û rast e. Bilî vê rastiyê jiyana tune ye. Hun şerefa mezin dikin paya xwe. Hevalên di çiyayên Kurdistanê de, rûmeta netewa Kurdistan in. Hun bîngeha hîma mezin in û we bi vê hîmê girtiye. Heya dawiyê buhatiya vê bizanibin. Buhatiya hevûdu baş bizanibin. Hevûdu, hevalan tev baş zana bikin. Gelê xwe hişyar û zana bikin. Çekên xwe baş bi kar binin. Îdeoloji, politika û hunerê xwe yê leşkerî baş bi kar binin. Karê xwe bi ser bixin. Xwe bigihînin encameke bi rûmet. Ji van pêve, tîştêkî nepejirînin.”

Pîrsêk din: Hin heval li vir hene, gelek bêhteng in. Di cihê xwe de bê hedar in. Lê divê ev heval hay ji xwe hebin. Niha hindekî rihetî, li vir heye. Niha her hevaleyê dikare xwe xurt bike. Gava hun bi sedan herin welat, hingê hun dikarin bi hesanî heza xwe mezin bikin. Gava we vê kir, hingê hunê bikaribin jiyana û hebûna xwe bi hesanî bîajon. Niha hun li vir dizanîn, hunê çawa Artêşa xwe mezin bikin. Stratejiyê serketî divê bibe karê we. Hinek heval dibêjin, “Em stratejiya xwe çawa xurtîr bikin?” Bersiv li holê ye: Her rojê em evqasî kar dikin. Ev heval divê bizanibin, serketin di zanabûnê de ye û ne di pîrbûnê de ye. Ma hezar xort çine? Ez bawer im, bê zanabûn, ne tîştêk in. Bi bêhtengî û di cihê xwe de peqînê, tîştêk naçe serî. Divê mirov bi her rengî û li hemû deran, rîya jiyaneke şoreşger avabike. Vekirina rîya jiyaneke bi zanabûn dibe.

Eve bîst sal in em xebatê dikin. Ev heval hema dibêjin em di çend rojan de her tîştî bikin. Heval ma tu zarok î? Bi vê ramanê tu dikarî çî biki? Bi vî mejiyê xwe tê çawa bibî Serokê Artêşa xwe?

Hevalên nuh caran ji bakur dihen cem me. Rewşa xwe ji me re dibêjin. Em dibînin, ku karê bûye, ji her alî bersiva pêşveçûnan nedaye. Ew li welat in û her tîştê wan heye. Gava em li vir, li derveyê welat, 1.500 kesan ji bo şoreşê amade bikin, divê hevalên li welat jî, çend caran ji vê hejmarê bilindtir, mirovan amade bikin. Evqas kes li welat hene. Her tîşt di destê hevalan de ne. Bi hesanî dikarin mirovan çek-

dar bikin. Dikarin piyên xwe dirêjî hemû alîyan bikin. Ger ev tîşt çêbin, welatparêzî wê çawa çêbibe? Jiyana wê çawa bê domandin? Gava mirov bersiva demê nede, difetise. Her tîşt ji destan diçe. Kar, heya dawiyê divê bê kirin. Armanç ewe, ku li welat bostek cih û war ji me re çêbibe. Hingê Partiya me wê bikariba lingên xwe saxlemtir biavêje erdê. Hingê gavên mezintir wê bê avêtin. Gavên mezin li ser çî bîngehê dihên avêtin? Bersiv eve: Tu pênc kes bî, divê tu pêncan biki bîst û pênc. Ji bo pêşveçûnê tixûp tune ye. Heya milyonan, divê mirov bê rêxistin kirin. Rîya şoreşa me bi zelalî vekirîye. Vêca wê xebat çawa çêbibe, ev karê hevalên di pratîkê de ye.

Hevalên niha li welat in, niha neçare ne, ku bi dizî û veşartî bixebitin. Xebata bi eşkeretî hin ne karê me ye. Xebatên mîna fidayiyên Filistinê, ne xebatên şoreşa me ne. Divê em qiymeta hîma xwe baş bizanibin. Reşandina berikeka bê bîngeh jî, ji me re nabe. Divê em berikên xwe yek bi yek berdî, lê li hîmbêza dijmin bixin. Gava roketekê bê avêtin, pêwîst e di cihê xwe de be. Ji bo tîştên erzandîna gundan, ne rast e. Xebata bi vî rengî ne şeweya şerê gerilla ye. Divê em baş li ser van tîştan bisekinin. Em tev dizanîn, kesê van şaşiyên bike, nikare di têkoşîna me de bibe rêber. Kesê berpirsiyar carek, dido van şaşiyên bike, cara sisiyan wê bibe çî? Eşkere ye, ku ev şaşî dibin sedema şehîd ketinê, sedema hundabûneke Partiya me. Gava heval baş xwe ji van şaşiyên dîr bikin, hingê dikarin xebata Partiyê rast bibin serî.

Weki din, divê em bizanîm, divê disiplina me ji xurt be. Di kar û şer de disiplin bîngeh e. Di şer de axiftina li ser pîrsan, dan û standina bê sedem, ne baş e. Ramanên bi vî awahî şaş in. Berî livbaziye civin çêdibin. Biryara her tîştî dihê dayin. Paşê ew biryarên rast di karvaniyê de dihên bikaranîn. Lê em dibînin, ku di vê pîrsê de ji kêmasî hene.

Kin bê gotin, di pîrsa civînan de, di pîrsa şer û lîxistinê de, di pîrsa pêdiviyên lojîstîkî de, di pîrsa Serokati û Rêberiyê de, di pîrsa endame-tiyê de hin kêmasî hene. Lê rastî me van pîrsan tev, bi firehî vekirine û zelal kirine. Em bi kûrî û dirêjî li ser van pîrsan sekinîne. Ez bawerim xebata me ya ji bo van pîrsan bes e. Divê ev tev êdî, di şoreşê de bigihînin bersivên xwe. Xebateke bi egîdî di şoreşê de armanç e. Hunê bi lehengî dest bi karê şoreşa xwe bikin. Hunê bi meji bikevî nava xebata şoreşgerî. Hunê bi can û dil têkoşîna xwe bilind bikin. Divê hun serpehatîneke ji bo sed salan li ser axa welat biafirînin. Jiyana di cih de, jiyana bi rûmet, divê bibe xemla hevalan. Hevalên li welat, divê bi bir û bawerî, evîn û hevî tîji bin. Çareserkirina hemû pîrsan di destê hevalan de ye.

Berî niha ji me gotiye: Hunê herin welat, lê em hin li vir in. Xebata li welat berî hemû kesan karê me ye. Tîştêkî nebaş hebe, divê hun niha bibêjin. Ji ber ku gava hun çûn welat, êdî hun bi serê xwe ne. Nema em dikarin pir alikariya we bikin. Her tîşt di dema xwe de divê rast bê çekirin. Meşa me divê herdemê rast be. Encama xebata xwe, divê hun

bigihînin me jî. Lê pîrsên xwe divê hun çareser bikin. Çî pîrs derkeve, destên xwe biavêjinê. Ger hun bibêjin, eve me rapor şiyandiye, emê li benda bersivê bisekinin, ev ne rast e. Tîştê weha nabe. Pêşî bersiv û paşê kar nabe! Caran hunê bê cem me. Hingê hun dikarin dişa li ser her tîştî bipeyivin.

Bi hezaran heval jiyana xwe dane vî rîyê? Ji bo çî? Lewma em dibêjin, her hevaleyê dikare her tîştî bi hesanî hin bibe. Em tev yek in. Paşa û sultan di nava me de nîn in. Ger em rojekê bêhnê bikêşin, ev bêhn ji bo me tevan e. Li welat derfetên mezin hene, lê li vir ev gelek kêman in. Derfet hemû di destê hevalên li welat de ne. Çek bi we re ne. Hun tev li cem hev û bi hev re ne. Ma di vir de kêmasiyên we çine? Eger hun bibêjin, ka em ji Serok re binivîsin, bila alikarî ji bo me bişîne. Rastî ji ev nabe. Ji xwe em her tîştî dişînin welat. Tu bizanibe şerê xwe bike. Tu hevalên xurt ji xwe re çêbike. Tu Serokatiya şerê xwe bike. Ne Lenin, ne Ho Chi Minh, ne Mihemed û ne jî Xumeynî bilî vî tîştêkê nekirine. Hun ji karê xwe rast bikin. Li tu deran xezîne tune ne. Her mirovekî dilsoz dikare karê xwe rast bike. Hevalên me yê nuh hene, rastî ew sed caran xurt in. Perçe bi perçe, bir bi bir destê xwe biavêjin hemû alîyan. Dakevî gundan, bajar û hemû deran. Tîştên di destên we de, ne hindik in. Hun ne hezar mirovên kole ne, hun hezar şoreşgerên Kurdistanê ne. Hezar şoreşger dikarin pir tîştan bikin û li hev bixin. Gotîneke di şoreşa Rusî de heye dibêje, “550 militan bidin, emê tev ser û bin bikin.” Eve di destên we de ne 150 militan, 5.000 militan hene. De rast bixebitin. Serok ev militan in. De rast xwe bidin karvaniyê. Îdeoloji, politika, çek tev bi we re ne û di destê we de ne. Tev eşkere ne, hindekî xwe eşandin divê û evqas. Hîma we dikare her tîştî bike. Di civînan xwe de xurt bin. Li ser navçeyên şoreşê û rewşa wan bi firehî bipeyivin. Gund bi gund, navçe bi navçe, li ser rewşê xwe ronahî bikin. Kadroyên Partiyê keli bi keli divê xwe bilind bikin. Dilêrî, fidekarî, şerê çekdarî bila bibin sixletên we yê bîngehî.

Her hevaleyê bila şaşiyên xwe rast fahmbike û deyne pêşiya çavan. Ki dikare çî bilind bike? Ev pîrs bila xweş zelal bibe. Her kesek bila kadrobûna xwe, Serokatiya xwe, endame-tiya Partiya xwe baş bizanibe. Ger ev nebin, tîştêk naçe serî. Kar bi Serokatiya rast û bi endame-tiyê rast dibe.

Me rê ji bo şerê di mehên Nisan, Tîrmeh û Tebaxê de xweş vekirîye. Rast bi cih binin. Ger ferman gihan we, rast bi cih binin. Demeke baş di şerê geli de bidin destpêkirin. Dîroka xwe bikemilînin. Tu caran biqasî vî rojê em mezin nebûn. Hîma me gelek xurt e. Kurdistan bi şerê gerilla yê rast wê nezikê ser-xwebûna xwe bibe. Rewşa me ji bo şerê gerilla pir baş e. Rewşêke wusa li cihanê tune. Gel bi dijwari piştigirîya me dike. Gelê Kurd hişyar bûye û rabûye ser xwe. Li kîjan aliyê welat tu bixwazi, dikarî xwe zû xurt biki. Xwe baş amade bikin. Heval-tiyêke mezin bikin karê xwe. Bi zanabûneke mezin xwe bidin pêş. Taktîkên Partiyê baş birêvebibin. Taktî-

kên we xurt in û dijmin nikare xwe li pêşiya van taktîkan bigire. Dijmin bikin gêj û bikin ku biryarên şaş bide. Delîv nedîn dijmin. Hemû leyistokên dijmin biperçiqînin. Bir û baweriyên azadiyê serdest bikin.

Şaşiyên nepejirînin. Herin ser hemû kêmasiyên. Ki be bila be, destur nedîn, ku hinek bi şoreşa me bileyizin. Nehêlin zirar bigihînin Partiyê. Xwediyên şaşiyên ji nava xwe derxînin. Ki kar neke, bila here ji nava we. Bila disiplina we xurt be. Heya dawiyê herin ser şaşiyên û disiplina xwe bi kar binin. Ki bi giyan û rewanê hevaltiyê bileyize, wî derxînin ji nava rêzên xwe. Ji bo vî destura we bê dawî ye. Ji xwe ev karê we bi xwe ye.

Ger hun van tevan nekin, eşkere ye ku hunê bimirin. Nekirina van ne di cih de ye. Divê hun her tîştî di cih de bikin. Hevaltiya mezin avabîkin. Karê we guhartina dîrokê ye. Hunê di cihanê de dengê xwe bidin. Ji we pênasî û kesaniyêke mezin dihê xwestin. Ji we pêwendî û giyana mezin dihê xwestin. Divê hun gelê xwe bi tevayî rakin.

Ketin û dildariyê bikujin. Rabûn û serkeftin bila jiyana we be. Rûmetî bila paya we be. Xebata we dîrokî ye. Şerê li welat pelege zêrîne di dîroka gelê Kurdistanê de. Şer xwe zivirandiye şerê geli. Heya niha, bi bawerîya min, rola mezin hatiye leyistandin. Ji niha û pêve encam pêwîst in. Rola mezin li welat dikare bê domandin. Her tîşt li welat dikare bê kirin. Perwendebûn di welat de pêşve diçe. Roj bi roj şer mezin dibe. Artêşa me bi tevlibûna gelê me mezin dibe. Rêberî û Serokati bilind bûye.

Ez li welat ne bi we re me. Lê divê hun saet bi saet min li cem xwe bihesibînin. Nebêjin Serok ne li cem me ye. Bi can, bi xwîn, bi axiftin ez li cem we me. Bi rewan û giyana xwe ez li cem we me. Bi fizîkî ez ne li cem we me, lê bi her tîştê xwe ez li kêleka we me. Bi hemû raman û hizrên xwe, meji û seriyê xwe her demê li welat, li kêleka we me. Heya ez di jiyane de bim, ezê hisabê bidime we. Lewma em ji hisabê ji we dixwazin. Hisaba her tîştî divê hun bidin Partiyê. Her tîşt bi xebata Partiya me bûye. Lewma divê em tev hisabê baş bidin. Bi vî giyanê, eve hun diherin welat. Rîya we pir bilind û rast e. Bilî vî rastiyê jiyana tune ye. Hun şerefa mezin dikin paya xwe. Hevalên di çiyayên Kurdistanê de, rûmeta netewa Kurdistan in. Hun bîngeha hîma mezin in û we bi vî hîmê girtiye. Heya dawiyê buhatiya vî bizanibin. Buhatiya hevûdu baş bizanibin. Hevûdu, hevalan tev baş zana bikin. Gelê xwe hişyar û zana bikin. Çekên xwe baş bi kar binin. Îdeoloji, politika û hunerê xwe yê leşkerî baş bi kar binin. Karê xwe bi ser bixin. Xwe bigihînin encameke bi rûmet. Ji van pêve, tîştêkî nepejirînin.

Hun bi dilsozî û serbilindî herin. Bi selameti xwe bigihînin axa niştîman. Silavên me yê şoreşgerî bigihînin hemû hevalên li welat. Hêviya me eve, ku hun herdemê xwe, wela-tê xwe û gelê xwe bi dilsozî biparê-zin. Emê li hevî û benda saloxên we yê baş, bi dilxweşî bimirin.

Serkeftin a gelê Kurdistanê ye...
Bi hêviya ku em hevûdu li welat bibînin...

Destpêk di rûpela dawî de

me bi çar destan xwe avêtîye bin siha têkoşîna serxwebûnê ya pîroz, ku Partiya me bilind dike. Ev ji dewleta Tirk tenê hiştîye û rabirîye (tecrî kirîye). Niha gelê me, her tiştê ku bi dagirkeriyê ve girêdayî ye reddîke û nîfrîne li ser dibarîne. Nexasim, herdu mebus, di civîneke ji bo rojnameyan de li bajarê Amedê, vê rastîyê bi eşkeretî anîn zimên û rastîyê wusa danin pêşîya çavan: "Pêşemin li gundan, bîreke pêwîst û bi giranî ji mirovan, ji ber birindarkirina mafên mirovan bi dijwari û ji ber bikaranîna kargêriya ne baş, bawerîya xwe ya ji bo bandûrîyê hunda kirîye. Çi bawerîyeke mirovan ji bo bandûrîyê nemaye. Roj bi roj ev lîzîna bawerîyê, tevî dewletê xwe dide partiyên konevani û bi vî rengî xwe digihîne hemû sazîyên dewletê. Bê bawerî xwe gihandîye wê bilindahîyê, ku tirsê bide me û me bibizdîne..." (Rojnameya "Cumhuriyet", 11. Çile 1990)

Gundê ku li wir di şevê de deh hezar berik dihên avêtin, gundê "Taşdelen" e. Gund, li ser tixûbê Îraqê dimîne. Lewma di xalekî stratejîkî de ye. Zivînga "Kayadibi" ji girêdayê gundê "Taşdelen" e û herweha xwe diwê wê pêwîstîya stratejîkî ye. Ji ber van taybetîyan dagirker xwestin hemû gundên li vê deverê bikin kozên çêşên bi navê parêzkarên gundan. Lê birekî gelekî piçûk ji gundiyan, karin bikin parêzkarên xwe. Di sala 1987'an de gerillayên ARGK operasyonê jêhatî pêkanî û 14 çêşan bi mirîne cezakirin. Piştî vê livbaziye çêşên din, çêkên xwe danin û 35 parêzkar revîn bajarê Mersînê li Tirkîyê. Ji ber ku sistema çêşan belav dibû, dagirker ji pikolîyên xwe yê li ser gundiyan dijwartir kirin. Li gundê "Taşdelen" qereqolê avakirin. Bi kotekê û lêdanê xwestin çêşîyê bi gundiyan bidin pejirandin. Lê gundî, bili hemû hoyan çêşîti nepejirandin. Paşê dagirker, li dora herdu gundan koz ji xwe re kolan û qertên kasaniya gundiyan ji wan standin. Çûyî û hatîne qedexe kirin. Sê bir ji çar biran, hemû erd û mîrgeyên gundiyan weke deverên qedexe danezane kirin. Li gora agahiyên belav bûne, herweha van erdan bi mayinan raxistine. Ji dema daketina rojê heya avêtina rojê, derketina gundiyan ji malan hate qedexe kirin. Leşkerên ku li dora gundan xwe kirine kozan de, di vê demê de, gava reşîyê li der ve bibin hema direşînin ser. Her şevê, deh hezar berik bi vî rengî dihên avêtin. Ji ber ku leşkerên dagirkeran bi korî berikên xwe diavêjin, gundî ji diwaran li pêşîya kulek û şebakîyên xaniyên xwe risane, da berik ji wan nekevin hundurê xaniyan.

Ji ber ku qereqola li gund hemû qertên kasaniya gundiyan ji wan standîye, çandîna erdan û çêrandîna candaran ji hatîye qedexe kirin. Gundî ji, da candarên wan ji birçîna nemirîn, candarên xwe bi gelek erzani firotine. Kirîna tiştên xwarîne ji aliyê gundiyan bi destura qereqolê dibê. Dikaneke firotîna tiştan ji li gund heye, lê ev ji bi destura qereqolê firotîne dîke. Kin bê gotin, anîna tiştên xwarîne ji, ji bo gundiyan hatîye qedexe kirin. Di dawiyê de gundî bi xwe, hatîne ber keviya ji birçîna mirîne. Birek ji gundiyan, ku êdî di dawiyê de nekari dabar bike, koçberê Îraqê û navçeya Girgê Amo (Silopi) bûye.

Gundiyan zivînga "Kayadibi" vê rewşê wusa bi nav dikin: "Gundên Taşdelen" û "Ortasu" ciranên me ne. Li van herdu gundan dikkan hebûn, me ji tiştên xwe yê xwarîne ji wan dikirî. Ji bo demêke dirêj derketina me ji gund û kirîna tiştan ji bo me hate qedexe kirin. Gava cendîrme kaxîzeke bi mohr û îmze nedin me, em nikarin kiloyeke ard ji bikirin. Dibêjin me, hun alikariya xwarîne didin PKK. Em nikarin zîkê xwe tîr bikin. Emê

Perçeyek ji bilançoya şerê taybetî: 120 GUNDIYÊN KURD KOÇBERÊ ÎRAQÊ HATIN KIRIN

çawa xwarîne bidin PKK? Destur nadin me, ku em gûzen xwe yê di dehlan de ji bidin hev, nahêlin em erdên xwe ji biçînin. Ji ber van sedeman tu kes di gund de nemaye. Piraniya gundiyan ji "Kayadibi" derketin." (Rojnameya "Milliyet", 17. Çile 1990)

Gundên "Kayadibi" û "Taşdelen" ji bo gundên stratejîkî nîmûneyên baş in. Gava gundî nema karin debara lêdanê, birçîbûn û belengazîyê bikin, koç bûn. Lê tiştê helez di vir de heye: Çûyî û hatîna van gundan bi dijwari hatîye qedexe kirin. Em dibînin ku leşkerên Îraqê bi qemiyon hatîne gundê "Kayadibi" û 120 gundiyan bi xwe re birine. Ji bo rejîma Saddamê faşîst, qedexe hatîne rakirin. Ev rewş bi me dide zanin, ku ev perçeyê, ji pilana qirkirinê, ku dewleta Tirk a faşîst û rejîma Îraqê bi hev re li Kurdistanê birêvedibin. Hina diho bû, rejîma Îraqê ya faşîst bi dehhezaran mirovên Kurd qirkir. Dewleta Tirk derî ji bo kesên ji qirkirinê reviyabûn, vekir. Niha ji di qempên hêsiran de jehr dide wan û wan dikuje. Bikaranîneke weke vî jî, Îraq daye destpêkirin. Bi vî rengî herdu rejîm, bi alikariya hevûdu, dixebitin ku gelê me teslim bigirin.

Dewleta Tirk, bili koteka paşverû, li Kurdistanê ne xwe diwê çî bîngehekî ye. Lewma dixwaze ji bo jarkirina Hilpişkinê me yê Bihar û Havîna 1990'an, gundên Kurdistanê vala bike. Bi fermana serleşkerîya gelemperîya dagirkeran, ji meha Êlûna 1989'an heya niha, hinde operasyon dihên ajotin. Berî her tiştî bi van operasyonan dixwazin gerillayên me bişikin, lê armancek ji, valakirina welatê me ji mirovan e. Gava armanca operasyonan bi vî rengî bin, encamên gelekî çavsohr û har ji derdikevin holê. Li hemberê vê hovîtiya dagirkeriyê, partiya SHP ji ku çarîka sosyal-demokrasiyê dakişandîye ser rûçîkê xwe, dixebite ku rewşê hindekî nerm bike. Herçiqasî ev parti bi xwe ji bikaranînkê van kirînan e, bi sextekari, dixwaze xwe mîna "dostê" gelê me bide şanî kirin. Ev parti dixebite, da xwe û rejîma 12'ê Êlûnê bi sextekari û durûtiyê, li Kurdistanê, ji tengasiyê rizgar bike. Ji ber van daxwazên xwe SHP, di pîrsa gundiyan koçê Îraqê bûne de, nameyêke pîrsariyê da hikûmeta Tirkî. Di namê de ev hatîne nivîsandin: "Ev (bûyer), şanî dîke, ku di verîsandîna pîrsên mirovên herêmê de kargêriya konevani ketîye nava bêgaviyê. Bawerîya hemwelatîyan ji bo xwe hunda kirîye. Ev pîrs ji nêzik ve bi yekbûna welat, demokrasîyê û aşîtiya civakê ve girêdayî ye. Şanî dîke, ku kargêriya konevani di ramyarîyên xwe yê ji bo herêmê de, iflas kirîye..." (Rojnameya "Cumhuriyet", 23. Çile 1990)

SHP pîrsê hindekî diweşîne pêşîya çavan û bi vî rengî îspat dike, ku

partiyêke dewletê ya hilbijartîye. Dixwaze xwe pak bide şanî kirin, gundhan bixe stuyê partiya hikûmetê. Belê, vî riyê ji xwe re hilbijartîye. Bi vî rengî pîrsa resen, pîrsa mafê jiyaneke serxwebûn û azadiya gelê me, înkâr dike û vedîşere, ku ev maf ji aliyê dewleta Tirk bi xwinê dihe perçiqandin. Bi van livên xwe ji SHP, rind şanî me dike, ka bê çiqasî sextekar û durû ye.

Li gora koçbera ku şerê me yê şoreşgerî xwe gihandîye, gelê me ji yekbûna xwe pêş ve birîye. Gelê me roj bi roj çêtir fahmdîke, ku sedema hemû pikolî û zilman, berhemên iflasya dewleta Tirk in. Herweha gelê me roj bi roj çêtir dibîne, ku tenê bi Kurdistanê serbixwe, ev politikayên zilm û sitemê wê dawî bibin. Ev zanabûn, zû yan dereng, wê gelê me bibe rizgariyê; dagirger û xulamokên wan, wê hisaba tewanên xwe, bi zêdeyi bidin.

Di van pênc salên dawiyê de, di encama şerê taybetî de, bêhtirî 55 hezar mirovên Kurdistanê bi kotekê hatîne koçber kirin. Ev hejmar tenê encama bilançoya bikaranîna kotekê ye; bilançoya, "yan tî bibi parêzkar an jî tî herî" bi xwe ye. Li derveyî vî hejmarê ji bi dehhezaran mirov hatîne koçber kirin. Dagirker bi gelek

gund hat. Rojname, bûyera roja 3'ê Êlûnê, wusa nivîsandibûn: "...Li derdorên di navbera Çiyayê Çiravê û gundê 'Korüklükaya' de terorist dafek vedan. Serbazek şehîd kirin. Ji terorîstan ji yek hat kuştin, yek ji birindar kete destan. Êvî Ustegmen Hamza Yaşar gundiyan di qada gund de li hev çavand. Ferma weha bû: Kesê ku heya sibê saet şeşan ji gund derneketiba, wê bihata kuştin!"

Kuşîna gundiyeke li nêzîkî gundê "Korüklükaya" navçeya Dihê, di roja 3'ê Êlûnê 1989'an de, ji aliyê Faik Candan ji bo kovara "2000'e Dogru" hejmar 21. Çile 1990'an bi vî rengî hate gotin. Gundiyeke hati kuştin Halil Başkurt, 65 salî bû. Wê rojê ji bajêr vedigeriya. Çû bû bajêr xwê ji xwe re bikirre. Hingê hêzên operasyonê li Çiyayê Çiravê dager bûn. Berî hingê bi demêke kin, di navbera wan û gerillayan de pozberiyek çêbûbû. Hêzên dagirker rasti lêdanên mezin bûbûn. Ji tengasiya xwe gundî Halil Başkurt girtin û tevî xwe birin. Wî ji lêdanên giran derbas kirin. Di dawiyê de ji kuştin. Her di wê demê de, gundê "Korüklükaya" ji didin ber reşandîna xwe. Ji hemû gundiyan dixwazin, ku ji gund dîr bikevin û koçber bibin. Nexasim, roja dîv re, yekitiyên şerê taybetî disa çûn gund. Lê tu kes li gund nema bû. Gundi, di encama pikolîyên dijwar, lêdanên sistematîkî û kuştînan de, neçare mabûn, ku ji gundê xwe dûrbikevin. Garanên wêran û talanê, ku disa çûbûn gund, agir berdan hemû xaniyan. Advokat Faik Candan, eskerîya xwe li Kurdistanê kiribû û bi xwe çawîş bû. Bûyera ku dizanî, bi kîni bi vî rengî da nasdan.

"Dora saet 18.30'an, em li dora agirî rîntîştîbûn û mijûl dibûn. Ji nişkan ve dengê çend dest berdana çekan kete guhên me. Paşê, destpêkirin, ku bi korî bîreşînin ser gund. Dengê berdana çekan biqasî 35-40 keliyan doma. Gava min nêri der ve, li ser rîya 'İpek'e, navîngên leşkerî hebûn." (Kovara "2000'e Dogru", 24. Kanûn 1989)

Ev bûyer ji, roja 14. Kanûn 1989'an li gundê "Duruca" navçeya Mistbînê bûye. M. Ali Fidan ji, bi çêkên giran reşandîna li ser gund ji aliyê leşkerên Tirkan, bi vî rengî berzîman kir. Di encama reşandîne de, camên hinde xaniyan şikestin. Ji ber ku wê rojê bi tesadufî tu kes ji gundiyan ne li der ve bû, qirkirineke garantî naçû seri. Dagirker, bi van reşandînan xwe yê bîzandîne, dixwazin çavê gundiyan bişikînin û wan bimelisînin. Ji ber ku gund li ser tixûbê Sûrî ye, pêşî vî ji xwe re kirin hicet û gotin, ji aliyê Sûrî li ser gund hate reşandin. Berî vî eşişê dagirkeran bi çend rojan, keyê gund Ekrem Aydın, ji aliyê gerillayan bi mirîne hatîbû cezakirin. Hemû mirovên derdorê dizanin, ku ev kes sixur bû. Dagirker ji ji bo tola vî livbaziye hilînin, gund didin ber agirê çêkên xwe. Armanc ji, melisandîna gundiyan bi tîrsê û teslim girtîna wan bû.

Weke ku welatparêzekî agahî da me, kuştînek ji li gundê Derwanê (Çayirli) navçeya Midyadê êrdîma Mêrdîne bûye. Roja 9.12.1989'an, êvî dora saet pêncan, hêzên dagirkeran dihên gund. Yek ji wan jin, sê welatparêzan bi xînzî dikujin. Welatparêzên hatîne kuştin ev in: Silo (65 salî), Xelil (35 salî) û jîneke gundî bi navê Sebahat.

Welatparêzekî din jî, bûyera li jêr agahdarî me kir: Di nivê meha Çilê de dijmin, diavêje ser gundê Baskil qopaniya Kerboranê (Dargeçit). Welatfiroşek xwe avêtîbû bextî dijmin û giliya hinde welatparêzan kiribû. Dijmin, bi armanca girtîna van welatparêzan diavêje ser gund. Lê gundî tev, radîbin hemberê leşkerên dijmin. Na-

hêlin, ku welatparêz bîr girtin. Di navbera gundiyan û leşkerên dijmin de şer derdikeve. Gundi bi kevîr û daran eşişî leşkerên dijmin dikin. Çav û seriyên hinde leşkeran bi kevîran dihên şikandin. Di domana şerî de dijmin, ji jin û kalan dora 25 gundiyan digirin.

Roj bi roj şerê me yê rizgariyê mezintir dibê û xwe digihîne bîngehên girsên gel. Ev ji dagirkeran gêj û har dike. Dewleta Tirk, ku dibîne, ramana serxwebûn û azadiyê di nava rêzên gelê me de bi cih dibê û êdî nema dikare bê vemirandin, herweha tedigihîje, ku nema dikare heya dawiyê êdî Kurdistanê bimîje. Ev ji dihe maneya birrîna şaxrayên dagirkeran. Di encama vî de dewleta Tirk difetise, lewma gelê me dide ber qirkirinê, ku ev gel, xwin û can dide şerê me yê şoreşgerî. Dijmin, li kêleka qirkirînan, mirovan ji axê wan qut dike û bi rîya koçber kirîne dixwaze wan teslim bigire. Bi vî rengî, bi zuwakirina behrê armanca girtîna masîyan daniye pêşîya xwe. Dewleta Tirk ji niha ve baş dibîne, ku bi taybetî bi Hilpişkîna Biharê 1990'an, şerê me wê şax û çiqilên xwe berfireh bike. Ji bo şikandîna vî, bi hovî eşişî gelê me dike. Pîr baş dizane, di bihara sala 1990'an de, li gora salên derbas bûne, wê bikeve hemberê şerê gerilla yê mezintir. Ji niha ve ketîye nava vî tîrsê. Bi şeweyê seranserî, li tevî Kurdistanê, dengê lingên serhildana gelî di patîka xwe de seh dike. Ev rastî bêhna dewleta Tirk rind teng dike. Lewma, hoyên zivîstanê yê zor û zehmet ji xwe re mîna delîvekê dizane û dixwaze pêşîya Hilpişkîna Biharê bigire. Hemû derfetên xwe yê teknîkî û artêşa xwe ya ji sedhezaran ajotîye û taybetîya komplovan û entrikavan a şerê taybetî ji pêkdihêne û berê xwe dide gelê Kurdistanê.

Dewleta Tirk a dagirker, şeweya şerê taybetî ya ziravtirîn bi kar dihêne. Qirkirînan xwe ji, dixwaze bixe stuyê artêşa me ARGK. Bi sextekari dixwaze hinde encaman bi destê xwe ve bine. Gava ji aliyê rûçîkê xwe yê dubare vedîşere, bi zîmanekî herî demagojîkî jî, qempanya reşkirîna Artêşa me birêvedibe. Nîmûneya vî ya berçavî, qirkirîna li gundê Setê (Îkiyaka) bû. Da ev qirkirîna bikeve stuyê Artêşa me, bi dirêjahîya gelek heftayan, hemû rojname û weşanên xwe, "pisborên" xwe yê "zanistîyê" bezand û livand. Bê hejmar, nûçeyên derew û teorî hatin afirandin. Di dawiyê de nekarin bawerîya tu kesî bi xwe binin. Ne gelên Tirkîyê û Kurdistanê û ne ji gundiyan Setê, bi çî rengî bi wan bawer nebûn.

Gundiyan bu navên Faris û Hacı Hüsên, ku di qirkirîne de 15 merivên wan hatîne kuştin, wusa dibêjin: "Çi dijminahîyek di navbera me û PKK de tune ye. Gundi hercarê nan, xwarin, pelên cixaran didan şervanên PKK. Heya parêzkar ji agahî gihandibûn PKK û gotîbûn: 'Me çek girtîne ji bo xwedî kirîna zar û zêçên xwe. Tu caran em van çekan li hemberê we bi kar nayîn.' Gava rewş ev be, ma endamê PKK ji bo çî, eşişî gundê me bikin?.. Berpîrsariyên dewletê ji digotin me, 'Hun hiç şerê PKK nakin. Hun alikariya PKK dikin.' (...)" (Rojnameya "Cumhuriyet", 18. Çile 1990)

Rojnamevanekî burjuwazî çûbû cem gundiyan û gundi, van gotinan ji wî re kirine. Tenê ev gotin, bes in, ji bo naskirîna rûçîkê dewleta Tirk e sextekar. Dewleta Tirk a faşîst, bi taybetî di mehên zivîstanê de, bi dijwari berê xwe da hovîtiyê. Lê ev şerê taybetî, nekari gavên paş ve bi gundiyan bide avêtin. Hêrs û kîna gelê me, roj bi roj li dijî dagirkeran xurtir dibê. Xwedî derketîna li çar şehîdên me li navçeya Mehseretê êrdîma Mêrdîne, hêrsa li dijî dijmin xweş ronahî dike. Eşkere ye, ku di dema Hilpişkinê Bihar û Havîna 1990'an de, gelê me wê xurtir bimeşe ser dijminê dagirker.

Konevaniya tunekirinê ya şerê taybetî li Kurdistanê û çend nîmûne:

"Astegmen Naim, sê serbazan hilbijart: Hikmet Yildirim, Sinan Ertop û Recep Cemil Topçu. Naim dest avêt kalasnikova, ku ji şervanên PKK ketîbû destê wan. Berikan da ber otomatîkê. Ez bawerim, vî bi taybetî wusa kirin. Heke pîrsariyêk bibe, da bibêjin, 'ne me, şervanên PKK vî tiştî kirîne.' Çar-pênc metran ji kesê gundî dîr, rawestî. Çar serbaz bi hev re dest bi reşandîne kirin. Mêjiyê gundî Halil Başkurt perçe perçe bû. Çavên wî vekirî bûn. Kete bin kevîrekî û wusa li cihê xwe ma.

Di wê navberê de dengê çekan ji

Bili hemû xebatên avakirina zor û zehmetiyan ji aliyê dijmin, Hilpişkîna me ya Biharê, bi livbaziyan çekdarî û konevani, bi hemû dijwariyên xwê dome.

Hilpişkîna me ya Biharê, li gora xeta taktîkî ya têkoşîna me ya çekdarî û li gora rewşên demê, destpêkiribû. Dijmin, him û hêzên xwe yê tîkûz-kirî li Êrdîma Mêrdînê bi cih kiriyê. Dikare bê gotin, ku dijmin hemû gundan bi tevayî zivirandiyê. Lê disa ji dijmin nekarî têkoşîna me ya çekdarî birawestîne û bi şeweya şerê gerilla têkoşîna me pêşveçûna xwe domand. Li hemû helên Êrdîmê, li gora hoyên demê û hoyên taybetî yê Êrdîma me, têkoşîna me ya çekdarî bi livbaziyan dijwar pêşveçû. Têkoşîn, hina ji bi serkeftîni di hê domandin.

Dewleta Tirk, weke azineyê şerê taybetî, dixebite, ku dengê têkoşîna me ya çekdarî ji girsên gel veşartî bihêle. Gava "jêhatîbûnên" xwe bi zêdeyî dide şanî kirin, livbaziyan çekdarî ya artêşa me ya gerilla, ku hima çekdarî ya gelê Kurdistanê ye, bi hemû deliv û derfetan veşartî di hêle. Weke ku bi sedan car hatiye ditin, dijmin, hemû derdorên ku di wan de livbazi pîkdihên, piştî livbaziyan dizivirine û derdorê ji bo çûyin û hatinê, tevli nûçegihandkarên weşanan, qedexê dîke. Dixwaze destur nede, ku livbazi bi tvayî bigihin ber zanîna awîra gelemperî û gelê me. Bi nûçeyên derew û demagojîkî yê li gora berjewendiyên xwe, bi rîya TRT (radyo û televizyon) agahî digihîne mirovan. Pir caran ji, ji bîni kada bûyeran nake. Bi vî rengî dixebite, ku awîra gelemperî bixapîne.

Ji me re pir eşkere ye, ku bi vî dijmin dixwaze çî bike; Dewleta Tirk a dirîze û li hemberê şerê me yê gerilla heya bê gotin ketiye nava tengasî û bégavîyê, dixwaze artêşa xwe xurt bike şanî kirin. Dengê şerê me yê gerilla bişikîne. Li ser vî bîngê zîndebûn û serxwehatina gelê Kurdistanê ji cihanê veşere, da bikaribe sempatiya awîra gelemperîya cihanê ya ji bo têkoşîna me hindê birawestîne. Ev ji keferatên dagirkeran ên bê dawî bi xwe ne, ku didomin.

Lê, "tav nikare bi heriyê bê siwakirin!" Bili hemû keftûlaftên weşanên burjuwazî û artêşa dewleta Tirk, livbaziyan hêza çekdarî ya gelê me, di nava rêzên gelê me de û di nava rêzên awîra gelemperî de bi dijwari dengê xwe didin bihistandin. Li ser vî bîngê jî, da gelê Kurdistanê ji di nava rêzên malbata gelên azad de cihê xwe bigire, bi şeweya livbaziyan konevani dengê xwe digihîne cihanê.

Ji niha û pêve, emê hemû derfetên xwe bi kar binin, da em livbaziyan çekdarî û konevani yê ARGK, ku hêza çekdarî ya gelê me ye, bi tevayî bigihinin girsên gel. Bi vî rengî jî, emê propagandeyên (bangeşiyên) demagojîkî yê weşanên dagirkeran û rojnameyên wan, herweha derewên wan bi zelalî deynin pêşîya çavan. Li şûna van, emê rastiyan bigihinin gelê xwe.

Livbaziyan bi dirêjahiya Hilpişkîna Payizê, di mehên Êlûn, Cotmeh û Mijdarê de, li Êrdîma Mêrdînê çêbûne ev in:

1- Roja 8.9.1989'an, sixurê bi navê Fehimko ji gundê Bizgurê, eşkere bû. Ev sixur, ji aliyê artêşa dewleta Tirk a dagirker û faşîst, û bi rîya xulamê wan ê kirêkirî û bi navê Salihko, hatibû şiyandin, da tevli rêzên me bibê. Piştî girtina Fehimko, pêşmerge wî birin gundê Bizgurê. Azineyên şerê taybetî yê dijmin bi civinekê li pêşîya gundiyan hatin pişange kirin. Bêbextê bi navê Fehimko û alikarîvanê wî Emîkê Elo, bi biryara gelê me jî, ji ber berikan hatin derbas kirin. Herdu welatfiroş bi mirinê cezayên xwe girtin. Yekitiya me, bê hundabûn vegeyîya parêzgeh û baregeha xwe.

2- Roja 15.9.1989'an yekitiya me ya gerilla êrişek bire ser gundê Xirbê

Em, bilançoyeke livbaziyan Hilpişkîna Payiza sala 1989'an, ku ji aliyê Konseya Leşkerî ya Êrdîma Mêrdînê ya ARGK ji bo rojnameya me hatiye şiyandin, diweşînin:

Jİ KONSEYA LEŞKERÎ YA ÊRDÎMA MÊRDÎNÊ Jİ BO GELÊ ME YÊ WELATPARÊZ

Mirişkîna navçeya Mehserî. Li vî gundî du hevxeatkarên dijmin hebûn, ku berî hingê pêşmergeyan bang li wan kiribûn, da çekên dijmin hilnedin. Herdu cerdevan bi mirinê hatin ceza kirin. (Di vî bûyerê de, gundiyeke bi navê Kazîmo bi şaşî hat kuştin.) Yekitiya me bê hundabûn vegeyîya baregeha xwe.

3- Roja 17.9.1989'an li ser rîya gundê Aferê navçeya Mistîbînê mayînek hat vedan. Tomofileke hevxeatkarê hat firandin. Welatfiroş bi xwe jî bi xedarî birindar ket.

4- Roja 23.9.1989'an pêşmergeyan avêt ser gundê Çalê navçeya Mistîbînê. Pêşmerge, agir berdan xaniyê welatfiroşê hevxeatkarê dijmin ê bi navê Îsmail Ergûn. Smayilko hevxeatkarê dijmin ê bijarti ye. Vê carê jî ber ku ne li mal bû, yekitiya me tenê xusarên dargî gihand wî.

5- Roja 3.10.1989'an li dora gundê Hatxê navçeya Mistîbînê yekitiya me dafekê veda. Pêşmerge reşandin ser navîng û cemseyên leşkerî yê dijmin. Subayek û serbazek hatin kuştin, serbazek jî birindar ket. Yekitiya me bê hundabûn vegeyîya baregeha xwe.

6- Roja 8.10.1989'an yekitiya me avêt ser gundê Bamedê navçeya Mistîbînê. Piştî ku dibistana gund hat sohtin, traktorekî hevxeatkarê jî hat firandin, ji ber ku wî baca xwe jî bo ERNK jî nedida.

7- Roja 9.10.1989'an komeke me ya perwendebûnê, li çîyan kete nava çembera dijmin. Pozberiya çekdarî saet dora 15'an destpêkir, heya saet 18'an doma. Di vî şerî de lehengên berxwedanê rêhevalên Orhan (Selahattin AYANA), İsa (Hüsrev YILDIRIM), Dijwar (Baran TURAN), Zinar (Edip KAHRAMAN) û Serdar (Mühittin...), destaneke mîrxasiyê kirin paya xwe û tevli kerwanê şehîdan bûn. Divê bûyerê de hevala Xecê jî birindar kete destê dijmin. Dijmin ji lêdanên giran girt û gelek jê hatin kuştin. Lê weşanên dijmin hejmara kuştîyên dijmin veşartî hêlan û weke "du serbaz birindar ketin" dan bihistandin.

8- Roja 9.10.1989'an, her di şeva şerê li jor nivîsî de, yekitiya tolehildanê ya ARGK xwe bi lez teverand. Avêt ser gundê Hebisê navçeya Mistîbînê. Li vî gundî du birayên sixur û nandoz ên bi navên Şûkrû Taşkin û Mehmet Ali Aydın hebûn, ku di şehîdxistina rêheval İsa (Ramazan KARATAY) de tiliya wan hebû. Herdu bi mirinê hatin cezakirin. Ev herdu kesên welatfiroş, berî hingê xebatên rawestandîna karûbarên bereyî (eniyê), bi dijwari dimeşandin û ev rewşa

wan bi zelalî hatibû ditin. Her di vî bûyerê de, pêşmerge agir berdan dibistana gund jî û dest li ser navînga saloxdariyê (weke bîsimê) ya keyê gund jî hat danin. Gava yekitiya me vî livbaziyan pîkdîni, hêzên dijmin jî li dora gund xwe kiribûn kozan. Ji tirsî canên xwe serbazên dijmin newêrin xwe tevli bûyerê bikin. Piştî ku alikarî xwestin û hêzên dijmin ên tîkûziyê hatin, karin ji kozên xwe derkevin. Lê yekitiya me li derveyî gund reşand ser hêzên dijmin û di encama reşandina moxilî (bêjîngî) de, çawîşek, onbaşîyek û serbazekî dijmin hatin kuştin. Yekitiya tolehildanê bê hundabûn vegeyîya parêzgeha xwe.

9- Roja 9.10.1989'an, disa her di wê şevê de, li derdorên gundên Serê Kehniyê û Bezekê navçeya Mistîbînê yekitiya me ya din, kete çembera operasyona dijmin. Gava yekitiya me keti dafa dijmin, bi dijwari li ber xwe da û dafa dijmin şikand û tune kir. Çembera dijmin jî tarûmar kir. Lê komek ji yekitiya me nekarî xwe jî nava çemberê derxîne. Ma di nava çembera pozberiyê de. Rêhevalên

vê komê heya serê beyanê şer domandin. Çar rêhevalên me, ku berikên wan nemabûn bûn nişanên dijmin. Rêhevalên Battal (M. Salih YİĞİT), Serihildan (Serhat ELMAS), Reşo (Ahmet...) û Çiya (Fahrettin TURAN) weke lehengên me yê nemir tevli kerwanê şehîdan bûn û xwe gihandin rûmeta ronakrewaniyê.

Piştî vî bûyerê bi rojekê, gelê me yê welatparêz xwedî li lawên xwe derket û daxwaza şehîdan xwe kir. Dijmin neçare ma, ku laşên şehîdan bide. Piraniya wan jin, biqasî 6.000 hezar kesan, bi berxwedanê bê nîmûne, xwepêşdanekê pêkanin. Di kolanên Mistîbînê de, weke barandîna nîfrîna li ser dijmin, xwe dan govendê û dûrişmeyan. Tevli banginê

bîreweçûn û li ber biranîna şehîdan me rabûn hîmetê. Tev bi hev re sonda tolehildanê xwarin. Ji bo belavkirina geli, polisan berda hewayê. Li hemberê vî jî gelê me, bi dar, co û kevîran erîşî kontra û polisên taybetî yê dijmin kir. Tomofileke dijmin jî hev xist. Sê polis bi xedarî birindar ketin. Ev bûyer, posideyên xwe yê berfireh di nava rêzên awîra gelemperî de dagerand û artêşa dewleta Tirk a dagirker rind tirsand. Dijmin, li hemberê hêrsa gelê me ya difure, kete nava panîk û bizdanê.

10- Roja 11.10.1989'an dafek li pêşîya cerdevanên gundê Tizyan navçeya Stewrê di ronahiyê de hat vedan. Cehşekî bi navê parêzkarên gundan bi mirinê hat cezakirin. Pêşmerge dest danin ser çeka wî jî.

11- Roja 16.10.1989'an du mayin peqîn, ku li ser rîya gundan li pêşîya cerdevanên gundên Hêştrekê û Kerbenê navçeya Midyadê, hatibûn vedan. Li ser rîya gundê Hêştrekê qemyoneke tîji dar firî hewayê. Ajotharê qemyonê jî birindar ket. Li ser rîya gundê Kerbenê jî tomofileke dijmin

bi xedarî birindar ket. Li ser rîya gundê Kerbenê jî tomofileke dijmin

bi xedarî birindar ket. Li ser rîya gundê Kerbenê jî tomofileke dijmin

bi xedarî birindar ket. Li ser rîya gundê Kerbenê jî tomofileke dijmin

bi xedarî birindar ket. Li ser rîya gundê Kerbenê jî tomofileke dijmin

bi xedarî birindar ket. Li ser rîya gundê Kerbenê jî tomofileke dijmin

(Xwediyê van saziyan, berî niha bûbû sedema şehîdketine hinde hevalan).

15- Roja 23.10.1989'an pêşmerge avêtin ser gundê Şemşê û Biharê navçeya Mistîbînê. Telefonên herdu gundan hatin birrin û dibistanên herdu gundan hatin sohtandin. Yekitiya me bê hundabûn vegeyîya parêzgeha xwe.

16- Roja 23.10.1989'an li navçeya Hezêxê mayînek peqî, ku li ser rîya cerdevanên gundê Baskan hatibû vedan. Qemyoneke tîji dar firî hewayê û ajotkar jî birindar ket.

17- Roja 24.10.1989'an li dora gundê Xirabê Şerê navçeya Hezêxê, yekitiya me dafekê bi jêhatîbûn dani pêşîya hêzên dijmin. Dijmin rasti hundabûnên mezin bû. Ji ber ku dijmin bi serhişkî vî bûyerê jî awîra gelemperî veşart, em agahdar nebûn, ka çend kesên dijmin hatine kuştin.

18- Roja 26.10.1989'an pêşmerge avêtin ser gundê Koprezê qopaniya Kerboranê. Keyê gund ê hevxeatkar û welatfiroş û jina wî bi mirinê hatin cezakirin. Yekitiya me bê hundabûn vegeyîya baregeha xwe.

19- Roja 16.11.1989'an li gundê Enterî navçeya Dêrika Çiyayê Mazî, livbaziyeke herifandin û sabotajê li dijî xaniyê keyê gundê kevin, hat pêkanin. Xaniyê wî û sê tankêrên wî jî aliyê milîsên şoreşê hatin sohtandin. Sixur biqasî 20 milyon Lîrên Tirkî xusarên dargî girt.

20- Roja 22.11.1989'an mamhostayên gundê Kulsûmê navçeya Dêrika Çiyayê Mazî ji aliyê milîsên şoreşê, di encama êrişekê de, bi mirinê hatin cezakirin.

21- Roja 25.11.1989'an li dora gundê Dused Bîran navçeya Dêrika Çiyayê Mazî, du parêzkarên bîrên petrolê bi mirinê hatin cezakirin. Pêşmerge dest danin ser tîvingeke G-3 jî.

22- Roja 11.12.1989'an dafek li pêşîya mînbûsa gundê Cewzadê bajarê Mêrdînê hat danin. Hevxeatkarê dijmin û şeş peyayên wî, ku berî sala 1980'an hinde hevalên me dabûn destê dijmin, bi mirinê hatin cezakirin. Yekitiya me bê hundabûn vegeyîya parêzgeha xwe.

Di emcama vî livbaziyan de, li navçeya Stewrê li deh gundan, li gundê Şebê navçeya Dêrika Çiyayê Mazî û li gundê Xirbê Mamîtê navçeya Mehserî hemû parêzkarên gundan bi yekcarê çekên xwe danin û dev ji cerdevaniyê berdan.

23- Roja 10.12.1989'an yekitiya me êrişekê bir ser gundê Kertwênê navçeya Mistîbînê. Sixur Ekrem Aydın bi mirinê hat cezakirin.

24- Roja 15.12.1989'an yekitiya me di navbera gundên Mercê û Mîrkan navçeya Mehserî, dafek li pêşîya du cemsen leşkerî dani. Piştî ku herdu cemse ketin dafê, pêşmerge reşandin ser wan. Cemseyek bi tevayî hat tunekirin, cemseyê din jî zirarên mezin girt. Weke agahiyên gihane me, bêhtîrî 20 serbazan jî hatine kuştin. Yekitiya me bê hundabûn vegeyîya baregeha xwe.

Kin bê gotin, Hilpişkîna me ya Biharê, li hemû aliyên Êrdîma me, bi berfirehî û gelek reng livbaziyan didome. Her bi vî armancê, ji bo xebatên ramyarî û konevani ji bi dehan civin li gundan hatine çekirin û hima me ya şervan, heya pîveyeke pêwîst hatiye mezin kirin.

Şerê me yê rizgariya netewa Kurdistanê, li ser vî bîngê bi serkeftîni û serbilindî xwe dide pêş. Donzdeh salîya têkoşîna Partiya me PKK, ji bo gelê me yê welatparêz û mirovatiya cihanê ya pêşverû bi tevayî, pîroz be!..

— Bijin PKK, ERNK û ARGK!
— Bijî Serok APO!

Konseya Leşkerî
Êrdîma Mêrdînê
25. Kanûn 1989

Destpêk di rûpela dawî de

Bi navê rêxistinên TKP, THKP-C (Acilçiler), Devrim Savaşçileri, Dilxwazên TBKP û Dev-Yol, ku tevli pîroziyê bûbûn, ji aliyê berpirsiyarên wan mesajên nivîsî hatin pêşkêş kirin. Herweha girtiyên bi navên rêxistinên Dev-Sol, TIKKO, TIKB, TKİH, TDY-Dirişîş û TKP-ML Hareketi tevli pîroziyê bûn.

London-İngiltere: Roja 6.1.1990'an li bajarê London welatê Brîtanîya, ji ber sedema sersaliya damezirandina PKK, şadimaniyê hevkarîyê çêbû. Bêhtirî 1.200 welatparêzên ji Kurdistanê û derdorên demokrat, beşdarî şadimaniyê bûbûn.

Şadimani, bi kêliyeke silava ji bo biranîna şehîdan destpêkir. Paşê bi sê zimanan (Kurdî, İngilîzî û Tirkî) bernameya şadimaniyê hat nasdan. Li dût axiftin, bername bi koma stran (koro) destpêkir. Hozan Seyîdxan, bi stranên xwe yê şoreşgerî û berxwedanê şahîya beşdaran xemiland. Axiftineke bi zimanê Tirkî, li ser naverok û pêwîstiya şadimaniyê pêşkêş bû. Dût re koma govendê dorê girt. Gelek leyistokên xweşik, ji hinde êrdimên Kurdistanê da temaşê kirin.

PÎROZIYÊN YANZDEH SALIYA DAMEZIRANDINA PKK DOMAN

Govend gelek bi dilê mêhvanan bûn. Beşdar, filmeke video ku ji Botanê hatiye û jiyana pêşmergeyan dide nasîn, bi şahî şopandin. Hozan Tirêj ji, bi stranên xwe yê berxwedanê û şoreşgerî, bala vexwendiyên kişand ser hunera xwe.

Paşê bername bi şano doma, ku bûyerên rojenin ên li Kurdistanê di nîzîmên. Beşdar, hêrs û nîfrîna xwe ya li dijî dijmanan, bi durişmêyên xurt û awazî anîn zimên. Piştî ku koma govendê ya ji mîran leyistokên xwe pêşkêş kirî, Hozan Xelîl Xemgîn bi stranên berxwedanê şahîya vexwendiyên tûkûztir kir. Koma muzîkê ya bi navê Sipan, stranên xwe da guhdar kirin. Stran gelek bi dilê beşdarên bûn. Çend zarok ji hinde helbest xwendin. Piştî xwendina mesajên hatibûn, şadimani bi govend û kilama serpêhatîni, "Apo hate Hilwanê!" dawî bû û beşdar demeke dirêj xwe dan govenda netewî.

Rêxistinên mesaj hinartibûn şadimaniyê ev bûn: Berpirsiyariya TKP-ML Devrimci Partizan li London, Dilxwazên TKP/ML Hareketi û TKİH li

London (bi hev re), Dilxwazên Partiya Sosyalista Tirkîyê li London, Merkeza Çandîya Anatolia, Tamil û Koma Légerîne ya Komünist, Dilxwazên Partiya Sosyalista Rumî li Qibrîsê, Dilxwazên Rêxistinên Rizgariya Tirkîyê û Kurdistanê Bakur li London, Komeleya Çandî ya Kurdan û Tirkan, Komîteya Bingehîn a Yekitiya Xwendekarên Hockney Colege.

Bern-Swis: Li serekbajarê welatê Swîs bajarê Bernê, bi tevlibûna bêhtirî 5.000 welatparêzên Kurdistanê û dostên demokrat, şadimaniyêke pîrozkirina sersaliya damezirandina PKK çêbû. Şadimani bi bernameyê taybetî destpêkir, ku ji aliyê liqê Hunerkomê li Swîs hatibû amade kirin. Dût bernameya taybetî koma stran (koro) a ji sed kesan, bi xweşxaneyên şoreşgerî û berxwedanê beşdarên di nava şahîyê de hêla.

Koma govendê ya ji 80 kesan, ku ji aliyê liqê Hunerkomê ji zarok û mezinan hatibû amade kirin, bi cilên xwe yê rengareng ji gelek êrdimên Kurdistanê leyistokên bijartî da şo-

panandin û rengîni tevli şadimaniyê kir. Di dirêjahiya şadimaniyê de, hozan û dengbêj, rêz bi rêz programa xwe dan guhdarî kirin. Girsên beşdar bi stranên hozanan dilxweş bûn. Di dirêjahiya şadimaniyê de eywan, ji ber durişmêyên awazî dilerîzî.

Dostên Kurdistanê; endamê parlamentoya Swîs René Longet, Sandikata FDBB, Profesor P. Alain Wyler bi mesajên xwe, ku hinartibûn şadimaniyê, sala têkoşîna yanzdehan a Partiya me PKK, pîroz kirin.

Rêxistinên bi navên THKP-C (Acilçiler), Av. Dev-Genç, SVP, TKP-B, EKİM û MLSPB ji, mesajên nivîsî gihandin şadimaniyê û yanzdeh saliya damezirandina PKK pîroz kirin. Di mesajên xwe de anîn zimên, ku piştgiriya gelê Kurd û tekoşîna rizgariya netewa Kurdistanê ya di bin pêş-

giya PKK de, dikin.

Advokat Hans Schuler ji tevli şadimaniya pîroziyê bû û li ser daweya PKK li Almanya Rojava axiftinekê pêşkêş kir; piştgiriya xwe ji bo têkoşîna me anî zimên.

Ji Komeleya Dostên Kurdistanê J. Samali, diyar kir, komeleya wan ji bo berjewendiyên gelê Kurd dixebite û çî ji destê wan were, wê bi cih binin. Paşê daxwaza xwe anî zimên û got, ku yanzdeh saliya damezirandina PKK ji bo teviya gelê Kurdistanê pîroz be.

Piştî axiftinên ramyarî bi zimanên Tirkî, Kurdî û Almanî, filmeke video ku ji Botanê hatiye û li ser jiyana pêşmergeyan e, hat şanî kirin. Ev, şahîya beşdarên gelekî xurttir kir. Li pêşberê figûrê şano, beşdar, hêrsa xwe bi durişmêyên zinde û awazî qêrandin.

Şadimani heya derengê şevê doma. Bi kilam û govenda serpêhatîni, "Apo hate Hilwanê!" giha dawîya xwe.

NEWROZ**Roja berxwedana gelê Kurd ji bo serxwebûnê**

Di dîrokê de gelê Kurd herdemê, ji bo mafên xwe şerê hebûn û tunebûnê bilind kirîye. Li hemberê hêzên dagirker, her şêwe xelekên pêdarî û gorîdanê yê mezin pêkaniye. Gelê Kurd, piştî xwe daye çiyayên xwe yê bilind û hunerên şerê azadiyê rêz bi rêz kirîye paya xwe. Yek rojê ji, baweriya xwe ya ji bo serkeftin û serfiraziyê hunda nekiriye. Dildarî, pikolî, bîndestî û doliwgeriya biyaniyan nepejirandiye.

Gelê Kurd her carê bi dilsozî li ber xwe daye. Lê belê, disa ji heya vê rojê, hina hevî û daxwazên wî yê ji bo jiyaneke azad, li ser xaka welatekî serbixwe û yekhev pêknehatine. Dijmînan, ji hêlekê bi kompo û provokasyonên xîz gelê Kurd, mirovên Kurd berdane hev, da bikaribin sût û berjewendiyên xwe biparêzin; tîkîlî û hevxeatkari bi çînen serdest re danîne û di dawiyê de wan bi xwe ji gêr kirine, ji hêla din ji, bersiva hemû karûbarên azadiyê bi qirkirin û vebirînen hovtirin dane. Girsên gel bi dijwari çewsandine; welatê Kurdan, Kurdistanê ji wêran û talan kirine.

Newroz (Roja Nuh), li ser bîngeha berxwedana avakirina dewleta Medan, di dîrokê de xwe daye şanî kirin. Gav bi gav, bi serihildanên mezin gihîştîye vê rojê. Agirê Newrozê, di serî de li hemberê zîlm û zorê hatiye geşkirin û gelên herêmê, bi tevayî ji sistema koledariyê rizgar kirîye.

Bi berxwedana xwe ya pîroz û mezin, KAWA'yê Hemdemî û Serdemî Mazlum DOĞAN, di dîrokê de, di dîroka Kurdistanê de, pelekê nûh a berxwedanê, di roja Newrozê sala 1982'an de vekir. Weha da nişan kirin, ku hemû pêtên qirkirinê û hingavtîne nikarin li hemberê rabûna gelê Kurdan birawestî û xwîna xwe kire nişana serkeftineke nûh. Di peyvajoka rabûna xwe de gelê Kurdistanê, di bin rêberiya Partiya Karkerên Kurdistanê-PKK de, gihîste yekitiya hemû kesên welatparêz, girsên karkekan, gundiyan, xwendevanan û hemû zehmetkêşan di nava Eniya Rizgariya Netewa Kurdistan-ERNK de; gihîştin yekitiya xwe ya politikî.

Niha li her çar aliyên Kurdistanê, di bin ala ERNK de, Newroz bi şoreşgerî, bi pêtên agirê pêşmergeyên qehreman, dihê pîroz kirin. Gelê Kurdistan, bi kulmên giran ên bi destê leşkerên Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistan-ARGK, li dijmanan dixê. Êdî xwe gihandiye koçbera, ku bi xurtî, li ser xaka xwe, derbasê avakirina demokrasîya gelî bibe.

Rewanê berxwedanê û êrişê yê hilpişkîna 15'ê Tebaxê, niha ji hemû deman bêhtir xwe bilind kirîye. Dijmînan ketine nava domaneka hilweşîn û rû-

xandinê. Di hemû aliyên de, ji aliyên konevani, leşkerî, civakî û aborî, rejîmên dijîmîni tarûmar dibin. Em, di wê baweriyê de ne, ku bi gava bihara vê salê, di rojên Newroza 1990'an de, gelê Kurdistanê wê şerê xwe bigihîne xalên bilindtirin.

Êdî, bi berxwedanên lehengî, her kesek dizane Kurd û Kurdistan çine. Kurdistan niha bûye navendeka şoreşgerî û pêşketinê mezin ên di Rojhilata Navîn de.

Em, hêzên konevani û xwendekari yê navên wan li jêr rêzbûne, weha rast dibinin, ku piştgirtina gelê Kurdistanê delameteka girîng a hemû hêz û tevgerên pêşverû ye. Piştgirtina şerê serxwebûn û azadiyê bi hemû ferfeten giyani û dargîni pêwîst dibinin. Vê yekê em niha, ji xwe re mîna bangekê bilind dikin û pêwîst e ev bang ji hêla hemû evîndar û dostên mirovatîyê were pejirandin.

— Bijîn hêzên pêşeng ên gelê Kurdistanê, PKK-ERNK û ARGK!
— Bijî hevgirtina Teverên Rizgariya Netewî ya cihanê!
— Bimirin dijîmînen mirovatîyê, imperyalîzm û hemû hêzên dagirker û kevneperest!

- 1- Partiya Komünistên Suriye
- 2- Eniya Gel a Rizgariya Filistinê-Komutaniya Gelemperi-PFLP/GK
- 3- Eniya Gel a Rizgariya Filistinê-PFLP
- 4- Partiya Komünistên Libnanê
- 5- Eniya Demokratîkî ya Rizariya Filistinê-DFLP
- 6- Teverga Rizgariya Netewî ya Filistinê (Fetih)
- 7- Partiya Komünistên Filistinê
- 8- Yekitiya Gelemperi ya Xwendevanên Filistinê
- 9- Partiya Pêşverû û Sosyalist li Libnanê
- 10- Yekitiya Gelemperiya Xwendevanên Sudanê
- 11- Yekitiya Xwendevanên Afrika
- 12- Yekitiya Xwendevanên Kongo
- 13- Yekitiya Xwendevanên Gine-Bissau
- 14- Yekitiya Xwendevanên Angola
- 15- Yekitiya Xwendevanên Etiyopya
- 16- Yekitiya Xwendevanên Laos
- 17- Eniya Sandinist a Nicaragua
- 18- Yekitiya Xwendevanên Hindladêş
- 19- Yekitiya Xwendevanên Bîngîstan
- 20- Partiya Demokrat a Gel li Afganîstanê
- 21- Partiya Yonîb li Zimbawya
- 22- Civaka Xwendevanên Yemen
- 23- Eniya Têkoşîna Gelî ya Filistinê
- 24- Hevalbendên Eniya Rizgariya Netewa Kurdistanê-ERNK li Yekitiya Sowyetî.

NEWROZ**Şadimaniyên yekîtî, berxwedan û serihildanê**

Domaneka Newrozê ya nuh, ku sembolê yekîtî, berxwedan û serihildanê ye, destpêdike. Di bin pêşengiya Partiya Karkerên Kurdistan-PKK de, bi rengê reseniya neteweyekî ji her demê bêhtir bi xurtî ditêkoşe, em dikevin vê domana cejna netewî. Newroza vê salê, tevli hilgavtina me ya têkoşîna rizgariya netewî di bihara 1990'an de, wê bêhtir bibe hevîya gelê Kurdistanê û gelê me wê Newrozê xurttir, bi berxwedaneke serxwetir û bi hevîyên mezintir pîroz bike.

Gelê Kurdistanê bi têkoşîna xwe ber bi serfiraziyê ve dibize. Li ber zelaliya vê ji Newroz, di dîroka Kurdistanê de, bi naverokên nuh dikemilê û dixemilê. Newroz ji bo me dibe mîzgîna bihara siruştê û hilgavtina yekemîn ji bo têkoşîna di sala nuh de. Newroz dibe destpêka dilxweşî, bextiyarî, hevî û dilşahiya gelê me. Newroz herweha, domaneka weha ye, ku têkoşîna saleke nuh bi serfirazîyan wê bê dagirtin.

Ji roja ku roja Newrozê li dar ketiye heya niha, ji bo gelê me bûye sembola serî-neçemandinê, berxwedanê û azadiyê.

Newroz, di dîroka Kurdan de mîna raperîna hebûnê û bi serketina vê hebûnê, weke cejneke serfiraziyê, di bin pêşengiya KAWA'yê Hêsinger de li dijî dijmanan afriye. Bavpîrên Kurdan Med, serî li hemberê împaratoriya Aşuriyan a dildariyê rakirine û jiyane zivîrandine buhatiyê û nîrêke dîroka Kurdan. Ev serihildana di bin rêberiya KAWA'yê Hêsinger de, hemû gelên Rojhilata Navîn ji, bi bîndestîya pikolî û cewsandîne rizgar kirîye. Ji ber vê yekê ji, li kêleka gelê Kurdistanê, gelên Rojhilata Navîn ên din ji roja 21'ê Adarê, cejna Newrozê pîroz dikin.

Roja 21'ê Adarê herweha, roja têkoşîna li dijî nijad- û regezperestiyê ya li navnetewan e.

Partiya me, bi têkoşîna xwe ya rizgariya netewî li Kurdistanê, Newrozê digihîne naveroka xwe ya rast û resen. Ji ber ku di kesaniya dagirkeriya Tirkên faşîst de, lêdanên mezin li nijadperestiyê dixê. Neteweyekî bê kes û pênasi, bi cihanê dide pejirandin û bi kesaniya resen pêş ve dibê. Ji tariya dildariyê, vî geli ber bi ronahiya azadiyê ve roj bi roj bêhtir dibê. Têkoşîna avakirina yekbûna gele me di karvaniyê de digihîne bersivê. Gav bi gav gelê Kurdistanê dizivîrine gelê ku ji bo serxwebûna xwe şer û têkoşîna xwe bilind dîke.

Newroz, roja 21'ê Adarê, di dîroka têkoşîna me ya rizgariya netewî û hemdemî de, ne tenha cejneki netewî ye. Herweha rîya dîroka me ya nuh ji datîne û bi vî rengî dihê pîroz kirin. Di demekê de, ku dijmanan dixwest di dadgehên xwe de reseniya gelê me bikujin, roja 21'ê Adarê 1982'an de, endamê Komîteya Navendiya PKK rêheval Mazlum DOĞAN, di bendexaneyên Amedê de jiyana xwe dani holê û agirê berxwedana Newrozê pêxist. Li dijî xwesparî û îxanetê, nîmûneyekê serihildana bi rûmet kire karê xwe û xwe gihand sixleta KAWA'yê Serdemî. Disa, yekitiya nûjen a ji bo serxwebûn û azadiya gelê me û rêxistinîna şerê gelê me ERNK ji, roja 21'ê Adarê sala 1985'an de damezirîye. Agirê berxwedana ku di zindanan de veketibû, hilma xwe da bandevên çiyayên Kurdistanê. Nûnerê rewanê êriş û berxwedana 15'ê Tebaxê rêheval Egîd (Mahsum KORKMAZ), roja 28'ê Adarê 1986'an tevli rêzên nemiran bû û bîngeha artêşbûna gelê me danî. Rêhevalên Mazlum û Mahsum bi vî rengî, bûn lehengên Newrozê ji bo têkoşîna me ya rizgariya netewî: Newrozê bi naverokên nuh kemilandin. Rojên 21-28'ê Adarê, bi rengê Hefteya Lehengiyê derbasî dîroka Kurdistanê bûn; dîroka ku li ber xwe dide û bi gavên nuh ber bi serfiraziyê ve diçe.

Partiya me, bi têkoşîna rizgariya netewî naveroka internasyonalîst a Newrozê ji pêşvedibe û roja Newrozê dîke malê gelên herêmê ji. Doliwgeriya dagirkerên Tirkên dirinde, ku li Rojhilata Navîn bîngehekî imperyalîzma cihanê ya derî-serdemî ye, di dîroka xwe de cara yekemîn e, lêdanên evqasî xurt digire û ev ji bi destê Partiya me dibê. Bi lêdanên digire, dilerîze û dihilweşe. Hilgavtina biharê ku Partiya me di Newrozê de dide destpêkirin, ji bo dewleta Tirk a faşîst dibe tîrsa xewnan. Ji ber vê yekê ji dijîmînan, bi hemû hebûnên xwe dixwaze hilgavtina biharê ya Partiya me birawestîne. Dijîmînen dagirker, bilî hemû azîneyên şerê taybetî û dij-şoreşgerî, nikare hilgavtina me ya biharê bê poside bihêle. Bi vî rengî ji nikare hevî û dilşahiya gelê me bivemirîne, ku bi Newrozê xwe digihînin xalên bilind.

Em, ber bi Newroza sala 1990'an ve diçin. Partiya me bi serketinê ji her salê xurttir, xwe amadeyê hilgavtînen nuh dîke. Em, gelê Kurdistanê, bi bawerî, dilşahî û bextiyariya vê serbilind dibin. Têkoşîna me ya rizgariya netewî, wê bêhtir bibe xwediyê hevkarî û piştgiriya gelê me û wê bi raperînan bixemilê. Navçeyên Kurdistanê, mîna Girgê Amo, Mistbîn, Şîrnex û Mehseretê, wê serihildanê bikin rûmeta xwe. Serketinê mezintir wê bikevin destan. Ji bo gelê me, hilbijartina zanabûna rizgariya netewî, rêxistin û têkoşîne, wê ronak û zelaltir bibe. Hêzên artêşa Tirkan, wê bêhtir di nava herîya li Kurdistanê noqî bibe û birûxe.

Welatparêzno, pêşverû û demokratno!

Da em Hilgavtina Biharê ya sala 1990'an, ku ji aliyê Partiya me wê bê destpêkirin, bi dilşahî bijîn; ji Ewropa alîkariyên xurttir pêşkêş bikin; û bi armanca pîrozkirina Newrozê, ku di dîroka gelê me de navê berxwedan, serî-neçemandin û azadiyê ye, me "Şadimaniyên Newrozê yê Yekîtî, Berxwedan û Serihildanê" amade kirine.

Em bang li hemû welatparêzên Kurdistanê, şoreşger û demokratên ji Tirkîyê dikin, da tevli şadimaniyên Newrozê bibin û hevgirtina têkoşîna rizgariya netewa Kurdistanê bidin pêş. Şerê serxwebûn û azadiyê yê li dijî dagirkeriya dewleta Tirk, nûneriya berjewendiyên gelên cihanê û çînen kedkar dîke.

Em bang li teviya gelê xwe, hemû rêxistin û kesên dost ên ji Tirkîyê dikin, da Newrozê bi şahî pîroz bikin û piştgiriya xwe bilindtir bikin.

Komîteya Amadekirinê

-II-

Her şit derbarey PKK

Le seretawe demewê bilêmd Kurdistan û PKK dî tewawkerî yektirîn û herdûke yek çiya nakrênewe. Min xom ke geştîm kird bo bakurê-rojavayê Kurdistan be tewawî bom derkewt millet hez le PKK dekat an na?!

Be pêçewaneyî propagandey dagîrkeran û hawpeymanekaniyan le derewe û nawewey welat, be pêçewaney qisey hendê le bira Kurdekani ew beşey Kurdistan ke le Ewropa dejîn û part û mart dirust eken û her lewêşewe Kurdistan rizgar eken, be pêçewaney propagandey hendê welatani Ewropay Rojava htd... Be hemû dilniyayekewe debêjim gel... geli çewsa we û kolnederî Kurd hez le PKK dekat û zoriş! Eger her bawerîş naken fermûn ewêş Kurdistan û grupani xebat lewêye nek le Swêd û Almanya û Hollanda û çêgay tir. Xiwa agadare zor rêkxiraw her le Ewropa hene, çunke min zor grup û hizbokem her lere (Ewropa) bistûe, birwa biken xelk le Kurdistan PKK, Apoxwaz û Eskerên Kurdan nas deken nek ew rêkxirawaney ke lere û lewê nawyan heye û karyan niye, yaxud le ser hendêk şiti zor bêcê serokekaniyan le zindanekani Ewropa kewtûn. Lere da namewê zor le ser em base birom, çunke diwaroj berdî binaxey witekani sereweme. Lem witare da hewl bedem basî seretay dirust bûni PKK be kurtî bikem û legel hendê şekirdineweu bas û xiwasi tir.

Her le salî 1975 ewe jimareyê zor le grup û destey idolojî le jêr nawi çep le Turkiya û Kurdistan da derdekewtin û geşeyan dekir. Em teyare ideolojîyane le rûy teorîewe kem û kortîyan hebû, herweha çalakiyan kem bû. Ewane nek her bûni Kurdistanîyan nedeselmand belku ke basî binyatî komelayetî û meselekani şorişîyan le ser ew binaxey dekir, Kurdistan le lay wanewe be "hemû Turkiya" naw debira. Her bewêş nedewestan û belku le zor kata deyan wit "Kurdistan hiç bûnêki niye û baskirdinî şitêki hele û metirsidare" û be hemû şeweyek hêrişyan dekirde ser şorişgêran û dilsozani rasteqîne. Belam borjiway biçûk û xorepêşker ke le nûrawekaniyan Kurdistan be "rojhelat" nawdebira û wabestey kapitalîzmî Turkî û derebegî kompradorî koneperistî nawxo bû. Emane le jêr nawi Kurdistan deculanewe û carna cariş dekewtine naw aw û hewey giftûgoy ideolojî markisî-linîniyewe, belku xoşîyan be markisî dejmard û deyan wit ême ciyawazîman legel sosyal-şovênîzm da heye, egerçî le rastî da her heman şitiyan dewitewe û dúbare dekirde.

Be pêçewaney emaney serewe ke basman kirdin komele şorişgêrêki tir peydabûn û le nêwa salekani 1973-1978 be şeweyekî guric û golane kewtine xebat kirdin le kari ideolojî û têkoşan diji sosyal-şovênîzm û wirde borjiway xobedesteweder û demargîrî neteweyî, we be peyrew kirdinî markisîzim - linîniyim be şeweyekî wa ke legel waqîh da biguncê û sûdbexîş bêt nek ziyabexîş. Ewe bû şorişgêran amanci rasteqîney proletariyay Kurdistanîyan bo xoyan kirde diruşim wate "Kurdistanêki serbexo û yekgirtû û demokratîk" her le ber roşnayî em amance serekîye proyey programî Partiya Karkerên Kurdistan (PKK) yan aşkira kird û ewêş le salî 1978 bû.

Bizûtinewey Partiya Karkerên Kurdistan - PKK le katêk le dayk bû ke sistemi sermayedari her le seretay heftakanewe le qultirîn teng û çeleme da bû, we ew teng û çelemeş be qultirîn şewe kari dekirde ser bari Kurdistanî Bakur-Rojava le nawçey Rojhelatî Nawerast û Kurdistanîyan ke

En nivîs bi Kurdiya Xwarê (Sorani) ji aliyê hevalê Mehabad Kurdî hatiye amadekirin:

Geştêk bo Kurdistanî Bakur-Rojava

loniyali jêr destî borjiway Turki bû le rûy siyasî û serbazi û aburiyewe, we borjiway Turki xoy le axuran û bixoranda deya û deywist ew bare girane bawête ser şani milleti Kurd le Kurdistan. Kewate bizûtinewey Partiya Karkerên Kurdistan-PKK serencami astî ew gorankariye babetiyane bû lew beşey Kurdistan û le dewrûberêki pir le girûgirift ke sermayedari cihanî û Turki tiya ya deya.

Bizûtinewey Partiya Karkerên Kurdistan-PKK berî ew nawende madiye ye ke em xasiyetaney xiwarewey hebû: geşekirdinî impiryalîzmî niwê be serokayeti Emerika le Rojhelatî Nawerast û Turkiya ke bûe hoy helweşanewe û lebayekçûni sermayedari ihtikari wabestey dirustbû le Turkiya û gorani dewletî Turkiya bo rijemêki faşistî be mebestî berangar bûnewey em bare nalebare û karkirdine ser peydabûni zor gorankari le binyatî komelayetî û aburi le Kurdistanî Bakur-Rojava, we berizbûnewey astî zorlekirdinî neteweyî û çinayeti. Bizûtinewey Partiya Karkerên Kurdistan-PKK rengdaneweyekî waqîhi bari cihan û nawçeke û Turkiya û Kurdistan.

Bizûtinewey Partiya Karkerên Kurdistan-PKK le nawendêki pir le çendeha weçerxan û gorankari le dayk bû ke emanen: Pêşkewtîni hêzekani sosyalîzm û şorişgêrî sereray hendê layeni negetivîyan, be desthênani serkewtîni niwê le çespendîni sosyalîzm û bizûtinewey proletari da û ramalîni impiryalîzmî kon le seranserî cihan û peresendîni bizûtinewey rizgarixwazi gelan diji impiryalîzmî niwê û pitewbûni xebatî milletani Rojhelatî Nawerast û le serûy hemûşiyane bizûtinewey azadixwazi niştîmanî Filistin, herweha geşesendîni bizûtinewey şorişgêrî le Turkiya.

Bizûtinewey PKK le katêk le dayk bû ke zor hewildan dekira bo geyandîni zerer be bizûtinewey komünîzmî cihanî û ideolojî markisîzim-linîniyim û seretay bilawbûney ew ideolojîye le Rojhelatî Nawerast û hewildan le Turkiya bo berangarbûnewey hem û cimûcolêki şorişgêrane û azadixwazane. Borjiway şovênistî kemalistî neteweyî demargîrî têdekoşa bo ewey kartêkirdinî sosyal-şovênîzm bixate ser çepê Kurdistanîyekan.

Be kurtî bizûtinewey PKK le dayk bû û geşey kird bo xebat kirdin diji kemalizm ke berhemî pêşkewtîni sermayedari neteweyî Turkiye le layek û diji sosyal-şovênîzm û rexne girtin û riswakirdinî bûni kapitalîzmî Turki le Kurdistan le layekî tirewe. Herweha têkoşan diji koneperistî Kurdi xorepêşker û neteweperistî kiwêrane ke xoyan be çep le qelem deda û wabestey dewletî kolonyalistî Turkiya û hêze koneperistekani nawxo bûn û peywendî organîkî û berjewendîyan legel dar û destey dagirkeran da hebû.

Şitêki belgenewiste her rêkxiraw û partiyek le seretay serheldaniyewe tûşî zor teng û çeleme hemecor debêt û bigre helekirdinîş, we meşûy gelani azadixwazî dinya ewey bo man selmandûe. Helbete şiwêni cugrafî û jeo-polotîki Kurdistan xoy le xoy da derdeserî bo Kurd nawetewe û her le berebeyani meşûewe taweku emroş dujmanî Kurd le her çîwar lawe be hemû twanayekîyanewe koşîş deken bo serkut kirdinî bizûtinewey rizgarixwazî neteweyî Kurdistan û ditineyewe hezar diro û delese û buxtan bo geli heqxwazî Kurdman.

Partiya Karkerên Kurdistan-PKK her le roji le daykbûniyewe heta êtaş kewtote ber lêşawî bê rehmaney impiryalîzm û kolonyalistan û koneperistan û otonomixwazan le hemû layekewe, bêguman eme hiç şitêki seyir

niye, çunke PKK taqê partiye ke betewawî bo azadî xakî zewitkirawî Kurdistan le cengêki pîroz daye û weku şer serî şor nekirdûe bo Turke regezperistekani ke dagirkerî parçeyekî welate şirinekemanin. PKK teniya rêkxirawe ke serxewitirîn dujmin û dilsoztirîn dost daniyan piya nawe û her PKK grupani xebatî çol nekirdûe.

Her le diway kudetay serbazi faşistî le Turkiya (12 Ełun 1980) azadixwazan dūçari zindan û eşkene û derbederî bûn be taybetî endaman û layengirani PKK ke bûbûne amanci rasteqîney Turke dilreçekani rijem. Dar û diwari zindanekaniş bezeyan be tēkoşeran da ehatewe! Şehidan Mazlum DOĞAN, Kemal PİR, M. Hayrî DURMUŞ, Ferhat KURTAY bûne newemami azadî û serbexoyî. Belam dujmin xeyalî xawe û ew geley serbestî biwêt hergizahergiz çok danadat le berdem sêdarey faşistan da. Be daxewe handê toqim û destey ciya ciyaş le seretawe kewtine dūjminikirdinî PKK û heman kari nahezaney rijemîyan niwand bo nimûne le salî 1979 "Riya Azadî" û "Komeley Roşinbirî Şorişgêrî le Rojhelatî Turkiya-DDKD" (nek Kurdistan-nuser) bizûtinewey "KUK" pêkewe "Yekêti Neteweyî Demokrati-UDG" yan le bawêşî rijem dirustkird we bo rûberûbûnewey berhelîstî şorişgêrî û be taybetî PKK le Kurdistan.

Her çende PKK tūşî zor kend û kosp hat, belam koli neda û cengî partizanişî berpa kird diji rijemî faşistî Turkiya le Kurdistan (15. Tebax 1984) û heta êtaş berdewame le encamdani em kare pîroze da.

PKK her le seretay damezraniyewe heta imro zor deskewtî jewrey bo gelekeman le Kurdistan we dest hênanwe ke giringtirîniyan emaney xiwarewen:

- Pêş hemû şitêk bûe hoy hejandîni deselati çini hukim bedesti Turki kolonyalist le binaxewe, ke le mējewe zorlekirdinî neteweyî û çinayeti le rolekani gelekeman dekat û be hemû corêk deyançewşênêtewe. Bari

karbedestani dewlet geyste raddeyek ke hawar biken: (Rojhelatman-Kurdistan- le destu çû dewlet yasay nemanew!)

- Lēdanêki çaki şorişgêrane le berjewendî zordare derebegekani û binyatî xēlekî koneperesti nawxo ke le zūewewe būnete hoy zulm û zordari û çewsanewe û dardestî rijemî faşistî Turkiya.

- Xebatî şorişgêraney PKK bûe hoy helweşanewey zor lew taqim û deste faşîyaney ke be yarmetî hikuemetî generalekan le Enkere dirustkirabûn bo berangar bû newey xebatî rizgarixwazî neteweyî le Kurdistan da.

- Be xebatî rast ke le layen PKK destî pê kira tiwan ra kartêkirdinî sosyal-şovênîzm le Kurdistan nehêlêr. Sosyal-şovênîzm be birûra çewtekaniyewe nek her debête kosp le pêş xebatî niştîmanî Kurdistan û jaraw kirdinî eqli şorişgêrane le Kurdistan û dūrxistinewey le xebatî şoriş belku debête tegere le berdem xebatî rencderani Turkîş.

- Wirde borjiway xobedesteweder û otonomixwazan tūşî lenawçûn û paşekîşe bûn, bêguman hoy serekî emeş degerêtewe bo berizbûnewey nawi Partiya Karkerên Kurdistan-PKK le grupani xebat da û riswakirdinî hemû ewaney ke daway otonomî deken.

- Ew xebatey ke PKK pêyhelsa û kirdî bûe hoy neşûnimakirdinêki tewawî bizûtinewey rizgarixwazî niştîmanî Kurdistan û wergirtinî hawerokêki niwê û hoşiyarbûneweyekî giştî millet.

- Xorêkxistinî cemawerî kirêkan û cutiyaran û roşinbiran û lawan bo cari yekem le rêkxirawî taybetî xoyan û derçûniyan be bawerêki pitewewe bo grupani xebat we le pênanawî berjewendiye rasteqînekaniyan da.

- Partiya Karkerên Kurdistan-PKK xebatêki teori û ramyarî û praktiki giştî û rastî kird le çîwarçewey bizûtinewey rizgarixwazî niştîmanî Kurdistan û be hemû tiwanayewe hewlişî da bo cêbecêkirdinî le şewey program û rêkxistinî rast û praktiki xebatî şorişgêraney bo geli Kurdistan be diyar xist.

- PKK rolêki çaki gēra le nasinî dost û dujmin û pūçelkirdinewey peymanekani ew hēzaney ke legel sosyal-şovênîzm û koneperistekani nawxo bes-tibūyan.

Ewey şaxani base be lay min gewretirîn deskewt ke PKK tiwanibêti bedî bihēnê berpa kirdinî şerî partizaniye le Kurdistan le salî 1984, çunke be rastî milleti Kurd lem beşey Kurdistan da way lēhat bû nawi xoylebirbiçêtewe û her le diway raperinî Dêrsim (1936-1938) cuntay Turkiya deywist nawi Kurd û Kurdistan be tewawî le beyn bibat û carêki bir rolekani Kurd basî Kurd û Kurdistan neken, belam xebatgêrani ARGK boçûnekani dujminyan be diro xistewe û carêki tiriş le ser çiya serkeşekani Kurdistan bilēsey agirî şorişîyan berpa kird û mijdey (mizgini) azadiyan bo geli çewsa wey Kurd hēna.

Her wek le seretawe ewem destnişan kird ke hiç rêkxirawêk bē kem û kurî nabê û kesîş le pirê nabê be kurê û her helekirdinîş rēgay rastman nişan deda. Propagandekani dezgay polîsî nihēni Turkiya MIT derbarey PKK û şewandîni nawi ew parte şorişgêrew danani be tîrorist û xirapkar hemûy be awda çûn û êsta zor baş bo gel aşkira bûe kē tîrorist e?

Aya PKK tîrorist e yan rijemî dagirkerî Turkiya ke roj niye destî be xiwēni Kurd sūr nebê?! Aya PKK tîrorist e yan faşiste dilreçekanî celladekani Kurdistan ke mirovî Kurd zindebeçal deken û le doli "qeseban"î dehawējin?! Aya PKK tîrorist e yan serbazani dagirker û leşkiri dewlet ke bombay kimiyawî le çîyay Bagok le diji pêşmergey ARGK bekardehēnin?!... htd.

Min ke le Kurdistan bûm çend kesêk boyan gēramewe: MIT piyawî xoyan dexene nēw rizi şorişgêranewe û yaxud bergi pêşmerge dekene ber xofiroşan û kari tîroristaneyan pê encam deden û le jêr nawi PKK! Le ber çend hoyekî taybetî nemtiwani nawi ew kesane lere binûsim.

PKK wek partiyek le rûy rêkxistinewey zor dezgay rêkxiraweyî heye û xawen (Artēşa Rizgariya Gelê Kurdistan-ARGK) û herweha rolêki balay hebûe le damezrandinî (ERNK-Eniya Rizgariya Netewa Kurdistan) û (Platforma Yekitiya Şoreşgerî) û le rûy rageyandinewe xaweni komelêk rojname û govare we be zor zimani cor be cor ke giringtirîniyan emanen:

Serxwebûn (be Turki), Berxwedan (be Turki û Kurdi), Dengê Kurdistan (be Erebi) û zori tir.

Partiya Karkerên Kurdistan-PKK hêzêki karigêrî û rolêki giringî heye û hebûe le berew pêşewe birdinî şorişî azadixwazî neteweyî le Kurdistanî Bakur û xebatî demokrati şorişgêrane le Turkiya. PKK be tewawî û hemû tiwanayewe têdekoşê bo rizgari yekcari neteweyî geli Kurd le ser rêgayekî rast û rewan û stratejiyekî guncaw le layeni siyasî û serbaziyewe.

Ew partey ke tiwanî bergirî le zindane tarik û nutekekani faşîzm da bikat, detwanêş pirdêk le ser binaxeyekî pitew dirust bikat le nēwan diwēnê û diwaroj da û le nēwan karkirdin le niştîman û hemû nawçe-keda.

Ew partey ke xebatî le Kurdistanî Bakur pere pēda û helgirsand detwanêş berengari hemû core rûberûbûneweyekî dujminî xiwēnxor bêtewe û bişibezenê.

Biji cengi rizgari Kurdistan le jêr alay PKK-ERNK-ARGK!

Serçawekan:

- 1-Muxtarat, Heval Abdullah OÇALAN, 1985 (be Erebi).
- 2- Al Teqrîr Al Siyasî / Al Konferens Al Ewel-PKK, 15-27.7.1981, 1986 (be Erebi).
- 3- Al Wezh Al Rahin / PKK (be Erebi).
- 4- Qezaxya Al İştirakiye / PKK, 4. Ayar 1988 (be Erebi).

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeke niştiman ku di dîrokê de rê nedaye dagîrkeran

DÊRSIM

- II -

REWŞA ERDNİGARIYA ÊRDIMA DÊRSIMÊ

Welatê me Kurdistan xwediyê rewşekî erdnigari yê herî destda û rêdayî ye, ji bo parastina nîrxên netewî. Ev rawş bûye bîngehek, da gelê me bi berxwedanê xwe bigihîne van rojên niha. Rewşa erdnigariya welatê me, ji bo berxwedana gelê me her demê bûye avantajê pêwîst. Ev taybetî ji bo teviya Kurdistanê xwe wusa daye şanî kirin. Ji bo perçeya welatê me êrdima Dêrsimê jî, ev sixlet xwe bi vî rengî dane pêş. Di taybetiya Dêrsimê de jî, ev rewş her demê bûye rastiyê serdest. Erdnigariya Dêrsimê ya rêdayî û destda, heya dîroka me ya nêzik, bûye bîngehek ji bo serhildan û berxwedanên mezin. Ji ber sîd û berjewendiyên baş ên vî rewşê, Dêrsim heya van salên dawiyê, bûye keleheke berxwedanê. Ji ber ku Dêrsim xwediyê erdnigariyê baş e ji bo şerî, herweha bûye qadekî stratejîkî jî. Lewma vî rojê Dêrsim, di serê wan êrdiman de ye, ku dijmin di wan de şerê taybetî bêhtirîn bikardihîne.

Dêrsim, dikeve aliyê bakurê-rojavayê welatê me. Teviya bakurê-rojavayê welatê me, bi navê Dêrsimê dihê nîmandin. Ev êrdim, ji aliyê bakurê Çiyayên Erzînganê yê bilind destpêdike û navçeya Tercanê tevli xwe dike. Ava Reş dişopîne û xwe dirêji heya navçeyên Kemah, Îliç û Eginê (Kemaliye) dike. Ji aliyê rojava jî, navçeyên Sêwazê yê bi navên Koçgirî, Divrixî, Zaran û Kamilava (Ümrani) tevli xwe dike. Birekî bakurê Meletî, navçeyên Erebgîr û Hekimxan jî tevli xwe dike. Disa, bakurê Mazra, ber bi aliyê navçeya Gêlan û derdorên wê û navçeya Depê (Oxi) ve diçe, wan tevli xwe dike. Ji vî xwe digihîne Depê. Ji aliyê rojhilatê jî, navçeyên Gêxî, Bongilan û Gonî (Kehni Reş) yê Çewlikê tevli xwe dike û ji ser wan navçeyan Dêrsim, xwe digihîne heya navçeya Gungumê, ku dikeve bakurê Mûşê. Herweha ji Çiyayên Çewlikê heya Çiyayên Palandoken ên Erzîromê, navçeyên Çad, Tatos (Tekman) û Xînuşê jî bi xwe ve girêdide. Bi vî rengî Dêrsim, xakekî stratejîkî û erdnigariyê rêdayî kiriyê tixûbên xwe.

Çiyayên Dêrsimê: Çiyayên Dêrsimê di navbera 2.500 û 3.000 metran bilind in. Êrdima Dêrsimê, ji serî heya binî bi çiyayên rêzêzê, giran û erdnigariyê asêgir xemilî ye. Bilindahiya wan, di demsalên zivistanê û demsalên havîne de jî, bi berfê raxistî û sergirtî ne. Çiyayên Munzur û Mircanê, dijbihî Çiyayên Eginê û xwediyê taybetiyên weke Çiyayên Eginê ne. Ev herdu çiya, neçeyên Gêxî, Mazgerd, Nazmiye, Pilemorî, Zerenîk (Pûlûr), Kemah û Eginê bi tevayî bi hevûdu girêdidin û navenda erdima Dêrsimê dizivirin. Ji mehên Êlûn û Kanûnê, heya mehên biharê, derbasbûna ji van çiyayên xeter û tehlûke ye. Ji ber ku, weke ku çiya rênedar û asê nê, herweha jî bi berfê raxistî ne. Ji aliyê din jî, ev çiya ji cihên rûniştinê gelekî dûr dikevin; çî gund û navçeyên nêzik tune ne. Ji ber vî sedemê, bi nêzikahî şêş mehan, gelê êrdimê rê û rêbazên di nava çiyayên de bi kar nayne û nakeve ser rîya rê û rêbazên çiyayê.

Çiyayên Dêrsimê yê rênedar û herî bilind, xwediyê rêbazên teng û stratejîkî ne. Lewma, çûyîn û hatina ji van rêtengan, ji riyên di dema berê de hatine çêkirin, dibe. Rêwî tev ji rêbazên çêkirî yê kevnare derbas dibin. Çiyayên ku ji navçeya Pilemorî heya Eginê gelekî bilind û asê ne, ji aliyê rojava ber bi aliyê rojhilatê ve, bilî çend derên kê, mirov nikare ji wan derbas bibe. Ji Rêbaza Axaçurê rê derdikeve navçeya Koçgirî êrdima Sêwazê, ji Rêbaza Ziyaretê rê diçe Kemahê, ji Rêbaza Nêrdewan rê dadikeve Erzînganê, disa ji Rêbaza Avager rê diçe navenda Erzînganê, ji Rêbaza Mircanê rê diçe derdorên Kesminkoran, ji Mahmunutê (Çiyayê Pilemorî û Rêbaza Tanzê) rê diçe êrdima Erzînganê. Ev rêbazên di nava çiyayên de, ku tev mîna derî û dergehên teng in, gelek asê û rênedar in. Bi taybetî di Rêbaza Mahmunutê de di demê berê de hinde cihên ji bo kerwanên rêwî hatine avakirin. Ev cihên qonaxan bi berhemên xwe yê dîrokî gelekî giranbuha û pêwîst in. Herweha Rêbaza Nêrdewan ji heya bê gotin girek û asê ye. Di mîjûya kevnare de ji bo derbasbûna mirovên peya nêrdewaneke ji sed pêlîngan li vir hatiye çêkirin û bi vî rengî derfeta ji wir derbasbûnê peyda bûye. Rêbaz ji navê xwe jî van nêrdewanan (derence) girtiye. Qîrex û kevîyên Çemê Munzurî, Newalê Laçê û kevîyên Çemê Xarçikê jî cihên wusa ne, ku mirov nekariye bi hesanî ji wan deveran derbas bibe. Ji ber ku li van deran çiya gelekî bilind in û zivistan heya bê gotin sar in, berfa dibare, demeke pir dirêj li ser erdê dimîne. Ev rewş jî bûye sedem, ku ax bi tevayî tazi be. Dar û daristan li van deran nayin ditin. Hinde darên hene jî, bi piranî darên guwîj û beruyan (mazi) in. Erd bi gelemperî bi giyayê gêwenê niximî ye. Ji bo kerîyên koçeran giyayê gêwenê gelekî pêwîst e û berhemekî siruştî ye. Rêzeçiyayên Munzurê; ji navçeyên Keban, Malkîşî û Zerenîkê dirêji heya navçeya Pilemorî dibin. Ev rêzeçiya, di navbera êrdima Erzînganê û êrdima Dêrsimê de, tixûbekî avadikin.

Li ser cihê bilindtirinê Çiyayê Munzurê, Girên Zerenîk û Ziyaretê hene. Ev herdu gir, heya 3.200 metran bilind dibin. Koyê (bi zaravayê Dimilî dihê maneya çiya) Ger bilindî 2.900 metran û Girê Mircanê jî bilindî 3.100 metran dibe. Bilindahiya girên din jî, bi nêzikahî biqasî van girên me navê wan dane, heye.

Çiyayê Tujik jî, ji derdorên rojavayê êrdima Dêrsimê heya aliyê bakurê-rojhilatê derdorên bi navên Axdad û Lertikê û ji vir jî heya Çiyayên Munzurê, cih bi cih bi rêlîstan û daristanan niximî ye, cih bi cih jî gelek asê û rêteng e. Ev çiya bi gelî û newalên xwe yê kûr, zinar û qontarên xwe yê gewre gelekî bi heybet e. Çiya 2.400 metran bilind e. Li derdorên çiyayî hinde goristan, tîrb û mezelen miriyan hene. Di nivê çiyayî de jî, lat û tehtên gelekî mezin hene. Di binê wan lat û textan de jî, pixarekî kûr û jî hev vebûyî heye, ku dijbihe devêkî. Li derdorên devê pixarê (qul) jî hinde kevîrên vemirî û bûne komira reş hene, ku heya bê gotin helez (înteressant) û xwediyê rewşeke rêdan in. Li hinde deveran ji bo Çiyayê Tujik, Çi-

yayê Bavê Sultan jî dihê gotin. Tirkan, navê "Yilandagi" (Çiyayê Maran) dane Çiyayê Tujik. Çiyayê Tujik 2.210 metran bilind e. Derdorên çiyê bi daristanan xemilî ne. Çiyayê Tujik xwe dirêji heya Çiyayê Egin û Çiyayê Hostan dike. Çiyayê Hostan jî 2.950 metran bilind e. Kêriyên pez û sewalan di mehên havînê de xwe li derdorên Çiyayê Tujik belav dikin û diçêrin. Bûjena bi navê kûkûrt û hinde germavên siruştî jî, li Çiyayê Tujik hene.

Çiyayê Xidirê yê nêzikî navçeya Nazmiye 2.400 metran bilind e û dikeve nêzikê Çiyayê Munzurê.

Çiyayê Mahmunutê jî xwe digihîne Çemê Qotê û xwe bi Newalê (Geliyê) Qotê girêdide. Ev gelî, rojhilat û rojavayên Dêrsimê jî hevûdu vediqetîne (cûda dike). Çiyayê Mahmunutê jî heya bê gotin asê û rênedar e, herweha xwediyê daristanên dewlemend e jî. Horêsên berfê yê ji vî çiyayî digindirin, rîya diçe Erzînganê gelekî caran digirin. Li vî çiyayî, hercure candarên (heywanên) kuvi û beji hene.

Çiyayê Zel û Çiyayê Rastan, ku heya 2.400 metran bilind dibin, li aliyê rojhilatê Dêrsimê çiyayên bilindtirin in. Gelek tîrb û goristanên kevnare li derdorên van çiyayên hene. Ev çiya jî pir asê ne, xwediyê kendal û newalên gewre ne. Erdê van çiyayên jî serî heya binî girgîrêk e. Gelî û newalên hene, ji binî ne xwediyê erdeki rast in. Eşîrên Heyderan û Üsifan di geliyên van çiyayên de bi cih bûne.

Li başûrê navçeya Xozatê jî, çiyayê bi nave Leşker Mistefa heye. 1.400 metran bilind e, û bi daristanan niximî ye. Li derdorên çiyê jî destên berfîreh hene.

Di navbera navçeyên Xozat û Zerenîkê jî bi 1.700 metran bilindahiya xwe Çiyayê Bilgeşê heye. Ev çiya xwe dirêji Çiyayê Sowgenê dike, ku gelekî daristanî ye. Çiyayê Bilgeşê paşê Newalê Kakberê avadike, ku gelekî kûr e. Disa, li navçeya Xozatê, Koyê Spî, Koyê Saltukê Zer û li navçeya Pêrtaxê jî Çiyayên Ninik (Çiyayê Sohr) hene.

Li rojhilatê Sêwazê jî Çiyayê Goşê heye. 3.500 metran bilind e. Ev çiya, li başûrê Erzînganê xwe digihîne silsileyê Munzurê û bi Çiyayê Munzurê ve dihê girêdan. Bi dirêjahiya qîrex û kevîyên Ava Reş, ev çiya mîna diwarekî bilind dibe. Hema li kêleka vî çiyayî jî, Çiyayê Kehniya Xwehr û Çiyayê Koçan (Serê Golan) hene. Çiyayê yekemîn 3.150 metran, çiyayê duwemîn jî 3.200 metran bilind in. Ev çiya tev bi hevûdu ve girêdayî ne, xwedî daristanên dewlemend in û newal û geliyên kûr avadikin.

Li hêla bakurê-rojhilatê jî Çiyayên Qaraoxlan, Bavê Hezar û Mudarê hene, ku ji ser Meletî dirêj dibin û berdewama Rêzeçiyayên Torosê ne. Bilindahiya wan digihe heya 2.000 metran. Ev çiya jî aliyê başûrê-rojava ber bi aliyê bakurê-rojhilatê ve nizmîtir dibin û ber bi jêr ve diherin. Erdeki meylî avadikin.

Li derî van çiyayên pêwîst, herweha Çiyayê Baskilan jî pêwîst e.

Gelî û newalên Dêrsimê: Çiyayên di erdnigariya Dêrsimê de û erdên jî aliyê çem, av û kehniyan hatine qelîşandin, newal û geliyên girek û asê avakirine. Ji van gelî û newalan ên pêwîsttir, Çemê Qotê, Newalê Munzurê û Rêbaza Eli ne.

Newalê Çemê Qotê, xwe dirêji heya Pilemorî û navenda bajarê Mamikan dike. Newalê Qotê ber keviya Çemê Xarçikê çêbûye. Gelek gelî û newalên xwe bi Newalê Qotê ve girêdidin hene, ku bi giranî piçûk in. Di dema serhildana Dêrsimê de, eşîrên weke Karsan li nêzikî Newalê Qotê rûdiniştin.

Newalê Munzurê, ji navenda bajarê Mamikan, ji ser navçeya Zerenîkê xwe dirêji heya derdorên Torunava dike. Geliyê Laçê yê bi nav û deng, ji Newalê Qotê destpêdike û xwe digihîne Newalê Munzurê û tevli dibe.

Li aliyê rojavayê êrdima Dêrsimê, li navçeya Malkîşî, Newalê Rêbaza Eli heye, ku eşîrên Koçan, Şemikan û Reşikan li vir bi cih bûne. Ev newal jî, mîna Newalê Qotê û newalên din xwediyê lat û zinarên asêgir e; hinde daristan û gelek şikeft li vir hene.

Daristanên Dêrsimê: Ji sedî 12, ji hemû erdê Dêrsimê, bi daristanan niximî ye. Erdnigariya Dêrsimê jî aliyê daristan û rêlîstanan bi vî awahî dewlemend e. Li derveyî bandavên bilind ên Çiyayên Mazgerd, Pêrtax, Çarsençaq û Zerenîkê, piraniya daristanên derdorên din jî darên berû, mîrx, spindar û zergûzan çêbûne. Dehl û deviyên jî van daran bi piranî ne. Daristanên pêwîsttirin ev in: Di navbera navçeyên Xozat û Zerenîkê Daristana Bilgeşê (Qehreman) heye, li bakurê navçeya Malkîşî jî Daristana Kakberê heye. Ev herdu daristan, bi Daristana Mihsarê û li bakurê-rojhilatê jî bi Daristana Sofkan dihên girêdan û tev bi hev re erdeki gelekî berfîreh digirin.

Navenda bajarê Mamikan, ji derdorên bakurê navçeya Mazgerd heya navçeya Nazmiye, bi daristanên tund xemilî ye, herçiqasî cih bi cih ev daristan dihên birrin û axekî rût di nava wan de çêdibe jî. Derdorên Halworî-Weng, Deştan, Dêmenan, Heyderan û Newalê Qotê jî, bi yekcarê bi daristanan niximî ne.

Li derdorên ku daristan hene, hercure candarên kuvi û beji hene. Hirç, berazê kuvi, asik (xezal), pezkuvî, gurr, rovi, kevrosk (kerguh) û gelek candarên din jî hene. Li kêleka van jî, gelek kew, kewevok û her babet çûk û çivik jî hene.

Çem û rûbarên Dêrsimê: Ji ber ku êrdim bi çiyayên daristanan niximî ye û demsala zivistanê jî bi barîna berfê dijwar derbas dibe, di mehên biharê de hema hema hemû çem, rûbar û seqlan bi bilindbûna avê ser xwe ve diçin û mîna rabûna lehiyê diherikin. Di demsala biharê de, heya mehên Adar û Nisanê, li hemû aliyên xumîniya lehiyê û herkîna avan dihê bihistin û demsal bi vî xumîniyê derbas dibe. Bi taybetî kehniyên avên çiyayê xumîniya şelaleyên diherikin, diwarzîya wan, dengên wan ên siruştî, posîdeyên kûr li ser dilê mirovan diafirînin û tev xwediyê bedewiyê xwerûstî ne. Kehniyên ava sar ên li çiyayên di nava daristanan de, dibin hêlinên candarên kuvi. Herweha dibin çavkehniyên masiyên ava şêrin, ku di cihanê de navdêr û bi nav û deng in. Derdorên kehniyên avê û kevîyên avên diherikin, bi dirêjahiya qîrexên xwe, bi gul, kulîlk û çiçekên xwe yê çê û spehî û bi hezar rengan, dêmenekî xweşik û gulgulî diweşînin pêşiya çavan. Di Çemê Munzurê û çemên din

de çardêh reng û babêt, masiyên ava şêrin hene.

Avên ku ji çiyayên derdikevin û dihên, xwe digihînin hevûdu û mezin dibin. Bi vî awahî çem û rûbarên êrdimê yê pêwîsttir çêdibin. Ava Reş, Munzur, Xarçik, Perî û Mirad çem û rûbarên pêwîsttirin in, di nava tixûbên êrdimê de. Çem û rûbarên mezin ev in. Ev çem û rûbar, di mehên biharê de gava berf dihelin, bi yekcarê nema rê didin. Di mehên havînê de jî, tenê ji hinde xalan rê jî bo derbasbûnê hene.

Ava Reş, ji derdorên çiyayên li deverên Dêra Sohr û Keleha Hesên êrdima Erzîromê derdikeve û tevli kehniyên avê yê ji çiyayên li devera Mama Xatun derdikevin, dibe. Avên di nava tixûbên Pilemorî jî tevli xwe dike û ji bakurê Dêrsimê derbas dibe. Ji axa eşîrên Keçelan û Bilaban ji Rêbaza Sansan derbas dibe. Paşê jî bakurê Çiyayên Munzurê, ji axa eşîrên Kulibyan û Kiçikan derbas dibe û ji Rêbaza Kemahê xwe dirêji aliyê rojava dike. Rojavayê Dêrsimê dişopîne û ji Rêbaza Eginê diherike Çiyayên Hostan-Bilî û ji vir jî, ji ser navçeya Malkîşî tevli Kebanê (Avbenda Kebanê) dibe. Paşê xwe digihîne Çemê Miradê û herdu bi hev re Ava Fêradê çêdikin. Ava Reş, pir rîyan jî bo derbas bûnê nade. Di navbera rojava û bakurê Dêrsimê de, mîna tixûbekî ye.

Yek ji avên mezin li êrdimê, Çemê Munzurê ye. Çemê Munzur, ji nêzikê navçeya Zerenîkê, ji qontarên Çiyayê Munzurê, ji kehniya bi navê Çilkehni zadibe. Avên ku ji Rêbaza Axaçurê jî dihên tevli xwe dike û di navenda bajarê Mamikan de xwe bi Çemê Pexê (Xarçikê) ve girêdide. Piştî ku xwe digihîne Çemê Perî, ku dimine di navbera navçeyên Mazgerd û Pêrtaxê, li êrdima Mazra derdorên Kürdemlikan, tevli Ava Miradê dibe.

Çemê Xarçikê ku tevli Çemê Munzurê dibe, ji Çiyayên Pilemorî zadibe û li derdorên Pira Sohr, Newalê Qotê û Mamikan tevli Çemê Munzurê dibe. Çemê Perî jî li êrdima Çewlikê navçeya Gêxî zadibe. Ji navbera Nazmiye û Depê, li devera bi navê Perî navçeya Mazgerdê, diherike Çemê Munzurê.

Hoyên erdnigariya êrdima Dêrsimê, di demên berê de û niha jî, gengazên mezin pêşkêşî berxwedanê kirine û dikin. Erdê Dêrsimê ji bo şer û berxwedanê gelekî rêdayî ye. Di dema serhildana Dêrsimê de, serleşkerên hêzên dagîrker û vegirtkar, peji-randine, ku ji ber hoyên siruştê rastî zorî û bêgaviyên mezin bûne. Gelek caran gotine, ku ji bo şikandina serhildanan û vegirtina Dêrsimê ev rewş, ji bo wan desavantajên herî mezin avakirine.

Lê niha, li hemû aliyên Dêrsimê rênedar û rêbazteng, gerillayên Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistanê hene, ku rê û rêbazan ji bo dijminê dagîrker dikin goristanên tevdemî.

REWŞA KLÎMA LI ÊRDIMA DÊRSIMÊ

Li êrdima Dêrsimê klimayeke erdî û beji serdest e. Havîn germ û hênîk derbas dibin, zivistan jî sar derbas dibin. Di zivistanan de gelekî berf dibare. Li derdorên navçeyên Pêrtax û Mazgerdê, car caran bi tixûb jî be, rewşeke niv-sar û niv-germ xwe dide şanî kirin. Li ser gir û bandevên çiyayên bilind, ku êrdimê dizivirin, berf zû dadikeve û dibare. Barîna berf û baranê, tayrok û zipikan, bêhtir di mehên bihar û zivistanê de dibe. Şêş mehan klimayeke zivistanî û şêş mehan jî havînî li Dêrsimê heye. Weke me gotî, havîn gelek germ û caran jî gelek zûwa derbas dibin; barin hindik e. Piştî ku Avbenda Kebanê hatiye avakirin, pêşemîn li navçeyên Mazgerd û Pêrtaxê, bi tixûb jî be li hinde derên din, klimayeke niv-germ û niv-sar bêhtir xwe serdest kiriyê.

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Perçeyek ji bilançoya şerê taybetî:

120 GUNDIYÊN KURD KOÇBERÊ ÎRAQÊ HATIN KIRIN

Ji mebusên SHP (Partiya Gelêri ya Sosyal-Demokrat) Cumar Keskin û Fuat Atalay, bi armanca bihurandina rewşê ji ber çavan, dixwazin herin gundekî Kurdistanê. Lê li gund, qereqoleke yekîtiyên şerê taybetî heye. Li pêşya gund dihên rawestandî û dibêjin wan, çûyina gund qedexe ye. Ev herdu, ji bo bidin bawer kirin, ku mebus in, qertên kesaniya xwe şanî dikin. Li ser vê qomutanê qereqolê bi bêsîmê rewşê agahdarî şaxên ji xwe bilindtir dike. Ew ji ferman didin, ku herdu mebus demekê bila bîn rawestandî û paşê wê agahiyekê bişînin. Di dema li bend-mayîna xwe de mebus, bi leşkeran dikevin mijûliyê. Serbazek bi tiliyên xwe gund şanî dike û dibêje: "...Hun bi van deran nizanin. Ji zarokê pênc salî heya kalê heftê salî,

ev gundî tev dilxwazên PKK ne. Tenê yek ji van ji ne misilman e, tev gawir in." Ji ber van gotinan mebusêk dibêje, "Nexwe, divê mirov van tevan bide ber..." Serbaz gotinê ji devê wî digire û pê diçe, "Ji xwe piştî daketina tariyê, derketina kolanan qedexe ye. Tişteke xwe bileqîne û tevbigire, em zorê didin reşandina berikan. Di şevê de em deh hezar berik berdidin." (Rojnameya "Cumhuriyet", 11. Çile 1990)

Ev bûyer, li gundê "Taşdelen" navçeya Qilaban dibe. Lê ne tenê li vî gundi. Ev bûyer, rewşekê bi me dide masin, ku li teviya Kurdistanê rûdanên weha bûne sparteyekê ji jiyana rojenin. Dagirkeriya Tirkên faşîst, di nava rêzên artêşa xwe de, ramana ku teviya gelê me "gawir e û dilxwazê PKK ye" serdest kiriye û hisên regez-

perest, şovenîst û hov di nava rêzên artêşa faşîst de heya bê gotin nefixandiye. Garanên talan û wêranê yên bi vî hizr û tîgihîştinê hatine dagirtin û tîji kirin, zewqê jê distinin gava mirovên Kurd bi çavsohri dikujin. Hisên xwe yên hov û xwinrij bi vî kirina xwe digihînin tîrbûnê û mîna mekineyên tunekirinê li wan dibe. Nemaze, rol û kirina hêzên artêşa dagirker li Kurdistanê, bi tevayî û seranserî tenê eve. Dijmînahiya li hemberê Kurdîniyê, ku ji sedan salan kêli bi kêli hatiye lêkirin, vî rojê ber bi bilindahiyên xwe ve hatiye ajotin. Bi dîtî û nêrana dagirkerên Tirk, ji zarokên di dergu-

NEWROZ

Bi xurtî tevli şadîmaniyên yekîti, berxwedan û serhildanê bibin!

Sersaliyê Newrozê ya nuh xwe nêzik dike; Newroza ku sembola tîkoşîna hebûn û berxwedana gelê Kurdistanê ye. Agirê Newrozê, ku ji aliyê KAWA'yê Hêsinger hatiye avdan, bi sê zilikên derfikan ji aliyê KAWA'yê Serdemî Mazlum DOGAN ji tariyan vegeyriyaye ronahiyê, di bin rêberiya Lehengê Netewî Mahsum KORKMAZ de li çiyayên Kurdistanê ziviriye pêtan û bi damezirandina ERNK di roja 21'ê Adarê 1985'an de teviya gelê Kurdistanê himbêz kiriye, di vî salê de bila geştir bibe! Ji bo vî jî, hemû bi hev re tevli şadîmaniyên Newrozê bibin!

Newroza sala 1990'an bila bibe mizginahiya serfiraziyên nuh!

şan de heya digihe kalên dikevin goristanê, her mirovê li ser axa Kurdistanê dijmin û neyar e; ji ber vî jî, divê bê sohtin, kuştin, qirkirin, serjêkirin... Ji xwe tiştê dikin ji tenha eve. Nevdana vî hovîtiya rejîma Tirkî regezperest tenê bi methoda nemiroviyê, wê bibe navdaneke bi kêmasî û ne rast.

Ev xala ku rejîma 12'ê Êlûnê xwe gihandiyê, bi çî dikare bê şirove kirin? Ev bili vî nayê çî maneyekê: Hebûna dagirkeriyê li welatê me diçe dawîya xwe, dagirker neçare man e, ku koteka tazî û paşverû bi hemû dijwariyên xwe bikarbin û bi vî rengî hima jiyandî ji xwe re peyda bikin. Gelê

Dûmahik di rûpela 23'an de

PÎROZIYÊN YANZDEH SALIYA DAMEZIRANDINA PKK DOMAN Diliyên şer endamên PKK, di girtigeha Sagmalcilar de, yanzdeh saliya damezirandina PKK bi şahî pîroz kirin

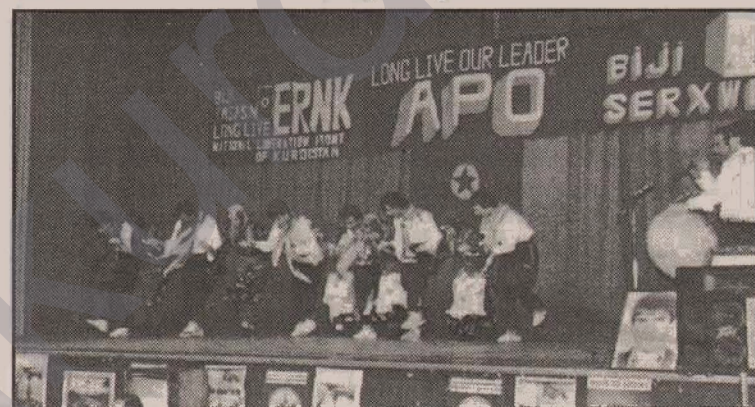
Stanol-Tirkiye: Komek ji diliyên şer endamên PKK, di girtigeha Sagmalcilar de, di destpêka meha Mijdarê de, bi armanca pirozkirina sersaliya damezirandina Partiya xwe, xwe dan tevdîr û xebatê. Ji gelek êrdimên Kurdistanê govendên bedewtirin ji xwe re hilbijartin û li gora gengazên girtigehê, di rojê de saetek-duduyan govendên xwe leyistin. Xebateke folklorî kirin hunera xwe. Her carê gava govenda xwe dikişandin, weke ku li çiyayên Kurdistanê ne û milên xwe dane milên hevalên xwe yên şervan, diketin nava his û rewaneke bi sinca gerillayên Kurdistanê. Bi himeke motalî ye bilind stranên şoreşê xwendin û stêran, zindanan bi şahî xemilandin û dagirtin. Heya roja 27'ê Mijdarê, komek govendê û muzikê karê xwe didomandin. Biryar û şahiya pirozkirina sersaliya PKK dan û jiyana şanî kirin, ku mirov li ku derê be, bila be, dikare girêdayê Partiya xwe bimine. Diliyên şer herweha, li ber sazê, hinde stranên solo (stranên ji aliyê kesekî dihên xwendin) ji amade kiribûn. Di domana van xebatan de, hinde diliyên şer şahiya xwe weha anin zimên: "... Heke em vî rojê, tevli gerillayên xwe bana, ku seri naçeminin, lédanên xwe li xwespariyê dixin û di kozên berxwedanê de li çiyayên Kurdistanê ne, wê çiqasî baş bûya..." Diliyên şer, wênayên rêhevalên xwe yên şehîd ji çekiribûn û bi diwaran xistibûn. Wênaya Sekreterê Gelemperiya PKK rêheval Abdullah OÇALAN ji bi destan çekiribûn û daleqandibûn. Wêna danibûn di navbera alên Partî û Eniyê. Gava li wênayên xwe dinêrin, hatina gelê Kurdistanê di Kurdistanêke sosyalist de diditan.

Berpirsiyarên hêzên şoreşger û dost ên Tirkiyê yên di girtigeha Sagmalcilar de jî, agahî gihandin diliyên şer endamên PKK û daxwaza xwe diyar kirin, ku dixwazin bi hev re cejna Partiyê pîroz bikin. Ev nimûneya hevkarîyê ya xurt, dilê endamên PKK xweş kir û morala wan bilindtir kir.

Axiftineke Serok ji bo komeke pêşmergeyan:

"Hevalên li çiyayên Kurdistanê rûmeta netewa Kurdistan in..."

DI RÛPELÊN 19-22'AN DE

Mêjû: 27. Mijdar 1989. Keliya ku diliyên şer endamên PKK li benda wê bûn, hat. Di hemû koxuşan de amadekarî gihan dawiyê. Di saeta piroziyê de, şoreşgerên Tirkiyê ji hatin. Diliyên şer endamên PKK ji derketin pêşya wan û wan himbêz kirin. Û şoreşgerên Tirkiyê jî, ji ber sedema sersaliya damezirandina PKK wan bi dostani pîroz kirin.

Pirozî, bi silava ji bo şehîdên şoreşê destpêkir. Bêhtirî 100 şoreşgeran tevli piroziyê bûbûn. Pirozî, bi koma stranên doma. Xweşxane û stranên komê yên şoreşgerî, rastî çepik lédanêke dijwar bûn. Şahiya ku di nava girtiyên de bilind bûbû, bi wan da ji bir kirin, ku ew girti ne. Ji bo demeke çend saetan ji be, ew, azadiyê jiyân. Axiftina konevani, di nava lêxistina çepikan de, giha dawîya xwe. Çend helbestên hatin xwendin jî, disa rastî lédana çepikan bûn.

Paşê pirozî ji bo niv-saetê hate rawestandî. Ji bo hemû beşdarên xwarin û vexwarin hatin pêşkêş kirin. Di wê navberê de bi şahiyê mezînan, şoreşgerên girti di nava xwe de mijûl bûn. Dostên ji Tirkiyê daxwaza dilê xwe weha dan xweya kirin: "Pirozî û cejnên we yên wusa hebîn, emê gelek caran beşdar bibin. Ji derbeya leşkerî û faşîst a 12'ê Êlûnê û heya niha, cara yekemîn e, ku em kêliyeke bi vî rengî derbas dikin. Bi vî jî em gelek dilxweş in."

Birê duwemîn e piroziyê, bi xwendina mesajên ji bo sersaliya damezirandina PKK hatibûn, destpêkir. Rêxistinên bi navên THKP-C (Acilciler), SVP, TKP-B, TİKB, DY, MLSPB, TKP/ML-TİKKO û THKP-C Sempatizanên Çayan mesajên nivîsi, DS ji mesajeke devkî diyar kin. Herweha hinde şoreşgerên ku ji rêxistinên xwe qut kirine, lê gîyanê xwe ye şoreşger diparêzin jî, mesajên nivîsi pêşkêş kirin. Hemû mesaj, gava dihatin xwendin, rastî lêxistina çepikan dibûn. Paşê koma govendê ya ji diliyên şer endamên PKK, ji gelek êrdi-

mên Kurdistanê leyistokên folklorî pêşkêş kir û şahî bilindtir kir.

Pirozî, bili hemû leyistokên provokatîfî yên dijmin, doma. Di dawîya piroziyê de hemû girtiyên şoreşger bi hev re rabûn govendê. Pirozî, bi dûrîşmeyên weke, "Bijî PKK, ERNK û ARGK!", "Bijî yekbûna tîkoşîna gelan!" û "Bijî Serok APO!" giha dawîya xwe.

Di girtigeha Ceyhanê de piroziya yanzdeh saliya damezirandina PKK

Adana-Tirkiye: Girtiyên endamên PKK ên di girtigeha Ceyhanê de, bi tîkeliya şoreşgerên Tirkiyê yên dost, sersaliya damezirandina Partiya me ya yanzdehan, bi şahî pîroz kirin.

Diliyên şer, bi armanca pirozkirina sersaliya Partiya xwe, komîteyêke çandî hilbijartin û bi nêzikahî berî du meh û nivan dest bi amadekariyên xwe kirin. Li kêleka komeke govendê, komeke muzikê jî çekirin.

Diliyên şer, di domana amadekariyên xwe de, bang li girtiyên şoreşger ên di girtigehê de ji kirin, da vexwendiyê piroziyan bibin. Berpirsiyarên hemû koman, vexwendibûnê bi dilxweşî pejiwandin. Girtiyên endamên PKK, berî 27. Mijdar 1989'an bi du rojan, xwarin û vexwarin amade kirin û cihê piroziyê xemilandin.

Piroziya ku roja 27. Mijdarê çêbû, bi silava ji bo biranîna şehîdan destpêkir. Paşê axiftineke ramyarî, li ser diroka Kurdistanê ji salên 1920'an heya 1970'an û li ser tîkoşîna PKK ji roja derketî heya niha, hat pêşkêş kirin. Di peyvajoya bernameyê de, stran hatin xwendin, koma govendê ji leyistokên xwe da temaşe kirin. Herweha gelek helbest jî hatin xwendin.

Dûmahik di rûpela 25'an de

Raman ji Berxwedan

ARMANCÊN DESTURÊ JI BO KURDÎ

Li Tirkiyê, pêşemîn di nava rêzên hinde şaxên rejîmê de, çende xebat dibin, da zimanê Kurdî ji rewşa qedexebûnê rizgar bibe! Hinde derdor ji dibêjin, "Bila Kurdî bibe zimanekî fermî (resmî) li kêleka Tirkî."

Ji bo vî pîrsê, di dema pêşya me de, heye ku meclîsa Tirkiyê ji hindekî bide û bistine. Ji xwe hinde daxwaznameyên pêşniyar jî pêşkêş bûne, da ji ber çavan bîn derbas kirin.

Lê bi dîtina me, leyistokên di vî pîrsê de, rewane dubare û durûtiya dagirkeran wê raxîne pêşya çavan. Nêzikbûna şovenîst û inkarvan a dewleta Tirk, bi vî awahî wê neserdemîya xwe ronaktir bike.

Kesên ku bi rengê, "Ma gelo qedexebûna li ser Kurdî wê bê hilandin? Heke bê rakirin, ev mafêke, ku ji bo gelê Kurdistanê dihê pejiwandin" diraminin, eşkere ye, ku di nava çerxa daxwaz û armancên rejîma faşîst de, mîna ardî wê bîn hêrandin. Cihan tev dizane, ji roja ku dewleta dagirker heye, zimanê Kurdî qedexe bûye, lê tu caran ew nekariye bigihin armancên xwe û devê mirovê Kurd bigirin. Kurd, her demê disa jî bi zimanê xwe peyivîne. Rakirina vî qedexebûnê yan nerakirina wê, ji bo gelê me nabe tişteki nuh.

Dibe ku hinek bibêjin, "Heke Kurdî serbest bibe, mirov jî ber peyvandina bi Kurdî, nema dihên pirsyar kirin û girtin." Lê gava em dijminahiya dagirkerên Tirk li dijî Kurdî bîn binin pêşya çavên xwe, pir hesan e, ku em bibinin, kengê bixwaze dikare ji xwe re sedemên cezakarîyê hilbijêre. Her kesek neçar e, vî rastiyê bizanibe... Ji ber ku bi mejiyê dewleta Tirk, her Kurdekî serê xwe neçemîne, gunehkar e. Kurdê serî çemandî ji rehabîlîte bûye û gunehkarekî mirov xulamtiya wî bipejirîne ye. Niha em dipirsin: Gava rejîmek bi vî çavî li neteweyekî binêre, ziman serbest bibe yan nebe çî ferq heye?

Lewma em bi lez dikarin bibêjin, daxwazên ji bo serbestkirina ziman ne ji ber xwe û tesadufî ne. Zelal xweya dike, hinek dixwazin bi rewaneke şovenîst, potansiyel û dinamîzma dij-dagirkerî li Kurdistanê, di ava xwe ya şêlo de behelînin. Helbet, ji bo serxistina vî daxwazê jî, divê mirov çavan hindekî bi boyaxên renga-reng kor bike!

Serbestkirina Kurdî, wê îmaj û rûçikê dewleta Tirk li pêşya Ewropa hindekî spi bike. Ev rast e! Nexwe, eşkere ye, ku leyistokek dihê zivirandin, da bikaribin bibin endamê Civata Ewropî. Ji ber ku, kelemeke li pêşya endametiye pîrsa Kurdistanê ye. Li Ewropa tu kesek qedexe kirina zimanekî napejirîne. Ev baş dihê zanin. Dagirker jî dixwazin li gora vî rewşê, Kurdî hebekî serbest bikin, da bikaribin xwe ji histirî û keleman xilas bikin. Gava hinde "mebusên Kurdan" ên ceşîk jî piştigiriya wan dikin, kîfê dibê kêfa wan!.. Ceşên jî nava Kurdan jî, bi xulamtiya xwe, hêviya xwe bi ezbeniyên xwe ve girê didin.

Dewleta Tirk li Kurdistanê ketiye nava bégavî û heriya şêlo. Zagona qedexe kirina zimanê Kurdî, ji xwe naşixule û miriye. Dixwaze vî, weke azîneyêke nuh pêkbîne, da bikaribe hebekî bêhnê berde û azîneyên şerê taybetî çêtir bixebitîne.

Divê baş bê zanin, hemû politikayên dagirkeran ên ji bo Kurdistanê, armanca liqîdasyona (tasfiye kirina) tîkoşîna me ya rizgariya netewî, dikin hevîrên xwe. Pîrs jî bo dewleta Tirk niha çîye? Bê guman, difikire, da bizanibe wê çawa bikaribe polîtîkayên xwe serdest bike.

Ev destur derdikeve yan dernakeve, çî buhatiyêke û nirxêke vî pîrsê tune ye. Tenê bê meji, lêvên xwe ji bo vî pîrsê bi dohn dikin û evqas!

Em, vî bûyerê, di çarçîva armancên dagirkerî de, bi nav dikin. Her Kurdekî dilsoz jî, bê şik, divê weke me biramîne. Ji ber ku, tiştê di vir de gelekî pêwîst e, rast û rast ev e; ditîna durûtiya dagirkerên Tirk û armancên, ku dixwazin bi riya vî pîrsê, xwe bigihînin wan.

Kesên hêviya xwe bi dijmin girê didin, wê hezar car din, ji serên xwe bîn şikandin û di nava gunehên xwe de bigevizin. Zimanê Kurdî bi serxwebûna Kurdistanê, azadiya gelê Kurd rizgar dibe... Riyên din tev pûş û ava genî ne...